

КРИСТОФЪР ПРИЙСТ

Преобърнатият свят

ШЕДЬОВРИ НА НАУЧНАТА ФАНТАСТИКА

АВГУСТ

КРИСТОФЪР ПРИЙСТ ПРЕОБЪРНАТИЯТ СВЯТ

Превод: Татяна Иванова

chitanka.info

Градът Земя не прилича на никой друг град на света. Той се движи по релси и се стреми неотклонно на север в преследване на оптимума — точката, от която зависи оцеляването му.

Градът се управлява от строго йерархична система на гилдии и младият Хелуърд Ман е член на една от тях — Изследователите на бъдещето. Бъдещето е пътят, който предстои на града, миналото — пътят зад него. Дали някой ден това безкрайно пътуване ще свърши?

Приключения, опасности и любов в един невъзможен свят след Голямата катастрофа.

Авторът създава един уникален и оригинален свят.

Пъблишърс Уикли

Изумителен експеримент на мисълта.

Индипендънт

Един роман, изпълнен с изненадващи превратности и с най-неочаквания край в съвременната научна фантастика.

Трибюн (Лондон)

Задължително е да се прочете.

Луна Мънтли

Накъдето и да погледна, всичко е чуждо, но нищо ново не виждам; и с безкрайни лъжи продължавам напред — с безкрайни лъжи по пътя отдавна загубен.

Самюел Джонсън

„Преобърнатият свят“ е в списъка на стоте най-добри научнофантастични романи на 20 век и мястото му сред тях е повече

от заслужено. Той печели наградата на Британската асоциация за научна фантастика и е номиниран за наградата „Хюго“.

ПРОЛОГ

Елизабет Хан заключи вратата на медицинския пункт и тръгна бавно по селския път към площада пред църквата, където се събираха хора. През целия ден, докато издигаха кладата, селцето тръпнеше в очакване нещо да се случи, а сега децата тичаха развълнувани по улицата и чакаха момента, когато ще бъде запален огънят.

Елизабет влезе първо в църквата, но там нямаше и следа от отец Дос Сантос.

Малко след залез-слънце един от мъжете пъхна подпалка между сухите дървета в основата на кладата и яркият пламък си проби път нагоре с прашене. Децата започнаха да танцуват и да подскачат, като си подвикваха едно на друго, а клоните пукаха и изпускаха искри.

На земята край огъня бяха насядали и налягали мъже и жени. Те си подаваха кани с тъмно, гъсто местно вино. Встрани от тях двама мъже леко свиреха на китари. Музиката звучеше тихо, като фон; не приканваше към танци.

Елизабет седна до музикантите, като отпиваше вино всеки път, когато ѝ подаваха каната.

По-късно музиката стана по-силна и ритмична и някои от жените запяха. Песента беше старинна, а думите ѝ звучаха на диалект, който Елизабет не разбираше. Неколцина мъже станаха и затанцуваха, като се полюшваха в пиански унес.

Към нея се протегнаха ръце за покана. Елизабет пристъпи напред и затанцува с някои от жените. Те се смееха, докато се опитваха да ѝ покажат стъпките. Под краката им се вдигаше прах и бавно се носеше из въздуха преди да бъде уловена и пометена от топлината, която излъчваше огънят. Елизабет продължи да пие вино и да танцува.

Когато спря да си почине, видя, че Дос Сантос се е появил. Стоеше настрана и наблюдаваше веселбата. Тя му помахаша, но той не реагира. Зачуди се дали не одобрява ставащото или просто е прекалено сдържан, за да се присъедини. Той беше срамежлив, стеснителен млад мъж, чувстваше се неудобно сред селяните и в същото време не знаеше

какво е тяхното отношение към него. И той като Елизабет беше новодошъл, въпреки че според нея тя щеше да преодолее подозренията на селяните по-бързо от него. Като видя Елизабет да стои отстрани, една от селските девойки я хвана за ръка и я дръпна обратно при танцуващите.

Огънят догаряше, музиката забави ритъма си. Жълтият отблясък от пламъците се смали над огъня и хората отново седнаха на земята, щастливи, успокоени и уморени.

Елизабет отказа следващата кана вино, която ѝ подадоха, и се изправи. Беше по-пияна, отколкото мислеше и леко залиташе. Няколко души извикаха след нея, но тя се отдалечи от центъра на селото и навлезе в потъналите в мрак покрайнини. Нощният въздух не помръдваше.

Тя вървеше бавно и дишаше дълбоко, опитваше се да проясни главата си. Имаше един път, по който беше минавала и преди, през ниските хълмове, които заобикаляха селото. Тръгна по него, като се препъваше в неравностите по земята. Някога това сигурно е било пасище, но сега никой в селото вече не се занимаваше със селско стопанство. Местността беше дива и красива, когато слънчевата светлина я обагреше в жълто, бяло и кафяво. Сега изглеждаше тъмна и студена. Само звездите блестяха отгоре.

След половин час се почувства по-добре и се отправи към селото. Като минаваше през малка горичка точно зад къщите, тя чу гласове. Спря се и се заслуша, но различи само интонацията, не и думите.

Двама мъже разговаряха, но не бяха сами. От време на време до нея достигаха гласовете на други хора, които може би спореха или коментираха нещо. Това не ѝ влизаше в работата, но любопитството ѝ беше възбудено. Думите звучаха настоятелно и разговорът сякаш прерастваше в спор. Тя се поколеба за миг, после продължи по пътя си.

Огънят беше изгаснал. На селския площад проблясваха само въглени.

Елизабет се отправи към медицинския пункт. Когато отвори вратата, чу шум и видя мъж до отсрещната къща.

— Луис? — прошепна тя, като го разпозна.

— Добър вечер, менина^[1] Хан.

Той я поздрави и влезе в къщата. В ръцете си носеше нещо, което приличаше на голяма чанта или раница.

Елизабет се намръщи. Луис не беше взел участие във веселбата на площада. Сега беше сигурна, че е чула точно неговия глас между дърветата. Остана още малко на прага на медицинския пункт, после влезе вътре. Докато затваряше вратата, чу в далечината на притихналата нощ галопиращи коне.

[1] Госпожица (порт.) — Б.пр. ↑

ПЪРВА ЧАСТ

1

Навърших възраст шестстотин и четирийсет мили. Зад вратата членовете на гилдиите се събираха за церемонията, на която щях да бъда приет за чирак в една от тях. Изпитвах вълнение и опасения от това, което ме очакваше. Целият ми досегашен живот мина пред очите ми за броени минути.

Баща ми беше член на една от гилдиите, а аз бях страничен наблюдател на живота му. За мен това беше завладяващо съществуване, подчинено на определена цел, церемониалност и отговорности. Той не споделяше нищо за живота или работата си, но униформата, дистанцираността и честите му отсъствия от града загатваха, че се занимава с изключително важни дела.

След няколко минути пред мен щеше да се отвори вратата към този живот. Това беше чест и поемане на отговорност, и всяко момче, израснало зад стените на строго охраняваното училищно общежитие, очакваше с трепет тази решителна крачка.

Самото училище представляваше малка постройка в най-южната част на града. То беше почти напълно изолирано: лабиринт от коридори, стаи и зали. От него нямаше никакъв достъп до града, освен през една врата, която в повечето случаи беше заключена. Единственото място, където можеше да се спортува, беше малкият гимнастически салон и незначително по размери открито пространство, оградено от високите стени на училищните сгради.

Като всички други деца, и аз скоро след раждането си бях поверен на грижите на училищните администратори и не познавах никакъв друг свят. Дните преминаваха еднообразно, но не бях нещастен. Имах няколко добри приятели, а един от тях — момче на име Гелман Джейз, няколко мили по-голямо от мен — беше станало чирак в една от гилдиите наскоро. Нямах търпение отново да видя Джейз. След като навърши пълнолетие го срещнах само веднъж, когато се върна за кратко в училището, вече възприел леко замисленото изражение на членовете на гилдиите, но не научих нищо от него. Сега,

когато и аз щях да стана чирак, предполагам, че ще има много за разказване.

Администраторът се върна в преддверието, където бях останал да чакам.

— Готови са — каза той. — Нали не си забравил какво трябва да направиш?

— Да.

— Късмет.

Усетих, че треперя, а дланите ми бяха влажни. Администраторът, който ме беше взел от училището тази сутрин, ми се усмихна със съчувствие. Мислеше си, че знае какво преживявам, но всъщност разбираше едва половината от мъките ми.

След церемонията за прием в гилдията ми предстояха още изпитания. Баща ми ми беше казал, че е уредил брака ми. Бях приел новината спокойно, защото знаех, че от членовете на гилдиите се очаква да се оженят в ранна възраст, а и вече познавах избраната девойка. Казваше се Виктория Леру и бяхме израснали заедно в училището. Не бях общувал много с нея — в училището нямаше много момичета и те бяха сформирали сплотена група, — но все пак не бяхме напълно непознати. Въпреки това, идеята за брак беше нова за мен и няхах много време да се подготвя психически за нея.

Администраторът хвърли поглед към часовника.

— Добре, Хелуърд. Време е.

Стиснахме си ръцете набързо и той отвори вратата. Влезе в залата, като остави вратата отворена. През нея можех да видя някои членове на гилдиите, заели местата си в партера. Лампите на тавана бяха запалени.

Администраторът направи няколко крачки и се обърна с лице към издигнатата в центъра малка платформа.

— Милорд Навигатор, моля да бъда изслушан.

— Представете се — дочух далечен глас, но от мястото си в преддверието не можех да видя кой говори.

— Вътрешен администратор Брух. По нареждане на главния администратор призовах Хелуърд Ман, който желае да стане чирак в гилдия от първа степен.

— Познавам ви, Брух. Може да въведете чирака.

Брух се обърна към мен и както ме беше научил по-рано, пристъпих напред в залата.

Обърнах се с лице към платформата.

Там, под ярката светлина на прожекторите, на стол с високо облегало седеше възрастен мъж. Носеше черна мантия с бродиран бял кръст на гърдите. От двете му страни стояха по трима мъже, загърнати също в наметала, всяко украсено с шарф в различен цвят. На основното ниво на залата, пред платформата, се бяха събрали няколко други мъже и по-малко жени. Там беше и баща ми.

Всички гледаха към мен и ставах все по-неспокоен. Главата ми беше изпразнена и не можех да си спомня абсолютно нищо от внимателните напътствия на Брух.

В тишината след влизането ми се вгледах право напред към мъжа, който седеше в центъра на платформата. За пръв път виждах Навигатор — да не говорим, че бях и в компанията му. В училището се споменаваха за тези мъже — понякога с уважение, друг път с нотка присмех, но винаги с благоговение пред тяхната легендарност. Фактът, че такъв човек присъства тук, само подчертаваше значимостта на церемонията. Първата ми мисъл беше, че ще имам страхотна история за разказване, но после си спомних, че от този ден нататък нищо вече нямаше да бъде същото.

Брух се обърна към мен.

— Вие ли сте Хелуърд Ман, сър?

— Да, аз съм.

— На каква възраст сте, сър?

— Шестстотин и четирийсет мили.

— Осъзнавате ли важността на тази възраст?

— Поемам отговорностите на възрастен.

— Как най-добре ще изпълнявате тези задължения, сър?

— Желая да бъда приет за чирак в гилдия от първа степен по мой избор.

— Направихте ли този избор, сър?

— Да, направих го.

Брух се обърна към платформата. Той повтори отговорите ми на събралите се мъже, въпреки че според мен те би трябвало вече да са ги чули.

— Желает ли някой да разпита чирака? — запита Навигаторът другите мъже на платформата.

Никой не отговори.

— Много добре. — Навигаторът се изправи. — Елате напред, Хелуърд Ман. Застанете така, че да ви виждам.

Брух отстъпи встрани. Слязох от подиума и тръгнах към малкия бял пластмасов кръг, инкрустиран в килима. Застанах в средата. Няколко секунди всички ме наблюдаваха мълчаливо.

Навигаторът се обърна към един от мъжете до него.

— Тук ли са лицата, направили предложението?

— Да, милорд.

— Много добре. Тъй като този въпрос засяга само гилдиите, нека всички останали да напуснат и да ни оставят сами.

Навигаторът седна и мъжът, застанал вдясно от него, пристъпи напред.

— Има ли тук лица, които не са членове на гилдии от първа степен? Ако е така, нека ни направят честта да се оттеглят.

Забелязах как застаналият зад мен и малко встрани Брух се поклони леко към платформата, след което напусна залата. Той не беше сам. От групата хора на основното ниво около половината напуснаха помещението през няколкото изхода. Онези, които останаха, се обърнаха с лице към мен.

— Сред нас има ли непознати? — попита мъжът на платформата. Мълчание. — Чирак Хелуърд Ман, намирате се в присъствието на избрани членове на гилдиите от първа степен. Такова събиране не е обичайно в града и трябва да се отнесете към него с подобаваща сериозност. То е във ваша чест. След като преминете периода на чиракуване, ще станете равен на тези хора и ще сте длъжен да спазвате, точно като тях, правилата на гилдиите. Разбирате ли?

— Да, сър.

— Избрали ли сте гилдията, в която искате да постъпите? Моля, посочете я, за да го чуят всички.

— Искам да стана Изследовател на бъдещето — отговорих аз.

— Много добре, това е приемливо. Аз съм Изследовател на бъдещето Клаузевиц и оглавявам вашата гилдия. Около вас са останалите Изследователи на бъдещето, както и представители и

ръководители на други гилдии от първа степен. Удостоени сме с присъствието на Милорд Навигатора Олсън в средата.

Както ме беше научил Брух по-рано, аз се поклоних ниско към Навигатора. Поклонът беше единственото, което си спомнях от инструкциите му: той ми беше казал, че не знае нищо за подробностите около тази част на церемонията, само че трябва да покажа подобаващо уважение към Навигатора, когато официално ме представят пред него.

— Някой ще направи ли предложение за приемане на чирака?

— Сър, аз искам да го предложа. — Това беше гласът на баща ми.

— Изследовател на бъдещето Ман направи предложение. Някой ще го подкрепи ли?

— Сър, аз ще подкрепя предложението.

— Строителят на мостове Леру подкрепи предложението. Има ли някой против?

Настъпи дълго мълчание. Клаузевиц повтори въпроса си още два пъти, но никой не повдигна възражения срещу мен.

— Така да бъде — каза Клаузевиц. — Хелуърд Ман, предлагам ви клетвата на гилдия от първа степен. Можете — дори и на този късен етап — да откажете да я приемете. Но ако положите клетвата, ще бъдете обвързан от нея за остатъка от живота си в града. Наказанието за нарушаване на клетвата е екзекуция по съкратената процедура. Напълно ясен ли съм?

Бях шокиран. Никой не ми беше споменавал нищо за това; нито баща ми, нито Джейз, нито дори Брух не ме бяха предупредили. Може би Брух не знаеше... но защо баща ми не ми беше казал?

— Е?

— Сега ли трябва да реша, сър?

— Да.

Беше ми напълно ясно, че няма да ми позволят да зърна клетвата, преди да реша. Нейното съдържание вероятно допринасяше за запазването на тайната. Почувствах, че нямам почти никакъв избор. Бях стигнал твърде далеч и вече усещах натиска на системата върху себе си. Да стигна дотук — да бъда предложен и приет — и след това да се откажа от клетвата беше невъзможно или поне на мен ми се струваше така в този момент.

— Ще приема клетвата, сър.

Клаузевиц слезе от платформата, приближи се към мен и ми подаде едно бяло картонче.

— Прочетете написаното ясно и високо — каза ми той. — Ако искате, може първо да си го прочетете на ум, но ако го направите, незабавно ще бъдете задължен да спазвате клетвата.

Кимнах, за да покажа, че разбирам и той се върна на сцената.

Навигаторът се изправи. Прочетох клетвата тихо, за да се запозная с изразите.

Вдигнах поглед към платформата, осъзнавайки, че другите, и не на последно място баща ми, ме наблюдават внимателно.

— Аз, Хелуърд Ман, отговорен и пълнолетен гражданин на града Земя, тържествено се кълна, че като чирак от Гилдията на изследователите на бъдещето ще изпълнявам усърдно всички възложени ми задачи, ще поставям сигурността на града Земя пред всички останали интереси, няма да обсъждам делата на моята гилдия и другите гилдии от първа степен с никой, който не е официално признат и заклет чирак или член на гилдия от първа степен, че всичко, което преживея или видя от света извън града Земя, е от съществено значение за сигурността на гилдията, че след приемането ми за пълноправен член на гилдията ще се запозная със съдържанието на документа, известен като Директивата на Дистейн, и мой дълг ще е да спазвам нейните инструкции, и освен това ще предам знанието, получено от нея, на бъдещите поколения членове на гилдията. Полагането на тази клетва е от съществено значение за сигурността на гилдията. Кълна се във всичко това с пълното съзнание, че ако изменя на което и да е от тези условия, това ще доведе до моята смърт по съкратената процедура от ръцете на моите събратя.

След като свърших да чета клетвата, погледнах към Клаузевиц. Самото изричане на тези думи ме изпълни с вълнение, което трудно овладявах.

„Извън града...“ Това означаваше, че ще напусна града, че като чирак ще поемам рискове в онези райони, които бяха забранени за мен и оставаха забранени за повечето от жителите на града. В училището се носеха слухове за онова, което се намираще отвъд града, и въображението ми вече се беше развихрило. Бях достатъчно разумен да осъзная, че реалността едва ли отговаря на всички тези измислици,

но все пак перспективата ме заслепяваше и ужасяваше. Строго пазената от членовете на гилдиите тайна сякаш подсказваше, че зад стените на града се крие нещо страховито; толкова страховито, че разкриването му се заплаща със смъртно наказание.

Клаузевиц каза:

— Приближете се към платформата, Чирак Ман.

Пристъпих напред и изкачих четирите стъпала, които водеха към сцената.

Клаузевиц стисна ръката ми и взе картончето с клетвата. Първо бях представен на Навигатора, който ми каза няколко любезни думи, а след това и на останалите ръководители на гилдии. Клаузевиц назова не само имената им, но и техните титли, някои от които бяха непознати за мен. Само за няколко секунди бях залят от толкова нова информация, колкото не бях получил в училището през целия си живот досега.

Имаше шест гилдии от първа степен. Освен гилдията на Клаузевиц, Изследователи на бъдещето, имаше гилдия, която отговаряше за тракцията, друга за железния път и трета за строежа на мостове. Казаха ми, че това са гилдиите, които носеха главната отговорност за съществуването на града. Подпомагаха ги две други гилдии: Пазителите на реда и Гилдията за разменна търговия. Всичко това беше ново за мен, но си припомних, че понякога баща ми беше споменавал за мъже, които имаха като титли имената на техните гилдии. Например бях чувал за Строителите на мостове, но до този момент нямах никаква представа, че изграждането на всеки мост е събитие, обгърнато в тайнственост и различни ритуали. Как можеше един мост да е толкова важен за оцеляването на града? Защо бяха нужни пазители на реда?

Всъщност какво криеше бъдещето?

Клаузевиц ме отведе да се запозная с членовете на Гилдията на бъдещето, между които беше и баща ми. Присъстваха само трима; казаха ми, че останалите били извън града. След като свърши представянето, поговорих с членовете на останалите гилдии, сред които имаше поне по един представител от първа степен. Останах с впечатлението, че работата на гилдиите извън града отнема много време и ресурси, защото на няколко пъти един или друг от мъжете се

извиняваше, че не всички членове на тяхната гилдия присъстват на церемонията, тъй като са извън града.

Един необичаен факт ме поразил по време на тези разговори. Бях го забелязал и по-рано, но не му обръщах внимание. Ставаше въпрос за това, че баща ми и другите членове на Гилдията на бъдещето изглеждаха значително по-възрастни от останалите. Самият Клаузевиц беше със завидно телосложение и мантията му придаваше достолепен вид, но изтънялата му коса и измършавяло лице издаваха, че е в напреднала възраст. Според мен беше поне на две хиляди и петстотин мили. Сега, когато го виждах в компанията на неговите връстници, баща ми също ми се струваше видимо по-стар. Беше на възраст, близка до тази на Клаузевиц, и все пак логиката противоречеше на фактите. Това означаваше, че баща ми е бил на около хиляда и осемстотин мили, когато съм се родил, а вече знаех, че в града е обичай да имаш деца, колкото се може по-рано, веднага след като достигнеш зрелост.

Липсваше един човек, който ми се искаше да присъства. Това беше Джейз.

Докато разговарях с един от членовете на Гилдията за тракция, попитах за него.

— Гелман Джейз? — каза той. — Мисля, че е извън града.

— Не можа ли да се върне? — попитах аз. — Деляхме една стая в училище.

— Той ще отсъства през следващите мили.

— Къде е?

Мъжът само се усмихна на въпроса ми, което ме вбеси... нали положих клетвата, защо нищо не ми казаха?

Забелязах, че не присъстват никакви чираци. Всички ли бяха извън града? Ако беше така, това вероятно означаваше, че много скоро и аз ще мога да изляза.

След като разговарях с членовете на гилдиите, Клаузевиц помоли за внимание.

— Предлагам да повикаме администраторите — каза той.

— Има ли някакви възражения?

Сред членовете на гилдиите се разнесе одобрителен шепот.

— Е, в такъв случай ще напомня на чирака — продължи той, — че това е първият от многото случаи, в които ще трябва да се

съобразява с положената клетва.

Клаузевиц слезе от платформата, а двама мъже отвориха вратите на залата. Бавно, останалите членове на гилдии се присъединиха отново към церемонията. Сега атмосферата беше много по-непринудена. Докато залата се изпълваше с хора, дочух смях и забелязах, че в задната част приготвят дълга маса. Явно администраторите не възразяваха срещу това, че бяха изключени от току-що протеклата церемония. Предположих, че това се случва достатъчно често и се разбира от само себе си, но се зачудих какво ли си мислят. Когато таен ритуал се провежда открито, какъвто беше случаят, това дава повод за размисъл. Никакви мерки за сигурност не биха били толкова строги, че да ги заблудят какво точно се случва по време на церемонията за полагане на клетва, въпреки че самите те не присъстваха в залата. Доколкото знаех, на вратата нямаше охрана; какво би попречило на някой да подслушва, докато полагах клетвата?

Нямах много време за размисъл, защото в залата настъпи оживление. Хората разговаряха помежду си приятелски и шумът се усиливаше, докато върху масата нареждаха големи плата с храна и различни напитки. Баща ми ме водеше от една група при друга и ме представяше на толкова много хора, че вече не можех да запомням нито имената, нито титлите.

— Няма ли да ме запознаеш с родителите на Виктория? — попитах го, когато видях Строителя на мостове Леру — той стоеше отстрани с една жена администратор, за която предполагих, че е жена му.

— Не... това ще стане по-късно.

Продължихме нататък и се озовах сред друга група от хора, с които трябваше да се ръкувам.

Чудех се къде е Виктория, защото след като церемонията беше приключила, предстоеше да бъде обявен и годежът ни. Вече нямах търпение да я видя. Това се дължеше отчасти на любопитство, но и защото вече я познавах. Множеството от хора, които бяха по-възрастни и по-опитни от мен, ме потискаше, а Виктория беше моя връстница. Тя също учеше в училището, познаваше същите хора като мен, беше на същата възраст. В тази зала, пълна с членове на гилдии, тя щеше да е добре дошъл приятел, който да ми припомни за всичко онова, което оставил зад себе си. беше достатъчно за един ден.

Времето минаваше. Не бях хапвал нищо, откакто Брух ме събуди и при вида на храна, усетих колко съм гладен. Вниманието ми беше отвлечено от тази по-светска страна на церемонията. Идваше ми в повече. Още половин час баща ми ме развеждаше наоколо и разговарях без особен ентузиазъм с хората, на които ме представяше, а единственото, което исках в този момент, беше малко спокойствие, за да мога да премисля всичко, което ми се случи.

Накрая баща ми ме остави да говоря с група хора от отдела по синтетика, които, както разбрах, отговаряха за производството на всички синтетични храни и органични материали, използвани в града, и се приближи към мястото, където стоеше Леру. Видях ги как си разменят няколко думи и Леру кимна.

После баща ми се върна и ме отведе встрани.

— Изчакай тук, Хелуърд — каза той. — Ще обявя годежа ти. Когато Виктория влезе в залата, ела при мен.

Той бързо се отдалечи и поговори с Клаузевиц. Навигаторът се върна на мястото си на платформата.

— Членове на гилдии и администратори! — започна Клаузевиц, като се опита да надвика шума от разговорите. — Имаме още един повод за празнуване. Новият чирак ще се сгоди за дъщерята на Строителя на мостове Леру. Изследовател на бъдещето Ман, ще се изкажете ли?

Баща ми отиде в предната част на залата и застана пред платформата. Като говореше бързо, той произнесе кратка реч за мен. Освен всичко останало, което ми се беше случило тази сутрин, това ме постави в още по-неудобно положение. Чувствах се неловко в негово присъствие — баща ми и аз никога не сме били толкова близки, колкото излезе от думите му. Исках да го прекъсна, да напусна залата преди да е свършил, но беше ясно, че все още съм в центъра на вниманието. Чудех се дали членовете на гилдиите имат някаква представа, че цялата тази церемониалност омаловажава значимостта на случващото се.

За мое облекчение баща ми спря да говори, но остана пред платформата. От другата страна на залата Леру обяви, че иска да представи дъщеря си. Вратата се отвори и влезе Виктория, съпроводена от майка си.

Както ме беше инструктирал баща ми, аз заставах до него. Той ме поздрави. Леру целуна Виктория. На свой ред, баща ми също я целуна и ѝ подари пръстен. Последва още една реч. Накрая ѝ бях представен, но не можахме да поговорим.

Празненството продължи.

Дадох ми ключ от училището, казаха ми, че мога да продължа да използвам стаята си, докато ми намерят жилище в квартала на гилдиите и пак ми напомниха за положената клетва. Заспах веднага.

Рано на другата сутрин ме събуди един от мъжете, с когото се бях запознал предишния ден. Казваше се Изследовател на бъдещето Дентън. Изчака ме да се облека в новата си униформа на чирак и ме изведе от училището. Не тръгнахме по същия път, по който бяхме минали с Брух предишния ден, а се изкачихме по няколко стълби. Градът все още спеше. Минахме покрай някакъв часовник и видях, че е много рано, едва три и половина сутринта. По коридорите не се мяркаше жива душа и повечето лампи на тавана бяха изгасени. Накрая стигнахме до вита стълба, на върха на която видях тежка стоманена врата. Изследовател на бъдещето Дентън извади фенер от джоба си и го включи. На вратата имаше две ключалки и докато я отваряше, каза, че трябва да вляза преди него.

Заля ме ударна вълна от хлад и мрак. Дентън затвори вратата зад себе си и пак я заключи. На светлината на фенера му видях, че стоим на малка платформа, оградена с парапет, висок около метър. Тръгнахме към него. Дентън изгаси фенера си и всичко потъна в мрак.

— Къде сме? — попитах го.

— Не говори. Почакай... и продължавай да наблюдаваш.

Не виждах абсолютно нищо. Очите ми, привикнали на сравнително ярката светлина в коридорите, изведнъж бяха заслепени и около мен се раздвижиха неясни, пъстри фигури, но след миг изчезнаха. Мракът вече не беше основната ми грижа; от движението на студения въздух покрай тялото ми ме побиха тръпки. Разтреперих се. Усецах с ръцете си стоманата на парапета като ледено копие. Раздвижих ги, като се опитвах да се успокоя, но не исках да го пусна. В този пълен мрак парапетът беше единствената ми връзка с познатото. Никога досега не се бях чувствал толкова изолиран от онова, което познавах, никога не се бях сблъсквал с неизвестното. Чувствах цялото си тяло под напрежение, все едно се приготвяше за внезапна детонация

или физически удар, но нищо подобно не се случи. Навсякъде около мен цареше студ, мрак и всепоглъщаща тишина, с изключение на вятъра, който свистеше в ушите ми.

Минутите минаваха и след като очите ми привикнаха, започнах да различавам наоколо някакви неясни форми. До мен беше Изследовател на бъдещето Дентън — различавах очертанията на високата му черна фигура, загърната в мантията. Под платформата, на която стояхме, се виждаше неправилно оформена конструкция, черно и пак черно върху черното. Всичко около нея тънеше в непрогледен мрак. Нямах никаква отправна точка, нищо, което да ми помогне да разпозная форма или очертание. Беше плашещо, но по начин, който въздействаше на емоциите; нямах усещане за физическа заплаха. Бях сънувал това място и вече в будно състояние пред очите ми продължаваха да изплуват образи от преживяното. Но това не беше сън; нито мъчителният студ, нито поразителната яснота на новите усещания за пространство и измерение можеха да бъдат плод на въображението. Знаех само, че това е първото ми излизане извън града, защото какво друго можеше да бъде? Не бях очаквал подобно преживяване.

Започнах да се наслаждавам с цялата си душа на случващото се, вече почти не усещах студа и мрака. Отивах навън... точно както бях очаквал!

Нямаше нужда Дентън да ме предупреждава да пазя тишина; не можех да кажа нищо, а и дори да направех опит, думите щяха да заглъхнат в гърлото ми или да бъдат отнесени от вятъра. Опитвах се да гледам, но виждах само тъмната, мистериозна пелерина от земя под облачното небе.

Обзе ме ново усещане: можех да вдъхна мириса на пръст! Не приличаше на нищо друго, което ми напомняше за града, и в ума ми изплува въображаемият образ на богата кафява почва, напоена от нощната влага, простираща се на много квадратни мили. Не можех да кажа какво точно помирисам — вероятно изобщо не беше пръст, — но този образ на богата, плодородна земя се беше запечатал в мен от една книга, която бях чел в училището. Беше достатъчно да си го представя и възлението отново ме заля, заедно с неповторимото въздействие на необитаемата, неизучена земя, която се простираше отвъд града. Имаше толкова много неща, които да видя и направя... и

все пак, застанал на платформата в онези няколко безценни мига, образът си оставаше плод на въображението. Нямаше нужда да виждам нищо; простият факт, че бях направил тази важна крачка извън границите на града, беше достатъчен да разпали заспалото ми въображение, до този момент подхранвано само от книгите, които бях чел.

Мракът бавно се разкъса, а небето над мен посивя. В далечината можех да различа къде облаците срещат хоризонта и докато гледах, видях как една нишка в най-бледия оттенък на червеното започна да дълбае в очертанията на малко облаче. Сякаш тласкани от светлината, този облак и всички останали се движеха бавно над нас, отнасяни от вятъра в посока на заревото. Разля се червенина, която докосваше облаците за секунди, докато те отстъпваха и оставяха зад себе си огромен къс ясно небе, обогрено в тъмно оранжево. Цялото ми внимание беше погълнато от тази гледка, струваше ми се най-красивото нещо, което бях виждал през живота си. Едва доловимо, оранжевите багри се разпростираха и изсветляваха; изчезващите облаци все още червенееха, но там, където хоризонтът срещаше небето, светлината беше наситена и с всяка минута сияеше все по-силно.

Оранжевото се стопяваше. Много по-бързо, отколкото можех да предположа, то избледняваше, а източникът на светлина ставаше все по-ярък. Сега небето беше толкова светлосиньо и искрящо, че почти белееше. В самия център лъч от бяла светлина пронизваше хоризонта под лек наклон, подобно на килната църковна камбанария. Колкото повече се разпростираше, толкова по-плътен и интензивен ставаше цветът му и с всяка изминала секунда се нажежаваше до искрящо бяло, така че вече не можеше да се гледа право в него.

Изведнъж Изследовател на бъдещето Дентън ме сграбчи за ръката.

— Виж! — каза той и посочи вляво от центъра на сиянието. Ято птици, разгърнали се в симетрична V-образна форма, размахаха бавно криле и преминаха пред очите ни от ляво на дясно. Не след дълго птиците се гмурнаха в растящия сноп от светлина и за няколко секунди се изгубиха от поглед.

— Какви са тези птици? — попитах аз, а гласът ми прозвуча прегракнало и дрезгаво.

— Обикновени гъски.

Сега пак ги виждах, докато прелитаха бавно в синьото небе. След малко те се скриха зад възвишението в далечината.

Отново погледнах към изгряващото слънце. За краткото време, докато наблюдавах птиците, то се беше преобразило. Масивният му диск се беше извисил над хоризонта, със своята издължена, подобна на летяща чиния форма от светлина, прободена отгоре и отдолу от две перпендикулярни, нагорещени до бяло копия. Усещах топлината им върху лицето си. Вятърът утихваше.

Стоях с Дентън на малката платформа, вперил поглед в ивицата земя пред нас. Видях града; видях и последните облаци, които се скриваха зад хоризонта, далеч от слънцето. То грееше над нас от безоблачното небе и Дентън свали пелерината си.

Кимна ми и ми показва как да сляза от платформата по няколко метални стъпала, водещи към земята под нас. Той тръгна пръв. Слязох след него, за първи път стъпих върху истинска пръст и се заслушах в утринната песен на птиците, които бяха свили гнезда в горните процепи на града.

3

Двамата с Изследовател на бъдещето Дентън заобиколихме града, после той ме преведе през пустошта до няколко временни постройки, издигнати на около петстотин метра от града. Тук той ме представи на Малчускин от Гилдията за релсите и си тръгна.

Малчускин беше нисък, грубоват мъж, все още сънен. Той изглежда не възразяваше, че сме го обезпокоили и ме посрещна учтиво.

— Ти си чирак от Гилдията на бъдещето, така ли?

Кимнах.

— Току-що идвам от града.

— За пръв път ли излизаш?

— Да.

— Закусвал ли си?

— Не... Изследователят на бъдещето ме измъкна от леглото и дойдохме направо тук, почти не сме се отклонявали.

— Влез вътре... Ще направя кафе.

Вътрешността на бараката беше неприятна и потънала в мръсотия за разлика от онова, с което бях свикнал в града. Там чистотата и редът бяха от огромно значение, докато бараката на Малчускин беше затрупана с мръсни дрехи, неизмити тенджери и тигани и неизядена храна. В единия ъгъл бяха струпани метални инструменти, а до стената имаше легло с разхвърляни завивки. Миришеше на развалена храна.

Малчускин напълни една тенджера с вода и я сложи върху печката. Отнякъде намери две канчета, изплакна ги в другата стая и ги изтръска от водата. Сложи по една лъжичка синтетично кафе и когато водата завря, я изля в тях.

В бараката имаше само един стол. Малчускин махна няколко тежки стоманени инструменти от масата и я дръпна към леглото. Седна и ми посочи стола. Известно време отпихахме мълчаливо от кафето. Беше приготвено по абсолютно същия начин, както го правехме в града и все пак имаше друг вкус.

— Напоследък не сме имали много чираци.

— Защо така? — попитах го.

— Не знам. Не идват много. Ти кой си?

— Хелуърд Ман. Баща ми е...

— Да, знам. Добър човек. Ходехме заедно на училище.

Намръщих се, когато чух това. Не можех да си представя, че той и баща ми са на една и съща възраст. Малчускин видя изражението ми.

— Не го взимай присърце — каза той. — Един ден ще разбереш. Ще го изпиташ на собствения си гръб, така, както проклетата система на гилдиите ни кара да научаваме всичко. Странно живеете вие в Гилдията на бъдещето. Това не беше за мен, но ти, предполагам ще се справиш.

— Защо не си искал да бъдеш Изследовател на бъдещето?

— Не казах, че не съм искал... имах предвид, че съдбата ми беше отредила друго. Баща ми беше член на Гилдията за релсите. Трябваше да се подчиня на правилата. Но ако искаш да ти е трудно, попаднал си на точното място. Вършил ли си физическа работа?

— Не...

Той се разсмя високо.

— Никой чирак не е вършил. Ще свикнеш. — Той се изправи. — Време е да започваме. Още е рано, но след като ме измъкна от леглото, няма смисъл да се размотаваме. Работниците са едни мързеливи нещастници.

Той излезе от бараката. Допих набързо кафето, като си опарих езика и тръгнах след него. Той се беше отправил към другите две сгради. Настигнах го.

С гаечния ключ, който беше взел от бараката, заудря силно по вратата на една от другите две постройките, като крещеше на онези, които бяха вътре, да стават. От белезите по вратите се досетих, че той сигурно всяка сутрин ги удря с гаечния ключ.

Отвътре се разнесоха звуци.

Малчускин се върна в бараката си и започна да рови из инструментите.

— Не се забърквай с работниците — предупреди ме той. — Те не са от града. Има един Рафаел, направих го отговорник. Знае малко английски и служи за преводач. Ако искаш нещо, говори с него. А най-

добре ела при мен. Малко вероятно е да възникнат проблеми, но ако има... ми кажи.

— Какви проблеми?

— Ако не вършат каквото им кажеш или каквото аз им кажа. Плаща им се, за да правят каквото ние искаме. Проблем е, ако не го правят. Единственият недостатък на всички е, че са прекалено мързеливи. Затова започваме рано. По-късно става горещо и тогава няма смисъл да си правим труда.

Вече се чувстваше горещината. Слънцето се беше издигнало нависоко, докато си говорихме с Малчускин, и очите ми, непривикнали на толкова ярка светлина, започнаха да сълзят. Пак се опитах да погледна към слънцето, но беше невъзможно да гледаш право в него.

— Вземи тези! — Малчускин ми даде много гаечни ключове. Олюлях се под тежестта им и изпуснах два-три. Той ме наблюдаваше мълчаливо, докато ги събирах, засрамен от непохватността си.

— Накъде? — попитах.

— Към града, разбира се. На нищо ли не ви учат там?

Аз се отдалечих от бараката и се отправих към града. Малчускин гледаше от вратата на бараката си.

— Южната страна! — извика той след мен. Спрях и се огледах безпомощно. Малчускин дойде при мен.

— Натам — посочи той. — Релсите на юг от града.

Тръгнах натам, като изтървах още само един гаечен ключ по пътя.

След няколко часа започнах да разбирам какво имаше предвид Малчускин за мъжете, които работеха с нас. Те си търсеха и най-малкото извинение, за да спрат работа и само крясъкът на Малчускин или сърдитите команди на Рафаел ги караха да продължат.

— Кои са те? — попитах Малчускин, когато спряхме за петнайсет минутна почивка.

— Местни хора.

— Не можехме ли да наемем още?

— Всички са един дол дренки.

До известна степен им съчувствах. Под открито небе, без никаква сянка, работата беше тежка и изискваше сила. Въпреки че бях твърдо решен да не забавям темпото, физическото напрежение беше

по-голямо, отколкото можех да понеса. Определено досега не бях вършил нищо по-изморително.

Железопътните линии в южния край на града се простираха на около половин миля и свършваха в нищото. Имаше четири линии, всяка от които се състоеше от две метални релси, поддържани от дървени траверси, които на свой ред бяха вкопани в бетонни основи. Дължината на две от линиите вече беше значително намалена от Малчускин и групата му. Ние работехме върху най-дългия, все още запазен участък, който беше прокаран като външна дясна линия.

Малчускин ми обясни, че ако приемем, че градът е пред нас, четирите линии можеха да бъдат определени съответно като лява и дясна, външна и вътрешна.

Задачата не изискваше много мислене. Онова, което трябваше да се свърши, беше рутинно, но трудоемко.

На първо място, напречните греди, които свързваха релсата с траверсите, трябваше да бъдат освободени по цялата дължина на релсата. Оставяхме ги настрана и по същия начин освобождавахме и другата релса. После повдигаме траверсите, захванати за бетонните основи с по две скоби, всяка от които трябваше да бъде разхлабена и свалена на ръка. Когато траверсата бъдеше освободена, я премествахме във вагонетката, която чакаше при следващия участък от железопътната линия. Бетонната основа, както разбрах, беше предварително отлята и годна за многократна употреба. Тя трябваше да бъде изкопана от гнездото си в пръстта и натоварена във вагонетката. След като всичко това се свършеше, двете стоманени релси се поставяха върху специални стойки отстрани на вагонетката.

После Малчускин или аз подкарвахме електрическата вагонетка към следващия участък от железопътната линия и процесът се повтаряше.

Товарехме вагонетката догоре, цялата работна група се качваше на нея и се отправяше към края на града. Тук я паркирахме и презареждахме акумулатора от контакта, монтиран за тази цел в стената на града.

По-голямата част от сутринта мина в това да натоварим вагонетката и да я откараме до града. Ръцете ми изтръпнаха от умора, гърбът ме болеше, бях ужасно мръсен и потънал в пот. Малчускин,

който беше работил наравно с другите — може би дори повече от наетите работници — се засмя.

— Сега разтоварваме и почваме отначало — каза той.

Погледнах към работниците. Те изглеждаха така, както се чувствах и аз, макар да подозирах, че съм свършил много повече работа от тях, като се имаше предвид, че бях нов и още не бях усвоил изкуството да използвам мускулите си пестеливо. Повечето от тях лежаха в сянката на града.

— Добре — отговорих аз.

— Не... пошегувах се. Мислиш ли, че ще изкараш още дълго без храна?

— Не.

— Добре тогава... да хапнем.

Той извика на Рафаел, после се насочи към бараката си. Тръгнах с него и си поделихме претоплената синтетична храна — всичко, което той можеше да предложи.

Следобед разтоварвахме. Траверсите, основите и релсите бяха сложени на друго, захранвано с акумулатор превозно средство, което се движеше на четири огромни балонни гуми. Когато напълнихме вагонетката, я закарахме в края на железопътната линия и започнахме отново. Беше горещо и мъжете работеха бавно. Дори Малчускин намали темпото и след като вагонетката беше повторно натоварена, той даде заповед за края на работния ден.

— Искаше ми се да направим още един курс днес — каза той и отпи голяма глътка от бутилка с вода.

— Готов съм — отговорих аз.

— Може би. Сам ли ще го направиш?

— Но аз искам — настоявах, като не желяех да разкривам колко изтощен се чувствах.

— Така като те гледам, ще си безполезен утре. Не, ще разтоварим тази вагонетка, ще я закараме до края на линията и стига толкова.

Не стана точно така и нещата се развиха другояче. Когато върнахме вагонетката в края на линията, Малчускин накара мъжете да запълнят последния участък от линията с рохкава пръст и скална маса. Положихме двайсетина метра чакъл.

Попитах Малчускин каква е целта.

Той кимна с глава към най-близката дълга линия, лявата вътрешна. В самия ѝ край имаше масивна бетонна подпора, здраво забита в земята.

— Да не предпочиташ вместо това да изправяш такива? — попита ме той.

— Какво е това?

— Буфер. Да предположим, че всички кабели се скъсат наведнъж... градът ще изскочи от релсите. Буферът едва ли ще окаже голямо съпротивление, но това е всичко, което можем да направим.

— Случвало ли се е градът да се върне назад?

— Веднъж.

Малчускин ми предложи да избирам дали да се върна в стаята си в града или да остана с него в бараката му. Така, както постави въпроса, не ми оставяше голям избор. Той очевидно нямаше високо мнение за хората в града и ми каза, че рядко ходел там.

— Приятен начин на живот — отбеляза той. — Половината не знаят какво става тук, а и не смятам, че ще ги е грижа, дори и да знаят.

— Защо им е да знаят? В края на краищата, ако продължим да работим по план, това тях не ги засяга.

— Знам, знам. Но нямаше да ми се налага да използвам тези местни негодници, ако повече градски хора идваха тук.

В съседните спални помещения наемните работници говореха високо; някои пееха.

— Съвсем нищо общо ли нямаш с тях?

— Просто ги използвам. Те са грижа на Гилдията за разменна търговия. Когато станат прекалено мързеливи, ги уволнявам и се обаждам на онези от разменната търговия да ми намерят други. Нищо сложно. Работата ръка тук все не достига.

— Къде е това тук?

— Не ме питай... това е работа на баща ти и неговата гилдия. Моята работа е да изваждам стари релси.

Усетих, че Малчускин не се е отчуждил от града толкова, колкото твърдеше. Предположих, че сравнително изолирания му начин на живот беше причина да изпитва известно презрение към онези от

града, но доколкото разбирах, той не беше длъжен да остава навън и да спи в бараката. Работниците може и да бяха мързеливи, и точно сега — шумни, но по всичко личеше, че са дисциплинирани. Малчускин не се опитваше да ги надзирава, когато нямаше работа за вършене, така че би могъл да остане в града, ако решише.

— Първият ти ден навън, а? — изведнъж промени разговора той.

— Точно така.

— Искаш ли да видиш залеза?

— Не... защо?

— Чираците обикновено искат.

— Добре.

Едва ли не за да му доставя удоволствие, излязох от бараката и погледнах на североизток, отвъд туловището на града. Малчускин застана зад мен.

Слънцето беше близо до хоризонта и вече започвах да усещам студения вятър в гърба си. Облаците от предишната нощ ги нямаше и небето беше ясно и синьо. Сега можех да гледам към слънцето без да ме заболят очите, тъй като плътната атмосфера разсейваше лъчите му. То имаше формата на широк оранжев диск, леко наклонен към нас. Отгоре и отдолу от него излизаха издължени лъчи светлина. Докато го наблюдавахме, бавно потъна зад хоризонта, след което изчезна и последният лъч светлина.

— Няма да видиш това, ако спиш в града — каза Малчускин.

— Много е красиво — отговорих аз.

— Видя ли изгрева тази сутрин?

— Да.

Малчускин кимна.

— Така постъпват те. Взимат някое хлапе в гилдията и го хвърлят в дълбокото. Без обяснения. Оставят го навън в мрака, докато не се появи слънцето.

— Защо го правят?

— Системата на гилдиите. Вярват, че така чиракът най-бързо ще разбере, че слънцето не е онова, на което са го учили.

— Не е ли? — попитах аз.

— На какво са те учили?

— Че слънцето е сфера.

— Значи още ви учат на това. Е, сега видя, че не е. Разбра ли нещо?

— Не.

— Помисли си. Хайде да ядем.

Върнахме се в бараката и Малчускин ми каза да стопля малко храна, докато той монтира друга койка върху вертикалните подпори на леглото си. Намери някакви завивки в шкафа и ги сложи върху койката.

— Ще спиш тук — каза той, като посочи горното легло. — Въртиш ли се нощно време?

— Не мисля.

— Ще пробваме една вечер. Ако ставаш често, ще се сменим. Не обичам да ме безпокоят.

Помислих си, че най-вероятно няма да го притеснявам. Онази нощ можех да заспя прав, толкова бях изморен. Изядохме безвкусната храна и после Малчускин заразказва за работата си по железопътните линии. Почти не му обръщах внимание, легнах на койката си, като се преструвах, че го слушам и заспах веднага.

На следващата сутрин ме събуди Малчускин. Той ходеше из бараката и потракваше с чиниите от вчерашната ни вечеря. Опитах се да сляза от койката веднага, щом се разсъних, но усетих, че съм парализиран от пробуждаща болка в гърба. Задъхах се.

Малчускин погледна към мен и се засмя.

— Вдървен ли си? — попита той.

Обърнах се на една страна и се опитах да изпъна краката си. Те също бяха вдървени и ме боляха, но с много усилия успях да седна. Останах в това положение за миг, надявайки се, че болката е причинена от спазъм и ще отmine.

— Винаги става така с вас, хлапетата от града — отбеляза Малчускин, но без злоба. — Идват тук изпълнени с желание, признавам го. Един ден работа и така се схващате, че ставате безполезни. Не спортувате ли в града?

— Само в гимнастическия салон.

— Хайде, слизай долу да закусваш. След това най-добре се върни в града. Вземи топла вана и виж дали не можеш да намериш някой да ти направи масаж. После се върни.

Кимнах с благодарност и с мъка се смъкнах от койката. Това ми струваше толкова усилия и болка, колкото всичко останало, което бях изпитал досега. Усетих, че ръцете, врата и раменете ми са вдървени, както и останалата част от тялото ми.

Напуснах бараката трийсет минути по-късно, точно когато Малчускин крещеше на мъжете да се залавят за работа. Накуцвайки, се отправих бавно към града.

За пръв път бях останал сам и виждах неща, които не бих забелязал, ако бях в компания на други. Градът се намираше на петстотин метра от бараката на Малчускин и разстоянието беше достатъчно, за да добия известна представа за големината и външния му вид, защото предишния ден бях успял да го огледам съвсем бегло. Тогави ми се видя като огромна, сива маса, извисяваща се над околния пейзаж.

Сега, като вървах бавно, сам по пътя към него, можех да го разгледам по-подробно.

Познавах малко неща от вътрешността на града и никога не се бях замислял особено как би могъл да изглежда отвън. Допусках, че е голям, но в действителност градът беше доста по-малък, отколкото си представях. В най-високата си точка, от северната страна, беше висок около шейсет метра, а останалата част от него представляваше безразборно разхвърлени правоъгълници и кубове, разположени на различна височина. Цветът им беше мръсно кафяв и сив и доколкото можех да преценя, бяха направени от различни видове дърво. Бетон и метал почти не бяха използвани и нищо не беше боядисано. Тази външност контрастираше рязко с вътрешността — или поне с онези малко на брой места, които познавах и които бяха чисти и боядисани в ярки цветове. Тъй като бараката на Малчускин се намиреше на запад от града, не можех да преценя колко е широк, докато вървах към него, но дължината му беше приблизително четиристотин и петдесет метра. Изненадах се колко грозен беше и колко стар изглеждаше. Около него цареше голямо оживление, особено в северната част.

Докато се приближавах към града, ми хрумна, че нямам никаква представа как да вляза в него. Вчера Изследователят на бъдещето Дентън ме беше развел извън него, но умът ми беше толкова погълнат от новите впечатления, че бях запомнил съвсем малко от детайлите, които ми показа. Тогава всичко изглеждаше различно.

Единственият ми ясен спомен беше, че зад платформата, откъдето наблюдавахме изгрева имаше врата и решително се отправих натам. Не беше толкова лесно, колкото си представях.

Тръгнах към южната част на града, като се движех по железопътните линии, по които бях работил предишния ден, след това заобиколих към източната страна, откъдето двамата с Дентън бяхме слезли по металните стълби. След дълго търсене намерих достъп и започнах да се изкачвам. Няколко пъти се обърквах и чак след като дълго се промъквах с мъка по тесни алеи и се катерих предпазливо по подвижни стълби, открих платформата. Установих, че вратата е все още заключена.

Нямах друг избор, освен да попитам. Спуснах се на земята и отново тръгнах към южната част на града, където Малчускин и

бригадата от мъже бяха започнали работа по демонтажа на железопътната линия.

Огорчен, но търпелив, Малчускин остави Рафаел да командва и ми показва какво да направя. Той ме преведе през тясното пространство между двете вътрешни линии, направо под козирката, ограждаща града. Долу беше тъмно и студено.

Спряхме до метално стълбище.

— На края му има асансьор — каза той. — Знаеш ли какво е това?

— Да.

— От гилдията ти дадоха ключ, нали?

Порових в джоба си и извадих неоформено парче метал, което ми беше дал Клаузевиц. С него се отключваше ключалката на училищната врата.

— Това ли е?

— Да. На асансьора има ключалка. Отиди на четвърто ниво, намери някой администратор и попитай дали може да използваш банята.

Макар и да се чувствах глупаво, направих, както ми беше казал. Чух как Малчускин се смее, докато се отдалечаваше към дневната светлина. Намерих лесно асансьора, но вратите не се отвориха, когато завъртях ключа. Почаках. Няколко секунди по-късно те се отвориха рязко и на прага се появиха двама мъже. Те не ми обърнаха никакво внимание и излязоха.

Изведнъж вратите започнаха да се отварят сами и се втурнах вътре. Преди да успея да разбера как се управлява, асансьорът тръгна нагоре. На стената видях редица бутони, номерирани от едно до седем. Мушнах ключа си в номер четири, като се надявах, че постъпвам правилно. Струваше ми се, че асансьорът се движи от дълго време, но точно тогава той спря рязко. Вратите се отвориха и аз пристъпих напред. Когато излязох в коридора, в асансьора влязоха трима други членове на гилдии.

Забелязах, че на стената срещу асансьора има надпис: СЕДМО НИВО. Бях отишъл твърде далеч. Точно преди да се затворят вратите, отново се втурнах вътре.

— Къде отиваш, чирако? — попита един от мъжете.

— На четвърто ниво.

— Добре, успокой се.

Той използва собствения си ключ за номер четири и когато този път асансьорът спря, беше на вярното ниво. Поблагодарих на мъжа, който ме беше заговорил и излязох от асансьора.

Заради многото вълнения от последните няколко минути бях забравил дискомфорта, който изпитваше тялото ми, но сега отново се почувствах изморен и болен. В тази част на града изглежда цареше голямо оживление: по коридорите се движеха хора, водеха се разговори, отваряха се и се затваряха врати. Виждаше ми се различно от външната страна на града, където природата беше застинала извън времето и въпреки че и там се движеха и работеха хора, атмосферата беше по-спокойна. Работата, вършена от мъже като Малчускин и неговата група, имаше просто предназначение, но тук, в сърцето на горните нива, които толкова дълго бяха забранени за мен, всичко беше загадъчно и сложно.

Спомних си инструкциите на Малчускин, избрах една врата наслуки, отворих я и влязох. Вътре имаше две жени; те се разсмяха, но ми помогнаха, когато им казах какво търся.

Няколко минути по-късно отпуснах умореното си тяло във вана с гореща вода и затворих очи.

Беше ми отнело толкова много време и усилия да си получа ваната, че се чудех дали изобщо ще ми помогне; но след като се избърсах ѝ облякох отново, вече не се чувствах така вдървен, както преди. Все още изпитвах лека скованост, докато раздвижвах мускулите си, но умората беше напуснала тялото ми.

Преждевременното ми завръщане в града неизбежно върна спомена за Виктория. Беглият поглед, който ѝ хвърлих по време на церемонията, беше засилил любопитството ми. Мисълта да се върна веднага, за да изравям стари траверси от земята, започна да избледнява, макар да чувствах, че не трябва да съм далеч от Малчускин за твърде дълго и реших да се опитам да я намеря.

Излязох от банята и забързах към асансьора. Никой не го ползваше в момента, но аз трябваше да го извикам на етаж, на който бях. Когато пристигна, успях да разуча бутоните за управлението му по-подробно. Реших да експериментирам.

Първо отидох на седмо ниво, но след кратка екскурзия по коридорите не открих никаква съществена разлика от нивото, което току-що бях напуснал. Същото важеше и за повечето други нива, въпреки че трето, четвърто и пето бяха видимо по-оживени. На практика, първото ниво представляваше тъмен тунел под самия град.

Няколко пъти се качвах и слизах, за да откроя, че между първо и второ ниво има изненадващо дълго разстояние. Всички други разстояния бяха много къси. Оставих асансьора на второ ниво, тъй като интуитивно почувствах, че точно тук ще намеря училището, а ако грешах, щях да продължа да го търся пеш.

Срещу входа на асансьора на второ ниво имаше ред стъпала, спускащи се към напречен коридор. Имах някакъв бегъл спомен от момента, когато Брух ме беше завел на церемонията и скоро се намерих на вратата, водеща към училището.

Като влязох вътре, я заключих с ключа на гилдията. Всичко ми беше познато. Осъзнах, че до този момент движенията ми бяха внимателни и предпазливи, но сега се почувствах у дома. Слязох бързо по стълбите и тръгнах по късия коридор, който познавах така добре. Мястото изглеждаше различно от останалата част на града и миришеше различно. Видях познатите драсканици по стените, където поколения деца преди мен бяха писали имената си, видях старата кафява боя, износените дъски на подовете, вратите, които не се заключваха. По навик се отправих направо към стаята си и влязох вътре. Нищо не беше разместено. Леглото беше оправено и стаята — по-подредена, отколкото някога е била, докато я използвах редовно, но малкото ми вещи си стояха по местата. Същото беше и с тези на Джейз, въпреки че от него нямаше и следа.

Огледах се още веднъж, после се върнах в коридора. Направих това, което исках, и вече няха друга цел. Тръгнах надолу по коридора, към различните стаи, в които ни преподаваха. През затворените врати се чуваха приглушени шумове. Надничах през кръглите стъклени шпионки и виждах класовете, които учеха. Само преди няколко дни и аз бях там. В една от стаите видях някогашните си съученици; подобно на мен, имаше такива, които, без съмнение, се готвеха за чираци в някоя от гилдиите от първа степен, но повечето щяха да заемат административни длъжности в града. Бях изкушен да вляза и да посрещна въпросите им спокойно, запазвайки загадъчно мълчание.

В училището нямаше разделяне на половете и във всяка стая, в която надниквах, търсех да зърна Виктория; изглежда, тя не беше там. След като проверих всички класни стаи, слязох в общите помещения: трапезарията (в момента приготвяха обета и отвътре се разнасяше потракване на съдове), гимнастическия салон (беше празен) и малкото открито пространство, откъдето се виждаше синьото небе. Отидох в общата всекидневна, единственото място в цялото училище, което можеше да се използва за игри. Тук имаше няколко момчета. Те си бърбеха безцелно, но веднага щом ме забелязаха, станах център на внимание. Точно за такава ситуация се бях подготвил.

Искаха да знаят в коя гилдия съм постъпил, какво правя, какво съм видял. Какво е станало, когато съм навършил пълнолетие? Какво е да си извън училищното общежитие? Странното беше, че не знаех как да отговоря на повечето въпроси, дори и да можех да наруша клетвата. Въпреки че бях вършил много неща през тези няколко дни, все още всичко, което виждах, беше ново за мен.

Установих, че се каня — както, всъщност, беше постъпил и Джейз — да скрия и малкото, което знаех, зад стена от тайнственост и хумор. Това явно разочарова момчетата и въпреки че интересът им не намаля, въпросите скоро спряха.

Напуснах училището веднага, щом можах, тъй като Виктория явно вече не беше там.

Спуснах се с асансьора и се върнах в тъмнината под туловището на града. Проврях се между линиите и се измъкнах на слънчева светлина. Малчускин увещаваеше поуморените работници да разтоварят релсите и траверсите от вагонетката и едва ли ме забеляза.

Дните минаваха бавно и вече не се връщах в града.

Поучих се от грешката си и вече не влагах предишния ентузиазъм, а пестях силите си, докато работех по железопътните линии. Реших да следвам примера на Малчускин и се ограничих основно до това да надзиравам наетите работници. Само от време на време се налагаше двамата да работим здраво и да помагаме. Дори и при това положение, работата беше тежка и продължителна и усещах как тялото ми реагира на новите натоварвания. Скоро влязох в най-добрата си физическа форма досега, кожата ми почервеняваше от слънчевите лъчи и не след дълго физическата работа престана да ми е трудна.

Единствено не ми харесваше еднообразната диета от синтетична храна и неспособността на Малчускин да говори интересно за приноса ни за безопасността на града. Трудехме се до късно вечер, хапвахме набързо, и си лягахме.

Работата ни по железопътните линии в южния край на града почти беше приключила. Имахме задача да извадим всички релси и да изградим четири буфера на еднакво разстояние от града. Релсите, които отстранявахме, се пренасяха в северната му част, където се полагаха отново.

Една вечер Малчускин ме попита:

— Откога си тук?

— Не съм сигурен.

— От колко?

— А... седем.

Опитвах се да преценя времето в мили.

— След три дни ще си вземеш почивка. Разполагаш с два дни в града, после се връщаш тук за още една миля.

Попитах го как изчислява изминалото време и в дни, и като разстояние.

— На града са му нужни около десет дни, за да измине една миля — каза той. — А за една година ще измине около трийсет и шест и

половина.

— Но градът не се движи.

— Не в момента. Но скоро ще тръгне. Както и да е, ние не определяме колко реално се е придвижил градът или колко е трябвало да измине. Всичко зависи от положението на оптимума.

Поклатих глава.

— Какво означава това?

— Оптимумът е идеалното разположение на града. За да го поддържа, той би трябвало да се придвижва с приблизително една десета миля всеки ден. Това явно е невъзможно, затова ние придвижваме града към оптимума винаги, когато можем.

— Достигал ли е градът някога оптимума?

— Не, доколкото си спомням.

— Къде се намира оптимумът сега?

— На около три мили пред нас. Средно. Баща ми работеше по тези линии преди мен и веднъж ми каза, че по негово време били на около десет мили от оптимума. Това е всичко, което съм чувал.

— Но какво ще стане, ако достигнем оптимума?

Малчускин се засмя.

— Ще продължим да изкопаваме стари релси.

— Защо?

— Защото оптимумът непрекъснато се мести. Но няма вероятност да достигнем оптимума, а и това, всъщност, е без значение. Добре ще сме навсякъде в радиус от няколко мили от него. Да го кажем така... ако можехме да подминем оптимума с малко, всички щяхме да се радваме на приятна, дълга почивка.

— Това възможно ли е?

— Предполагам. Погледни на нещата от този ъгъл. Там, където сме сега, земята представлява нещо като плато. За да стигнем дотук, трябваше да минем през множество възвишения. Баща ми се намираще навън точно по това време. Катеренето е трудна работа, затова беше нужно повече време и ние изостанахме от оптимума. Ако някога стигнем до по-ниска местност, ще можем да се спуснем по склона.

— Какви са перспективите за това?

— По-добре попитай гилдията си. Това не е моя грижа.

— Но каква е местността тук?

— Ще ти покажа утре.

Въпреки че не схванах много от казаното от Малчускин, поне едно нещо ми стана ясно и то беше как се измерва времето. Аз бях на възраст шестстотин и петдесет мили; това не означаваше, че градът е изминал същото разстояние от времето, когато се бях родил, но оптимумът беше.

Каквото и да представляваше оптимумът.

На следващия ден Малчускин спази обещанието си. Докато наемните работници бяха в една от обичайните си почивки под плътната сянка на града, двамата с Малчускин тръгнахме към ниско възвишение, което се намираше на известно разстояние от източния му край. Когато се изкачихме по него, можехме да видим почти цялата местност, която обкръжаваше града.

В момента той беше разположен в центъра на широка долина, която на север и на юг граничеше с два сравнително високи хребета. На юг ясно се виждаха следите от железопътните линии, извадени от нас, белязани от четири успоредни редици вдлъбнатини, където преди бяха положени траверсите и техните основи.

На север от града линиите следваха плавната извивка на планинския склон. Тук не беше оживено, въпреки че виждах как една от електрическите вагонетки се движи бавно нагоре по склона с товара си от релси, траверси и придружаващата я бригада. На върха на самия хребет цареше оживление, но от това разстояние не беше възможно да се определи какво точно се случва там.

— Хубава местност е тази — отбеляза Малчускин, но веднага след това се поправи: — От гледна точка на релсаджия.

— Защо?

— Равна е. Можем да се справим с хребетите и долините. Онова, което ме безпокои, е неравният терен: скали, реки и дори гори. Това е едно от предимствата да сме нависоко в момента. Наоколо има много стари скали, които са изгладени от природните стихии. Но не ми говори за реки. Те ме притесняват.

— Какво им е на реките?

— Казах, че не искам да говоря за тях! — Той ме потупа добронамерено по гърба и тръгнахме назад към града. — Реките трябва да се прекосяват. Това означава, че е нужно да се построи мост, освен ако вече има такъв, но това никога не се случва. Налага се да изчакаме, докато мостът бъде завършен, а това води до забавяне.

Обикновено Гилдията, която отговаря за полагането на релсите, поема вината за закъсненията. Но такъв е животът. Всички изпитват противоречиви чувства към реките, стане ли въпрос за тях. Единственото нещо, което постоянно не достига в града, е водата и ако се натъкнем на река, ще решим един от проблемите завинаги. Но пак ще трябва да построим мост, а това прави всички раздражителни.

Наетите работници не бяха особено доволни да ни видят, че се връщаме, но Рафаел ги постегна и скоро работата се поднови. Извадихме и последните релси и това, което ни оставаше да направим, беше да издигнем последния буфер. Той беше от стомана и трябваше да се монтира напречно на крайния участък от линията, като се използваха три от бетонните основи на траверсите. На всяка от четирите линии имаше буфер и всички те бяха разположени така, че ако градът тръгнеше назад, те щяха да го спрат. Буферите не бяха на една линия заради неправилната форма на южната страна на града, но Малчускин ме увери, че осигуряват достатъчно сигурна защита.

— Добре ще е да не се налага да се използват — каза той — но ако градът наистина тръгне, те би трябвало да го спрат. Поне така мисля.

С монтирането на буфера нашата работа приключи.

— Сега какво? — попитах.

Малчускин погледна към слънцето.

— Трябва да преместим постройките. Искаше ми се да прекарам бараката си отвъд хребета, а също и спалните помещения за работниците. Но става късно. Не съм сигурен, че ще успеем да свършим преди да е паднала нощта.

— Можем да го направим утре.

— Точно това си мисля. Така гадните мързеливци ще имат още няколко свободни часа. Това ще им хареса.

Той се обърна към Рафаел, който се посъветва с хората си. Почти никой не се съмняваше какво ще е решението. Рафаел още говореше, а някои вече бяха тръгнали към бараките си.

— Къде отиват?

— В селото си, предполагам — отвърна Малчускин. — То е ей там. — Той посочи на югоизток, отвъд южния хребет на планината. — Но ще се върнат. Работата не им харесва, но в селото ще ги принудят, защото им даваме каквото искат.

— Какво?

— Облагите на цивилизацията — отговори той, като се изсмя цинично. — Тоест, синтетичната храна, от която винаги те присвива стомахът.

— И на тях тази гадост им харесва?

— Не повече, отколкото на теб. Но е по-добре от празен стомах, с какъвто са били голямата част от тях, преди ние да се появим.

— Не бих вършил цялата тази работа заради една каша. Безвкусна е, не засища и...

— Колко пъти на ден се хранеше в града?

— Три.

— И колко от тях със синтетична храна?

— Само два — отговорих.

— Е, благодарение на такива хора като онези бедняци, които се скъсват от работа, ти можеш да си позволиш едно истинско ядене на ден. А от онова, което чувам, работата, която вършат за мен, е най-леката.

— Какво имаш предвид?

— Ще разбереш.

По-късно същата вечер, когато седнахме в бараката му, Малчускин пак заговори на същата тема. Установих, че съвсем не е толкова зле информиран, колкото се опитваше да се представи. Той хвърляше вината изцяло върху системата на гилдиите, както винаги. Отдавна установена практика беше занятията в града да се предават от едно поколение на друго не чрез обучение, а чрез евристични принципи. Един чирак щеше да цени традициите на гилдиите далеч повече, ако узнаваше от първа ръка фактите от битието, на които се основаваха обичаите, отколкото ако беше обучаван на теория. Това означаваше, че аз трябваше сам да открия как мъжете са дошли да работят на железопътните линии, какви други задачи изпълняваха и изобщо всички други неща, които засягаха продължаващото съществуване на града.

— Когато бях чирак — заразказва Малчускин, — строях мостове и изкопавах релси. Работех заедно с Гилдията за тракция и пътувах с хора като баща ти. Самият аз знам как продължава да съществува градът и затова ценя професията си. Разкопавам железопътни линии и отново ги полагам не защото работата ми харесва, а защото знам как

трябва да се върши. Бил съм навън с Гилдията за разменна търговия и съм виждал как принуждават местните хора да работят за нас, затова разбирам на какъв натиск са подложени хората, които сега работят под мое ръководство. Всичко е обгърнато в тайнственост и неизвестност... така виждаш нещата сега. Но ще откриеш, че става въпрос за оцеляване и ще разбереш колко рисковано е то.

— Нямам нищо против да работя с теб — казах аз.

— Не това имах предвид. Ти работиш добре с мен. Казвам само, че всички неща, които сигурно те учудват — клетвата, например — си имат замисъл и, ей богу, разумно основание!

— Значи утре работниците ще се върнат.

— Вероятно. И ще се оплакват, и ще започнат да се размотават в мига, в който ти или аз си обърнем гърбовете... но дори това е в реда на нещата. Понякога, обаче, се чудя...

Изчаках го да довърши изречението си, но той не каза нищо повече. За Малчускин не беше типично да се разчувства, не ми приличаше на тъжен човек. Когато седнахме заедно, той мълча дълго време, само аз нарушавах тишината, когато ставах, за да отида навън до тоалетната. Тогава той се протягаше, прозяваше се и ме подиграваше за слабия ми пикочен мехур.

На другия ден Рафаел се върна с повечето мъже, които бяха с нас и преди. Неколцина липсваха, въпреки че бройката беше попълнена от техни заместници. Малчускин ги поздрави, без да показва явна изненада и веднага започна да контролира събарянето на трите временни постройките.

Първо извадиха всичко, което се намираще в тях, и го натрупаха встрани. След това разглобиха самите постройките; не толкова сложна задача, колкото си бях представял, защото те явно бяха конструирани лесно да се демонтират и сглобяват наново. Всяка от стените се прикрепяше към другата с помощта на няколко болта. Дървените подове се разглобяваха на равни части, а покривите бяха захванати с болтове. За демонтирането на всяка стая беше нужен едва час и до обяд приключихме. Много преди това самият Малчускин беше заминал, но се върна по-късно с електрически камион. Направихме кратка почивка, нахранихме се и после натоварихме камиона с всички

материали, които можеше да побере и се отправихме към хребета. Малчускин шофираше. Рафаел и още няколко работници се бяха хванали отстрани за камиона.

Хребетът беше далеч. Малчускин пое курс, който ни отведе диагонално до най-близката част от железопътната линия и останалото разстояние от пътя до хребета изминахме покрай нея. В подножието на възвишението имаше плитка падина и през нея бяха положени четирите двойки релси. В тази част на железопътната линия работеха много хора: някои разширяваха на ръка пространството от двете страни на линията — вероятно, за да поеме преминаващия град, а други работеха с бормашини и се опитваха да монтират пет метални рамки, всяка от които носеше огромно зъбно колело. Само една беше закрепена досега.

Докато преминавахме през падината, Малчускин забави камиона, като наблюдаваше с интерес как напредваше работата. Той помахна на един от мъжете, който надзираваше операцията, после ускори отново, докато минавахме по върха на хребета. Оттук към широка равнина се спускаше полегат склон. На изток и запад и в далечния край на равнината забелязах хълмове, които бяха много по-високи.

За моя изненада линиите свършваха малко след хребета. Лявата външна линия се простираше на около миля, но останалите три бяха едва стотина метра дълги. По тях вече се трудеха два екипа, но веднага ставаше ясно, че работата върви бавно.

Малчускин се огледа. От нашата страна на линиите — тоест, от западната страна — бяха скупчени няколко бараки, вероятно жилищни помещения за членовете на Гилдията за тракция, които вече бяха тук. Той насочи камиона в тази посока, но спря чак след известно време.

— Тук е добре — каза той. — Искаме постройките да са издигнати преди да се стъмни.

— Защо не ги вдигнем до другите? — попитах аз.

— Не го правя по принцип. И без това си имам достатъчно главоболия с тези хора. Ако общуват твърде много с другите, ще пият повече и ще работят по-малко. Не можем да им попречим да се срещат, когато не работят, но няма причина да се събират на групи.

— Но те със сигурност имат право да правят, каквото поискат, нали?

— Купени са, за да работят. Това е всичко.

Той слезе от кабината на камиона и се развика на Рафаел да започват работа по бараките.

Скоро камионът беше разтоварен и като ме остави да ръководя възстановяването на постройките, Малчускин го подкара обратно към хребета, за да вземе останалите хора и материали.

С приближаването на нощта повторното издигане на бараките почти приключи. Последната ми задача за деня беше да върна камиона в града и да го включа към един от източниците за презареждане на батерията. Потеглих доволен, че отново ще бъда сам за известно време.

Докато минавах по хребета, работата по повдигане на зъбните колела беше спряна за деня и площадката опустяла, с изключение на двама пазители на реда, които стояха на пост, с арбалети през рамо. Те не ми обърнаха внимание. Подминах ги и продължих към града. Бях изненадан да видя как тук-там започнаха да проблясват светлини и как с приближаването на нощта дейностите, извършвани през деня, замираха.

Малчускин ми беше казал къде да намеря контакти за презареждане, но установих, че те вече са заети от други превозни средства и няма свободни места. Предположих, че това е последният камион, който се връщаше тази вечер и че ще трябва да се поогледам къде другаде мога да го заредя. Накрая намерих резервен контакт в южната част на града.

Вече беше тъмно и след като се бях погрижил за камиона, ми предстоеше дългият, самотен път назад. Изкушавах се да не се връщам, а да остана в града за през нощта. Все пак щеше да ми отнеме едва няколко минути да отида в стаята си в училищното общежитие... но после се сетих за Малчускин и реакцията му, която трябваше да очаквам на сутринта.

С неохота заобиколих града, намерих железопътните линии, които водеха на север и тръгнах по тях към хребета. Да съм сам в равнината през нощта беше доста притеснително. Вече застудяваше и от изток духаше хладен бриз, който ме пронизваше през тънката ми униформа. Пред себе си виждах тъмния силует на хребета, очертаващ се на фона на облачното небе. В падината неугледният скелет на зъбните колела се открояваше внушително, а двамата пазители на реда

крачеха напред-назад в самотното си бдение. Когато се приближих до тях, ме спряха за проверка.

— Стой на място! — Въпреки че не виждах много добре, интуитивно усещах, че арбалетите им са насочени към мен. — Идентифицирай се.

— Чирак Хелуърд Ман.

— Какво правиш извън града?

— Работя с Малчускин от Гилдията за тракция. Преди малко минах покрай вас с камиона.

— А, да. Пристъпи напред.

Приближих се към тях.

— Не те познавам — каза единият. — Сега ли започваш?

— Да... преди около една миля.

— От коя гилдия си?

— Изследователите на бъдещето.

Онзи, който ме беше заговорил, се разсмя.

— Не бих искал да съм на твое място.

— Защо?

— Искам да живея дълго.

— Но пък той е млад — каза другият.

— За какво говорите? — попитах.

— Бил ли си вече в бъдещето?

— Не.

— А бил ли си в миналото?

— Не. Започнах едва преди няколко дни.

Хрумна ми нещо. Въпреки че не можех да видя лицата им в мрака, по звученето на техните гласове се познавах, че не са много по-големи от мен. Може би на седемстотин мили, не много повече. Но ако това беше така, то определено ги познавам, защото трябваше да са били в училището заедно с мен?

— Как се казваш? — попитах единия от тях.

— Конуел Стърнър. Арбалетист Стърнър за теб.

— Бил ли си в училището?

— Да. Но не те помня. Ама ти тогава си бил хлапе.

— Току-що напуснах училището. Ти не беше там.

Двамата отново се разсмяха и почувствах, че самообладанието ми ме напуска.

— Ние вече сме били в миналото, малкия.

— Какво означава това?

— Означава, че сме мъже.

— Би трябвало да си в леглото. Тук е опасно през нощта.

— Няма никой наоколо — отвърнах аз.

— Сега не. Но докато другите в града спят, ние ги спасяваме от наемниците.

— Какво представляват?

— Наемниците? Туземците? Това са местните бандити, които изскачат от тъмното и нападат млади чираци.

Минах покрай тях. Искаше ми се да бях останал в града и да не бях минавал по този път. И все пак любопитството ми беше възбудено.

— Добре де... какво имате предвид? — попитах.

— Ей там има едни наемници, които не харесват града. Ако не ги следяхме, щяха да повредят камиона. Виждаш ли тези зъбни колела? Щяха да ги откраднат, ако не бяхме тук.

— Но нали точно... наемниците помогнаха да ги монтираме.

— Онези, които работят за нас. Но има и много други.

— Отивай да си лягаш, синко. Остави наемниците на нас.

— Само вие двамата ли сте?

— Аха... само ние и още една десетина от другата страна на хребета. Побързай да си легнеш, синко, и внимавай да не получиш стрела между очите.

Обърнах им гръб и отминах. Кипях от яд и ако бях останал още секунда, със сигурност щях да налетя на някой от двамата. Мразех снизходителното им отношение към мен, но знаех, че съм ги предизвикал. Двама млади мъже, въоръжени с арбалети, не биха оказали никаква съпротива в случай на решителна атака и те също го знаеха, но за да запазят самоуважението си, за тях беше важно да не позволят да се досетя.

Когато прецених, че съм се отдалечил достатъчно, се втурнах да бягам и почти веднага се препънах в една траверса. Отдалечих се от железопътната линия и отново побягнах. Малчускин ме чакаше в бараката и заедно изядохме поредната порция синтетична храна.

След още два дена работа с Малчускин дойде време за отпуската ми. През тези дни Малчускин прищпорваше работниците да вършат повече работа от обикновено и напредвахме бързо. Въпреки че полагането на нови релси беше по-тежко от изравянето на стари, оставаше ни малката утеха, че виждаме резултата — непрекъснато удължаващия се железопътен участък. Допълнителната работа включваше изкопаване на основите за бетонните блокове преди да положим траверсите и релсите. Тъй като сега в северната част на града работеха три екипа, които монтираха линиите, а всяка от тях беше горе-долу с една и съща дължина, между бригадите се беше породила конкуренция, която ги стимулираше допълнително. Бях изненадан да видя реакцията на мъжете в тази надпревара и докато работата вървеше, те си разменяха добронамерени шеги.

— Два дни — каза Малчускин точно преди да тръгна за града. — Не повече. Скоро ще започнем преместването и ще имаме нужда от всеки свободен човек.

— При теб ли да се върна?

— Зависи от гилдията ти... но да. През следващите две мили ще си с мен. След това ще те прехвърлят в друга гилдия и ще останеш при тях за три мили.

— При кого ще отида? — попитах.

— Не знам. Гилдията ти ще реши.

Тъй като последната вечер приключихме работа късно, преспях в бараката. Имаше още една причина за това: няхах желание да се връщам в града след падането на мрака и да преминавам през дефилето, охранявано от Пазителите на реда. През деня нямаше и следа от тях, но след като за първи път ги бях срещнал, Малчускин ми обясни, че всяка нощ има охрана, а непосредствено преди операцията по преместването железопътната линия става най-строго охраняваната зона.

На следващата сутрин тръгнах по линията обратно към града.

Сега, когато имах право да остана в града, нямаше да ми е трудно да откроя Виктория. Преди се бях поколебал да я търся, защото знаех, че трябва да се върна при Малчускин възможно най-бързо. Сега разполагах с цели два дена отпуск и няхах усещането, че съм занемарил задълженията си.

Но пак не знаех как да я намеря... затова ми се наложи да поразпитам. След като няколко пъти обърках посоката, ме насочиха към стая на четвърто ниво. Там Виктория и няколко други младежи работеха под надзора на една от жените администратори. Веднага щом ме видя на прага, Виктория й каза нещо и дойде при мен. Излязохме в коридора.

— Здравей, Хелуърд — каза тя и затвори вратата след себе си.

— Здравей. Виж... ако имаш работа, мога да дойда по-късно.

— Няма проблем. В отпуск ли си?

— Да.

— Тогава и аз съм в отпуск. Ела.

Тя тръгна пред мен по коридора, зави в едно разклонение и слезе по няколко стъпала. Долу следваше друг коридор, от двете страни на който имаше врати. Виктория отвори една от тях и влязохме вътре.

Стаята беше много по-голяма от всяка друга за лично ползване, която бях виждал в града. Най-много място заемаше леглото, сложено до една от стените и въпреки че стаята беше приятно обзаведена с удобни мебели, изненадващо голяма част от пода беше свободна. До другата стена бяха поставени мивка и малка готварска печка. Имаше маса с два стола, шкаф за дрехи и два фотьойла. Най-впечатляващото беше, че стаята има прозорец.

Веднага отидох до него и погледнах навън. Виждаше се открито пространство, което граничеше от другата страна със стена с много прозорци и продължаваше на ляво и на дясно, но прозорецът беше малък и не можех да видя какво има от двете му страни.

— Харесва ли ти? — попита Виктория.

— Толкова е просторно! Твое ли е всичко това?

— В известен смисъл. Наше, след като се оженим.

— А, да. Някой спомена, че ще имам собствено жилище.

— Сигурно това са имали предвид — каза Виктория. — Къде живееш сега?

— Още съм в училището. Но не съм бил там след церемонията.

— Беше ли вече навън?

— Аз...

Не бях сигурен какво да кажа. Навън? Какво можех да споделя с Виктория, след като бях обвързан от клетвата?

— Знам, че излизаш извън града — каза Виктория. — Не е чак такава тайна.

— Какво друго знаеш?

— Някои неща. Но виж, аз почти не съм разговаряла с теб! Да направя ли чай?

— Синтетичен ли? — Веднага съжалих за въпроса; не исках да прозвучи грубо.

— Страхувам се, че да. Но скоро започвам работа в екипа за синтетични материали и може би ще успея да намеря начин да подобря вкуса.

Атмосферата бавно се разчупи. През първите един-два часа се обръщаме един към друг хладно и почти официално, с любезно любопитство, но скоро започнахме да си позволяваме повече волности; осъзнах, че двамата не сме чак толкова непознати.

Разговорът се насочи към живота ни в училището и незабавно се появи ново съмнение. Преди да напусна града нямах ясна представа с какво ще се сблъскам. Онова, което ни преподаваха в училището, ми се струваше — а и на повечето от нас — суха материя, абстрактна и без връзка с действителността. Имаше малко печатни книги и повечето бяха романи за живота на планетата Земя, затова учителите разчитаха основно на текстове, написани от самите тях. Ние знаехме, или мислехме, че знаем, много за ежедневието на планетата Земя, но ни казваха, че не е онова, с което ще се сблъскаме в този свят. Водени от естествено детско любопитство, искахме незабавно да научим каква е алтернативата, но по този въпрос учителите запазваха мълчание. Затова в знанията ни винаги присъстваше непреодолима празнина: онова, което научавахме от книгите за живота в един свят, различен от този, в който живеехме. Той се отличаваше от начина на живот в града. Свят, за който можехме само да се досещаме и да си го представяме.

Тази ситуация пораждаше голямо недоволство и ние имахме неизразходвана физическа енергия. Но и къде ли в училището можехме да намерим отдушник? Единствено коридорите и

гимнастическият салон осигуряваха достатъчно място за движение и то при големи ограничения. Изпускането на парата се проявяваше в нервничене: емоционални изблици и неподчинение при по-малките деца, при по-големите — свивания и страстна отдаденост на малкото видове спорт, с които можехме да се занимаваме в тесния гимнастически салон... а при онези, на които им оставаха едва няколко мили до навършване на пълнолетие — преждевременно полово съзряване.

Училищните администратори само привидно се опитваха да ни контролират и може би разбираха на какво се дължат тези прояви. Във всеки случай бях израснал в училището и като всички останали и аз имах изблици на нервност. През последните двайсет мили преди да навърша пълнолетие се бях отдал на сексуални връзки с някои момичета — Виктория не беше сред тях, но това като че ли нямаше значение. Сега ние двамата щяхме да се оженим и изведнъж миналото придоби значение.

Може и да беше погрешно, но колкото повече говорехме, толкова повече ми се искаше да прогоня този призрак от миналото. Чудех се дали трябва да разкажа подробно за различните си преживявания, да обясня... Но Виктория изглежда контролираше разговора и го насочваше в посоки, които бяха взаимно приемливи. Може би и тя си имаше своите призраци. Започна да ми разказва нещо за живота в града и на мен ми беше интересно да го чуя.

Каза ми, че като жена на нея не ѝ се полагало да заема отговорна длъжност и само годежът ѝ с мен направил възможна настоящата ѝ работа. Ако се беше сгодила за човек, който не е член на гилдия, от нея щеше да се очаква да ражда деца винаги, когато е възможно и да прекарва времето си във всекидневни домакински задължения в кухните, да шие дрехи или да върши всякаква друга физическа работа. Вместо това, сега тя можеше да има известен контрол върху бъдещето си и вероятно би могла да се издигне до поста на старши администратор. Точно в момента преминаваше курс на обучение, подобен на моя. Единствената разлика беше в това, че не се наблягаше толкова на практиката, колкото на теоретичното обучение. Затова тя беше научила далеч повече неща за града и как функционира той отвътре, отколкото аз.

Не се чувствах свободен да говоря за работата си навън, затова я слушах с голям интерес.

Тя сподели, че са ѝ казали, че в града не достигат две основни неща: едното беше водата — което вече знаех от Малчускин, а другото — хората.

— Но в града има много хора — казах аз.

— Да... но броят на живородените бебета винаги е бил малък и непрекъснато намалява. Онова, което още повече влошава нещата, е, че се раждат предимно момчета. Никой не може със сигурност да каже защо.

— Заради синтетичната храна — вметнах язвително.

— Може би. — Тя не схвана намека ми. — Преди да напусна училището имах съвсем бегла представа как изглежда останалата част от града... но винаги съм смятала, че всички в него са родени тук.

— Не е ли така?

— Не. В града са доведени много жени с цел да се увеличи населението. Или по-точно, с надеждата да се раждат момичета.

— Майка ми е дошла в града отвън — казах аз.

— Така ли? — За пръв път, откакто се бяхме срещнали, Виктория се почувства неловко. — Не знаех.

— Мислех, че е очевидно.

— Предполагам, че е така, но никога не се бях замисляла.

— Няма значение — казах аз.

Виктория изведнъж млъкна. Това всъщност не ме засягаше особено и съжалих, че съм го споменал.

— Разкажи ми още нещо — помолих я аз.

— Не... няма много за разказване. Ами ти? Какво представлява гилдията ти?

— Интересна е — отговорих.

Освен че клетвата ми забраняваше да говоря, самият аз не изгарях от желание да обсъждам темата. От неочаквано умълчалата се Виктория останах с впечатлението, че има много неща за казване, но някаква предпазливост я възпира да го направи. През целия ми живот — или поне през онази част, за която имах някакви спомени — отсъствието на майка ми се приемаше за нещо безспорно. Винаги, когато бяхме говорили за това, баща ми се беше придържал към фактите и нямаше усещането да съм опозорен по какъвто и да е начин.

Всъщност много момчета в училището бяха в същото положение като мен, нещо повече, същото важеше за голяма част от момичетата. Ако темата не беше предизвикала такава реакция у Виктория, никога нямаше да се замисля за това.

— Ти си особен случай — казах аз, като се надявах да я върна на темата, подходяйки от друг ъгъл. — Майка ти е още в града.

— Да — отвърна тя.

Това явно беше краят на разговора. Реших да не настоявам повече. Така или иначе няхах огромно желание да обсъждам неща извън нас самите. Бях дошъл в града с намерението да опозная Виктория, а не да говорим за родословието си.

Но усетих, че разговорът не вървеше.

— Какво има от другата страна? — попитах аз, сочейки към прозореца. — Можем ли да отидем там?

— Ако искаш, ще ти покажа.

Последвах я извън стаята и по коридора, от който една врата извеждаше навън. Нямаше много за гледане: откритото пространство представляваше просто една алея между двете части на жилищен квартал. В единия край имаше дървено стълбище. Изкачихме се по него и излязохме на малка платформа. Там бяха поставени няколко дървени пейки и имаше достатъчно място да се движиш сравнително свободно. От двете страни платформата беше оградена от по-високи стени, зад които вероятно се намираха останалите части от вътрешността на града, а от страната, от която се стигаше до платформата, се виждаха покривите на жилищните блокове и алеята. Но нищо не пречеше на гледката от четвъртата страна и погледът можеше да обхване цялата местност около града. За мен това беше откритие: условията на клетвата предполагаха, че само членове на гилдиите имат право да виждат външността на града.

— Какво ще кажеш? — попита Виктория, като седна на една от пейките, от които се разкриваше гледка навън.

— Харесва ми.

— Бил ли си там?

— Да.

Беше трудно; вече влизах в конфликт с условията на клетвата. Как бих могъл да разговарям с Виктория за работата си, без да наруша онова, в което се бях закълел?

— Не ни е разрешено да се навъртаме тук много често. През нощта е заключено и само в определени часове през деня е отворено. Понякога остава заключено за няколко дни.

— Знаеш ли защо?

— А ти? — попита тя.

— Вероятно... има нещо общо с работата навън.

— За която ти няма да говориш.

— Не — отвърнах.

— Защо?

— Не мога.

Тя ми хвърли бърз поглед.

— Имаш тен. На слънце ли работиш?

— Понякога.

— Заклучват това място, когато слънцето се издигне. Всичко, което съм виждала от него, са лъчите, които докосват по-високите части на сградите.

— Няма нищо за гледане — казах аз. — Много е ярко и не можеш да гледаш в него.

— Бих искала сама да се убедя.

— С какво се занимаваш в момента? — попитах я аз. — В работата, искам да кажа.

— Хранене.

— В какъв смисъл?

— Преценяваме как да съставим балансирана диета. Трябва да сме сигурни, че синтетичната храна съдържа достатъчно белтъчини и че хората приемат необходимите им витамини. — Тя се поколеба, от тона на гласа ѝ личеше, че темата изобщо не я вълнува. — Знаеш ли, че слънчевата светлина съдържа витамини?

— Така ли?

— Витамин Д. Произвежда се в тялото под въздействието на слънчевата светлина върху кожата. Струва си да го знаеш, ако никога не виждаш слънцето.

— Но той може да бъде синтезиран — отвърнах аз.

— Да... и така се прави. Да се върнем ли в стаята да пийнем още чай?

Не ѝ отговорих. Не знам какво бях очаквал от срещата с Виктория, но определено не беше това. Бляновете по някакъв

романтичен идеал ме бяха изкушавали през дните, докато работех с Малчускин, а от време на време ме беше глождила мисълта, че може би ще ни се наложи да се нагаждаме един към друг; но никога не ми беше хрумвало, че ще се сблъскам с толкова силно, но потискано негодувание. Представях си как заедно вдъхваме живот на интимната връзка, замислена за нас от родителите ни, и как някак си щяхме да успеем да я превърнем в реална и може би дори любовна връзка. Онова, което не бях предвидил, беше, че Виктория гледа другояче на нещата и си мисли, че винаги ще се ползвам от предимствата на един живот, който беше забранен за нея.

Останахме на платформата. Забележката ѝ да се върнем в стаята беше иронична, а аз бях достатъчно чувствителен, за да я доловя. И без това усещах, че по различни причини и двамата бихме предпочели да останем на платформата; аз, защото благодарение на работата ми навън бях изпитал удоволствието от свежия въздух и сега закритите пространства в града предизвикваха у мен клаустрофобия, а за Виктория стоенето на тази платформа вероятно беше почти като излизане извън града. Даже и да беше така, леко хълмистата местност на изток от града ни напомняше за новооткритата разлика, която ни разделяше.

— Би могла да кандидатстваш за преместване в някоя гилдия — казах изведнъж. — Сигурен съм, че...

— Не съм от подходящия пол — отвърна тя рязко. — Те са само за мъже, не го ли знаеш?

— Не...

— Не ми беше нужно много време, за да разбере някои неща — продължи тя, като изричаше думите забързано и едва успяваше да прикрие горчивината си. — Цял живот е било пред очите ми, но не съм го осъзнавала: баща ми винаги беше извън града, майка ми вършеше това, което се изискваше от нея в едно семейство, храненето и всичко свързано с ежедневието. Сега го осъзнавам. Жените са твърде ценни, за да бъдат излагани на риск навън. Те са нужни тук в града, защото могат да раждат отново и отново. Ако нямат късмета да са родени тук, могат да бъдат доведени отвън и отпратени, след като са изпълнили задачата си. — Отново чувствителна тема, но този път тя говореше уверено. — Знам, че работата извън града трябва да бъде свършена и каквато и да е тя, е рискована... но на мен не ми е дадено правото да

избирам. Само защото съм жена, нямам друг избор, освен да съм затворена в това проклето място и да уча интересни неща за производството на храни и винаги, когато мога, да раждам.

— Не искаш ли да се омъжиш за мен? — попитах аз.

— Нямам друга алтернатива.

— Благодаря.

Тя се изправи и тръгна гневно към стълбите. Последвах я надолу и вървах зад нея по обратния път към стаята ѝ. Изчаках на прага, наблюдавах я как стои с гръб към мен и гледа през прозореца към тясната алея между постройките.

— Искаш ли да си тръгна? — попитах.

— Не... влез и затвори вратата. Ще направя още чай.

Водата в чайника беше още гореща и завря бързо.

— Не е нужно да се женим — казах аз.

— Ако не си ти, ще е някой друг. — Тя се обърна, взе чашата си със синтетичен чай и седна до мен. — Нямам нищо против теб, Хелуърд. Искам да го знаеш. Независимо дали ни харесва или не, моят и твоят живот се управляват от системата на гилдиите. Не можем да направим нищо, за да го променим.

— Защо не? Системите могат да бъдат променяни.

— Не и тази! Тя е трайно установена. Гилдиите имат пълен контрол над града по причини, които едва ли някога ще науча. Само гилдиите могат да променят системата, а те никога няма да го направят.

— Звучиш много сигурна.

— Сигурна съм — заяви тя. — И то напълно основателно, защото самата система, която управлява живота ми, е контролирана от онова, което става извън града. Тъй като никога няма да участвам в това, никога няма да мога да направя нищо за собствения си живот.

— Но ти би могла... чрез мен.

— Дори ти не искаш да говориш за това.

— Не мога — отвърнах.

— Защо?

— Дори това не мога да ти кажа.

— Тайна на гилдията.

— Ако така предпочиташ — отговорих аз.

— И дори сега, докато седиш тук, ти подкрепяш системата.

— Задължен съм — отвърнах. — Накараха ме да се закълна.

Тогава си спомних: самата клетва беше едно от условията в нея. Сега я наруших и всичко стана толкова естествено, че дори не бях разбрал.

За моя изненада Виктория изобщо не реагира.

— Значи системата на гилдиите действа — отбеляза тя. — В това има логика.

Допих чая си.

— Мисля, че е по-добре да си вървя.

— Сърдиш ли ми се? — попита тя.

— Не. Просто...

— Не си тръгвай. Съжалявам, че избухнах така... вината не е твоя. Току-що каза нещо: чрез теб бих могла да взимам решения за живота си. Какво имаше предвид?

— Не съм сигурен. Но мисля, че като жена на член на гилдия, какъвто ще бъда един ден, ти би имала по-големи шансове.

— За какво?

— Ами... да разбереш чрез мен какъв е смисълът на системата.

— А ти си се закълел да не ми казваш.

— Аз... да.

— Значи членовете на гилдиите от първа степен са помислили за всичко. Системата изисква да се пази тайна.

Тя се облегна назад и затвори очи.

Бях много объркан и ядосан на себе си. От десет дни бях чирак и технически — вече осъден на смърт. Ситуацията беше твърде необичайна, за да я приемам сериозно, но в спомените ми заплахата, написана в клетвата, прозвуча убедително в онзи момент. Объркването възникна, защото Виктория неволно беше намесила емоционалния ангажимент, който бяхме поели един към друг. Разбирах, че има конфликт, но не можех да направя нищо. От живота си в училището познавах коварното чувство на неудовлетвореност, че не ти е позволен достъп до другите части на града. Ако тези граници бяха разширени — ако можеше да имаш малък дял в управлението на града, но без правото да предприемаш никакви действия отвъд даден предел — тази неудовлетвореност щеше да продължи да съществува.

Виктория не помръдна, когато излязох от стаята и тръгнах към училището.

Далеч от нея и нейните въпроси и тревоги, аз все повече започвах да се притеснявам за собственото си положение. Ако клетвата наистина беше толкова сериозна, можех да бъда убит, ако някой от членовете на гилдиите да научеше за случилото се. Дали нарушаването на клетвата би могло да има толкова ужасяващи последици?

Щеше ли Виктория да разкаже на някого какво ѝ бях казал? Като обмислих това, първата ми мисъл беше да се върна при нея и да я помоля да мълчи... но това щеше да направи нарушението още по-сериозно, а тя сигурно щеше да се ядоса още повече.

През останалата част от деня не правих нищо, само лежах на койката и се измъчвах за случилото се. По-късно отидох да хапна в една от трапезариите в града и изпитах облекчение, че не се засяхох с Виктория.

Към полунощ Виктория дойде в стаята ми. Първото, което долових, беше звукът от затварянето на врата, а когато отворих очи, видях издължения ѝ силует до леглото.

— Как?

— Шшт. Аз съм.

— Какво искаш? — Протегнах се към ключа на лампата, но тя ме спря.

— Не светвай.

Тя седна на ръба на леглото, а аз се изправих.

— Извинявай, Хелуърд. Това дойдох да ти кажа.

— Добре.

Тя се разсмя.

— Още не си се разсънил, нали?

— Не съм сигурен. Може би.

Тя се наведе напред и почувствах как ръцете ѝ се опират леко в гърдите ми, после се придвижват нагоре, и обгръщат врата ми. Тя ме целуна.

— Не казвай нищо — прошепна тя. — Просто много съжалявам.

Пак се целунахме и ръцете ѝ продължиха да се движат, докато не ме прегърна силно.

— Носиш пижама в леглото.

— А какво друго?

— Свали я.

Изведнъж тя се изправи и я чух да разкопчава палтото си... Когато пак седна, много по-близо, беше гола. Неуспешно се опитах да се освободя от пижамата си, която се омота около главата ми. Виктория отметна завивките и се притисна към мен.

— Така ли слезе до тук? — попитах.

— Навън няма никой. — Усещах лицето ѝ до моето. Целунахме се отново. Виктория се сгуши в мен, притискайки тялото си към моето. Изведнъж се разсмя силно.

— Господи! Млъкни!

— Какво има? — попита тя.

— Някой ще ни чуе.

— Всички спят.

— Ще ги събудиш, ако продължиш да се смееш.

— Казах да не говориш. — Тя ме целуна отново.

Независимо от факта, че тялото ми вече охотно откликваше на нейното, ме обзе тревога. Вдигахме прекалено много шум. Стените в училището бяха тънки и от богат опит знаех, че звуците преминават през тях... С нейния смях и нашите гласове, а и на всичкото отгоре това, че бяхме притиснати един към друг до стената, бях сигурен, че ще събудим цялото училище. Отблъснах я и се опитах да ѝ обясня.

— Няма значение — отговори тя.

— Има значение.

Отметнах завивките и я прескочих. Светнах лампата. Виктория прикри очите си от ярката светлина, а аз ѝ подхвърлих палтото.

— Хайде... отиваме в стаята ти.

— Не.

— Да. — Наметнах униформата си.

— Не я слагай — помоли ме тя. — Мирише.

— Така ли?

— Отвратително.

Тя седна, а аз я гледах и се възхищавах на изящните извивки на голото ѝ тяло. Наметна палтото на раменете си, после стана от леглото.

— Добре — каза тя. — Но бързо.

Напуснахме стаята ми и излязохме от училището. Вървахме бързо по коридорите. Както беше казала Виктория, толкова късно през нощта наоколо нямаше никого и осветлението беше приглушено. След

малко стигнахме до стаята ѝ. Виктория седна на леглото, все още наметната с палтото си.

Аз свалих униформата си и се качих на леглото.

— Идвай, Виктория.

— Не ми се иска точно сега.

— О, Боже... защо?

— Трябваше да останем там, където бяхме — каза тя.

— Искаш ли да се върнем?

— Не, разбира се.

— Идвай при мен — казах аз. — Не стой там.

Тя свали палтото си и го пусна на пода, после легна до мен. Прегърнахме се и известно време се целувахме, но аз разбирах какво имаше предвид тя. Желанието ме беше напуснало толкова бързо, колкото се беше появило. Не след дълго просто си лежахме мълчаливо. Усецането да съм с нея в леглото беше приятно, но въпреки прехвърчалите искри нищо не се случи.

— Защо дойде да ме видиш? — попитах я аз.

— Казах ти.

— Само заради това... за да ми се извиниш?

— Така мисля.

— И аз за малко да дойда при теб — казах аз. — Направих нещо, което не трябваше. Страх ме е.

— Какво си направил?

— Казах ти... казах ти, че е трябвало да се закълна в нещо. Ти беше права, гилдиите задължават членовете си да пазят тайна. Когато станах чирак, положих клетва и част от нея беше да се закълна, че няма да разкривам нейното съществуване. Аз я наруших, като ти казах за нея.

— Толкова ли е важно?

— Наказанието е смърт.

— Но защо трябва да научават?

— Ако...

Виктория каза:

— Ако аз кажа нещо, това имаше предвид. А защо да казвам?

— Не съм сигурен. Но както говореше днес, негодуванието, че не ти е позволено да направляваш живота си... Изпитах съмнение, че ще го използваш срещу мен.

— Досега това не означаваше нищо за мен. Нямах да се възползвам. А и защо трябва жената да предава мъжа си?

— Още ли искаш да се омъжиш за мен?

— Да.

— Въпреки че някой друг е решил вместо нас?

— Решението е добро — отвърна тя и ме задържа в прегръдките си още малко. — Ти не мислиш ли така?

— Така мисля.

След няколко минути Виктория ме попита:

— Ще ми разкажеш ли какво става извън града?

— Не мога.

— Заради клетвата?

— Да.

— Но ти вече я наруши. Какво значение има сега?

— Така или иначе няма нищо за разказване — отговорих. — Десет дни върших много физическа работа, без да знам защо.

— Каква физическа работа?

— Виктория... не ме разпитвай.

— Добре, разкажи ми за слънцето. Защо на никого в града не позволяват да го види?

— Не знам.

— Нещо не е наред с него ли?

— Едва ли...

Виктория ми задаваше въпроси, които самият аз трябваше да си задавам, а не го правех. Сред бъркотията от нови преживявания нямах време да обърна внимание на онова, което виждах, а още по-малко да го поставям под съмнение. Изправен пред тези въпроси — независимо дали щях да им отговоря или не, — аз самият търсех отговорите. Имаше ли някакъв проблем със слънцето, който можеше да застраши града? И ако беше така, трябваше ли това да се пази в тайна? Но аз бях видял слънцето и...

— Всичко си му е наред — продължих аз. — Но формата му е различна от тази, която си представях.

— То е сфера.

— Не, не е. Или поне не прилича на сфера.

— Е?

— Не трябваше да ти казвам, сигурен съм.

— Не може така — възпротиви се тя.

— Не мисля, че е важно.

— Важно е.

— Добре. — Вече бях казал твърде много, но какво можех да направя? — През деня не се вижда много добре, защото е много ярко. Но при изгрев или залез можеш да го видиш за няколко минути. Според мен е с формата на диск. Но има още нещо, не знам как да го опиша. В средата на диска, отгоре и отдолу, има нещо като сноп от светлина.

— Като част от слънцето?

— Да. Малко прилича на паяжина. Но е трудно да я различиш ясно, защото дори тогава то е много ярко. Онази нощ бях навън и небето беше ясно. Имаше луна и тя беше със същата форма. Но пак не я видях ясно, защото беше четвъртинка.

— Сигурен ли си?

— Това е, което видях.

— Но нас ни учеха друго.

— Знам — отговорих. — Но така е.

Не казах нищо повече. Виктория ми зададе още въпроси, но аз ги отклонявах, като казвах, че не знам отговорите. Тя се опита да разбере още нещо за работата, която вършех, но някак си успях да запазя мълчание. Вместо това ѝ зададох въпроси за самата нея и скоро тази тема, която ми се струваше твърде опасна беше забравена. Тя не можеше да бъде избегната завинаги, но имах нужда от време, за да помисля. Малко по-късно правихме любов и после бързо заспахме.

На сутринта Виктория приготви закуска, взе униформата ми и я занесе за пране, а аз останах гол в стаята ѝ. Измих се и се избърснах, после легнах на леглото и чаках да се върне.

Отново облякох униформата си: беше хладна и миришеше приятно, нямаше нищо общо с това, в което се беше превърнала от тежката ми работа навън.

Останалата част от деня прекарахме заедно и Виктория ме разведе из вътрешността на града. Той беше далеч по-сложно устроен, отколкото предполагах. Повечето от онова, което познавах дотогава, бяха жилищни и административни квартали, но градът представляваше много повече от това. Отначало се зачудих как бих

могъл да се ориентирам, но Виктория ми посочи картите на града, закачени на няколко места по стените.

Забелязах, че са променяни многократно, но една специално привлече вниманието ми. Бяхме на едно от долните нива на града и до наскоро преработената карта имаше много по-стара, запазена зад лист прозрачна пластмаса. Разгледах я с голям интерес, като забелязах, че указанията бяха напечатани на няколко езика. От тях разпознах единствено френски и английски.

— На какви езици са другите? — попитах я.

— Този е на немски, а другите са на руски и италиански. А това — тя посочи към някакви сложни йероглифи — е на китайски.

Погледнах картата по-отблизо и я сравних с другата до нея. Виждаше се, че в града бяха настъпили много промени между съставянето на двете карти.

— Защо е на толкова много езици?

— Произлизаме от група от смесени националности. Смятам, че английският е бил най-използваният език в продължение на хиляди мили, но невинаги е било така. Моето семейство е с френски произход.

— А, да — промърморих аз.

На същото това ниво Виктория ми показа завода за синтетични материали. Тук от дървесина и растения се произвеждаха протеинови заместители и други органични сурогати. Миризмата беше много силна и забелязах, че всички хора, които работеха в завода, трябваше да носят маски. Двамата с Виктория преминахме бързо в следващата зона, където се извършваха изследвания за подобряване на консистенцията и вкуса. Тя ми каза, че ще работи точно тук.

По-късно Виктория сподели още от разочарованията си в своя живот, настоящ и бъдещ. Вече бях по-подготвен, отколкото преди и успях да ѝ вдъхна известна увереност. Казах ѝ да вземе майка си за пример, защото нейният живот беше пълноценен и полезен. Накара ме да ѝ обещавам, че ще ѝ разкажа повече за живота си и че ще положим всички усилия, когато стана пълноправен член на гилдията, да направим системата по-открита и либерална. Това като че ли я успокои малко и ние прекарахме една хубава нощ.

С Виктория решихме да се оженим възможно най-скоро. Тя каза, че през следващата миля ще разбере какви формалности се изискват и ако можем, ще направим това през следващия или по-следващия ми отпуск. Междувременно трябваше да се върна към задълженията си навън.

Веднага щом се изкачих над града, видях, че е свършена много работа. Околността в близост беше разчистена от повечето препятствия. Не се виждаха временните постройки, а до източниците за презареждане нямаше никакви електрически коли; вероятно ги използваха от другата страна на хребета. Най-съществената промяна бяха пет кабела, положени край релсите; те тръгнаха от северния край на града и изчезваха зад хълма. Край железопътната линия охраняваха няколко пазители на реда, които крачеха напред-назад.

Подозирах, че Малчускин ще е зает, тръгнах бързо към хребета. Когато стигнах до върха, предположенията ми се оправдаха, защото в далечината, където свършваха релсите, група работници се суетяха около дясната вътрешна линия. Други бригади работеха по някакви метални конструкции, които не можех да определя за какво служат. Побързах да се спусна долу.

Отне ми повече време, отколкото очаквах, защото най-дългата отсечка от железопътната линия вече беше станала повече от миля и половина. Слънцето се беше издигнало високо и докато открия Малчускин и неговата бригада, се бях сгорещил от вървенето.

Малчускин почти не ми обърна внимание, аз си свалих униформеното яке и се включих в работата.

Задачата на екипите беше да удължат този участък от железопътната линия, за да се изравни с другите, но бяха стигнали до участъка със скалист подпочвен слой, който ги затрудняваше. Макар това да означаваше, че няма да има нужда от бетонни основи, да се изкопаят легла за траверсите пак щеше да е трудно.

В спрял наблизно камион намерих кирка и започнах да копая. Не след дълго заплетената ситуация, в която се бях озовал в града, вече ми

се струваше много далечна.

По време на почивките разбрах от Малчускин, че с изключение на този участък от железопътната линия, всичко беше почти готово за операцията по преместването. Кабелите бяха изтеглени, а анкерите — вкопани. Той ме заведе до гнездата за анкерите и ми показа как бяха поставили стоманените греди дълбоко в земята, за да могат да закрепят кабелите достатъчно здраво. Три анкера вече бяха подготвени и кабелите закрепени към тях. Оставаше да се донатегне още един анкер, а в момента монтираха петия.

Сред членовете на гилдиите, които работеха на площадката, цареше безпокойство и аз попитах Малчускин за причината.

— Време е — отвърна той. — Отне ни двайсет и три дни да положим релсите дотук след последното преместване. Според направените изчисления ще можем да преместим града утре, ако нещо друго не се обърка. Това са двайсет и четири дни. Разбираш ли? Този път можем да преместим града на не повече от две мили... но през това време оптимумът се придвижи напред с две и половина мили. Затова дори и да успеем, пак ще сме на половин миля зад оптимума, отколкото бяхме при последното преместване.

— Можем ли да наваксаме?

— Може би при следващото преместване. Снощи говорих с някои хора от Гилдията за тракция. Те смятат, че следващия път можем да направим едно преместване на късо разстояние, а после на два пъти на дълги разстояния. Хълмовете ги притесняват. — Той махна неопределено в северна посока.

— Не можем ли да ги заобиколим? — попитах аз, като видях, че на североизток хълмовете изглеждаха малко по-ниски.

— Бихме могли, но най-краткият маршрут до оптимума е право на север. Всяко ъглово отклонение само увеличава разстоянието, което трябва да изминем.

Не разбрах напълно всичко, което ми каза, но ясно долавях, че операцията не търпи отлагане.

— Има една добра новина — продължи Малчускин. — Скоро ще се отървем от тази банда наемници. От Гилдията на бъдещето са открили по-голямо селище някъде на север и хората там били жадни за работа. Ето така ги харесвам. Колкото по-гладни са, толкова по-усърдно ще се трудят... поне за известно време.

Работата продължи. Не успяхме да свършим до залез-слънце и Малчускин и другите членове на Гилдията, отговаряща за полагането на релсите, сипеха все по-чести и по-звучни проклетия върху работниците. Нямах време да реагирам по никакъв начин, защото самите членове на гилдията, а и аз, работехме не по-малко старателно. Още преди да настъпи моментът да се връщаме в бараката за през нощта, бях капнал от умора.

На сутринта Малчускин излезе рано, като ме инструктира да заведа Рафаел и работниците на площадката колкото е възможно по-бързо. Когато пристигнах, той и трима други членове на Гилдията, отговаряща за полагането на релсите, спореха с мъжете, които подготвяха кабелите. Изпратих Рафаел и наемниците да започват работа по железопътната линия, но ми стана любопитно за какво е спорът. Когато накрая Малчускин дойде при нас, не каза нищо, а се залови за работа, като се развика гневно на Рафаел.

Малко по-късно, по време на кратката почивка, го попитах за какво бяха спорили.

— Заради мъжете от Гилдията за тракция — отговори той. — Искат веднага да започнат с преместването, още преди линията да е завършена.

— Могат ли да го направят?

— Да... казват, че ще отнеме известно време, за да качат града до хребета, а междувременно ние бихме могли да си довършим работата тук. Но няма да им позволим.

— Защо? Звучи ми разумно.

— Защото това би означавало да работим под кабелите. А те са подложени на голямо напрежение, особено когато градът се премества нагоре, като това преди хребета. Никога не си виждал как се къса кабел, нали? — Въпросът беше реторичен; преди дори не знаех, че се използват кабели. — Ще те прережат наполовина преди още да си чул трясъка — завърши Малчускин кисело.

— И какво решихте?

— Имаме един час да приключим, после започват преместването.

Оставаха да се положат още три секции от релси. Дадохме на хората няколко минути почивка, след което отново започнахме работа. Сега на обекта се бяха събрали четирима членове на гилдията с

екипите си, така че напредвахме бързо, но дори и при това положение ни отне близо цял час, за да завършим линията.

С известно удовлетворение Малчускин сигнализира на хората от Гилдията за тракция, че сме готови. Събрахме инструментите си и ги преместихме настрани.

— Сега какво? — попитах Малчускин.

— Ще чакаме. Връщам се в града, за да си почина. Утре продължаваме.

— Аз какво да правя?

— Щях да гледам, ако бях на твое място. Ще ти е интересно. Както и да е, трябва да се разплатим с работниците. По-късно днес ще ти пратя човек от Гилдията за разменна търговия. Задръж го, докато пристигна. Ще се върна сутринта.

— Добре — отговорих. — Нещо друго?

— Нищо. Докато трае преместването, тук командват хората от Гилдията за тракция, затова прави каквото ти кажат. Може да поискат да се свърши нещо по линиите, затова по-добре внимавай. Но според мен релсите са наред. Вече ги проверихме.

Той тръгна към бараката. Изглеждаше много изморен. Наетите мъже също се върнаха в бараките си и останах сам. Забележката на Малчускин за опасността от скъсан кабел ме разтревожи, затова седнах на земята на безопасно, според мен, разстояние от площадката.

Около анкерните гнезда нямаше голямо оживление. Всичките пет кабели бяха свързани и сега се влачеха по земята, като тръгваха от анкерите, за които бяха закрепени, успоредно на релсите. Край гнездата за анкерите стояха двама членове на Гилдията за тракция и реших, че правят последна проверка на съединенията.

Откъм хребета се зададе група мъже. Те вървяха в колона по двама към нас. От това разстояние не можеше да се види кои са, но забелязах, че на всеки стотина метра един от тях напускаше колоната и заставаше отстрани на железопътната линия. Те приближиха и видях, че са пазители на реда, въоръжени с арбалети. Когато групата стигна до анкерните гнезда, бяха останали само осем души, които заеха отбранителна позиция около тях. След няколко минути един от пазителите на реда се приближи към мен.

— Кой си ти? — попита.

— Чирак Хелуърд Ман.

— Какво правиш?

— Казаха ми да наблюдавам преместването.

— Добре. Стой на разстояние. Колко работници има тук?

— Мисля, че са около шейсетина — отговорих аз.

— По линията ли работят?

— Да.

Той се засмя.

— Сигурно са изморени и едва ли ще направят някоя беля. Това е добре. Уведоми ме, ако създават проблеми.

Той се отдалечи и се присъедини към другите пазители на реда. Не ми беше ясно какви точно проблеми биха причинили работниците, но отношението на Пазителите на реда към тях изглеждаше странно. Можех само да предполагам, че по някое време в миналото работниците са причинили повреда на релсите или кабелите, но не смятах, че някой от мъжете, с които работехме, е заплаха за нас.

Струваше ми се, че пазителите на реда, които охраняваха релсите, са опасно близо до кабелите, но те като че ли не забелязваха това. Спокойно крачеха напред-назад, като патрулираха на отредения им участък от железопътната линия.

Забелязах, че двама членове на Гилдията за тракция край анкерните гнезда се бяха скрили зад метални щитове, точно при анкерите. Единият от тях държеше голям червен флаг и гледаше с бинокъл към хребета. Там, близо до петте системи от зъбни колела, съзрях още един мъж. Тъй като цялото внимание изглежда беше насочено към него, аз го загледах с любопитство. Доколкото можех да преценя от това разстояние, беше с гръб към нас.

Изведнъж той се обърна и развя своя флаг, за да привлече вниманието на двамата мъже при анкерите. Размахваше го, като описваше широк полукръг под кръста си. Мигновено мъжът при анкерите, който също държеше флаг, излезе зад щита си и потвърди сигнала, като повтори движението със своя флаг.

Няколко секунди по-късно забелязах, че кабелите започват да се плъзгат бавно по земята към града. Видях как системите от зъбни колела, разположени на хребета, се завъртат, обирайки хлабината. Един по един, кабелите спряха да се движат, въпреки че по-голямата им част все още лежеше на земята. Предположих, че това се дължи на

тежестта на самите кабели, защото в зоната на анкерите и зъбните колела те бяха доста над земята.

— Освободете ги! — извика единият от мъжете при анкерите и колегата му моментално развя флага над главата си. Мъжът на хребета повтори сигнала, после бързо отстъпи встрани и се изгуби от поглед.

Изчаках, изпълнен с любопитство какво щеше да последва... въпреки че досега не виждах да се случва нещо. Пазителите на реда крачеха напред-назад, кабелите оставаха натегнати. Реших да отида при хората на Гилдията за тракция и да разбера какво става.

В мига, в който се изправих на крака и тръгнах към тях, мъжът, който беше подал сигнала, размаха ръце като обезумял.

— Не се приближавай! — изкрещя той.

— Какво става?

— Кабелите са под максимално напрежение!

Аз отстъпих назад.

Минутите минаваха, а сякаш нищо не се променяше. Тогава осъзнах, че кабелите бяха започнали бавно да се опъват, докато не се издигнаха над земята почти по цялото си протежение.

Погледнах на юг към хребета: градът се беше появил. От мястото, където седях, виждах само горния ъгъл на една от предните кули, извисяваща се над скалите на билото. Постепенно пред очите ми се откри още от града.

Останах на безопасно разстояние от кабелите зад анкерите, вперил поглед по протежение на релсите към града. Мъчително бавно той се придвижваше нагоре по един от далечните склонове, докато не стигна само на няколко метра от петте системи от зъбни колела, по които кабелите преминаваха през хребета. Тук той спря и мъжете от Гилдията за тракция отново започнаха да подават сигнали.

Последва дълга и сложна операция, при която всеки от кабелите беше разхлабен, докато съответната система от зъбни колела се демонтираше. Проследих как свалиха първото зъбно колело, след което ми доскуча. Усетих, че съм гладен и подозирайки, че няма да пропусна нищо интересно, се върнах в бараката и си стоплих малко храна.

Нямаше и следа от Малчускин, въпреки че почти всичките му вещи още бяха в бараката.

Не бързах да приключвам с храненето, тъй като знаех, че ще минат поне още два часа преди преместването да започне отново. Наслаждавах се на усамотението си и на почивката от изморителната работа през изминалия ден.

Когато излязох от бараката, си спомних, че пазителят на реда ме беше предупредил за евентуални проблеми, които биха могли да създадат работниците, затова отидох до спалнята им. Повечето от тях бяха навън, седяха на земята и наблюдаваха работата по системите от зъбни колела. Неколцина разискваха шумно нещо и жестикулираха, но реших, че Пазителите на реда виждаха заплахи там, където такива не съществуват. Тръгнах обратно към железопътната линия.

Погледнах към слънцето: скоро щеше да падне нощта. Реших, че останалите операции по преместването няма да отнемат много време, след като зъбните колела бъдат демонтирани. Беше ясно, че останалата част от железопътната линия следваше наклона на хълма.

Междувременно и последната система от зъбни колела беше демонтирана и петте кабела отново бяха обтегнати. Изчакаха малко и после, по сигнал на човека от Гилдията за тракция, който стоеше при анкерите, градът продължи бавно да напредва, като се спускаше по склона към нас. Обратно на онова, което си бях представял, градът не се придвижваше плавно, от само себе си, по благоприятния наклон. От онова, което виждах, ставаше ясно, че кабелите продължават да са натегнати; градът все още трябваше да се издърпва. С приближаването му забелязах, че напрежението в поведението на двамата мъже от Гилдията за тракция отслабва, но продължават да са нащрек. По време на цялата операция вниманието им беше неотлъчно концентрирано върху приближаващия град.

Накрая, когато огромната конструкция беше на не повече от десет метра от края на релсите, стрелочникът вдигна червения флаг и го задържа над главата си. По ширината на предната кула имаше голям прозорец и един от многото мъже, които се виждаха зад него, вдигна подобен флаг. Секунди по-късно градът спря.

Настъпи пауза, след което от кулата излезе един човек и застана на малка платформа, издигаща се над нас.

— Спирачките са включени — провикна се той. — Сега спираме.

Двамата мъже от Гилдията за тракция излязоха зад металните щитове и дълго се протягаха. Без съмнение те бяха под огромно

психично напрежение в продължение на няколко часа. Единият от тях тръгна право към края на града и се облекчи на стената. Той се засмя на другия, после се хвана за една издатина, почна да се катери по стената на града и стигна до платформата. Другият мъж тръгна покрай кабелите, които сега бяха видимо по-отпуснати, и изчезна под козирката на града. Пазителите на реда все още бяха разгърнати за отбрана, но дори те изглеждаха по-спокойни сега.

Представлението свърши. Като видях града толкова близо, се изкуших да вляза вътре, но не бях сигурен дали трябва да го правя. Единственият ми близък беше Виктория, а тя щеше да е заета с работата си. Освен това, Малчускин ми беше казал да остана при работниците и реших, че трябва да го послушам.

Докато се връщах към бараката, откъм града към мен се приближи някакъв човек.

— Ти ли си чирак Ман? — попита той.

— Да.

— Джейми Колингс, от гилдията за разменна търговия. Малчускин от Гилдията за тракция каза, че тук имало някакви наемници, на които трябва да се плати.

— Точно така.

— Колко са? — попита Колингс.

— В нашата бригада, петнайсет. Но има още няколко.

— Някакви оплаквания?

— Какво имате предвид? — попитах аз.

— Оплаквания... някакви проблеми, отказ да работят.

— Бяха малко бавни и Малчускин непрекъснато им крещеше.

— Да са отказвали да работят?

— Не.

— Добре. Знаеш ли кой им е бригадир?

— Има един на име Рафаел, който говори английски.

— Той ми трябва.

Заедно тръгнахме към бараките и намерихме работниците. При вида на Колингс изведнъж настъпи тишина.

Посочих към Рафаел. Колингс го заговори на езика му и почти веднага един от работниците се провикна гневно. Рафаел не му обърна внимание и продължи да говори на Колингс, но беше ясно, че атмосферата е много враждебна. Отново някой извика нещо, скоро го

последваха и другите. Около Колингс и Рафаел се събра тълпа, някои от мъжете пресягаха враждебно и се опитваха да удрят Колингс.

— Имате ли нужда от помощ? — извиках аз, но той не ме чу.

Приблжих се още малко и повторих въпроса си.

— Извикай четирима от Пазителите на реда — извика той на английски. — Кажим им да не се горещят.

Погледнах към спорещите мъже за момент, после тръгнах бързо. При анкерите, за които бяха закотвени кабелите, все още имаше малка група от Пазителите на реда и се отпавих в тази посока. Те очевидно бяха чули шума от караницата и вече бяха обърнали поглед към тълпата от мъже. Когато ме видяха да тичам към тях, шестима от тях се насочиха към мен.

— Той иска четирима! — задъхано обясних аз.

— Не са достатъчно. Остави това на мен, синко.

Мъжът, който ми го каза явно им беше командир, изсвири силно и повика с жест още няколко души. Други четирима пазители на реда напуснаха позицията си край града и протичаха. Групата от десет войника се отпави бегом към мястото на спора, а аз тръгнах след тях.

Без да изчака да говорят с Колингс, който все още беше в центъра на мелето, пазителите на реда се врязаха в тълпата работници, размахвайки арбалетите си като бухалки. Изведнъж Колингс се обърна, извика нещо на пазителите на реда, но един работник го сграбчи отзад. Повалиха го на земята и всички започнаха да го ритат.

Пазителите на реда очевидно бяха обучени как да водят такъв вид бой, защото се придвижваха умело и бързо, като размахваха импровизираните си бухалки с голяма прецизност и точност. За момент останах да ги наблюдавам, после с мъка си пробих път сред тълпата, като се мъчих да стигна до Колингс. Един от наемните работници посегна към лицето ми, пръстите му затиснаха очите ми. Опитах се да извъртя глава, но друг му се притече на помощ. Неочаквано се оказах свободен... и видях двамата, които ме бяха нападнали, да лежат на земята. Пазителите на реда, които ме бяха спасили, не ми обърнаха никакво внимание, а продължиха да налагат ожесточено.

На помощ се притекоха още местни хора, и тълпата започна да нараства. Без да обръщам внимание, аз се впуснах навътре за да се добера до Колингс. Видях точно пред мен нечий тесен гръб, облечен в

тънка бяла риза, залепнала от потта за кожата. Без да се замислям, хванах човека за гърлото, дръпнах главата му назад и го ударих силно с юмрук по ухото. Той падна на земята. Зад него имаше друг мъж и аз изпробвах същата тактика, но този път преди да успее да го удара, той ме ритна и аз паднах.

Сред множеството крака видях Колингс на земята. Продължаваха да го ритат. Той лежеше по лице и се мъчеше да предпази главата си с ръце. Помъчих се да си проправя път до него, но започнаха да ме ритат и мен. Усетих удар в главата и за момент загубих съзнание. Секунда по-късно дойдох на себе си и усещах с пълна сила яростните ритници, които обсипваха тялото ми. По примера на Колингс, покрих главата си с ръце и продължих да се придвижвам напред към мястото, където го бях видял за последно.

Всичко около мен приличаше на бушуваща гора от крака и тела и навсякъде се разнасяше тътена на възбудени гласове. Вдигнах глава за миг и видях, че съм съвсем близо до Колингс, продължих да си пробивам път, и се озовах свит на земята до него. Опитах се да се изправя, но веднага бях повален от поредния ритник.

За моя голяма изненада открих, че Колингс е все още в съзнание. Когато паднах върху него, почувствах как ръката му обгръща рамото ми.

— Когато кажа — изрева той в ухото ми, — ставаш!

Измина секунда и почувствах ръката му да стиска рамото ми по-силно.

— Сега!

С огромно усилие успяхме да се изправим и той моментално ме пусна, като замахна с юмрук и уцели един от мъжете право в лицето. Бях по-нисък от него и най-доброто, което можех да направя, беше да сръгам с лакът някого в стомаха. За беда ме удариха по врата с юмрук и отново паднах на земята. Някой ме сграбчи и ме изправи на крака. Беше Колингс.

— Дръж се! — Той ме обгърна с ръце и ме придърпа към гърдите си. Аз се хванах за него с последни сили. — Няма страшно — каза той. — Дръж се.

Постепенно мелето около нас отслабна и после спря. Работниците отстъпиха назад, а аз се свлякох в ръцете на Колингс.

Бях много замаян и пред очите ми се спускаше червена мъгла. С периферното си зрение последно зърнах как пазителите на реда образуват кръг с вдигнати, готови за стрелба арбалети. Наемните работници се отдалечаваха. Загубих съзнание.

Дойдох на себе си... Трябва да е минала минута. Лежах на земята, а един от пазителите на реда се беше надвесил над мен.

— Добре е — извика той и се отдалечи.

Обърнах се с труд настрана и видях, че Колингс и началникът на Пазителите на реда спореха разгорещено наблизо. Петдесетина метра по-нататък, работниците се бяха събрали в група, заобиколени от пазители на реда.

Помъчих се да се изправя и успях при втория опит. Стоях замаян и наблюдавах как Колингс продължава да говори разпалено. След малко офицерът от Пазителите на реда се приближи до групата арестанти, а Колингс дойде при мен.

— Как си? — попита той.

Направих опит да се усмихна, но лицето ми беше подуто и ме болеше. Единственото, което можех да направя, беше да го гледам. Той имаше огромна червена подутина отстрани до слепоочието и окото му започваше да се затваря. Забелязах, че притиска едната си ръка към кръста.

— Добре съм — отговорих.

— Кървиш.

— Къде?

Вдигнах ръка към врата си — който ме болеше ужасно — и почувствах топлата течност. Колингс се приближи и разгледа мястото.

— Само неприятна драскотина — отбеляза той. — Искаш ли да се върнеш в града за лечение?

— Не — отвърнах аз. — Какво стана, дявол да го вземе?

— Пазителите на реда реагираха прекалено агресивно. Нали ти казах да доведеш само четирима?

— Не ме послушаха.

— Да, те са си такива.

— Но за какво беше всичко? — попитах. — Работих с тези мъже доста време и те никога досега не са ни нападали.

— Натрупало се е много голямо напрежение — отговори Колингс. — По-конкретно, трима работници имат жени в града. Не искаха да си тръгнат без тях.

— Тези мъже от града ли са? — запитах аз, несигурен дали съм чул правилно.

— Не... Казах, че жените им са там. Всички тези хора са местни, наети са от съседното село.

— И аз така си помислих. Но какво правят жените им в града?

— Ние ги купихме.

Онази нощ спях неспокойно. Сам в бараката, аз се съблякох внимателно и огледах пораженията. От едната страна гърдният ми кош беше натъртен на много места, имаше и няколко болезнени драскотини. Раната на врата ми беше спряла да кърви, но я промих с топла вода и я намазах с някакъв мехлем, който открих в аптечката на Малчускин. Видях, че по време на боя съм си счупил един нокът, а челюстта ме болеше, когато се опитвах да я раздвижа.

Пак си помислих дали да не се върна в града, както предложи Колингс — в края на краищата, той беше само на няколкостотин метра — но накрая реших, че е по-добре да не го правя. Нямах желание да привличам внимание върху себе си, като се появя по стерилно чистите улици на града във вид, все едно, че току-що съм напуснал пиянска разпра. Това не беше твърде далеч от истината, но все пак реших, че е по-добре сам да си ближа раните.

Опитах се да поспя, но успях само да подремна за малко.

На сутринта станах рано. Не исках да виждам Малчускин преди да съм се привел в по-приличен вид. Цялото тяло ме болеше и не можех да правя резки движения.

Когато пристигна, Малчускин беше в лошо настроение.

— Чух — започна той направо. — Не се опитвай да обясняваш.

— Не разбрах как се случи.

— Станал си причина за започването на кавга.

— Пазителите на реда бяха виновни... — защитих се аз несигурно.

— Да, но вече трябваше да си разбрал, че си длъжен да държиш Пазителите на реда далеч от работниците. Неотдавна няколко души загинаха и имат да уреждат стари сметки. Тъпите копелета само си търсят извинение, за да се намесят и да се бият.

— Колингс беше в беда — казах аз. — Нещо трябваше да се направи.

— Добре, вината не е била само твоя. Сега Колингс казва, че е можел да се справи, ако не си бил извикал Пазителите на реда... но

също така признава, че той ти е казал да ги доведеш.

— Точно така беше.

— Добре, но следващия път мисли преди да действаш.

— Какво ще правим сега? Вече нямаме работници.

— Днес идват други. В началото работата ще върви бавно, защото ще трябва да ги обучим. Но предимството е, че няма веднага да започнат да недоволстват и ще работят по-усърдно. Неприятностите ще започнат по-късно, когато им остане време да размислят.

— Но защо толкова негодуват срещу нас? Нали им плащаме за работата?

— Да, но колкото решим. Това е беден район. Почвата е лоша и няма много храна. Нас в града това не ни засяга, ние им предлагаме онова, от което имат нужда... И те го приемат. Но нямат никаква полза в дългосрочен план и както предполагам, ние взимаме повече, отколкото даваме.

— Трябва да даваме повече.

— Може би. — Малчускин изглеждаше безразличен. — Това не е наша грижа. Ние работим по железопътната линия.

Трябваше да почакаме няколко часа преди да пристигнат новите работници. През това време с Малчускин отидохме до спалните помещения, освободени от предишните, и ги почистихме. Пазителите на реда бяха принудили предишните обитатели да се изнесат набързо през нощта, но им бяха оставили време да си съберат вещите. И все пак след тях бяха останали много неща: основно стари и износени дрехи и остатъци от храна. Малчускин ме предупреди да си отворям очите за всякакви съобщения, които биха могли да са предназначени за новите работници; но и двамата не открихме нищо.

После излязохме навън и изгорихме всичко, изоставено в помещенията.

По обед при нас дойде човек от Гилдията за разменна търговия и ни каза, че новите работници ще пристигнат скоро. Той ни се извини официално за случилото се предната вечер и ни каза, че въпреки множеството дебати, е било решено присъствието на охранители от Пазителите на реда да бъде засилено засега. Малчускин възрази и човекът от Гилдията за разменна търговия каза, че е съгласен, но решението не зависи от него.

Аз се двоумях. От една страна, не бях във възторг от пазителите на реда, но ако тяхното присъствие можеше да предотврати случилото се повторно, то значи беше неизбежно.

Забавянето започваше да тормози Малчускин. Предположих, че това се дължи на вечния проблем — да се наваксва изгубеното време, но когато му го споменах, той не показва особено безпокойство, което очаквах.

— Ще наваксваме времето за достигане на оптимума при следващото преместване — каза Малчускин. — Последния път се забавихме заради хребета. Той вече е зад нас, а местността пред нас е сравнително равна през следващите няколко мили. Повече ме безпокои състоянието на железопътната линия зад града.

— Пазителите на реда ще я охраняват — отвърнах аз.

— Да... но те не могат да ѝ попречат да се деформира. Това е главният риск, колкото по-дълго я оставим там.

— Защо?

Малчускин ми хвърли бърз поглед.

— Ние сме много далеч на юг от оптимума. Знаеш ли какво означава това?

— Не.

— Още не си бил в миналото, нали?

— Какво искаш да кажеш?

— Много далеч на юг от града.

— Не... не съм бил.

— Е, когато отидеш там, ще разбереш какво става. Междувременно, можеш да ми вярваш. Колкото по-дълга става железопътната линия на юг от града, толкова по-голям е рискът да стане неизползваема.

Все още нямаше и следа от наетите мъже и Малчускин ме остави. Отиде да поговори с други двама членове на Гилдията, отговаряща за железопътните линии, които току-що бяха излезли от града. Скоро се върна.

— Ще почакаме още час и ако дотогава никой не се появи, ще повикаме хора от другата гилдия и ще започнем работа. Не можем да чакаме повече.

— Възможно ли е да използваш хора от други гилдии?

— Наемните работници са лукс, Хелуърд — отвърна той. — В миналото членовете на гилдиите сами са полагали релсите. Придвижването на града е по-важно и нищо не трябва да му попречи. Ако се наложи, ще доведем тук всеки жител на града да работи.

Неочаквано той се успокои, легна на земята и затвори очи. Слънцето се намираше почти над главите ни и беше по-горещо от обичайното. Забелязах, че на северозапад се оформя поредица от тъмни облаци и въздухът стана по-неподвижен и влажен от обикновено. Но облаците все още бяха далече и с разглобеното си от побоя тяло, по-скоро бих лежал мързеливо тук, отколкото да работя на железопътната линия.

Няколко минути по-късно Малчускин се надигна и погледна на север. Към нас идваше голяма група работници, водени от петима членове на Гилдията за разменна търговия, върху чиито наметала се виждаха отличителните им емблеми и цветове.

— Добре... Да се залавяме за работа — каза Малчускин с едва прикрито облекчение.

Но преди да започнат работа, имаше да свършат много други неща. Мъжете трябваше да бъдат организирани в четири групи и да им се определи ръководител, който говори английски. След това беше нужно да им се посочат легла в бараките и те да подредят вещите си. През цялото това време Малчускин звучеше оптимистично, независимо от допълнителното забавяне.

— Изглеждат гладни — отбеляза той. — Само празният стомах ще ги накара да работят.

Те наистина представляваха раздърпана сбирщина. Всички имаха някакви дрехи, но малцина носеха обувки, и повечето бяха с дълги коси и бради. Очите им бяха хълтнали, а стомасите на някой издути от недояждане. Забелязах, че един-двама изпитват затруднения при ходенето, а един беше сакат.

— Годни ли са за работа? — попитах Малчускин тихо.

— Не точно. Но след няколко дни работа и добра храна, ще се оправят. Повечето местни работници изглеждат така, когато ги наемаме.

Бях шокиран от състоянието им и разбрах, че местните условия на живот са толкова лоши, колкото твърдеше Малчускин. Стана ми ясно защо негодуват срещу хората от града. Предполагах, че онова,

което градът даваше в замяна на работниците, беше много повече от онова, с което бяха свикнали и това им създаваше усещане за един по-охолен, по-удобен начин на живот. Когато градът отминеше на тях щеше да им се наложи да се върнат към предишното си примитивно съществуване, след като беше изстискано всичко от тях.

Забавихме се още, докато раздаваха храна на новодошлите, но Малчускин изглеждаше по-оптимистично настроен от всякога.

Накрая започнахме работа. Работниците сформираха четири групи, всяка оглавявана от член на гилдията. Отправихме се към града, взехме четирите вагонетки и тържествено потеглихме по железопътните линии на юг. Пазителите на реда продължаваха да охраняват от двете страни на релсите и докато прекосяхме хребета, видяхме, че в долината, която неотдавна бяхме напуснали, имаше засилена охрана около железопътните буфери.

Вече с четири действащи екипа за поддръжка на железопътните линии, отново долових състезателния дух, който бях забелязал и преди. Може би за мъжете беше твърде рано да реагират, но това несъмнено щеше да се случи по-късно.

Малчускин спря вагонетката малко преди буфера и обясни на ръководителя на групата — мъж на средна възраст на име Хуан — какво трябваше да се направи. Хуан предаде думите му на другите и те кимнаха в знак, че разбират.

— Нямам и най-малката представа какво трябва да правят — каза ми Малчускин и се усмихна. — Но се преструват, че разбират.

Първата задача беше да демонтираме буфера и да го преместим по линиите зад града. С Малчускин тъкмо бяхме започнали да показваме как се демонтира буферът, когато слънцето изведнъж се скри и температурата падна.

Малчускин погледна към небето.

— Ще има буря.

След тази забележка той престана да обръща внимание на времето и ние продължихме работата си. Няколко минути по-късно чухме първия далечен тътен от гръмотевица и не след дълго заваля дъжд. Работниците се оглеждаха разтревожени, но Малчускин ги накара да продължат. Скоро бурята ни връхлетя, проблясваха светкавици, а гръмотевичните трясъци ме изпълваха с ужас. След

известно време всички бяхме мокри до кости, но работата не спря. Чух първите оплаквания, но Малчускин — чрез Хуан — ги укроти.

Докато повдигахме елементите на буфера от линията, бурята отмина и слънцето отново се показа. Един от мъжете запя и скоро към него се присъединиха и останалите. Малчускин беше щастлив. Работата за деня приключи с монтирането на буфера на няколко ярда зад града. Другите групи също спряха да работят, след като бяха монтирали своите.

На следващия ден започнахме рано. Малчускин все още изглеждаше доволен, но изрази желание да продължим колкото може по-бързо.

Докато се опитвахме да демонтираме най-южната част от линията, видях с очите си причината за неговото безпокойство. Напречните греди, които придържаха релсите към траверсите, се бяха огънали и трябваше да бъдат повдигнати на ръка, в резултат на което те щяха да се изкривят още повече и нямаше да бъдат годни за повторна употреба. Освен това, дървото се беше разцепило на много места от натиска, който гредите оказваха върху траверсите — въпреки Малчускин да обяви, че могат да се използват повторно — и много от бетонните основи се бяха напукали. За щастие, самите релси бяха все още годни за употреба; Малчускин прецени, че макар да са се изметнали леко, те биха могли сравнително лесно да се изправят. Той проведе кратко съвещание с другите членове на Гилдията, отговаряща за полагането на релсите, и беше решено за момента вагонетките да не се използват, а да се съсредоточим върху изкопаването на железопътната линия преди и другите елементи да се деформират. Тъй като от града ни дележа още около две мили, всяко пътуване с вагонетката щеше да отнема дълго време, така че решението беше разумно.

В края на деня си бяхме проправили път нагоре по линията до място, където ефектът от огъването тъкмо беше започнал да се проявява. Малчускин и останалите заявиха, че са доволни. Натоварихме вагонетките с толкова релси и траверси, колкото можеха да поберат и така свърши работният ден.

Работата ни продължи в същия дух. До времето, когато десетдневният ми период приключи, свалянето на релсите беше доста напреднало, наетите работници се трудеха добре в екип и вече бяхме

положили новата железопътна линия на север от града. Когато си тръгнах, Малчускин беше в добро настроение, затова не изпитвах угризение, че ще си взема два дена отпуск.

Виктория ме чакаше в стаята си. По това време синините и драскотините от сбиването бяха почти заздравели и реших да не ѝ споменавам нищо. Тази новина явно не беше стигнала до нея, защото тя не ме попита за нищо.

След като напуснах бараката на Малчускин сутринта, бях минал през града, наслаждавайки се на онази ранна част от утрото, когато още не беше станало твърде горещо, затова предложих на Виктория да се качим на платформата.

— Мисля, че ще е заключена по това време на деня — каза тя. — Ще отида да проверя.

Тя се върна след малко и потвърди, че наистина е заключено.

— Сигурно ще я отворят следобед — казах аз и си помислих, че тогава слънцето вече няма да се вижда от платформата.

— Свали си дрехите — каза тя. — Пак трябва да се изперат.

Започнах да се събличам, но изведнъж Виктория се приближи към мен и ме прегърна. Изведнъж и двамата усетихме, че ни е приятно да сме заедно и се целунахме.

— Напълнял си — каза тя, докато смъкваше ризата от раменете ми и погали гърдите ми.

В резултат на тази промяна в плановете ни, измина известно време преди Виктория да занесе дрехите ми за пране и да ме остави да се наслаждавам на удобствата, които предлагаше истинското легло.

След като обядвахме, открихме, че пътят към платформата вече е отворен, и се качихме горе. Този път не бяхме сами; двама души от училищната администрация бяха дошли преди нас. Те ни познаваха от дните в училището и скоро ни въвлякоха в безинтересен разговор за това какво сме правили, след като бяхме навършили пълнолетие. От изражението на Виктория се досетих, че е не по-малко отегчена от мен, но никой от двама ни не искаше да предприеме нещо, за да се сложи край на мъчението.

Междувременно учителите се сбoguваха с нас и се върнаха в града.

Виктория ми намигна и се усмихна.

— Много се радвам, че вече не сме в училището — каза тя.

— И аз. А когато ни преподаваха, си мислех, че са интересни.

Седнахме един до друг на една пейка и се загледахме навън. От тази част на града не можеше да се разбере какво точно става отстрани и макар да знаех, че бригадите ще превозват релсите от южната страна към северната, не можех да ги видя.

— Хелуърд... защо се движи градът?

— Не знам. Поне не със сигурност.

Тя каза:

— Не знам какво си въобразяват гилдиите за нас. Никой никога не ни казва нищо, макар че е достатъчно да се качиш тук, за да видиш, че градът се е преместил. И все пак, ако попиташ някого, ти се казва, че това не засяга администраторите. Да не би да очакват от нас да не задаваме въпроси?

— Нищо ли не ти казват?

— Съвсем нищо. Преди известно време се качих тук и установих, че градът се е преместил. Няколко дни по-рано платформата стоя заключена цели два дни и казаха, че са я затворили заради ремонт. Но това беше всичко.

— Добре — започнах аз, — кажи ми нещо. Когато градът се движеше, ти усещаше ли го?

— Не... или поне така си мисля. Спомням си, че чак след това го разбрах. Като се връщам мислено назад, не си спомням да се е случило нещо необичайно в деня, когато би трябвало да са го преместили, но пък аз никога не съм напускала града и затова предполагам, че през цялото време, докато съм растяла, съм свикнала със случайните движения. Градът по някакъв път ли се движи?

— Система от железопътни линии.

— Но защо?

— Не трябва да ти казвам.

— Обеща, че ще ми кажеш. И без това не разбирам какво лошо има в това да ми кажеш как се движи... а то е ясно като бял ден, че се движи.

Пак старата дилема, но в думите ѝ имаше смисъл, въпреки че бяха в разрез с клетвата. Започвах да се чудя дали клетвата е все още в сила.

— Градът се движи към нещо, наричано оптимума, и то се намира точно на север от него. В момента градът е на около три и половина мили южно от оптимума — каза аз.

— Значи скоро ще спре?

— Не... и точно това не ми е ясно. Както изглежда, дори ако градът някога достигне оптимума, той не може да спре, защото самият оптимум непрекъснато се мести.

— Тогава какъв е смисълът да се опитваме да го достигнем?

Нямах отговор на това, защото и аз не знаех.

Виктория продължи да задава въпроси и накрая ѝ разказах за работата по железопътните линии. Опитах се да сведа описанията си до минимум, но ми беше трудно да преценя доколко нарушавах клетвата. Установих, че в светлината на клетвата трябва да си меря думите за всичко, което казвам.

— Виж, да не говорим повече за това. Ти, очевидно, не искаш. — Каза тя накрая.

— Просто съм объркан — отвърнах. — Забранено ми е да говоря, но ти ме накара да разбера, че нямам никакво право да премълчавам онова, което знам.

Виктория помълча за малко.

— Не знам за теб — промълви накрая тя, — но напоследък започнах да намразвам системата на гилдиите.

— Не си само ти. Не са много тези, които я защитават.

— Дали е възможно онези, които отговарят за гилдиите, да поддържат системата в действие, след като тя е надживяла първоначалното си предназначение? Струва ми се, че системата действа чрез потискане на знанието. Не разбирам каква е целта. Това предизвиква силно недоволство у мен и съм сигурна, че не съм единствената.

— Може би и аз ще бъда същият, когато стана пълноправен член на гилдията.

— Надявам се, че няма — каза тя и се засмя.

— Има едно нещо — продължих аз. — Винаги, когато задавам на Малчускин — човекът, с когото работя — подобни въпроси като тези, които ти ме питаш, той казва, че ще разбера с течение на времето. Сякаш гилдиите имат пълно основание и по някакъв начин това е свързано с причината, заради която градът трябва да се движи.

Единственото, което съм научил досега, е, че градът наистина трябва да се движи... това е основното. Когато съм там навън, само работим и няма време да се задават въпроси. Но е ясно, че придвижването на града е най-важното от всичко.

— Ако някога разбереш, ще ми кажеш ли?

Помислих за момент.

— Не виждам как бих могъл да обещаю такова нещо.

Виктория се изправи рязко и отиде в другия край на платформата. Тя застана до перилата, вперила поглед от покрива на града към околността под него. След няколко минути се върна при пейката и седна до мен.

— Разбрах как да се оженим — каза тя.

— Още една церемония?

— Не, много по-просто е. Само трябва да подпишем един формуляр и да дадем копие от него на началниците си. Формулярите са долу... наистина са много прости.

— Значи можем да ги подпишем веднага.

— Да. — Тя ме погледна сериозно. — Искаш ли?

— Разбира се. А ти?

— Да.

— Въпреки всичко?

— Какво имаш предвид? — попита тя.

— Въпреки това, че ти и аз не можем да разговаряме без да се натъкнем на нещо, което аз или не мога, или не трябва да ти казвам, и че ти изглежда ме обвиняваш за това.

— Това тревожи ли те? — запита тя.

— Да, много.

— Можем да отложим сватбата, ако така предпочиташ.

— Това ще реши ли нещо? — попитах аз.

Не бях сигурен какво би станало, ако с Виктория развалим годежа си. Тъй като гилдиите бяха помогнали за официалното ни запознаване, какво ново нарушение на системата щяхме да извършим, ако сега кажехме, че не искаме да се женим? От друга страна, след като официалното представяне вече беше факт, никой като че ли не ни притискаше да се оженим незабавно. Що се отнасяше до нас самите, раздражението от ограниченията, налагани от клетвата, беше

единствената причина за разногласия помежду ни. Без него, ние като че ли бяхме напълно подходящи един за друг.

— Да я отложим за малко — каза Виктория.

По-късно през деня се върнахме в стаята ѝ и настроението значително се разведри. Говорихме си много, като заобикаляхме онези теми на разговор, които и двамата знаехме, че причиняват проблеми... Когато стана време да си лягаме, отношенията ни се бяха променили. Сутринта, щом се събудихме, подписахме формулярите и ги занесохме при ръководителите на гилдиите. Изследовател на бъдещето Клаузевиц не беше в града, но аз намерих друг член на Гилдията на бъдещето и той ги прие от името на Клаузевиц. Всички изглеждаха доволни. Майката на Виктория прекара доста време с нас, разказа ни на какви нови свободи и предимства ще се радваме като женена двойка.

Преди да напусна града и отново да се отправя към Малчускин на железопътните линии, разчистих останалите си вещи от училището и официално се нанесох при Виктория.

Бях женен мъж на възраст шестстотин петдесет и две мили.

През следващите няколко мили животът ми следваше установен ред, който в по-голямата си част беше приятен. По време на посещенията ми в града, срещите ми с Виктория бяха щастливи и изпълнени с любов. Тя ми разказваше много неща за работата си и благодарение на нея научих как се управлява ежедневието на града. От време на време ме питаше за работата ми навън, но предишното й любопитство или беше отслабнало, или сега тя първо се замисляше преди да ме попита, защото никога повече не почувствах онова силно негодувание от първата ни среща.

Навън, чиракуването ми напредваше. В колкото повече дейности извън града участвах, толкова повече разбирах колко много общи усилия изисква придвижването на града.

В края на последната ми миля с Малчускин бях прехвърлен към Пазителите на реда по заповед на Клаузевиц. Това беше неприятна изненада за мен, тъй като бях решил, че след приключване на обучението ми по железопътните линии ще започна работа в моята Гилдия на изследователите на бъдещето. Но разбрах, че на всеки три мили ще бъда прехвърлян в друга гилдия от първа степен.

Съжалявах, че напускам Малчускин, харесвах искреното старание, което влагаше в изморителната работа по железопътните линии. След като минахме отвъд хребета, теренът не стана по-лесен за полагане на релсите, а с новата група наемни работници, които продължаваха да се трудят без да своеволничат и да се оплакват, недоволството му сякаш затихна.

Преди да се явя при Пазителите на реда, потърсих Клаузевиц. Не исках да правя проблем от това, но все пак попитах каква е причината за взетото решение.

— Такава е стандартната практика, май — отговори ми той.

— Но, сър, аз мислех, че вече съм готов да вляза в собствената си гилдия.

Той седеше отпуснат зад бюрото си, без изобщо да е обезпокоен от моя плах протест. Предположих, че подобни въпроси не са нещо

необичайно.

— Трябва да поддържаме Пазителите на реда в пълен състав. Понякога се налага да свикваме членове на други гилдии за защита на града. Ако това стане, няма да имаме време да ги обучаваме. Всеки член на гилдия от първа степен е служил известно време при Пазителите на реда и ти трябва да постъпиш по същия начин.

По този въпрос не можеше да се спори и така за следващите три мили аз станах арбалетист втора степен Ман.

Намразих този период, ядосвайки се на загубата на време и явната безчувственост на мъжете, с които бях принуден да работя. Знаех, че сам си вгорчавам живота и стана така, че за по-малко от няколко часа се превърнах вероятно в най-непопулярния новобранец сред всички Пазители на реда. Единственото ми облекчение беше присъствието на двама други чираци — единият от Гилдията за разменна търговия, а другият от Гилдията, отговаряща за железопътните линии — които изглежда споделяха възгледите ми. Те, обаче, имаха късмета да се приспособят към новата компания и страдаха много по-малко от мен.

Помещенията за Пазителите на реда се намираха в района точно до конюшните, в самата основа на града. Те включваха две огромни спални и ние трябваше да живеем, да се храним и да спим при непоносима мръсотия в претъпкани помещения. Дните ни преминаваха в непрекъснато обучение, което включваше дълги походи из околността. Учиха ни да се бием невъоръжени, да плуваме в реки, да се катерим по дървета, да ядем трева и изобщо запълваха времето ни с всякакви други безсмислени занимания. В края на трите мили умеех да стрелям с арбалет и да се защитавам без оръжие. Бях си създал няколко непримирими лични врагове и знаех, че дълго време занапред не трябва да им се изпречвам на пътя. Реших, че през този период не съм натрупал никакъв опит.

След като ме преместиха в Гилдията за тракция, се почувствах много по-щастлив. Всъщност от този момент до края на моето чиракуване, животът ми беше приятен и ползотворен.

Мъжете, отговорни за тегленето на града, бяха мълчаливи, трудолюбиви и интелигентни. Те се движеха без да бързат, но се грижеха работата да бъде свършена добре.

Единствения път, когато видях по-отблизо това, което правят — като наблюдавах как преместват града — не ми стана ясна сложността на техните операции. При тегленето не се разбираше как се придвижва градът, а и също така как се организира неговият вътрешен живот.

Открих, че в центъра на града, на най-ниското ниво, е разположен огромен ядрен реактор. От него се добиваше енергията за целия град и хората, които го обслужваха, отговаряха също така за градските комуникации и канализационната система. Много от членовете на Гилдията за тракция бяха хидроинженери и научих, че през града преминава сложна система от помпи, която гарантира, че почти всяка капчица вода се преработва непрекъснато. За мой ужас открих, че синтезаторът за храни си служи с биофилтър за отпадни води и въпреки че беше обслужван и програмиран от администратори вътре в града, именно в помпената станция, ръководена от Гилдията за тракция, се определяше крайното количество (и в някои отношения качеството) на синтетичната храна.

Използването на реактора за хранене на лебедките беше едва ли не второстепенна функция.

Лебедките бяха шест на брой и бяха вградени в огромен стоманен кожух, който преминаваше от източния до западния край в основата на града. Само пет от шестте се използваша едновременно, а на шестата се извършваше основен ремонт на ротационен принцип. Главната причина за безпокойство, свързана с лебедките, бяха лагерите, които, след хилядолетна работа, бяха силно износени. През времето, което прекарах с хората от Гилдията за тракция, имаше известен спор дали преместването трябва да се извършва с четири лебедки — което осигуряваше повече време за ремонтване на лагерите — или трябва да се използват всичките шест лебедки, като по този начин се намалява износването. Общото мнение като че ли беше да се продължи с настоящата система, тъй като не бяха взети никакви по-важни решения.

Една от задачите, по които работих с хората от Гилдията за тракция, беше проверката на кабелите. Това също беше периодично повтарящо се задължение, тъй като кабелите бяха на същата възраст като лебедките и имаше аварии по-често от идеалния вариант, който гласеше — никога да няма проблем. Всеки от шестте кабела, използвани от града, вече беше поправян на няколко пъти и в

допълнение към произтичащата от това намалена якост, всички кабели започваха да се протриват на различни места. Затова преди всяко преместване, всеки от петте кабела, които щяха да бъдат използвани, трябваше да се провери метър по метър, да се почисти и смаже, и да се кантова на местата, където се беше протрил.

Независимо дали бяхме в реакторния отсек или работехме навън по кабелите, говорехме само как да наваксаме пропуснатото разстояние до оптимума. Как би могла да се подобри работата на лебедките, откъде да се вземат нови кабели. Цялата гилдия сякаш раждаше идеи, но членовете ѝ не обичаха теориите. Голяма част от работата им беше съсредоточена върху рутинни задачи — например започна нов проект за изграждането на допълнителен воден резервоар в града.

Една от приятните ползи от чиракуването ми беше, че можех да прекарвам нощите си с Виктория. Въпреки че вечер се връщах в стаята потен и мръсен от работа, поне за кратко се наслаждавах на удобствата на домашния живот и удовлетворението от това, че съм свършил нещо полезно за всички.

Веднъж, докато работех извън града и с помощта на машини изтегляхме поредните кабели към отдалечените анкерни гнезда, попитах мъжа, с когото бях, за Гелман Джейз.

— Той е мой стар приятел, чирак във вашата гилдия. Познавате ли го?

— На твоята възраст ли е?

— Малко по-голям.

— Имахме двама чираци преди няколко мили. Не си спомням имената им. Но мога да проверя, ако искаш.

Бях любопитен да видя Джейз. Дълго време не бяхме се виждали и щеше да е добре да сравня впечатленията си с някой, който преминаваше през същия процес като мен.

По-късно същия ден ми казаха, че Джейз е един от двамата чираци, за които спомена мъжът. Попитах как да се свържа с него.

— Ще отсъства известно време.

— Къде е? — попитах аз.

— Напусна града. Отиде в миналото.

Съвсем скоро времето ми при Гилдията за тракция изтече и бях прехвърлен към Гилдията за разменна търговия за следващите три

мили. Посрещнах тази новина със смесени чувства, тъй като бях станал пряк свидетел на една от техните операции. За моя изненада, научих, че ще работя с търговец Колингс, а още по-изненадващото беше, че именно той беше помолил да работя с него.

— Чух, че се присъединяваш към гилдията за три мили — каза той. — Помислих си, че ще е добре да ти покажа, че работата ни не е свързана само с бунтуващи местни жители.

Също като другите членове на гилдии, Колингс имаше стая в една от предните кули на града и там той ми показа дълъг свитък хартия с нарисуван подробен план.

— Не е нужно да обръщаш прекалено голямо внимание на повечето неща. Това е карта на терена пред нас, съставена от Изследователите на бъдещето. — Той ми показва обозначенията за планини, реки, долини, стръмни наклони — цялата жизненоважна информация за онези, които планираха маршрута, който щеше да следва градът в дългото си, бавно пътуване към оптимума. — Тези черни квадрати представляват селища. Точно те ни безпокоят. Колко езика говориш?

Казах му, че никога не ми е било лесно с езиците, докато бях в училището, и че говоря само френски, но не особено добре.

— Освен това не планираш да се присъединиш към гилдията ни за постоянно — продължи той. — В търговията отдаваме значение на владеенето на езици.

Той ми разказа, че местните жители говорят испански и че той и другите членове на Гилдията за разменна търговия е трябвало да го научат от една от книгите в градската библиотека, тъй като в града нямало хора с испански произход. Справяли се някак си, но постоянно възниквали трудности с диалектите.

Колингс ми обясни, че от всички гилдии от първа степен само Гилдията, отговаряща за железопътните линии, използва редовно наемни работници. Понякога на Строителите на мостове им се налагало да наемат хора за кратко, но общо взето работата на Разменната търговия била да наемат общи работници за железопътните работи... и за онова, което Колингс нарече „пренасочване“.

— Какво е това? — попитах веднага.

Колингс обясни:

— Точно заради това сме толкова непопулярни. Градът търси селища, където храната не достига, където бедността е масова. За щастие на града, това е беден регион, така че сме в изгодна позиция да се пазарим. Ние можем да им предложим храна, технологии в помощ на земеделието им, машини, електрическа енергия; в замяна, мъжете работят за нас, а ние заемаме техните млади жени. Те идват в града за известно време и може би ще родят нови граждани.

— Чувал съм за това — казах аз. — Не мога да повярвам, че се случва наистина.

— Защо не?

— Не е ли... неморално? — попитах колебливо.

— Неморално ли е да искаш градът да има население? Без обновяване ще изчезнем след няколко поколения. Повечето деца, родени от жени от града, са момчета.

Спомних си започналата битка.

— Но жените, които се пренасочват към града, понякога са омъжени, нали?

— Да... но те остават само докато родят едно дете. След това са свободни да си тръгнат.

— Какво става с детето?

— Ако е момиче, остава в града и бива отгледано в училището. Ако е момче, майката може да го вземе със себе си или да го остави в града.

И тогава разбрах защо Виктория беше говорила така стеснително по тази тема. Майка ми беше дошла в града отвън, а след това си беше тръгнала. Не ме беше взела със себе си; аз бях изоставен. Но когато осъзнах този факт, не изпитах болка.

Подобно на Гилдията на изследователите на бъдещето, членовете на Гилдията за разменна търговия яздеха коне по време на обиколките си из околността. Никога не ме бяха учили да яздя, затова когато напуснахме града и се отправихме на север, последвах Колингс пеш. По-късно той ми показа как да яздя коня, като ми обясни, че ще ми се наложи да го правя, когато се присъединя към гилдията на баща ми. Усвоявах техниката бавно; отначало се изплаших от коня и ми беше трудно да го контролирам. Постепенно разбрах, че животното е послушно и добронамерено, увереността ми нарасна и конят — като че ли разбирайки това — започна да реагира на командите ми.

Не отидохме далеч от града. На североизток имаше две селища и ние посетихме и двете. Посрещнаха ни с известно любопитство, но Колингс прецени, че никое от селищата не изпитваше огромна нужда от стоките, които градът можеше да предложи, затова и не направи опити да преговаря.

Той ми обясни, че за момента градът не се нуждае от работна ръка и че има достатъчно пренасочени жени, така че продължихме по пътя си.

След първото пътуване далеч от града — което отне девет дни, през които живяхме и спяхме на открито — аз се върнах в града с Колингс, където ни посрещна новината, че Съветът на навигаторите беше дал разрешение за започване на строежа на мост. Както ми обясни Колингс, пред града имаше два възможни пътя. При единия, градът щеше да завие под ъгъл на северозапад и въпреки че се избягваше една тясна пропаст, пътят преминаваше хълмиста местност с множество неравности и скали; другият минаваше през по-равна местност, но трябваше да се построи мост над пропастта. Точно този втори маршрут беше избран и затова цялата налична работна ръка трябваше да бъде временно пренасочена към Гилдията на строителите на мостове.

Тъй като сега мостът беше основен приоритет, Малчускин и другите членове на Гилдията, които отговарят за полагането на релсите, както и всички техни бригади, бяха мобилизирани. Около половината от всички сили на Пазителите на реда бяха освободени от другите им задължения, за да помагат, а няколко мъже от Гилдията за тракция трябваше да надзирават изграждането на железопътната линия от другата страна на моста. Самата Гилдия на строителите на мостове носеше главната отговорност за проектирането и конструирането на моста и те поискаха допълнително петдесет наемни работници от Гилдията за разменна търговия.

Колингс и още един член на Гилдията за разменна търговия напуснаха града и се отправиха към местните селища; междувременно, ме изпратиха на север до мястото, където щеше да започне строежът на моста, и бях поставен под разпореждането на надзорника, Строителя на мостове Леру, бащата на Виктория.

Когато видях пропастта, осъзнах, че мостът представлява голямо предизвикателство за инженерите. Тя беше широка — около шейсет

метра в диаметър от мястото, избрано за моста — а стените ѝ бяха ронливи и неравни. Долу течеше бърз поток. В допълнение, северната страна на пропастта беше около три метра по-ниска от южната, което означаваше, че железопътната линия трябваше да минава по рампа на известно разстояние след пропастта.

Гилдията на строителите на мостове беше решила мостът да е висящ. Времето не беше достатъчно за построяването на сводов или конзолен мост, а другият предпочитан метод — дървена естакада с опори в самата пропаст — беше непрактичен заради спецификата на терена.

Работата по строежа на четирите кули започна незабавно: по две на север и юг от пропастта. Те очевидно бяха маловажни конструкции, изработени от стоманени тръби. По време на строежа един мъж падна от една от кулите и загина. Работата продължи без забавяне. Скоро след това ми позволиха да се върна в града за поредната си отпуска и докато бях там, градът беше придвижен напред. За пръв път бях вътре в него и знаех, че се провежда операция по преместването му, затова ми беше интересно да забележа, че движението не се долавяше, въпреки че шумът като фон леко се усили, вероятно от моторите на лебедките.

Пак по време на този отпуск Виктория ми каза, че е бременна; съобщение, което донесе много радост на майка ѝ. Аз бях доволен и това е един от редките случаи в живота ми, когато изпих твърде много вино и станах за смях. Изглежда никой нямаше нищо против.

Обратно извън града, видях, че обичайната работа по железопътните линии и кабелите продължаваше — дори и при общия недостиг на работна ръка — и че вече бяхме само на две мили от мястото, където се строеше мостът. От разговора си с един от членовете на Гилдията за тракция, покрай когото минах, научих, че градът е само на миля и половина от оптимума.

Тази информация не ми направи впечатление до момента, в който разбрах, че самият мост всъщност трябва да е на около половин миля северно от оптимума.

Последва дълъг период на забавяне. Строежът на моста напредваше бавно. След инцидента бяха въведени по-строги мерки за безопасност и хората на Леру проверяваха периодично якостта на конструкцията. Докато работехме, научихме, че операциите по

полагането на релсите в града вървят бавно; в известен смисъл това ни устройваше, тъй като мостът далеч още не беше завършен, но от друга страна това забавяне предизвика безпокойство. Всяка загубена минута в безконечното преследване на оптимума не вещаеше нищо добро.

Един ден на строителната площадка се разнесе слух, че самият мост е в точката на оптимума. Тази новина ме накара да погледна по нов начин на околната обстановка, но както изглеждаше, оптимумът не беше свързан с нищо необичайно. Отново се зачудих какво толкова му е специалното, но с отминаването на дните и придвижването на оптимума по неговия загадъчен път на север, мислите ми се отклониха в друга посока.

Сега, когато ресурсите на града бяха насочени изцяло към моста, нямаше шанс чиракуването ми да приключи. На всеки десет дни ми даваха отпуск — както и на всички членове на гилдии, които работеха на обекта — но никой и не помисляше да ме запознава с функциите на различните гилдии. Мостът беше приоритет.

Другите работни дейности също продължаваха. На няколко метра южно от моста беше изкопана дупка за анкерите, към които се закрепваха кабелите и полагането на релсите продължи до нея. Междувременно, градът беше преместен по релсите и се издигаше безмълвно над пропастта, в очакване на завършването на моста.

Най-трудният и тежък етап от построяването на моста настъпи, когато трябваше да прекараме веригите от другата страна на пропастта, от южната кула до северната и после да закачим на тях железопътната линия. Времето минаваше и безпокойството на Леру и другите членове на гилдии нарастваше. Разбрах, че причината за това е, че оптимумът се отдалечаваше бавно от моста в северна посока и не след дълго конструкцията на самия мост щеше да бъде изложена на същата опасност, която ми беше посочил Малчускин при линиите на юг от града: тя можеше да се изкриви. Въпреки че мостът беше проектиран така, че да компенсира тази деформация до известна степен, ние не можехме да отлагаме до безконечност прекосяването на пропастта. Сега работата продължаваше и през нощта, а мощни прожектори, захранвани от вътрешността на града, осигуряваха светлина. Отпуските бяха отменени и беше въведена работа на смени.

След като бетонното покритие на релсовия път беше положено, Малчускин и останалите поставиха релсите. Междувременно,

анкерите за кабелите бяха монтирани от северната страна, точно под сложните рампи, които бяха построени.

Градът беше толкова близо, че можехме да спим в квартирите си, но контрастът между крайно напрегнатата работа на участъка за строеж на моста и сравнително спокойната и нормална атмосфера на ежедневието вътре в града беше поразителен. Явно поведението ми отразяваше това объркване, защото Виктория пак започна да ме разпитва.

Не след дълго мостът беше завършен. Забавихме се с още един ден, докато Леру и другите членове на Гилдията на строителите на мостове извършваха серия от сложни изпитания. Изражението на лицата им остана напрегнато, дори когато обявиха, че мостът е безопасен. През нощните часове градът се подготви за преместването.

Призори, мъжете от Гилдията за тракция сигнализираха, че всичко е готово... и градът се премести напред в пълна тишина. Бях заел удобна позиция на една от двете носещи кули от южната страна на пропастта и докато предните колела на града се придвижваха бавно към релсите на железния път, почувствах как кулата се разтресе от вибрациите, когато веригите поеха напрежението. В бледата светлина на изгряващото слънце видях как носещите вериги се напрягат от тежестта и оформят широка дъга, а самата железопътна линия видимо провисваше от огромния товар, поставен върху нея. Погледнах към мъжа от Гилдията на строителите на мостове, приклепнал до кулата на няколко метра от мен. Цялото му внимание беше насочено към някакъв уред за измерване на товара, свързан към окачените вериги. Никой от наблюдаващите деликатната операция не помръдваше, нито говореше, сякаш и най-малката намеса можеше да наруши баланса. Градът се движеше и не след дълго цялата дължина на железопътния мост пое тежестта му.

Тишината беше рязко нарушена. С продължителен пукот, който отекна в скалистите стени на пропастта, един от кабелите се скъса и полетя назад, покосявайки като с нож една редица пазители на реда. През конструкцията на моста премина ясно доловима вибрация, а дълбоко от вътрешността на града дочух надигащия се вой от внезапно освободилата се лебедка, който прекъсна рязко, когато човекът от Гилдията за тракция, контролиращ диференциалното задвижване, я изключи. Градът продължи пътя си, като сега се придвижваше видимо

по-бавно, теглен само от четири кабела. От северната страна на пропастта, скъсаният кабел се влачеше по земята, извивайки се покрай телата на петима пазители на реда.

Най-критичният етап от прекосяването беше отминал: градът се придвижи между двете северни кули и бавно започна да се плъзга надолу по рампите към анкерите, за които бяха закрепени кабелите. Не след дълго той спря, но никой не проговори. Никой не въздъхна с облекчение, никой не се радваше. От другата страна на пропастта видях как слагат телата на пазителите на реда на носилки, за да ги отнесат в града. Самият град беше в безопасност за момента, но имаше още много за вършене. Мостът беше причинил непоправимо забавяне и сега градът беше на четири и половина мили зад оптимума. Релсите трябваше да бъдат извадени, скъсаният кабел да бъде подменен, носещите кули и веригите — да се демонтират и запазят за евентуална бъдеща употреба.

Скоро градът щеше да бъде преместен отново... още по-нататък, още по-на север, стремейки се да догони оптимума, който по някакъв начин все успяваше да го изпревари с няколко мили.

ВТОРА ЧАСТ

Хелуърд Ман яздеше, изправен на стремената и притиснал глава към врата на грамадната светлокафява кобила. Скоростта го опияняваше: вятърът развяваше косата му, каменистата почва хрущеше под копитата, мускулестите хълбоци на животното потрепваха, а той знаеше, че всеки момент конят може да се препъне и да го хвърли. Яздеше на юг, отдалечавайки се от бедното селце, което току-що беше посетил, пресече подножието на планината и през равнината се отправи към града Земя. Когато градът се показа иззад едно ниско възвишение, Хелуърд забави коня до лек галоп и направи широк завой, за да се насочи отново на север. Не след дълго конят премина в ход, а с нарастването на жегата Хелуърд слезе и тръгна до него.

Мислите му се насочиха към Виктория, която вече беше бременна от доста мили. Тя изглеждаше здрава и разхубавена, а главният лекар каза, че бременността протича нормално. Сега Хелуърд имаше възможност да ходи по-често в града и двамата прекарваха много време заедно. Хубаво беше, че градът отново се придвижваше през равен терен, защото той знаеше, че ако възникне нужда от още един мост или пък се появи нещо непредвидено, ще може да прекарва с нея по-малко време.

Сега той очакваше да настъпи края на чиракуването му. Беше работил усърдно и продължително във всички гилдии, с изключение на една: неговата собствена, Гилдията на изследователите на бъдещето. Търговец Колингс му беше казал, че края на чиракуването приближава и по-късно същия ден той трябваше да се види с Изследовател на бъдещето Клаузевиц, за да обсъдят официално досегашния му напредък. За Хелуърд периодът на чиракуване беше продължил твърде дълго. Макар емоциите и схващанията му все още да бяха като на младеж, според порядките в града той се считаше за възрастен; и наистина се беше потрудил, и беше научил много, за да достигне този статус. Като осъзнаваше външните приоритети на града, макар и да нямаше логично обяснение за тях, той беше готов да бъде приет за пълноправен член на гилдията. През последните няколко

мили тялото му беше станало по-мускулесто и източено, кожата му беше потъмняла и сега имаше здрав, тъмно златист тен. Вече не се схващаше след цял ден работа и се наслаждаваше на добрата си физическа форма след изпълнение на някоя трудна задача. Повечето от членовете на гилдиите, под чието ръководство беше работил, го уважаваха и харесваха заради готовността му да работи упорито, без да задава въпроси, а когато с Виктория се ожениха и заживяха спокойно в града, той си спечели популярност и околните започнаха да го възприемат като човек, на когото можеше да бъде поверена сигурността на града.

Хелуърд се беше сприятелил с Търговеца Колингс, с когото работеха добре заедно. След като прослужи задължителните периоди от по три мили с всяка от останалите гилдии, му позволиха да избере в коя от гилдиите, с изключение на неговата собствена, където да прекара още пет. Той предпочете тази — на Колингс. Работата в Разменната търговия го привличаше, защото му позволяваше да види как живеят хората извън града.

Местността, през която преминаваше градът в момента, беше планинска и гола, а почвата беше неплодородна. Имаше малко на брой селища, а онези, които посещаваха, почти винаги представляваха купчина порутени постройки. Мизерията и болестите бяха ужасяващи. Изглежда липсваше централизирано управление, тъй като всяко от селищата беше изградило собствени ритуали и организация. Понякога ги посрещаха с враждебност, друг път местните жители като че ли изобщо не се интересуваха от тях.

Работата в Разменната търговия зависеше до голяма степен от конкретната ситуация и нуждите на населението. Често преговорите нямаха резултат; единственото общо нещо между всички селища изглежда беше преобладаващата летаргия. Когато Колингс успяваше да предизвика някакъв интерес, потребностите веднага излизаха наяве. Общо взето, градът можеше да ги задоволи. С отличната си организация и с технологиите, с които разполагаше, бяха натрупани огромни запаси от храни, лекарства и химикали и благодарение на придобития в продължение на много мили опит беше научил кои неща се търсят най-много. Предлагаха антибиотици, семена за посев, торове, уредби за пречистване на водата — дори в някои случаи помагаша за поправянето на съществуващите инструменти. Членовете

на Гилдията създаваха добри, хармонични отношения с местното население.

Колингс се опита да научи Хелуърд на испански, но той нямаше дарба за езици. Усвои няколко фрази, но приносят му в често продължителните преговори беше много малък. Преговорите с хората от селото, което бяха посетили завърши успешно. Наеха двама мъже за работа по железопътните линии, а едно по-отдалечено и по-малко село обещаха да осигури още десетина. Пет жени се бяха съгласили доброволно или бяха принудени — Хелуърд не знаеше точно, а и не попита Колингс — да се преместят в града. Сега двамата се връщаха, за да вземат обещаните провизии и да подготвят гилдиите за новия прилив от временно пребиваващо население. Колингс реши, че всички трябва да преминат през медицински преглед и това означаваше допълнителна работа за медицинските администратори.

Хелуърд обичаше да работи северно от града. Това щеше скоро да е негова територия, тъй като точно там, от другата страна на оптимума, Гилдията на бъдещето вършеше своята работа. Той често виждаше членовете ѝ да яздят на север, в далечните земи, през които градът щеше да премине един ден. Един-два пъти се видя с баща и си бяха говорили за кратко. Хелуърд се надяваше, че опитът му на чирак ще му помогне да преодолее притеснението, което изпитваше, когато общуваше с баща си, но той очевидно продължаваше да се чувства неудобно в компанията на сина си. Хелуърд подозираше, че няма никаква дълбока или недоловима причина за това, тъй като веднъж Колингс беше говорил за Гилдията на бъдещето и беше споменал баща му.

„С него трудно се говори — беше казал Колингс. — Приятен човек е, когато го опознаеш, но е необщителен.“

След половин час Хелуърд отново яхна коня и пое по обратния път. След известно време се натъкна на Колингс, който си почиваше в сянката на голяма скала. Двамата си поделиха храната. В знак на добра воля старейшината на селището им беше дал голямо парче прясно сирене и те похапнаха от него, като се наслаждаваха на нещо различно от ежедневно меню от синтетична храна.

— Щом такива неща ядат — отбеляза Хелуърд, — не разбирам каква полза биха имали от нашата помия.

— Не си мисли, че го ядат непрекъснато. Те само това имаха. Сигурно са го откраднали отнякъде. Не видях да отглеждат животни.

— Тогава защо ни го дадоха?

— Нуждаят се от нас.

След известно време те продължиха пътя си към града. И двамата мъже вървяха пеш, повели конете. Хелуърд нямаше търпение да се върне в града, но и съжаляваше, че този период от чиракуването свършва. Осъзнаваше, че това вероятно е последният път, когато е с Колингс, и се развълнува при мисълта, че е дошло време да поговори с него за нещо, което все още го измъчваше, а от всички мъже, които беше срещнал извън града, Колингс беше единственият, с когото можеше да го обсъди. Но въпреки това, той обмисли внимателно въпроса си преди да се реши да го зададе.

— Нещо си се умълчал. Това не е обичайно за теб — каза Колингс изведнъж.

— Знам... извинявай. Мислех си как ще стана член на гилдията. Не съм сигурен, че съм готов.

— Защо?

— Не ми е лесно да го обясня. Имам едно неясно съмнение.

— Искаш ли да поговорим?

— Да... може ли?

— Не виждам защо не.

— Ами... някои от другите членове на гилдии не бяха склонни — каза Хелуърд. — Чувствах се много объркан първия път, когато излязох извън града и се научих да не задавам твърде много въпроси.

— Зависи от въпросите — отвърна Колингс.

Хелуърд реши да спре да се оправдава.

— Става въпрос за две неща — каза той. — Оптимумът и клетвата. Не съм сигурен в нито едно от двете.

— Нищо чудно. През милите съм работил с много чираци и всички те се тревожат от тези неща.

— Можеш ли да ми кажеш онова, което искам да знам?

Колингс поклати глава.

— Не и за оптимума. За него ще разбереш сам.

— Но всичко, което знам, е, че се движи на север. Той нещо условно ли е?

— Не е условно... но не мога да говоря за него. Обещавам ти, че много скоро ще научиш онова, което искаш да знаеш. А какъв е проблемът с клетвата?

Хелуърд помълча за момент.

После каза:

— Ако разбереш, че съм я нарушил, ще ме убиеш. Така ли е?

— На теория, да.

— А на практика?

— Мисълта няма да ми дава мира няколко дни, после сигурно щях да поговоря с някой от другите членове на гилдии, за да видя какво ще ме посъветва. Но ти не си я нарушил, нали?

— Не съм сигурен.

— По-добре ми разкажи какво стана.

— Добре.

Хелуърд започна да говори за въпросите, които му беше задавала Виктория в самото начало, като се опита да ограничи разказа си само до най-общото, без да казва нищо определено. Тъй като Колингс продължаваше да мълчи, Хелуърд навлезе в повече подробности. Не след дълго установи, че разказва почти дума по дума всичко, което й беше казал.

Когато свърши, Колингс каза:

— Според мен няма за какво да се безпокоиш.

Хелуърд изпита облекчение, но това, което го измъчваше, не можеше да бъде прогонено толкова бързо.

— Сигурен ли си?

— Нищо лошо не е станало заради това, че си споделил с жена си.

Градът вече се виждаше и се забелязваха обичайните признаци на оживление около железопътните линии.

— Не може да е толкова просто — възрази Хелуърд. — Клетвата е много ясно формулирана, а наказанието съвсем не е леко.

— Така е... но членовете на гилдии, които са живи днес, са я наследили. Ние полагаме Клетвата и я предаваме на следващите поколения. И ти ще го направиш на свой ред. Това не означава, че гилдиите са съгласни с нея, но още никой не е предложил друго.

— Значи гилдиите биха искали да се освободят от нея, ако е възможно? — попита Хелуърд.

Колингс се усмихна.

— Не казах точно това. Градът има дълга история. Основателят му се казва Франсис Дистейн и се твърди, че, той е въвел клетвата. До колкото можем да разберем от старите документи, тези правила за секретност са били за предпочитане. Но днес нещата са малко по-свободни.

— Само че, клетвата остава в сила.

— Да, и според мен все още е полезна. В града има много хора, които може никога да не научат какво става тук, навън, и не е нужно да научават. Това са хората, които се занимават основно с обслужването на града. Те влизат в контакт с външни хора — пренасочените жени, например — и ако им беше разрешено да говорят твърде свободно, може би истинската същност на града ще стане всеобщо достояние на хората навън. Ние вече си имаме неприятности с местните хора — наемниците, както ги наричат пазителите на реда. Просъществуването на града е несигурно и той трябва да бъде опазен на всяка цена.

— В опасност ли сме?

— В момента не. Но ако в случай на саботаж веднага ще възникне голяма опасност. Ние и без това сме непопулярни... няма полза да увеличаваме тази непопулярност, като позволим на местните да научат, че сме уязвими.

— Значи мога да говоря по-открито с Виктория?

— Прецени сам. Тя е дъщеря на Леру, нали? Разумно момиче. Докато не споделя с други онова, което ѝ казваш, не виждам нищо лошо. Но не говори с други хора.

— Няма — обеща Хелуърд.

— И недей да разправяш, че оптимумът се движи. Той не се движи.

Хелуърд го погледна изненадано.

— Казаха ми, че се движи.

— Това не е вярно. Оптимумът е неподвижен.

— Тогава защо градът никога не го достига?

— Достига го от време на време — каза Колингс. — Но никога не може да остане там за твърде дълго. Земята се отдалечава от него в южна посока.

Релсите се простираха на около миля северно от града. Докато приближаваха, Хелуърд и Колингс видяха как изтеглят един от кабелите на лебедките към анкерните гнезда. След ден-два градът щеше отново да се придвижи напред.

Те преведоха конете през релсите и се спуснаха към града. Тук, от северната страна, беше входът към тъмния тунел, който преминаваше под него и осигуряваше единствения официален достъп към вътрешността.

Хелуърд повървя с Колингс до конюшните.

— Сбогом, Хелуърд.

Хелуърд пое предложената ръка и здраво я стисна.

— Казваш го така, сякаш никога повече няма да се видим.

Колингс сви неопределено рамене.

— Няма да се виждаме за известно време. Късмет, синко.

— Къде отиваш?

— Не отивам никъде. За разлика от теб. Само внимавай и гледай да не се изложиш.

Преди Хелуърд да успее да отговори, Колингс се обърна и влезе бързо в конюшните. За момент младият мъж се изкуши да го последва, но инстинктът му подсказа, че няма смисъл. Може би Колингс вече му беше казал повече, отколкото трябваше.

Изпълнен с противоречиви чувства, Хелуърд тръгна през тунела към асансьора и зачака кабината. Когато асансьорът пристигна, той отиде право на четвърто ниво, за да потърси Виктория. Тя не беше в стаята им, затова той слезе да я търси в отдела за синтетични материали. Тя вече беше бременна на повече от осемнайсет мили, но имаше намерение да продължи да работи, докогато може.

Той я взе и се върнаха в стаята заедно. Имаха още два свободни часа преди срещата на Хелуърд с Изследовател на бъдещето Клаузевиц и прекараха времето в разговори. По-късно, когато вратата беше отключена, постояха заедно навън на платформата.

В уреченото време Хелуърд се качи на седмо ниво и получи достъп до квартала на гилдиите. Тази част на града вече не му беше непозната, но той я посещаваше рядко и все още изпитваше леко страхопочитание към старшите членове на гилдиите и Навигаторите.

Клаузевиц го очакваше сам в стаята на Гилдията на бъдещето. Когато Хелуърд влезе, той го поздрави сърдечно и му предложи вино.

Стаята на Изследователите на бъдещето имаше малък прозорец, през който се виждаше северната част на града. Пред себе си Хелуърд видя възвишението, където беше работил през последните няколко дни.

— Свикваш добре с работата, Чирак Ман.

— Благодаря, сър.

— Готов ли си да станеш Изследовател на бъдещето?

— Да, сър.

— Добре... от гледна точка на гилдията няма причина да не станеш. Отзивите за теб са добри.

— С изключение на тези от Пазителите на реда — вметна Хелуърд.

— Не се тревожи за това. Животът на военен не е за всеки.

Хелуърд почувства леко облекчение; беше се чудил дали новината за лошото му представяне при Пазителите на реда беше стигнала до неговата гилдия.

— Целта на този разговор — продължи Клаузевиц — е да ти обясня какво следва оттук нататък. Остават още три мили, през които трябва да си чирак в нашата гилдия, но що се отнася до мен, това са само формалности. Преди това обаче, ще трябва да напуснеш града. Това е част от обучението. Вероятно ще отсъстваш известно време.

— Може ли да попитам за колко дълго? — запита Хелуърд.

— Трудно е да се каже. Няколко мили, със сигурност. Възможно е да са десет или петнайсет, но може да се окаже и стотина.

— Но Виктория...

— Да, разбрах, че очаква дете. Кога трябва да се роди?

— След около девет мили — отвърна Хелуърд.

Клаузевиц се намръщи.

— Страхувам се, че няма да си тук по това време. Наистина няма друга начин.

— Не може ли да бъде отложено за след това?

— Съжалявам, но не може. Има нещо, което трябва да свършиш. Вече си разбрал, че от време на време градът е принуден да прави размени срещу жени, които взимаме отвън. Задържаме ги възможно най-кратко време, но въпреки това те рядко остават тук за по-малко от трийсет мили. Част от сделката, която сключваме, е да им осигурим надеждна охрана, когато се връщат в селищата си, а точно сега три жени искат да си тръгнат. Обикновено използваме чираци, които да ги охраняват по обратния път, още повече, че според нас това е важна част от процеса на обучение.

От досегашната си работа Хелуърд се беше научил да бъде по-уверен в себе си.

— Сър, жена ми очаква първото си дете. Аз трябва да съм с нея.

— Този въпрос не подлежи на обсъждане.

— А ако откажа да тръгна?

— Ще ти бъде показано копие от клетвата, която положи, и ще понесеш наказанието, предвидено в нея.

Хелуърд отвори уста, за да отговори, но се поколеба. Очевидно моментът не беше подходящ да оспорва валидността.

Изследовател на бъдещето Клаузевиц явно успяваше да се сдържи, защото щом Хелуърд се противопостави на инструкциите, лицето му беше почервеняло. Той седеше, облегал ръце на масата. Вместо да каже онова, което мислеше, Хелуърд попита:

— Сър, мога ли да ви помоля да проявите разбиране.

— Можете, но аз не мога да го проявя. Клетвата те задължава да поставяш сигурността на града над всичко останало. Обучението ти в гилдията е въпрос, засягащ сигурността на града.

— Но защо да не отложим пътуването! Бих могъл да тръгна веднага щом се роди детето.

— Не. — Клаузевиц се обърна и извади голям лист хартия, върху който беше начертана карта и имаше списъци с цифри. — Тези жени трябва да бъдат върнати в селищата им. След девет мили, когато жена ти ще е родила, селищата ще бъдат опасно далеч. Те вече са на повече от четирийсет мили южно от нас. Ти си следващият чирак от списъка и трябва да отидеш.

— Това ли е последната ви дума, сър?

— Да.

Хелуърд остави недокоснатата чаша с вино и се отправи към вратата.

— Хелуърд, почакай.

Той спря на вратата.

— Ако ще тръгвам, бих искал да се видя с жена си.

— Разполагаш с още няколко дни. Потегляш след половин миля.

Пет дни. Нямах почти никакво време.

— Е? — промърмори Хелуърд, като вече не изпитваше необходимост да покаже обичайната вежливост.

— Моля те, седни.

Хелуърд неохотно се подчини.

— Не си мисли, че съм безчувствен, но по ирония на съдбата тази експедиция ще ти покаже защо някои обичаи може да ти изглеждат жестоки. Така стоят нещата и ние сме принудени да се съобразяваме с този факт. Разбирам загрижеността ти за... Виктория, но ти трябва да се върнеш в миналото. Няма по-добър начин да разбереш положението на града. Онова, което се намира на юг от нас, е причина за клетвата, за привидната жестокост на нашите обичаи. Ти си образован човек, Хелуърд... чувал ли си някога в историята да е имало цивилизована култура, която да е извършвала разменна търговия срещу жени единствено заради простата причина да забременеят еднократно? А когато родят, да ги връща обратно?

— Не, сър. — Хелуърд се поколеба. — Освен...

— Освен първобитните племена от диваци, които са отвличали жени, плякосвали са и са грабели. Е, ние може би сме малко по-добри от тях, но принципът е не по-малко дивашки. Разменната търговия, която извършваме, е несправедлива, макар да си мислиш обратното. Ние предлагаме сделката, поставяме условията си, плащаме цената и продължаваме по пътя си. Това, за което ти говоря, трябва да бъде направено; фактът, че ще изоставиш жена си в момент, когато тя има най-голяма нужда от теб, е дребна проява на безчовечност, произтичаща от един начин на живот, който сам по себе си е жесток.

— Едното не извинява другото — възрази Хелуърд.

— Не... Съгласен съм. Но ти си обвързан от положената клетва. Тази клетва е резултат от причините за по-големи жестокости и когато направиш тази лична саможертва, ще разбереш нещата по-добре.

— Сър, градът трябва да промени своите порядки.

— Ще разбереш, че това е невъзможно.

— Като пътувам назад в миналото?

— Много неща ще ти се изяснят. Не всички. — Клаuzeвиц се изправи. — Хелуърд, досега се представи като добър чирак. Знам, че през идните мили ще продължиш да работиш упорито и за благото на града. Имаш добра и красива съпруга, имаш, за какво да живееш. Не те заплашва смърт, това ти обещавам. Доколкото знам, наказанието, залегнало в клетвата, никога не е било изпълнявано, но те моля да изпълниш сега тази задача, която градът изисква от теб. Аз самият съм го правил много пъти, както и баща ти... както и всички останали членове на гилдиите. Точно в този момент седем от твоите колеги — като теб — са в миналото. Те трябваше да се изправят пред същите лоши изпитания от лично естество и не всички го направиха доброволно.

Хелуърд се ръкува с Клаuzeвиц и отиде да потърси Виктория.

3

Пет дни по-късно Хелуърд беше готов за път. Вече не се колебаеше дали да тръгне или не, но не му беше лесно да го обясни на Виктория. Отначало тя се беше ужасила от новината, но после изведнъж отношението ѝ се промени.

— Разбира се, че трябва да отидеш. Не ме използвай като извинение.

— Ами детето?

— Аз ще съм добре — отвърна тя. — Какво би могъл да направиш, ако си тук? Само ще обикаляш наоколо и ще изнервяш всички? Лекарите ще се погрижат за мен. Няма да им е първата бременност, с която трябва да се справят.

— Но... не искаш ли да съм с теб? — попита той.

Тя се приближи и взе ръката му.

— Естествено — отвърна тя. — Но си спомни какво каза. Клетвата не е толкова строга, колкото си мислеше. Знам, че заминаваш и когато се върнеш, няма да има повече неизвестност. Тук си имам достатъчно занимания и ако онова, което Търговец Колингс ти е казал за клетвата, е вярно, ще можеш да ми разкажеш какво се върнеш.

Хелуърд не беше сигурен дали е разбрал правилно смисъла на думите ѝ. От известно време той беше придобил навика да споделя с нея много неща, които виждаше и вършеше извън града и Виктория го слушаше с огромен интерес. Той вече не виждаше нищо нередно в това, да разговаря с нея, макар да го тревожеше фактът, че тя продължава да проявява определен интерес, въпреки че според него повечето неща бяха дреболии от ежедневието.

Сега вече той нямаше никакви лични причини да отлага пътуването в миналото, а и всъщност беше развълнуван от тази мисъл. Толкова много беше слушал за това, основно намеци и неясни обяснения и сега беше настъпило време самият той да поеме по този път. Джейз се беше върнал в миналото; може би щяха да се срещнат. Той искаше да го види отново. Много неща се бяха променили след последната им среща. Дали биха се познали?

Виктория не дойде да го изпрати. Когато тръгна, тя все още спеше в стаята си. През нощта се бяха любили нежно и спокойно, като се шегуваха, че го правят за последно. Тя се беше притиснала към него, когато той я целуна за довиждане, а щом затвори вратата и тръгна по коридора, му се стори, че я чува да плаче. Той се спря за миг, поколеба се дали да не се върне при нея, но след кратко колебание продължи по пътя си. Не виждаше смисъл да удължава сбогуването.

Клаузевиц го очакваше в стаята на Изследователите на бъдещето. В единия ъгъл беше струпана някаква екипировка, а върху масата — разгърнатата голяма карта. Сега той се държеше различно от предишния път. Веднага щом Хелуърд беше допуснат в стаята, Клаузевиц го отведе до бюрото и без предисловия му обясни какво трябва да направи.

— Това е подробна карта на земите на юг от града и е в линеен мащаб. Знаеш ли какво означава това? — Хелуърд кимна. — Добре. Един инч от него се равнява грубо на една миля... но в права линия. След време няма да имаш вече нужда от нея. В момента градът се намира тук, а селището, което трябва да намериш, е тук. — Клаузевиц посочи към няколко черни точки в другия край на картата. — За момента това са точно четирийсет и две мили оттук. След като напуснеш града, ще откриеш, че разстоянията, както и посоките са объркващи. Най-добрият съвет, който мога да ти дам, който даваме на всички наши чираци, е да се движат по следите, оставени от града. Когато тръгнеш на юг, те ще са единственият ти контакт с града и единственият начин да намериш обратния път. Рововете, изкопани за траверсите и основите, би трябвало още да личат. Разбра ли?

— Да, сър.

— Предприемаш това пътуване с една-единствена цел. Трябва да се погрижиш жените, които ти поверяваме, да пристигнат невредими в селото си. Когато това стане, ще се върнеш в града незабавно.

Хелуърд правеше изчисления на ум. Той знаеше колко време му е нужно, за да измине една миля... само няколко минути. При цял ден преход в горещо време можеше да се надява, че ще изминава поне дванайсет мили; с жените, които щяха да го забавят — половината. Шест мили на ден означаваше седем дни на отиване и три-четири дни на връщане. В най-добрия случай би могъл да се върне в града след десет дни... или една миля, както се измерваше изтеклото време в

града. Изведнъж се зачуди защо му бяха казали, че няма да успее да се върне навреме за раждането на детето си. Какво беше споменал Клаузевиц онзи ден? Че ще отсъства десет или петнайсет мили... може би дори сто? В това нямаше никакъв смисъл.

— Ще трябва да измерваш разстоянието по някакъв начин, за да знаеш кога си навлязъл в периметъра на селището. Между града и селището имаме трийсет и четири точки, където сме правили дупки за анкерите. На чертежа са обозначени като прави линии напречно на релсите. Няма да е трудно да ги откриеш, въпреки че после върху тях са положени железопътните линии. Те оставят доста ясни следи по земята. Придържай се към лявата външна линия. Тоест, най-дясната като вървиш на юг. Селището се намира от тази страна на железопътната линия.

— Жените сигурно ще познаят мястото, където са живели? — запита Хелуърд.

— Точно така. Сега... екипировката, от която ще имаш нужда. Всичко е тук и те съветвам да я вземеш. Не си мисли, че може да минеш без нещо от нея, защото ние знаем какво правим. Ясно ли е?

Хелуърд отново потвърди, че разбира. Двамата прегледаха екипировката. В едната раница имаше само суха синтетична храна и две големи манерки с вода. В другата — палатка и четири спални чувала. Освен това имаше здраво въже, клещи, чифт ботуши с метални шипове... и сгънат арбалет.

— Някакви въпроси, Хелуърд?

— Мисля, че нямам, сър.

— Напълно сигурен ли си?

Хелуърд погледна отново към купчината с екипировката. Щеше да е ужасно тежка за носене, освен ако не можеше да я подели с жените, а при вида на всичката суха храна стомахът му се сви.

— Не бих ли могъл да се прехранвам с местни земеделски продукти, сър? — попита той. — Намирам синтетичната храна за доста безвкусна.

— Съветвам те да не ядеш нищо друго освен това, което е в пакетите. Можеш да си доливаш вода, ако се наложи, но внимавай източникът да е течаща вода. След като изгубиш от поглед града, ако хапнеш нещо, което расте в околността, вероятно ще се разболееш. Ако не ми вярваш, можеш да опиташ. Аз го направих, когато отидох в

миналото, и бях болен два дни. Това не е двусмислена теория, а съвет, който ти давам въз основа на суров опит.

— Но в града ядем местни храни.

— Защото градът е близо до оптимума. Ти ще се отдалечиш много на юг от него.

— И това променя храната, така ли, сър?

— Да. Нещо друго?

— Не, сър.

— Добре. Един човек иска да те види преди да тръгнеш.

Той посочи към вратата и Хелуърд тръгна натам, отвори и влезе в по-малка стая, където го чакаше баща му.

Първо се изненада, после не повярва на очите си. За последен път вижда баща си преди не повече от десет дни, когато той отиваше на север; сега, за толкова кратко време, на Хелуърд му се стори, че той изведнъж е остарял страшно много. Когато влезе в стаята, баща му се изправи, и се задържа с несигурна ръка за стола. Обърна се с мъка и погледна Хелуърд. Всичко в него издаваше напредналата възраст: беше прегърбен, дрехите му — увиснали, а протегнатата ръка трепереше.

— Хелуърд! Как си, сине?

И начинът му на говорене се беше променил. Нямаше и следа от стеснителността, с която толкова беше свикнал Хелуърд.

— Татко... как си?

— Добре съм, сине. Лекарите казват, че не трябва да се преуморявам. Много често ходех на север. — Той отново седна и Хелуърд инстинктивно пристъпи напред, за да му помогне да се настани. — Казаха ми, че отиваш в миналото. Така ли е?

— Да, татко.

— Внимавай, сине. Там долу има много неща, които ще те накарат да се замислиш. Не е като в бъдещето... там е моето място.

Клаузевиц беше последвал Хелуърд и сега стоеше на прага.

— Хелуърд, трябва да знаеш, че на баща ти му поставиха инжекция.

Хелуърд се обърна.

— Какво искате да кажете? — попита той.

— Снощи се върна в града с оплаквания от болка в гърдите. Поставиха му диагноза стенокардия и му дадоха болкоуспокоително. Трябва да лежи.

— Да. Няма да се бавя.

Хелуърд коленичи на пода до стола.

— Сега добре ли се чувстваш, татко? — запита той.

— Казах ти... добре съм. Не се тревожи за мен. Как е Виктория?

— Справя се.

— Добро момиче е Виктория.

— Ще ѝ кажа да те навести — обеща Хелуърд. Беше ужасно да гледа баща си в това състояние. Нямахте представа, че е остарял толкова... но преди няколко дни изглеждаше различно. Какво му се беше случило за толкова кратко време? Те поговориха още няколко минути, но скоро баща му започна да бълнува несвързано. Накрая той затвори очи и Хелуърд се изправи.

— Ще извикам лекар — каза Клаузевиц и бързо излезе от стаята. Когато се върна, с него имаше двама от здравните администратори. Те внимателно повдигнаха стареца и го изнесоха в коридора, където ги чакаше количка с бял чаршаф.

— Той ще се оправи ли? — попита Хелуърд.

— Ще се погрижат за него, само това мога да кажа.

— Изглежда толкова стар — промълви необмислено Хелуърд. Самият Клаузевиц беше в напреднала възраст, макар и във видимо по-добро здраве от баща му.

— Професионален риск — каза Клаузевиц.

Хелуърд му хвърли бърз поглед, но не получи друга информация. Клаузевиц взе ботушите с метални шипове и ги побутна към него.

— Хайде... пробвай ги — каза той.

— Баща ми... ще помолите ли Виктория да го посети?

— Не се тревожи за това. Ще имам грижата.

Хелуърд взе асансьора и се изкачи до второ ниво. Когато кабината спря, той натисна копчето за задържане на вратата и тръгна към стаята, към която го беше насочил Клаузевиц. Тук го чакаха четири жени и един мъж. Още щом влезе в стаята, Хелуърд видя, че само мъжът и една от жените са градски администратори.

Представиха го на другите три жени, но те му хвърлиха бегъл поглед и извърнаха глави. В израженията им се четеше стаена враждебност, притъпена от безразличие, каквото самият Хелуърд беше изпитвал до този момент. До влизането му в стаята той не се беше замислял кои са жените и как изглеждат. Всъщност той не познаваше никоя, но докато Клаузевиц говореше за тях, Хелуърд ги беше свързал мислено с жените, които беше виждал в селищата на север, където беше ходил с Търговец Колингс. Обикновено те бяха слаби и бледи, с хлътнали очи в изпъкнали скули, измършавели ръце и плоски гърди. Облечени най-често в дрипави, мръсни дрехи, с пълзящи по лицата им мухи, жените от селата представляваха жалка гледка.

Тези трите изглеждаха съвсем различно. Те носеха чисти, добре прилягащи градски дрехи, косите им бяха измити и добре подстригани, бяха закръглени и с вид на сити хора, а очите им — бистри. С едва прикрита изненада Хелуърд забеляза, че те всъщност бяха много млади: може би малко по-големи от него.

Той ги оглеждаше, но те не му обръщаха внимание. Помисли си, че и те някога са били със същата окаяна външност като онези, които беше видял в селата и че след пристигането си в града временно са възстановили здравето и красотата, които може би щяха да притежават, ако не се бяха родили в бедност.

Жената администратор му описа накратко тяхното минало. Имената им бяха Росарио, Катерина и Лусия. Говореха малко английски. Всяка беше престояла в града повече от четирийсет мили и всяка беше родила дете. Две момчета и едно момиче. Лусия — която беше родила едно от момчетата — не искаше да задържи детето и то щеше да остане в града и да бъде отгледано в училището. Росарио

беше избрала да вземе момченцето си и то се връщаше с нея в селището. Катерина нямаше възможност за избор, но така или иначе се беше отнесла с безразличие към факта, че ще загуби дъщеричката си.

Администраторката обясни, че на Росарио трябва да се дава толкова мляко на прах, колкото поиска, защото продължава да кърми бебето. Останалите две щяха да ядат същата храна като самия него.

Хелуърд направи опит да се усмихне дружелюбно на трите момичета, но те не му обърнаха никакво внимание. Когато понечи да погледне бебето на Росарио, тя му обърна гръб и се вкопчи в детето закрилнически.

Нямаше какво повече да си кажат. Тръгнаха по коридора към асансьора, като трите момичета носеха със себе си малкото си вещи. Натъпкаха се в кабината и Хелуърд натисна копчето за най-долното ниво.

Момичетата продължаваха да не му обръщат внимание и да разговарят помежду си на техния си език. Когато кабината се отвори към тъмната галерия под града, Хелуърд измъкна с усилие екипировката. Никое от момичетата не му помогна, а само го наблюдаваха развеселени. С мъка Хелуърд награби раниците и с препъване тръгна към южния изход.

Навън слънцето беше заслепяващо ярко. Той остави раниците на земята и се огледа.

Градът се беше преместил от последния път, когато беше навън и сега бригадите за поддръжка на железопътните линии изваждаха релсите. Момичетата присвиха очите при силното слънце и се огледаха. Вероятно за първи път виждаха външния свят след идването си в града.

Бебето в ръцете на Росарио заплака.

— Ще ми помогнете ли? — попита Хелуърд като имаше предвид многото пакети храна и екипировката. Момичетата го погледнаха неразбиращо. — Трябва да си поделим товара.

Те не отвърнаха, затова той клекна на земята и отвори раницата с храната. Реши, че няма да е справедливо да очаква от Росарио да носи допълнителен товар, затова раздели храната в три вързопа и даде по един на другите две, а после върна останалото в раницата си. Лусия и Катерина неохотно намериха място за вързопите с храна в своите чанти. Дългото въже беше най-трудно за носене, затова Хелуърд го

нави стегнато и го напъха в раницата. Клещите и железните куки успя да побере в другата раница с палатката и спалните чували. Сега товарът му беше по-удобен за носене, но не много по-лек и независимо от казаното от Клаузевиц, Хелуърд се изкушаваше да изостави повечето неща.

Бебето продължаваше да плаче, но на Росарио изглежда ѝ беше безразлично.

— Да тръгваме — каза той, раздразнен от поведението им. Закрачи на юг, успоредно на железопътните линии и след секунда те го последваха. Вървяха заедно, като поддържаха разстояние от няколко метра между себе си и него.

Хелуърд се мъчеше да поддържа добро темпо, но след час осъзна, че изчисленията му за продължителността на експедицията са били прекалено оптимистични. Трите момичета се движеха бавно и се оплакваха на висок глас от жегата и неравностите по земята. Вярно беше, че обувките, които им бяха дали, не бяха подходящи за такъв неравен терен, но жегата измъчваше и него. Облечен в униформата си и превит под товара на екипировката, той се беше сторещил ужасно.

Все още виждаха града, слънцето изпращаше палещите си обедни лъчи, а бебето не спираше да плаче. Единственото приятно нещо до момента бяха няколкото минути, които прекара в разговор с Малчускин. Той се зарадва да го види, — пак се заоплакваше от наемните работници и му пожела късмет в експедицията.

Разбира се, момичетата не бяха изчакали Хелуърд и той трябваше да побърза, за да ги настигне, след като беше спрял да говори с Малчускин.

Сега реши да даде почивка.

— Не можеш ли да го накараш да спре да плаче? — попита той Росарио.

Момичето го изгледа свирепо и седна на земята.

— Добре — измърмори тя. — Ще го нахраня.

После го погледна многозначително, а другите две момичета застанаха до нея. Схващайки намека, Хелуърд се отдалечи на известно разстояние и се обърна дискретно с гръб, докато тя кърмеше бебето.

По-късно той отвори една манерка с вода и им я подаде. Денят беше невъобразимо горещ и настроението му — не по-добро от това на момичетата. Той свали униформеното си яке, праметна го върху една

от раниците и въпреки че сега усещаше по-остро болката от впиващите се ремъци, поне му беше малко по-прохладно.

Нямаше търпение да продължат. Бебето беше заспало, а две от момичетата направиха импровизирана люлка от един спален чувал, за да го носят в нея. Хелуърд трябваше да вземе торбите им и въпреки че сега беше претоварен от нещата, които трябваше да носи, с удоволствие прие допълнителната тежест в замяна на така желаната тишина.

Повървяха още половин час и той отново даде почивка. Вече беше потънал в пот, а това, че на момичетата също им беше горещо, не го успокои особено.

Той вдигна поглед към слънцето, което беше почти над главите им. Близо до мястото, където бяха застанали, имаше оголена скала, той отиде до нея и седна в сянката. Момичетата се присъединиха, като продължаваха да се оплакват една на друга на техния си език. Хелуърд съжали, че не си е дал труда да го понаучи, но и от малкото думи, които хващаше, разбираше, че е прицел на повечето оплакванията.

Той отвори пакета със суха храна и изля върху нея вода от манерката. Получилата се сива супа приличаше и имаше вкуса на прокиснала овесена каша. Хелуърд трябваше да изслуша още оплаквания от момичетата и макар в случая да бяха прави, той нямаше да им достави удоволствието да видят, че е съгласен с тях.

Бебето продължаваше да спи, но жегата го мъчеше. Хелуърд предположи, че ако отново тръгнат, то ще се събуди, затова когато момичетата се изтегнаха на земята, за да подремнат, не се опита да ги разубеди.

Докато си почиваха, Хелуърд се вгледа назад към града — бяха на няколко мили от него и той все още се виждаше ясно. Осъзна, че не беше обърнал внимание на следите, оставени от анкерните гнезда. Досега сигурно бяха минали само покрай едно и като се замисли, разбра какво беше имал предвид Клаузевиц, когато му каза, че те оставят ясно различими следи. Припомни си, че бяха минали покрай едно от тях няколко минути преди да спрат за почивка. Следите, оставени от траверсите, представляваха плитки вдлъбнатини, дълги около метър и половина и широки три и половина метра, но там, където бяха вкопани анкерите за закотвяне на кабелите, имаше дълбоки ями със струпани до тях купчини пръст.

Той мислено определи местоположението на първото гнездо. Оставаха още трийсет и седем.

Въпреки че напредваха бавно, все още не виждаше причина да не се върне в града навреме за раждането на детето си. След като заведеше жените до селото им, на връщане можеше да върви по-бързо сам, колкото и неприятни да бяха условията.

Реши да даде на момичетата един час за почивка и когато прецени, че е изтекъл, стана и се надвеси над тях.

Катерина отвори очи и го погледна.

— Хайде — каза той. — Искам да продължим.

— Много горещо.

— Много лошо — отвърна той. — Тръгваме.

Тя се изправи, протегна се, после заговори с другите две. Те станаха също толкова неохотно, а Росарио отиде да нагледа бебето. За ужас на Хелуърд тя го събуди и го повдигна, но плачът не започна отново. Без да се бави, Хелуърд върна торбите на Катерина и Лусия и взе двете си раници.

Далеч от сянката, изгарящата топлина на слънцето натежа отгоре им и само след няколко секунди ползата от почивката на сянка се изпари. Бяха изминали едва няколко метра, когато Росарио подаде бебето на Лусия.

Тя се върна при скалите и изчезна зад тях. Хелуърд отвори уста да попита къде е отишла... но после се сети. Когато се върна, Лусия отиде зад скалите, а след нея и Катерина. Хелуърд почувства, че гневът му се връща. Те го бавеха нарочно. Почувства натиск в собствения си пикочен мехур, който се засили, когато се досети какво правеха момичетата, но ядът и гордостта му не му позволиха да се облекчи и реши да почака.

Продължиха да вървят. Сега момичетата бяха захвърлили якетата — обичайното облекло в града — и останаха само панталони и ризи. Тънката материя, напоена от потта, прилепваше към телата им, и Хелуърд забеляза това със слаб интерес. Видя, че и трите момичета са с по-пълни фигура от Виктория; Росарио, например, имаше големи увиснали гърди с изпъкнали зърна. Едно от момичетата сигурно забеляза, че ги гледа, защото не след дълго и трите наметнаха якетата си.

За Хелуърд това нямаше значение... искаше единствено да се отърве от тях.

— Имаме ли вода? — попита Лусия, като се приближи до него.

Той порови в раницата и ѝ подаде манерката. Тя пийна малко, след това навлажни дланите си и плисна вода върху лицето и врата си. Росарио и Катерина направиха същото. Гледката и звукът на водата дойдоха в повече на Хелуърд и мехурът му отново се обади. Той се огледа наоколо. Нямаше зад какво да се скрие, затова се отдалечи на няколко метра от момичетата и се облекчи. Зад себе си ги чу да се подхилват.

Когато се върна, Катерина му подаде манерката. Той я взе и я надигна към устните си. Изведнъж Катерина я бутна нагоре и водата се разплиска върху носа и очите му. Момичетата избухнаха в смях, докато той плюеше и кашляше. Бебето отново заплака.

Преди да се стъмни, минаха покрай още две стари анкерни гнезда и Хелуърд реши да се установят на лагер за през нощта. Той избра място близо до няколко дървета, на двеста — триста метра от следите, оставени от железопътните линии. Наблизо минаваше малък поток и след като провери чистотата му — нямаше друг ориентир освен собственото си небце — той обяви, че става за пиене и могат да запазят водата от манерките за по-късно.

Да опъне палатката се оказа сравнително лесно и въпреки че отначало работеше сам, момичетата му помогнаха да довърши. Щом я вдигнаха, той сложи спалните чували вътре, а Росарио влезе да нахрани бебето.

Когато то отново заспа, Лусия помогна на Хелуърд да приготви храната. Този път супата беше оранжева на цвят, но вкусът беше същият. Докато се хранеха, слънцето залезе. Хелуърд запали малък огън, но не след дълго от изток задуха вятър и студът ги прониза. Накрая бяха принудени да влязат в палатката и да легнат в спалните чували, за да се стоплят.

Хелуърд се опита да подхване разговор с момичетата, но никоя от тях не му отговори. Те или се подсмиваха, или си отправяха шеги една на друга на испански, и той бързо се отказа от идеята. В раницата с екипировката имаше няколко къси свещи и Хелуърд полежа час-два на светлината, която хвърляха, чудейки се каква полза ще има градът от тази негова безсмислена експедиция.

Накрая заспа, но плачът на бебето го събуди два пъти през нощта. Единия път едва различи очертанията на Росарио на фона на едва мъждукащата навън жарава; тя беше седнала в спалния си чувал и кърмеше бебето.

Събудиха се рано и тръгнаха на път веднага щом бяха готови. Хелуърд не знаеше какво се беше случило, но днес настроението на момичетата беше явно различно. Докато вървяха, Катерина и Лусия запяваха от време на време, а при първото спиране да пият вода отново се опитаха да го опръскат. Той се дръпна назад, за да избяга, но се

препъна в неравната земя... и пак започна да пръска слюнки и да кашля за тяхно голямо удоволствие. Само Росарио се държеше на дистанция, като нарочно не му обръщаше внимание, докато Лусия и Катерина го дразнеха. Не му харесваше да го закачат, защото не знаеше как да им отвърне, но го предпочиташе пред пренебрежителното отношение от предишния ден.

С напредването на сутринта пак стана горещо и те започнаха да се държат още по-освободено. Нито едно от трите момичета не носеше яке, при следващата почивка Лусия разкопча горните две копчета на блузата си, а Катерина разтвори своята чак до долу, като завърза краищата на голям възел на корема си.

Сега вече Хелуърд не можеше да сбърка въздействието, което оказваше върху него. Колкото по-фамилиарно се държаха, толкова поведра ставаше атмосферата. Дори Росарио не се обърна с гръб към него следващия път, когато кърмеше бебето си.

Спасение от горещината намериха в една горичка, която Хелуърд си спомняше отпреди, когато помагаше за разчистването преди монтирането на релсите. Те седнаха в сенките, изчаквайки да отмине най-голямата жега.

Вече бяха минали покрай пет анкерни дупки за кабелите: оставаха още трийсет и три. Чувството на неудовлетвореност от бавното им придвижване отслабваше; Хелуърд разбираше, че дори и сам едва ли би могъл да се движи по-бързо. Теренът беше прекалено тежък, а слънцето — жарко.

Той реши да изчака два часа в сянката на дърветата. Росарио се беше отдалечила на известно разстояние от него и играеше с бебето си. Катерина и Лусия седяха под едно дърво. Бяха свалили обувките си и разговаряха тихо. Хелуърд затвори очи за няколко минути, но скоро го обхвана безпокойство. Излезе от горичката и отиде при следите, оставени от четирите релсови линии. Погледна наляво и надясно, на север и на юг: линията вървеше права и центрирана, като следваше извивките на земните възвишения и склонове, но неизменно се придържаше към вярната посока.

Той остана там няколко минути, като се наслаждаваше на усамотението си и си пожела времето да се промени и небето да се заоблачи, макар и за кратко. После се замисли дали няма да е по-добре

да почиват през деня и да пътуват през нощта, но в крайна сметка прецени, че ще е твърде рисковано.

Тъкмо се канеше да се върне при дърветата, когато изведнъж забеляза някакво движение на около миля южно от него. Скри се зад един дънер и застина в очакване.

След секунда видя, че някой върви по железопътната линия към него.

Хелуърд си спомни за арбалета си, сгънат в раницата, но вече беше прекалено късно да се връща за него. На един-два метра встрани от дънера имаше храсталак и той се насочи тихо към него. Сега беше прикрит по-добре и се надяваше, че не се вижда.

Фигурата се приближаваше и след няколко минути Хелуърд с изненада видя, че мъжът носеше униформата на чирак от някоя от гилдиите. Първата му реакция беше да излезе от скривалището си, но той не се поддаде на импулса и остана на мястото си.

Когато мъжът се приближи на по-малко от петдесет метра, Хелуърд го позна. Това беше Торолд Пелъм, момче няколко мили по-голямо от него, напуснало училището преди доста време.

Хелуърд излезе от скривалището и се изправи.

— Торолд!

Моментално Пелъм застана нащрек. Той вдигна арбалета си, насочи го към Хелуърд, после бавно го свали.

— Торолд... аз съм. Хелуърд Ман.

— Боже, какво правиш тук?

Те се разсмяха, след като осъзнаха, че и двамата бяха тук по една и съща причина.

— Пораснал си — отбеляза Пелъм. — Беше още хлапе последния път, когато те видях.

— В миналото ли беше? — попита Хелуърд.

— Да. — Пелъм посочи с поглед в северна посока, където минаваше железопътната линия.

— Е и?

— Не е онова, което предполагам.

— Какво има там? — попита Хелуърд.

— Вече си в миналото. Не го ли усещаш?

— Какво да усещам?

Пелъм го погледна за миг.

— Тук не е толкова лошо. Но пак се усеща. Може би още не го усещаш. Засилва се бързо, колкото по на юг отиваш.

— Кое? Говориш със загадки.

— Не... просто не може да се обясни. — Пелъм пак погледна на север. — Наблизо ли е градът?

— На няколко мили. Не е далеч.

— Какво стана с него? Намериха ли начин да се движи по-бързо? Нямахте ме за кратко време, а градът се е придвижил много по-надалеч, отколкото си мислех.

— Не се движи по-бързо от обичайното.

— Малко по-назад има рекичка, над която е бил построен мост. Кога е станало това?

— Преди около девет мили.

Пелъм поклати глава.

— В това няма смисъл.

— Загубил си представа за времето, това е.

— Предполагам, че е така — каза Пелъм и се усмихна. — Слушай, сам ли си?

— Не — отвърна Хелуърд. — С мен има три момичета.

— Как изглеждат?

— Добре. В началото беше малко трудно, но вече се опознахме.

— Хубави ли са?

— Не са лоши. Ела да ги видиш.

Хелуърд го поведе обратно през дърветата и не след дълго зърнаха момичетата.

Пелъм подсвирна:

— Уха... страхотни са. Ти... нали се сещаш?

— Не.

Тръгнаха обратно към железопътната линия.

Пелъм каза:

— А ще го направиш ли?

— Не съм сигурен.

— Един съвет от мен, Хелуърд, ако ще го правиш, побързай. Иначе ще стане твърде късно.

— Какво искаш да кажеш?

— Ще разбереш.

Пелъм се засмя жизнерадостно, после продължи по пътя си на север.

Почти веднага всички мисли и намерения за отношенията, за които наемкваше Пелъм, излетяха от ума на Хелуърд. Росарио нахрани бебето си преди да тръгнат и те бяха вървели едва няколко минути, когато състоянието на детето рязко се влоши.

Росарио го притисна към себе си, като му тананикаше тихо и монотонно, но почти нищо не можеше да се направи. Лусия стоеше до нея и ѝ говореше съчувствено. Хелуърд беше разтревожи, защото ако детето беше сериозно болно, нямаше какво друго да направят освен да се върнат в града. Но скоро на бебето спря да повръща и след като поплака още малко, притихна.

— Искаш ли да продължим? — попита той Росарио.

Тя сви рамене безпомощно.

— Si.

Тръгнаха по-бавно. Жегата не беше намаляла много и на няколко пъти Хелуърд питаше момичетата дали искат да спрат. Всеки път те отговаряха отрицателно, но Хелуърд забеляза, че във всички е настъпила едва доловима промяна. Като че ли трудностите ги бяха сплотили.

— Ще направим лагер довечера — каза Хелуърд. — И целия утрешен ден ще почиваме.

Всички приеха предложението и когато Росарио отново накърми бебето малко по-късно, то не повърна млякото.

Точно преди падането на нощта минаваха през местност — по-хълмиста и скалиста от онези, които бяха виждали досега — и изведнъж се озоваха пред пропастта, причинила толкова много неприятности на Строителите на мостове. Там, където преди беше мостът, почти не бяха останали следи, въпреки че в основите на носещите кули имаше две огромни бразди в земята от тази страна.

Хелуърд си спомни, че на северния бряг на потока в дъното на пропастта има малка поляна и поведе групата надолу.

Росарио и Лусия се суетяха около бебето, докато Катерина помогна на Хелуърд да опънат палатката. Неочаквано, докато

разстилаха четирите спални чувала, Катерина обгърна с ръка врата му и го целуна леко по бузата.

Той ѝ се усмихна.

— Това пък за какво беше?

— Добър си с Росарио.

Хелуърд не помръдна от мястото си, като мислеше, че целувката може да бъде повторена, но Катерина се отдалечи и повика другите.

Бебето изглеждаше по-добре и заспа веднага щом го сложиха в импровизираната му люлка в палатката. Росарио не каза нищо за детето, но Хелуърд усети, че вече е по-спокойна. Може би нямаше нищо сериозно.

Тави вечер беше много по-топла от предишната и след като се нахраниха, те останаха навън за известно време. Лусия се тревожеше за краката си и непрекъснато ги разглеждаше. Тя ги показа на Хелуърд и той видя, че по пръстите ѝ са се появили огромни мазоли. Другите момичета казаха, че техните също са разранени.

— Утре — заяви Лусия, — никакви обувки.

С това историята като че ли приключи.

Момичетата влязоха в палатката, а Хелуърд остана навън докато се приготвят. Предишната нощ беше толкова студено, че всички спаха с дрехите си в чувалите, но тъй като сега беше топло и влажно, не можеше и дума да става за дрехи. Някаква свенливост накара Хелуърд да реши да остане облечен и да спи върху чувала, но бързо зараждащият се интерес към момичетата насочи мислите му към необуздани фантазии за онова, което биха могли да направят. След няколко минути се прибра в палатката. Свещите бяха запалени.

Всяко от трите момичета беше в собствения си чувал, но по купчината дрехи Хелуърд позна, че са се съблекли. Без да каже нито дума, той духна свещите и свали дрехите си в тъмното, като се препъваше и залиташе. Легна си, но си мислеше за Катерина, която лежеше близо до него в съседния спален чувал. Дълго време остана буден, като се мъчеше да се пребори с възбудата си. Виктория му се струваше много далеч.

Когато се събуди, вече беше ден и след като не успя да се облече в спалния чувал, Хелуърд се измъкна от палатката гол и бързо навлече дрехите си навън. Запали лагерния огън и сложи вода, за да направи чай.

Тук, на дъното на пропастта, вече беше топло и Хелуърд отново се зачуди дали трябва да продължат или да си починат един ден, както беше обещал. В палатката се чу някакво раздвижване и след миг отвътре се появи Катерина, мина покрай него и се насочи към потока.

Хелуърд се загледа след нея: беше облечена само с развяваща се риза, разкопчана отгоре до долу и по бикини. Когато стигна до реката, тя се обърна и му махна с ръка.

— Идвай! — извика тя.

Хелуърд нямаше нужда от повече подканване. Той отиде при нея, чувстваше се неловко в униформата и с ботушите с метални шипове.

— Ще плуваме ли? — попита тя и без да дочака отговор, изхлузи ризата, смъкна бикините си и нагази във водата. Хелуърд хвърли бърз поглед към палатката: нямаше никакво движение.

След секунди беше свалил дрехите си и тръгна през плитчините към нея. Тя се обърна, погледна го и се усмихна като видя реакцията, която беше предизвикала в него. Плисна го с вода и се обърна. Хелуърд се хвърли към нея, обгърна я с ръце и двамата заедно паднаха във водата.

Катерина се изплъзна от прегръдките му и се изправи. Заподскача из плитчините, като се отдалечаваше от него и хвърляше пръски. Хелуърд я последва и я настигна на брега. Лицето ѝ беше сериозно. Тя обгърна с ръце врата му и го дръпна към себе си. Целуваха се известно време, после излязоха от водата и се скриха във високата трева, която растеше на брега. Легнаха и започнаха да се целуват още по-страстно.

Докато се отделят един от друг, облекат и върнат в палатката, Росарио и Лусия вече ядяха жълтата каша. Никоя от двете не каза нищо, но Хелуърд видя Лусия да се усмихва на Катерина.

Половин час по-късно бебето пак започна да повръща... и както го държеше загрижено, Росарио изведнъж го бутна в ръцете на Лусия и побягна. Няколко секунди по-късно я чува да повръща край потока.

Хелуърд се обърна към Катерина:

— Ти добре ли си?

— Да.

Хелуърд помириса храната, която ядяха. Беше нормална, неприятна, но не и развалена. Няколко минути по-късно Лусия се оплака от силни болки в стомаха и пребледня като платно.

Катерина тръгна нанякъде.

Хелуърд беше отчаян. Единственото, което като че ли им оставаше в момента, беше да се върнат в града. Ако храната им е развалена, как щяха да оцелеят през остатъка от пътуването?

След известно време Росарио се върна в лагера. Изглеждаше изтощена и бледа и се отпусна на земята в сянката. Лусия ѝ даде да пие от манерката. Самата Лусия също беше пребледняла и се държеше за корема, а бебето продължаваше да пици. Хелуърд не беше подготвен да се справи с подобна ситуация и нямаше никаква представа как да им помогне.

Отиде да търси Катерина, която изглежда не беше засегната от болестта.

Намери я при потока. Тя се връщаше към лагера, и носеше диви ябълки, които, беше намерила по пътя. На външен вид бяха червени и зрели, и Хелуърд опита една. Беше сладка и сочна... но после си спомни за предупреждението на Клаузевиц. Разумът му нашепваше, че Клаузевиц греши, но той с неохота я върна на Катерина и тя я доизяде.

Изпекоха една от ябълките в жаравата, после я смачкаха на каша и на малки хапки я дадоха на бебето. Този път то не повърна храната и започна да гука доволно. Росарио беше все още твърде слаба, за да се грижи за него, затова Катерина го сложи в люлката му и след минути то заспа.

Лусия престана да повръща, въпреки че стомахът продължи да я боли през цялата сутрин. Росарио се възстанови по-бързо и изяде една ябълка.

Хелуърд довърши остатъка от жълтата синтетична храна... и не му прилоша.

По-късно същия ден той се изкачи на възвишението над потока и тръгна по северната му страна. Тук, няколко мили назад във времето, много хора бяха пожелвали живота си в името на това градът да премине през пропастта. Сцената все още беше пред очите му и въпреки че повечето от оборудването, използвано от града, беше преместено, споменът за онези дълги дни и нощи, прекарани в тичане, за да се завърши мостът, изплуваха в него. Той погледна към южната страна, точно там, където беше построен мостът.

Проломът не изглеждаше толкова широк, колкото тогава, нито пропастта толкова дълбока. Може би поради силното му вълнение в онзи момент, пропастта му се беше сторила такова непреодолимо препятствие.

Само че... тя със сигурност беше по-широка?

Той си спомни, че когато градът прекосяваше моста, железният път беше дълъг поне шейсет метра. Сега му се струваше, че на мястото, където беше построен мостът, пропастта е широка едва десетина метра.

Хелуърд спря и се загледа при отсрещната страна като недоумяваше как би могло да се получи това очевидно противоречие. Тогава му хрумна една идея.

Мостът беше построен според доста точни инженерни изчисления; самият той беше работил в продължение на много дни по строежа на носещите кули и знаеше, че те бяха издигнати на еднакво разстояние една от друга от двете страни на пропастта, за да може градът да премине между тях.

Това разстояние беше около трийсет.

Той отиде до мястото, където беше издигната една от северните кули и тръгна към нейния двойник. Отброи петдесет и осем крачки.

Върна се обратно и опита пак: този път бяха шейсет крачки.

Опита пак, този път с по-широки крачки: петдесет и пет.

После застана на ръба на пропастта и погледна надолу. Спомняше си съвсем ясно колко далече му се струваше потокът, когато строяха моста. Сега беше съвсем лесно да се спусне до мястото, където лагеруваха.

Хрумна му още нещо и той тръгна на север към рампата, откъдето градът отново беше стъпил на твърда почва. Следите от

четирите релси все още личаха ясно, като вървяха успоредно една на друга в северна посока.

Ако двете кули сега бяха очевидно по-раздалечени, какво ставаше със самите релси?

От дългите часове работа с Малчускин Хелуърд познаваше отблизо всеки детайл от релсите и техните траверси. Ширината на коловозите беше близо метър и те бяха положени върху траверси, дълги метър и половина. Той разгледа следите, оставени в земята от траверсите, и видя, че бяха много по-големи. Направи грубо измерване и прецени, че сега са поне с половин метър по-дълги и по-плитки, отколкото трябваше да бъдат. Но той знаеше, че това е невъзможно: градът използваше траверси със стандартна дължина, а изкопаните за тях ровове винаги бяха с приблизително еднакви размери.

За да е сигурен, той провери още няколко рова и установи, че всички те са очевидно с половин метър по-дълги, отколкото би трябвало.

И твърде близо един до друг. Траверсите се полагаха от екипите за поддръжка на релсите през интервали от около метър.

Хелуърд прекара още известно време в подобни измервания, после се спусна в пропастта, прегази през потока (който сега му се струваше по-тесен и по-плитък, отколкото преди) и се покатери по южния гребен.

И тук направените от него измервания на следите от преминаването на града бяха в рязък контраст с онова, което трябваше да открие.

Озадачен и силно разтревожен, той се върна в лагера.

Момичетата изглеждаха по-добре, но състоянието на бебето отново се беше влошило. Те му казаха, че са яли от ябълките, които Катерина беше намерила. Той разряза една наполовина и я разгледа внимателно. Не можа да открие никаква разлика между нея и другата ябълка, от която беше хапнал. Изкуши се да я изяде, но вместо това я подаде на Лусия.

Изведнъж му хрумна нещо.

Клаузевиц го беше предупредил за местните храни; вероятно защото самият той беше от града. Беше му казал, че може да яде местна храна, когато градът е близо до оптимума, но тук, няколко мили

на юг, нещата се променяха. Ако ядеше градска храна, нямаше да се разболе.

Но момичетата... те не бяха от града. Може би точно неговата храна ги разболяваше. Те можеха да ядат градска храна, когато бяха близо до оптимума, но не и сега.

В това имаше някаква логика, но се явяваше нещо друго — бебето. С изключение на няколко малки хапки ябълка, то не беше приемало нищо друго освен майчиното си мляко. Дали то не можеше да му навреди?

Той отиде заедно с Росарио да види бебето. То лежеше в люлката си, а лицето му беше зачервено и мокро от сълзи. Сега не плачеше, но нещо го мъчеше. Хелуърд изпита съжаление към малкото създание и се зачуди какво би могъл да направи, за да му помогне.

Лусия и Катерина седяха пред палатката и бяха в добро настроение. Те заговориха Хелуърд, но той отмина и отиде да седне до потока. Продължаваше да мисли върху новата си идея.

Единствената му храна беше майчиното мляко... Ами ако майката се променяше, защото се бяха отдалечили от оптимума? Тя не беше от града, за разлика от бебето. Може би отговорът се криеше тук. Не беше много логично — бебето със сигурност е част от майката, — но това беше възможност.

Той се върна в лагера и приготви още синтетична храна и сухо мляко, като внимаваше да използва само водата, донесена от града. Даде млякото на Росарио и й каза да нахрани бебето с него.

Първоначално тя се възпротиви на идеята, но после отстъпи. Бебето прие храната и два часа по-късно отново спеше спокойно.

Денят бавно отминаваше. Долу в заливчето въздухът беше застинал и топъл и Хелуърд пак изпита чувство на безсилие. Сега той осъзнаваше, че ако предложението му се окажеше вярно, нямаше да е в състояние да предложи никаква храна на момичетата. Но при оставащите им трийсет или повече мили те нямаше да оцелеят само на ябълки.

По-късно той сподели с тях какво се върти в ума му и предложи за момента да ядат съвсем малки количества от храната му, като си допълват дажбите с всичко, което успеят да намерят в околността. Те изглеждаха озадачени, но се съгласиха.

Следобед стана непоносимо горещо... и нервността на Хелуърд се предаде на момичетата. Те се държаха безгрижно и игриво, като му се смееха за неудобната униформа. Катерина каза, че отива пак да поплува и Лусия реши да я придружи. Те съблякоха дрехите си пред него, после го нападнаха на шега и го накараха да се разсъблече. Дълго време шляпаха голи във водата, а по-късно дойде и Росарио, чието подозрително отношение към него като че ли се беше разсеяло.

Останалата част от деня лежаха край палатката и се препичаха на слънчевите лъчи.

Същата нощ Лусия хвана Хелуърд за ръката тъкмо когато се канеше да влезе в палатката и го отведе надалеч от лагера. Тя се люби с него страстно, притискайки го плътно към себе си, все едно че той беше единствената реална сила в нейния свят.

На сутринта Хелуърд долови, че между Лусия и Катерина се заражда ревност и побърза с подготовката за пътуването.

Поведе ги през потока и нагоре към възвишенията в южна посока.

Движеха се, следвайки лявата външна железопътна линия. Тази местност беше позната на Хелуърд, тъй като точно оттук беше минал градът, когато за пръв път беше работил навън. По-нагоре, на около две мили на юг, видя хребета на платото, откъдето трябваше да се изкачи градът при първото преместване, на което беше станал свидетел.

Спряха за почивка към десет часа и Хелуърд си спомни, че само на две мили западно от мястото, където се намираха, имаше малко местно селище. Хрумна му, че там би могъл да получи храна и проблемът с изхранването на момичетата да бъде разрешен. Предложи им го.

Възникна въпросът кой да отиде. Смяташе, че трябва да бъде той заради поетите отговорности, но щеше да се нуждае от някое от момичетата, тъй като не говореше езика. Не искаше да оставя само едно от тях с бебето, а и смяташе, че ако избере Катерина или Лусия, изоставената щеше да демонстрира по-явно ревността, която според него и двете изпитваха. Накрая предложи Росарио да го придружи и от одобрението на останалите Хелуърд разбра, че е постъпил правилно.

Тръгнаха в посоката, в която според спомените на Хелуърд се намираше селото и го намериха лесно. След дълъг разговор между Росарио и трима мъже от селото получиха малко сушено месо и пресни зеленчуци. Всичко мина доста гладко — Хелуърд се зачуди с какви ли доводи ги беше убедила — и не след дълго те поеа назад към другите.

Като вървеше на няколко метра зад Росарио, Хелуърд забеляза нещо в момичето, което не беше виждал преди.

Тя беше с доста по-едро телосложение от другите две, а ръцете и лицето ѝ — закръглени и месести. Момичето наистина имаше лека склонност към напълняване, но най-неочаквано на Хелуърд му се стори, че сега това ѝ личеше повече, отколкото преди. В началото това не му направи особено впечатление, но впоследствие привлече вниманието му и той видя, че ризата ѝ се беше опънала плътно по гърба ѝ. Но преди дрехите не ѝ бяха толкова тесни, тя ги получи в града и ѝ стояха добре. После Хелуърд забеляза панталоните, които носеше: горе бяха плътно прилепнали, но крачолите се влачеха по земята, докато вървеше. Наистина не носеше обувки, но дори и така, той не си спомняше да са били толкова дълги преди.

Настигна я и тръгна до нея.

Ризата прилягаше плътно към гръдния ѝ кош, като очертаваше гърдите ѝ, а ръкавите бяха прекалено дълги. Освен това, момичето сякаш беше станало по-ниско, отколкото беше предишния ден.

Когато се върнаха при останалите, Хелуърд забеляза, че и техните дрехи не им бяха по мярка. Катерина беше вързала ризата си на кръста, както преди, но Лусия я беше закопчала и плътно прилепналият плат се беше разтворил между копчетата.

Той се опита да се отърси от натрапчивата мисъл, но докато вървяха на юг, промяната ставаше все по-очевидна и комична. Като се наведе да се погрижи за бебето, Росарио сцеди дъното на панталоните си. Едно от копчетата на Лусия изхвърча, докато тя надигаше манерката с вода към устните си, а ризата на Катерина се скъса по шевовете под мишниците ѝ.

Повървяха още няколко мили надолу по линията и Лусия загуби още две копчета. Сега ризата ѝ беше разтворена почти до долу и тя я завърза на възел, както беше направила Катерина. И трите момичета

бяха навили краищата на панталоните си и беше ясно, че чувстват голямо неудобство.

Хелуърд даде сигнал за почивка на едно закътано място и те си устрои лагер. След като се нахраниха, момичетата свалиха отеснените си дрехи и влязоха в палатката. Пошегуваха се с Хелуърд за собствените му дрехи: нямаше ли и те да се скъсат? Той остана да седи сам навън, още не му се спеше, а и не искаше да стои вътре с тях.

Бебето заплака и Росарио излезе от палатката, за да вземе храна. Хелуърд я заговори, но тя не му отвърна. Той я наблюдаваше как добавя вода към сухото мляко и гледаше голото ѝ тяло, което не предизвикваше никакво сексуално желание у него. Беше я видял гола вечерта, но сега тя със сигурност изглеждаше напълно различно. Тогава тя беше почти с неговия ръст, а сега — по-ниска и дебела.

— Росарио, будна ли е още Катерина?

Тя кимна безмълвно и влезе обратно в палатката. Няколко секунди по-късно Катерина излезе и Хелуърд се изправи.

Те се погледнаха на светлината от лагерния огън. Катерина мълчеше, а Хелуърд не знаеше какво да каже. Тя също се беше променила... Миг по-късно към тях се присъедини Лусия и застана до Катерина.

Вече беше сигурен. По някое време през деня външността на момичетата се беше променила.

Той се вгледа в двете. Вчера, голи край потока, телата им бяха издължени и гъвкави, гърдите закръглени и налети.

Сега ръцете и краката им изглеждаха по-къси и по-набити. Раменете и бедрата им бяха по-широки, а гърдите не толкова заоблени и по-провиснали. Лицата им бяха по-закръглени, а вратовете им по-къси.

Те пристъпиха напред и застанаха пред него. Лусия взе катарамата на панталоните му в ръцете си. Устните ѝ бяха влажни. От преддверието на палатката ги наблюдаваше Росарио.

На сутринта Хелуърд видя, че за една нощ момичетата са се променили още повече. По негова преценка сега никоя от тях не беше по-висока от метър и половина, говореха по-бързо отпреди, а гласовете им бяха станали по-високи.

Никоя не успя да влезе в дрехите си. Лусия се опита, но не можа да напъха краката си в панталоните и скъса ръкавите на ризата си. Когато напуснаха лагера, изоставиха дрехите си и продължиха пътя си голи.

Хелуърд не можеше да откъсне очи от тях. С всеки изминал час промяната в тях като че ли ставаше все по-очевидна. Сега краката им бяха толкова къси, че успяваха да правят само малки крачки и той беше принуден да ходи бавно, за да не изостават зад него. Освен това забеляза, че докато вървяха, стойката им се изкривяваше все повече и повече, сякаш се накланяха назад.

Те също го наблюдаваха и когато спряха да пият вода, настъпи обезпокоително мълчание, докато странната групичка си подаваше манерката от човек на човек.

Около тях се забелязваха видими признаци на необяснима промяна в пейзажа. Следите от лявата външна линия, които продължаваха да им служат за ориентир, вече почти не се различаваха. Последната ясна следа Хелуърд видя в един от изкопите за траверсите. Следващите релси, на лявата вътрешна железопътна линия, не се виждаха; постепенно ивицата между двете се разширяваше и на изток ставаше повече от половин миля. Все по-често се натъкваха на анкерни гнезда. Само тази сутрин бяха минали покрай дванайсет, а според изчисленията на Хелуърд им оставаха само девет.

Но как щеше да разпознае селището на момичетата? Пейзажът наоколо представляваше еднообразна равнина. На мястото, където почиваха, нямаше друго освен застинала вулканична лава: не се виждаше никаква сянка или заслон. Той се вгледа внимателно в земята. Ако прокараше пръст през нея, все още се образуваше плитка

вдлъбнатина в пръстта, но макар почвата да беше рохкава и песъчлива, на допир се усещаше кална и лепкава.

Момичетата ставаха все по-ниски, а телата им — все по-деформирани. Стъпалата им бяха плоски и разплути, краката им — груби и къси, телата им — заоблени и набити. В този си вид му изглеждаха уродливо грозни и въпреки че беше омагьосан от настъпващите с тях физически промени, звукът от пискливите им гласове започваше да го дразни. Само бебето не се беше променило.

Точно както самият Хелуърд беше роден от майка от външния свят, така и бебето на Росарио беше дете на града. Каквито и трансформации да настъпваха с трите момичета и областта, от която идваха, нито той, нито бебето бяха засегнати от тях.

Хелуърд нямаше представа какво трябва да направи, нито как да разбира случващото се.

Почувства, че страхът му се засилва, защото това излизаше извън представите му за нормалното. Доказателствата бяха налице; логиката нямаше на какво да се опре.

Той погледна на юг и видя, че недалеч се очертава редица от възвишения. По формата и височината им той предположи, че това трябва да е подножието на някаква по-голяма планинска верига, но в същия миг го обзе тревога — забеляза, че върховете на хълмовете бяха побелели от сняг. Слънцето грееше все така силно и въздухът беше топъл; логично беше да се заключи, че какъвто и сняг да паднеше при тези климатични условия, това трябваше да се случи по върховете на много високи планини. И все пак те се намираха много близо — на не повече от една-две мили, помисли си той — за да прецени, че бяха високи не повече от сто и петдесет метра.

Той се изправи и изведнъж падна на земята.

След удара установи, че се търкала, сякаш по стръмен скат, на юг. Успя да се спре и да се изправи несигурно на краката си, като се съпротивляваше на силата, която го теглеше на юг. Това не беше непознатата сила; беше изпитвал притеглянето цяла сутрин, но падането го беше изненадало и сега силата изглеждаше далеч по-мощна от преди. Защо не го беше засегнала до този момент? Той се върна мислено назад. Осъзна, че същата сутрин, наред с другите безумия, я беше усетил и подсъзнателно беше почувствал, че се спускат надолу.

Но това беше нелепо: земята беше равна, докъдето стигаше погледът. Той застана до момичетата като анализираше усещането.

Не беше от въздушното налягане, нито от гравитационното притегляне по наклонена плоскост. Беше нещо средно между двете: на равна повърхност без забележимо движение на въздуха, имаше усещането, че нещо го тласка или тегли на юг.

Направи няколко крачки в северна посока и осъзна, че напруга краката си, като че ли се изкачва по хълм; обърна се на юг и обратно на онова, което виждаха очите му, почувства, че все едно се намира на стръмен склон.

Момичетата го наблюдаваха с любопитство и той се върна при тях.

Видя, че през последните няколко минути телата им се бяха деформирали още повече.

Малко преди да потеглят, Росарио се опита да говори с него. Трудно я разбираше. Поначало тя имаше силен акцент, а сега гласът ѝ беше станал по-висок и говореше прекалено бързо.

След няколко опита той схвана какво искаше да му каже.

Тя и другите момичета се страхуваха да се върнат в селото си. Сега те бяха от града и щяха да бъдат отблъснати от своите.

Хелуърд обясни, че трябва да продължат, тъй като те сами бяха решили така, но Росарио заяви, че няма да мръднат отгук. Имаше съпруг в селото си и въпреки че в началото искаше да се върне при него, сега мислеше, че той ще я убие. Лусия също била омъжена и споделяше страховете ѝ. Местните хора мразеха града и момичетата щяха да бъдат наказани за това, че са свързани с него.

Хелуърд се отказа да ѝ отговаря. Никой от двамата не разбираше какво му казва другият. Тя се беше сетила за последиците твърде късно; в края на краищата бяха отишли в града доброволно. Той се опита да ѝ го обясни, но тя не разбираше.

Дори докато разговаряха, процесът на промяна продължаваше. Беше висока не повече от трийсет сантиметра, а тялото ѝ — както и на другите момичета — на ширина беше почти метър. Вече не приличаше на човешки същества, макар и да знаеше, че са такива.

— Чакай тук! — каза ѝ той.

Изправи се и отново падна, изтъркулвайки се по земята. Силата, въздействаща върху тялото му, сега беше много по-голяма и той се спря с голямо усилие. Изпълзя до раницата си, като се бореше с гравитацията, придърпа я към себе си, намери въжето и я преметна през рамената си.

После събра сили и тръгна на юг. Вече не различаваше нищо друго освен линията на издигащата се пред него повърхност. Земята, по която вървеше сега, беше с неясни очертания и въпреки че от време на време спираше, за да я провери, не можеше да различи нищо по нея, което някога е било трева, скали или пръст.

Релефът на земята се видоизменяше: разтягаше се странично на изток и запад, като в същото време губеше височина и дълбочина.

Онова, което беше голяма скала, му приличаше на тъмносива ивица земя, тънка като конец и дълга около двеста метра. Ниските заснежени хребети пред него вероятно бяха планини, а дългата зелена ивица — дърво.

Онази тясна светла ивица — гола жена.

Достигна платото по-бързо, отколкото очакваше. Притеглянето на юг се засилваше и когато се озова на по-малко от петдесет метра от най-близкия хълм, Хелуърд се препъна... и започна да се търкаля все по-бързо към него.

Северният склон беше почти вертикален и приличаше на подветрената страна на морска дюна. Мигновено силата, която го теглеше в южна посока, го издърпа нагоре по склона въпреки гравитацията. Той знаеше, че ако стигне върха, няма да може да устои на притеглянето и в отчаянието си трескаво потърси нещо, за което да се хване. Накрая напипа остра издатина, сграбчи я с две ръце, като с последни сили се съпротивляваше на неумолимото налягане. Тялото му се извъртя така, че сега лежеше по лице на скалата, с крака над главата. Знаеше, че ако не се задържи ще бъде изтеглен нагоре по склона и изхвърлен на юг.

Протегна се назад към раницата си и намери куката. Заби я здраво под издатината, захвана въжето за нея и омота другия край около китката си.

Притеглянето на юг сега беше толкова силно, че нормалната земна гравитация почти не се усещаше.

Под него планината променяше формата си. Твърдата, вертикална стена бавно се разширяваше на изток и запад, изравняваше се със земята, а билото на хребета сякаш пълзеше надолу към него. Видя пукнатина в скалата до себе си, която бавно се затваряше, затова извади куката и я заби в нея. Секунди по-късно куката беше здраво захваната.

Билото на хребета се удължи и сега се намиреше под тялото му. Силата, която го влечеше на юг, го пое и го изтласка през хребета. Въжето се опъна и той увисна хоризонтално.

Онова, което допреди малко представляваше планина, се превърна в твърда издатина под гърдите му, коремът му се намиреше там, където преди беше долината, краката му трескаво търсеха опора в изчезващия хребет на онова, което преди беше друга планинска верига.

Беше се проснал върху повърхността на света — гигант, полегнал върху някогашна планинска местност.

Той се надигна като се опитваше да заеме по-удобно положение. Когато изправи глава, дъхът му изведнъж секна. От север духаше силен, леден вятър, но въздухът беше разреден и не му достигаше кислород. Отново наведе глава, като опря брадичката си на земята. На това ниво можеше да поема въздух през носа си, за да диша.

Беше ужасно студено.

Имаше облаци, които, носени от вятъра, се стелеха ниско над земята, подобно на бял чаршаф. Те прииждаха към него и се разстилаха в лицето му като пяна при носа на кораб.

Устата му беше под тях, очите му над тях.

Хелуърд погледна напред през изтънялата, разредена атмосфера над облациите. Обърна поглед на север.

Намиреше се на върха. Целият свят беше под краката му.

Виждаше всичко.

На север земята беше равна и плоска. Само в центъра, тя се надигаше и образуваше съвършено симетрично, извисяващо се, виещо се вдлъбнато острие. Тя се стесняваше, ставаше все по-дълго и източено, и се издигаше толкова високо, че крайт не се виждаше.

Цялата палитра от цветове беше събрана в него. Имаше широки участъци от кафяво и жълто, с късчета зелено. По-нататък на север беше небето: чисто, сапфирено синьо, толкова ярко, че заслепяваше очите. Над всичко това се простираха белите облаци в издължена, рядка вихрушка от искрящи рояци снежинки. Слънцето залязваше. Червено на североизток, то пламтеше на невъзможния хоризонт.

Формата му беше същата. Широка, плоска диск, който би могъл да е екваторът; в самия му център, както на север, така и на юг,

полюсите му представляваха издигащи се вдлъбнати остриета.

Хелуърд беше виждал слънцето толкова често, че вече не поставяше под съмнение вида му. Но сега той знаеше: светът имаше същата форма.

Слънцето залезе и светът потъна в мрак.

Сега притеглянето на юг беше толкова силно, че тялото му едва докосваше онова, което някога бяха планини под него. Той се държеше за въжето в мрака и имаше чувство, че виси на вертикална скална стена; разумът му нашепваше, че е все още в хоризонтално положение, но възприятието му казваше друго.

Вече нямаше вяра на якостта на въжето. Хелуърд се протегна напред, вкопчи се с пръсти в две малки издатини от втвърдена вулканична лава (дали някога не са били планини?) и се изтегли напред.

Повърхността по-нататък ставаше още по-гладка и Хелуърд едва намери нещо, за което да се хване здраво. С усилие установи, че може да забие пръсти достатъчно дълбоко в земята, за да намери временна опора. Отново се издърпа напред: едва няколко сантиметра... но в друг смисъл, те се равняваха на няколко мили. Притеглянето на юг не отслабваше.

Отказа се от въжето и запълзя напред на ръце. След още няколко сантиметра стъпи върху ниския хребет, който някога представляваше планина. Напрегна мускули и отново се придвижи напред.

Постепенно притеглянето, което изпитваше върху себе си, започна да отслабва, докато накрая вече не му бяха нужни толкова отчаяни усилия, за да се задържи. Хелуърд се отпусна за момент, като се опитваше да възстанови дишането си, но в същия миг почувства, че притеглянето отново се усилва и продължи напред. Не след дълго се отдалечи достатъчно, за да се опре на ръце и колене.

Не погледна на юг. Какво ли беше останало зад гърба му?

Пълзя дълго, докато почувства, че може да се изправи. Направи го, като се наклони на север, за да противодейства на силата. Продължи напред, усещаше как необяснимото притегляне постоянно

отслабва. Скоро почувства, че се е отдалечил достатъчно от зоната, където то беше най-силно, и седна на земята, за да си почине.

Погледна на юг. Всичко беше потънало в мрак. Облаците, които допреди малко се носеха около лицето му, сега се бяха издигнали нагоре. Те закриваха луната, в чието съществуване Хелуърд, в своята наивност, никога не се беше съмнявал. Тя също имаше странна форма; той я беше виждал много пъти и винаги я беше приемал такава.

Продължи да върви на север, като усещаше, че притеглянето все повече отслабва. Пейзажът около него беше мрачен и без отличителни черти, и той не му обръщаше внимание. Една-едничка мисъл владееше ума му: да се отдалечи достатъчно преди да си почине, за да не бъде издърпан обратно в зоната на привличането. Сега той беше научил една основна истина за този свят, а именно, че повърхността наистина се движеше, както беше казал Колингс. Горе на север, където беше градът, повърхността се придвижваше почти недоловимо бавно: с около една миля на всеки десет дни. Но по-далеч на юг тя се движеше по-бързо и ускорението беше експоненциално. Видя го по начина, по който се промениха телата на момичетата: само за една нощ повърхността се беше придвижила достатъчно, за да предизвика страничната деформация на телата им, но той самият беше останал незасегнат.

Градът не можеше да си позволи почивка. Съдбата му беше да се движи непрестанно, защото ако спреше, щеше да започне дългото бавно завръщане назад — към миналото — и в крайна сметка щеше да стигне до зоната, където планините се превръщаха в ниски хребети, и привличане щеше да го понесе към гибелта му.

В този момент, докато вървеше бавно на север през странната, потънала в мрак местност, Хелуърд не можеше да намери логично обяснение на онова, което беше преживял. Всичко се случваше в разрез с логиката: земната повърхност беше твърда, тя не можеше да се движи. Планините не се деформираха, когато се изкачваш по склоновете им. Хората не се смаяваха до трийсет сантиметра; пропастите не се стесняваха; бебетата не се задушаваша от майчиното мляко.

Беше късно, но Хелуърд не чувстваше умора, а само отпадналост от физическите усилия по планинския склон. Стори му се, че денят е минал бързо; по-бързо, отколкото би повярвал.

Вече беше отдалечил от зоната на максималното притегляне, но все още го усещаше и не искаше да спре. Не можеше да заспи с мисълта, че земята под него ще се раздвижи и ще го отнесе безвъзвратно на юг.

Той беше микрокосмос на града: и също, като него не можеше да си позволи почивка.

Накрая умората надви, той се просна на коравата земя и заспа.

Събуди се при изгрев-слънце и първата му мисъл беше за притеглянето от юг. Разтревожен, той скочи на крака и изпробва равновесието си: притеглянето беше налице, но не по-силно от последния път.

Погледна на юг.

Колкото и невероятно да му се струваше, планините си бяха там.

Не можеше да е истина. Той ги беше видял, беше почувствал как се смаяват и изчезват. И сега те си бяха на мястото: стръмни, с неправилна форма, покрити със сняг.

Хелуърд намери раницата си и провери съдържанието ѝ. Беше загубил въжето и куката, а повечето неща от екипировката бяха останали при момичетата, когато ги напусна, но все още имаше манерка с вода, спален чувал и няколко пакета суха храна. Щеше да му е достатъчно, за да преживее известно време.

Хапна малко и после метна раницата на гърба си.

Вдигна поглед към слънцето, този път твърдо решен да не бърка посоката.

Тръгна на юг към планините.

Притеглянето бавно се засилваше и го дърпаше напред. Планините, като че ли почнаха да се смаяват. Пръстга, върху която стъпваше, стана по-твърда, а теренът отново беше осеян с разтопени напречни слоеве.

Над главата му слънцето се движеше по-бързо, отколкото имаше право.

Борейки се с притеглянето, Хелуърд спря, когато видя, че планините са само вълнообразна редица от ниски хълмове.

Не беше екипиран, за да продължи нататък. Обърна се и тръгна на север. Час по-късно се спусна нощта.

Продължи да върви в мрака, докато усети, че притеглянето отслабва и спря за почивка.

На разсъмване, планините се виждаха ясно... и приличаха на планини.

Не направи опит да тръгне, а изчака. С напредването на деня се покачваше и притеглянето. Движението на земната повърхност го носеше на юг към планините... и докато наблюдаваше и чакаше, видя как те бавно се разтягат настрани.

Премести лагера, придвижвайки се на север преди падането на нощта. Беше видял достатъчно; време беше да се върне в града.

Кой знае защо тази мисъл го разтревожи. Дали трябваше да разкаже за случилото се?

За много неща той дори не беше сигурен, че са му се случили, а още по-малко беше в състояние да свърже онова, което беше видял и почувствал, и да го опише разбираемо на някой друг.

В основата на всичко беше смайващата гледка на разтягания се пред него свят. Дали някой някога е ставал свидетел на подобно явление? Как би могъл умът да добие представа за нещо, което погледът не можеше да обхване в пълнота? На ляво и на дясно — и доколкото самият той знаеше, на юг от него — повърхността на света се простираше сякаш до безкрая. Само на север, право на север, съществуваше някаква определена форма: онази извиваща се, възвисяваща се островърха планинска верига, чиито високи върхове не се виждаха.

Също като слънцето, също като луната. И доколкото самият той знаеше, също като всяко тяло във видимата вселена.

Трите момичета: как би могъл да докладва, че ги е съпроводил невредими до селото им, когато те бяха преминали в състояние, в което той не можеше нито да общува с тях, нито дори да ги вижда? Те бяха отишли в свой собствен свят, напълно непознат за него.

Бебето: какво беше станало с него? То очевидно беше родено в града, защото също като него не беше засегнато от деформациите, които настъпваха навсякъде около тях, и вероятно беше изоставено от Росарио... и може би вече мъртво. Но дори и да беше все още живо,

движението на повърхността щеше да го отнесе на юг към онази зона на притегляне, където нямаше да оцелее.

Потънал в такива мисли, Хелуърд продължи да върви, без повече да обръща внимание на заобикалящата го природа. Едва когато спря, за да пие вода, той се огледа наоколо и с учудване, осъзна, че разпознава местността.

Това беше скалистият терен на север от пропастта, където беше построен мостът.

Отпи няколко глътки вода, после се върна назад по стъпките си. За да намери обратния път към града, трябваше да открие отново железопътните линии, а нямаше по-добър ориентир от площадката, където беше построен мостът.

Натъкна се на поток, който явно прекосил без да е забелязал. Тръгна по течението му, като се чудеше дали има някаква вероятност това да е същият поток, защото сега приличаше на ручейче. След известно време бреговете на потока станаха по-стръмни и неравни, но нямаше и следа от пропастта.

Хелуърд се покатери с мъка по брега и тръгна срещу течението. Макар да му бе познат до болка, потокът изглеждаше по-широк и деформиран, и можеше да е абсолютно друг поток.

После забеляза издължен черен овал до водата. Спусна се долу и го разгледа. Долавяше се мирис на изгоряло... и като се вгледа по-внимателно, откри, че това са останки от огън. От неговия лагерен огън.

Близкият поток сега беше широк не повече от метър, но и преди, когато мина оттук с момичетата, беше около три метра. Върна се на брега. След дълго търсене откри някои белези по земята, които биха могли да са следи от една от носещите кули.

Разстоянието от единия до другия бряг беше не повече от пет-шест метра. Водата беше само на няколко крачки.

Точно на това място беше прекосил градът.

Той тръгна на север и не след дълго откри следа от траверса, дълга пет-шест метра. Съседната се намираще на седем сантиметра от него.

През следващата нощ пейзажът вече беше придобил пропорции, които му бяха по-познати. Дърветата приличаха на дървета, не на пълзящи храсти. Камъните бяха заоблени, тревата растеше на туфи, а

не се стелеше като зелени петна. Железопътните линии, край които вървеше, все още бяха твърде раздалечени, за да отговарят на ширината на коловозите, използвани от града, но Хелуърд прецени, че пътешествието му няма да продължи още дълго.

Не знаеше колко дни са минали, но пейзажът му ставаше все по-познат и той беше сигурен, че до този момент е отсъствал от града за далеч по-малко време, отколкото беше прогнозировал Клаузевиц. Дори като вземеше предвид онези два-три дни, които бяха изминали толкова бързо, докато се намираше в зоната на притеглянето, градът едва ли се беше придвижил на повече от една-две мили на север.

Тази мисъл го ободри, защото запасите му от храна и вода свършваха.

Той продължи да върви, а дните отминаваха. Все още нямаше и следа от града, а железопътните коловози, покрай които вървеше, не даваха признаци да се стесняват до обичайната си ширина. Той вече до такава степен беше свикнал с идеята за страничното деформиране на света в южна посока, че това, което виждаше му се струваше нормално.

От няколко дни ширината на железопътните коловози не се променяше и една сутрин го обезпокои нова мисъл — дали не се беше озовал в район, където земята не се движеше със същата скоростта, с която вървеше самият той? Тоест, дали не беше като мишка на бягаща пътека, която тича на място?

За час-два той забърза ход, но скоро разумът надделя. В края на краищата, беше успял да се отдалечи от зоната на притеглянето, където движението на юг беше по-ускорено. Но дните минаваха, а градът не се виждаше. Не след дълго му останаха само два пакета храна и му се наложи да допълва запасите си от вода от местни източници.

Когато храната му свърши, изведнъж го обзе вълнение. Вероятността да умре от глад вече не съществуваше... той беше разпознал къде се намира! Това беше районът, през който беше яздил с Търговец Колингс: по онова време, на две-три мили северно от оптимума!

Според неговите изчисления той беше отсъствал не повече от три мили... значи трябваше да види града.

Право напред, следите от релсите продължаваха до ниско възвишение... а нямаше и следа от града. Изкопите за траверсите все

още бяха деформирани, а следващата поредица от следи — от лявата вътрешна линия — беше на известно разстояние.

Според разсъжденията на Хелуърд всичко това би могло да означава, че докато е бил надалеч, градът по някакъв начин се е придвижил много по-бързо. Може би той дори е застигнал оптимума и се е озовал в район, където земната повърхност се придвижваше много бавно. Вече започваше да разбира защо градът се мести: може би пред оптимума имаше зона, където земята изобщо не се движеше.

В такъв случай градът би могъл да спре... и да стигне до края на огромната бягаща пътека.

Хелуърд изкара нощта гладен и спа лошо. Сутринта пийна няколко глътки вода и не след дълго тръгна отново. Скоро трябваше вече да види града...

В най-горещата част от деня се наложи да спре за почивка. Местността беше равна, без растителност и не предлагаше никаква сянка. Хелуърд седна край железопътната линия.

Докато се взираше мрачно пред себе си, видя нещо, което му вдъхна нова надежда: трима души вървяха бавно по железопътната линия към него. Сигурно бяха изпратени от града, за да го търсят. Нерешително ги изчака да приближат.

Опита да се изправи, но се препъна. Остана да лежи неподвижно.

— От града ли си?

Хелуърд отвори очи и погледна към онзи, който го беше заговорил. Той беше млад мъж, облечен в униформа на чирак от гилдиите. Хелуърд кимна, челюстта му увисна.

— Болен си... какво е станало?

— Добре съм. Имате ли храна?

— Изпий това.

Подадоха му манерка с вода и Хелуърд отпи. Вкусът на водата беше различен: беше престояла и блудкава, градска вода.

— Можеш ли да станеш?

С известна помощ Хелуърд се изправи на крака и заедно се отдалечиха от железопътната линия към мястото, където имаше няколко храста. Хелуърд седна на земята, а младият мъж отвори раницата си. С трепет той видя, че раницата е същата като неговата.

— Познавам ли те? — попита той.

— Чирак Келън Ли-Чен.

Ли-Чен! Спомняше си го от училището.

— Аз съм Хелуърд Ман.

Келън Ли-Чен отвори пакет суха храна и добави малко вода. Скоро пред него стоеше познатата порция сивкава каша и Хелуърд

започна да я яде с ентузиазъм, какъвто не си спомняше да е изпитвал досега.

Няколко метра по-назад стояха и чакаха две момичета.

— Отивате в миналото — отбеляза той между две хапки.

— Да.

— Оттам се връщам.

— И какво има там?

Изведнъж Хелуърд си спомни, че беше срещнал Торолд Пелъм при почти същите обстоятелства.

— Вече си в миналото — каза той. — Не го ли усещаш?

Келън поклати глава отрицателно.

— Какво имаш предвид? — попита той.

Хелуърд имаше предвид притеглянето на юг, което сега беше доловимо, но продължаваше да се усеща, докато вървеше. Той разбра, че Келън вероятно още не го е забелязал. Ако човек не го е изпитвал с цялата му сила, то не се поддаваше на описание.

— Не може да се опише с думи — отвърна Хелуърд. — Върни се от миналото и сам ще видиш.

Хелуърд хвърли поглед към момичетата. Те седяха на земята, нарочно обърнали гръб на мъжете. Не можа да се сдържи да не се усмихне вътрешно.

— Келън, на какво разстояние оттук е градът?

— На няколко мили назад. Около пет.

Пет мили! Значи вече трябва да беше застигнал оптимума.

— Можеш ли да ми дадеш някаква храна? Съвсем малко... да ми стигне само докато се върна в града.

— Разбира се.

Келън взе четири пакета и му ги подаде. Хелуърд ги погледна, после върна три от тях.

— Един ще е достатъчен. Ще имаш нужда от останалите.

— Няма да ходя надалеч — отвърна Келън.

— Знаем... но пак ще ти потръбват. — Отново погледна другия чирак. — Кога напусна училището, Келън?

— Преди около петнайсет мили.

Но Келън беше много по-млад от него. Спомняше си го ясно: Келън беше два класа след него в училището. Явно сега набираха

чиращи на много по-малка възраст. Но Келън изглеждаше зрял и доста пълен. Тялото му не приличаше на младежко.

— На колко мили си? — попита Хелуърд.

— Шестстотин шейсет и пет.

Не можеше да бъде... той беше поне с петдесет мили по-млад от Хелуърд, който по собствените му изчисления беше на шестстотин и седемдесет мили.

— Работил ли си по железопътните линии?

— Да: много тежка работа.

— Знам. Градът как успя да се придвижи толкова бързо?

— Бързо ли? Случихме на лош период. Трябваше да прекосим една река, а в момента ни забавя хълмиста местност. Не успяхме да изминем много. Когато тръгнах, градът беше на шест мили зад оптимума.

— Шест мили! Значи оптимумът е започнал да се движи по-бързо?

— Доколкото знам, не. — Келън погледна към момичетата. — Мисля, че вече трябва да тръгнам. Ти добре ли си?

— Да. Разбираш ли се с тях?

Келън се засмя.

— Не е зле — отвърна той. — Има езикова бариера, но си мисля, че можем да намерим някакъв общ език.

Хелуърд се разсмя и отново си спомни за Пелъм.

— Направи го скоро — каза той. — По-късно става трудно.

Келън Ли-Чен го зяпна за момент, после се изправи.

— Колкото по-рано, толкова по-добре — отвърна той. Ли-Чен се върна при момичетата, които започнаха да се оплакват шумно, когато разбраха, че почивката им ще бъде толкова кратка. Докато минаваха покрай него, Хелуърд видя, че едната от тях беше разкопчала ризата си до долу и я беше завързала на възел.

С храната, която му даде Келън, Хелуърд беше сигурен, че ще стигне до града без повече проблеми. Още пет мили бяха нищо в сравнение с разстоянието, което беше изминал и той нямаше търпение да стигне града преди падането на нощта. Природата около него сега беше напълно непозната: независимо от казаното от Келън, определено

му се струваше, че градът трябва доста да е напреднал по време на отсъствието му.

Вечерта приближаваше, а от града все още нямаше и следа.

Единственият обнадеждаващ знак беше, че сега следите, оставени от траверсите, бяха с по-нормални размери; следващия път, когато Хелуърд спря, за да пие вода, измери най-близкия изкоп и прецени, че е дълъг около шест метра.

Пред него имаше възвишение, отвъд което се виждаше хребет, по който преминаваха следите от железопътната линия. Беше сигурен, че градът се намира в падината отвъд, затова забърза напред, надявайки се да го зърне преди падането на нощта.

Слънцето докосваше хоризонта, когато стигна до хребета и погледна към долината.

През нея течеше широка река. Железопътните линии стигаха до южния бряг, намери следите им и от другата страна. Доколкото можеше да види, те продължаваха нагоре през долината и се губеха от поглед сред някаква гора. От града нямаше и следа.

Ядосан и объркан, Хелуърд се взираше към долината, докато се стъмни и после си направи лагер за през нощта.

Тръгна на път на разсъмване и се озова скоро на брега на реката. От тази страна имаше много следи от човешка дейност: земята край водата беше разкаляна и имаше много изоставен дървен материал и счупени основи за траверси. Във водата бяха забити няколко дървени стълба, вероятно останали от моста, който трябваше да бъде построен.

Хелуърд нагази във водата, като се придържаше за опора към най-близкия стълб. Водата ставаше все по-дълбока и той заплува, но течението го пое и го отнесе далеч надолу, преди да успее да се излегне на северния бряг.

Целият прогизнал, той тръгна срещу течението, докато стигна до останките от железопътната линия. Раницата и дрехите му тежаха страшно много, затова се съблече и ги разстла на слънцето, заедно със спалния чувал и брезентовата раница. Час по-късно дрехите бяха сухи, облече се и потегли. Спалният чувал още не беше изсъхнал напълно, но той реши да го остави да се проветри при следващото спиране.

Тъкмо пристягаше ремъците на раницата си, когато дочу шум и нещо на рамото му се скъса. Хелуърд обърна глава точно навреме, за да види стрелата от арбалет, която падна на земята.

Той се хвърли към една от основите за траверсите в опит да се скрие.

— Не мърдай!

Погледна в посоката, от която идваше гласът; на петдесетина метра от него имаше няколко храста, но не се виждаше никой.

Хелуърд прегледа рамото си: стрелата беше разкъсала част от ръкава му, но нямаше кръв. Чувстваше се незащитен, защото беше загубил арбалета си заедно с останалите вещи.

— Излизам... не се движи.

Секунда по-късно иззад храста пристъпи мъж, който носеше униформата на чирак от гилдиите, с насочен към Хелуърд арбалет.

— Не стреляй! — извика Хелуърд. — Аз съм чирак от града.

Мъжът не каза нищо, но продължи да напредва. Спря на около пет метра от него.

— Добре... изправи се.

Хелуърд изпълни заповедта, очаквайки да бъде разпознат.

— Кой си ти?

— От града съм — отвърна Хелуърд.

— Коя гилдия?

— Изследователите на бъдещето.

— Кой е последният ред от клетвата?

Хелуърд поклати глава невярващо.

— Слушай, какво?

— Хайде... клетвата.

— „Кълна се във всичко това с пълното съзнание, че ако изменя на което и да е...“

Мъжът свали лъка си.

— Добре — каза той. — Трябваше да съм сигурен. Как се казваш?

— Хелуърд Ман.

Другият го огледа внимателно.

— Боже, никога нямаше да те позная! Пораснала ти е брада!

— Джейз!

Двамата млади мъже се взираха един в друг още няколко секунди и после се поздравиха приятелски. Хелуърд осъзна, че се бяха променили до неузнаваемост от последната си среща. На времето бяха голобради момчета, измъчвани от чувство на неудовлетвореност от

живота в училището; сега възгледите и външният им вид бяха доста различни. В училището Гелман Джейз си даваше вид на светски човек, презиращ реда, който трябваше да спазват, и се беше държал като лекомислен и безгрижен лидер на момчетата, които съзряваха далеч по-бавно. Хелуърд не забеляза нищо от това в поведението му, докато стояха край реката и говореха за изминалите години. Всичко, което беше преживял Джейз извън града, го беше променило много. И двамата не приличаха на бледите, недоразвити и наивни момчета, израсли заедно: със слънчев загар, с бради, мускулести и задебели, те бяха възмъжали бързо.

— Какво се канеше да направиш, да ме застреляш ли? — попита Хелуърд.

— Помислих, че си от местните жители.

— Не видя ли униформата ми?

— Това вече няма значение.

— Но...

— Хелуърд, нещата се променят. Колко чираци видя в миналото?

— Двама. Трима, с теб включително.

— Добре. Знаеш ли, че градът изпраща в миналото по един чирак на всяка миля? Трябваше да сме много повече. И след като вървим по един и същи маршрут, би трябвало да се срещаме почти всеки ден. Но местните хора ги залавят, убиват ги и взимат униформите им. Теб нападнаха ли те?

— Не — каза Хелуърд.

— Мен ме нападнаха.

— Можеше да се опиташ да ме идентифицираш преди да стреляш по мен.

— Нямах намерение да те уцеля.

Хелуърд посочи към скъсания си ръкав.

— Значи си лош стрелец.

Джейз намери къде беше паднала стрелата, провери дали не е повредена и я върна в колчана.

— Трябва да стигнем до града — каза той.

— Знаеш ли къде е?

Джейз изглеждаше разтревожен.

— Не мога да пресметна — отвърна той. — Изминах много мили. Да не би градът изведнъж да се е ускорил?

— Доколкото знам, не. Вчера срещнах един чирак. Каза ми, че градът всъщност се е забавил.

— Тогава къде е, по дяволите? — попита Джейз.

— Някъде нагоре. — Хелуърд посочи към следите от железопътната линия, която водеше на север.

— Да тръгваме тогава.

До края на деня все още не достигнаха града — въпреки че сега железопътните линии бяха с нормални размери — и направиха лагер в горичка, през която течеше поток с чиста вода.

Джейз беше далеч по-добре екипиран от Хелуърд. Освен арбалета си, имаше резервен спален чувал (влажният чувал на Хелуърд беше започнал да мирише и се наложи да го изхвърли), палатка и много храна.

— Какво разбра? — пита Джейз.

— За миналото ли?

— Да.

— Още се опитвам да го проумея — отговори Хелуърд. — Ами ти?

— Не знам. И с мен май е същото. Не намирам логика в случилото се и все пак знам, че съм го видял и съм го изпитал, значи трябва да е истина.

— Как е възможно повърхността да се движи?

— И ти ли го забеляза? — попита Джейз.

— Така мисля. Така беше, нали?

По-късно всеки разказа собствената си версия за преживяното след напускането на училището. Историята на Джейз се различаваше доста от тази на Хелуърд.

Той беше завършил училището няколко мили преди Хелуърд и беше преминал през почти същите случки като него, докато работел извън града. За разлика от него не се беше оженил, а се срещал с някои от пренасочените жени. Затова вече познавал двете жени, които му били предадени, когато започнал пътуването си към миналото.

Слушал много истории, разказвани от местните жители за хората от града, според които там живеели гиганти, които плякосвали, изнасилвали и убивали жените.

Колкото по на юг отивал, толкова повече осъзнавал, че страхът на момичетата се засилва и ги попитал защо. Обяснили му, че със

сигурност техните хора ще ги убият, когато се приберат. Искали да се върнат в града. Тогава Джейз забелязал първите ефекти на деформации и любопитството му започнало да расте. Казал на момичетата да тръгнат обратно и сами да намерят пътя към града. Възнамерявал да прекара още един ден сам, а после и той да се върне на север.

Продължил на юг, но не видял нищо особено интересно, затова се опитал да намери момичетата. Открил ги три дни по-късно. Гърлата им били прерязани и висели с главите надолу на едно дърво. Все още в шок, Джейз бил нападат от тълпа местни мъже с чирашки униформи. Успял да избяга, но те го преследвали. Прекарал три кошмарни дни. Докато им се изплъзне, паднал и навехнал лошо крака си и както бил окуцал, можел единствено да се крие. По време на преследването се отдалечил много от железопътните линии и се придвижил няколко мили на юг. Преследвачите се отказали от гонитбата и Джейз останал сам. Продължил да се крие... но постепенно усещал как притеглянето на юг бавно се засилва. Намирал се в непознат за него район. Той описа на Хелуърд равнинната местност без отличителни черти, огромното притегляне, начина, по който бяха настъпили физическите деформации.

Опитал да се върне назад към железопътните линии, но се придвижвал трудно заради навехнатия крак. Накрая бил принуден да се захване за земята с куката и въжетото, докато болката в крака отmine. Притеглянето продължавало да се засилва и от страх, че въжетото няма да издържи дълго, започнал да пълзи на север. След дълги и мъчителни усилия успял да излезе от зоната на най-силното притегляне и се отправил назад към града.

Скитал се дълго време без да открие железопътните линии. Поради това познаваше местността отвъд самите линии много по-добре от Хелуърд.

— Знаеше ли, че там има друг град? — попита той, като посочи на запад от линиите.

— Друг град? — изуми се Хелуърд.

— Изобщо не прилича на нашия. Построен е върху земята.

— Но как...?

— Огромен е. Десет или двайсет пъти по-голям от нашия. Отначало не разбрах какво представлява... Помислих си, че е селище като всяко друго, само че много по-голямо. Хелуърд, слушай, той

прилича на градовете, за които учехме в училище... онези на планетата Земя. Стотици, хиляди сгради... и всичките построени върху земната повърхност.

— Там има ли хора?

— Малко... не много. Имаше много щети. Не знам какво се е случило, но по-голямата част изглеждаше изоставена. Не останах дълго, защото не исках да ме видят. Но гледката е красива... с всички онези сгради.

— Можем ли да отидем там?

— Не... по-добре да стоим настрана. Има много местни жители. Там става нещо, ситуацията се променя. Те са по-добре организирани, имат комуникации. В миналото, когато градът минавал покрай някое село, често ние сме били първите хора, дошли отвън, които местните жители виждали от дълго време. Но от нещата, които ми казаха момичетата, останах с впечатлението, че това вероятно вече не е така. За града се носят слухове... и местните не ни обичат. Никога не са ни обичали, но на малки групи те бяха слаби. Сега си мисля, че искат да унищожат града.

— Затова се обличат като чираци — отбеляза Хелуърд, като все още не разбираше какви сериозни неща му казва Джейз.

— Това е само малка част от проблема. Те убиват чираци и взимат дрехите им, за да им е по-лесно да убиват други. Но ако решат да нападнат града, то ще е, когато бъдат добре организирани и решени да го направят.

— Не мога да повярвам, че биха могли да представляват опасност за нас.

— Може би не... но ти си извадил късмет.

На сутринта те се отправиха на път рано и изминаха голямо разстояние. Вървяха през целия ден, като спираха за малко. Следите, оставени от железопътните линии, се бяха върнали към нормалните размери и мисълта, че градът не би могъл да е на повече от няколко мили пред тях, ги караше да бързат повече.

В ранния следобед железопътната линия започна да лъкатуши покрай един хълм и когато стигнаха билото му, видяха пред себе си града, застанал неподвижно в широка долина.

Спряха и се вгледаха в него.

Беше се променил.

Нещо в него накара Хелуърд да се затича напред, като се спусна бързо по хълма.

От тази височина можеха да видят обичайното оживление около града: зад него четири бригади изваждаха релсите, а отпред един по-голям екип забиваше стълбове в реката, която в момента препречваше пътя. Но формата му се беше променила. Задният отсек беше деформиран и опушен.

Сега пазителите на реда бяха повече — те спряха Джейз и Хелуърд и провериха самоличността им. Те се ядосаха, че ги бавят излишно, защото беше ясно, че градът е сполетян от огромно бедствие. Докато чакаха да получат разрешение от вътрешността на града, Джейз научи от пазителя на реда, който стоеше на пост, че е имало две нападения от наемните работници. Второто било по-сериозно от първото. Двайсет и трима пазители на реда били убити; вътре в града продължаваха да броят телата на жертвите.

Вълнението от завръщането им се изпари мигновено от гледката, която се разкри пред очите им. Когато разрешителното пристигна, Хелуърд и Джейз продължиха пътя си мълчаливо.

Училището беше сринато до основи и имаше загинали деца. Вътре в града ставаха още повече промени. Последниците от тях бяха ужасяващи, но Хелуърд не можеше да реагира толкова бързо. Можеше само да ги отбележи, след което се опита да не мисли за това, докато външното напрежение не се уталожи.

Научи и за смъртта на баща си. Само няколко часа след като Хелуърд беше напуснал града, той беше получил сърдечен удар. Клаузевиц му съобщи новината и пак той му каза, че чиракуването му е свършило.

Виктория беше родила дете — момче — но то било сред загиналите по време на нападението.

Тя беше подписала формуляр, с който обявила брака им за приключен. Живеела с друг мъж и отново била бременна.

Имаше и още нещо, свързано с всички тези събития, макар и трудно да го проумее: от централния календар Хелуърд научи, че докато го е нямало, градът се е придвижил с общо седемдесет и три мили, но дори при това положение е осем мили зад оптимума. Според

субективната му представа за време, беше отсъствал по-малко от три мили.

Той прие всичко това. Шокът щеше да дойде по-късно. Междувременно ги очакваше още едно нападение.

ТРЕТА ЧАСТ

Долината беше потънала в мрак и тишина. Видях от северната страна на реката да проблясва два пъти червена светлина, после спря.

Секунди по-късно чух от вътрешността на града стърженето на барабаните на лебедките и градът започна да се придвижва напред. Звукът отекна в долината.

Заедно с трийсетина други мъже лежах в храсталака, обрасъл по склона на хълма. Прекосяването на реката беше изключително важно и временно бях прехвърлен към Пазителите на реда. Всеки момент се очакваше трета атака — надявахме се, че ако градът успее да стигне до северния бряг на реката, ще е в състояние да се отбранява достатъчно дълго, за да може железопътните линии да бъдат положени поне до най-високата точка на прохода през планините на север. Веднъж стигнал там, той пак можеше да се отбранява през следващата фаза от полагането на линиите.

Знаехме, че някъде в долината има около сто и петдесет наемници, въоръжени с пушки. Те бяха сериозен противник. В града разполагахме само с дванайсет пушки, отнети от местните, но патроните за тях бяха свършили при второто нападение. Единствените ни оръжия бяха арбалетите — смъртоносни само от близко разстояние — и мисълта, че разузнаването си е свършило добре работата. Именно тя ни беше дала сила да подготвим първоначалната контраатака, в която участвах.

Няколко часа по-рано, с падането на нощта, заехме позиция високо над долината. Основната отбранителна сила бяха три редици арбалетисти, разположени около града. Когато той тръгнеше по моста, те щяха да се оттеглят и охраняват железопътните линии. Местните щяха да насочат огъня си върху тях и в този момент ние щяхме да нападнем в засада.

Ако късметът беше на наша страна, нямаше да има нужда от контраатака. Въпреки че по сведения на разузнаването имаше вероятност от още едно нападение, работата по строежа на моста беше приключила по-бързо от очакваното и се надявахме, че градът ще

премине безпроблемно от другата страна под прикритието на мрака преди местните да са се усетили.

Но в безмълвната долина звукът от лебедките не можеше да се сбърка.

Предният край на града тъкмо беше достигнал моста, когато се чуха първите изстрели. Поставих стрела в лъка и сложих ръка на предпазителя.

Нощта беше облачна и имаше лоша видимост. Видях припламванията от пушките и прецених, че наемниците са се подредили в нещо като полукръг, на около стотина метра от нашите хора. Не можех да кажа дали куршумите им са попаднали в целта, но засега нямаше ответни изстрели.

Чуха се още изстрели и разбрахме, че те стесняват кръга. Половината от града беше на моста... и той продължаваше да се движи напред.

Далеч долу се чу вик:

— Светлини!

Мигновено се включиха осем прожектори, разположени над главите на арбалетистите в задната част на града и осветиха цялата местност. Местните бяха там и не се криеха.

Първата редица арбалетисти пуснаха стрелите си, наведоха се и започнаха да презареждат. Втората, след това и третата редица направиха същото.

Хванати неподготвени, наемниците дадоха няколко жертви, но после залегнаха и започнаха да стрелят по черните силуети на защитниците, открояващи се на светлината на прожекторите.

— Загаси светлините!

Всичко потъна в тъмнина и арбалетистите се разпръснаха. След няколко секунди прожекторите пак светнаха и арбалетистите откриха стрелба от новите си позиции.

Те пак се оказаха неподготвени и дадоха още жертви. Светлините за пореден път бяха изгасени и във внезапно настъпилия мрак арбалетистите се върнаха на предишната си позиция. Маневрата се повтори. Отдолу се чу вик и когато прожекторите светнаха, видяхме, че наемниците ни атакуват. Градът вече беше на моста.

Изведнъж се чу силна експлозия и отстрани на града избухнаха пламъци. Миг по-късно мостът беше взривен от втора експлозия и

пламъците подпалиха сухото дърво на железния път.

— Резервите в готовност! — Изправих се и зачаках заповеди. Вече не изпитвах страх — след дългите часове на очакване, напрежението беше изчезнало. — Атака!

Прожекторите върху града продължаваха да светят и ние различавахме ясно местните. Повечето бяха влезли в ръкопашен бой с основната защита, но неколцина бяха залегнали и се целеха във високите нива на града. Два прожектора бяха ударени и изгаснаха.

Пламъците се разрастваха.

Видях един наемник близо до брега на реката, който се готвеше да хвърли метален цилиндър. Бях на не повече от двайсет метра от него. Прицелих се, пузнах стрелата и го улучих в гърдите. Запалителната бомба падна до него, експлодира и започна да пръска червени искри и пламъци.

Както се очакваше, контраатаката ни беше изненадала врага. Успяхме да повалим още трима мъже, но неочаквано те прекратиха стрелбата, побягнаха на изток и изчезнаха в сенките на долината.

За няколко минути настъпи паника. Бушуваха пожари на няколко места. Единият от тях беше концентриран точно под града, а другият — на няколко метра зад него. Трябваше бързо да се справим с пламъците, но никой не знаеше със сигурност дали всички наемни работници са се оттеглили.

Градът продължи да се придвижва напред, но там, където гореше мостът, огромни дървени отломки падаха в реката.

Ситуацията се нормализираше бързо. Един офицер от Пазителите на реда издаваше заповеди на висок глас и мъжете сформираха две групи. Първата зае отново отбранителна позиция около железопътните линии; аз се присъединих към другата, изпратена на моста да се бори с пожара.

След втората атака — при която за първи път се използваха запалителни бомби — по стените на града бяха монтирани пожарни кранове. Най-близкият беше повреден при една от експлозиите и от него се лееше вода.

Пожарът, обхванал железопътните линии, се разрасна толкова, че беше почти невъзможно да го спрем. Въпреки че най-лошото вече беше зад нас, три от ходовите колела все още не бяха преминали по горящото дърво... и докато се борехме с пожара сред гъстия дим и

огнените езици, видях как релсата започва да се изкривява под въздействието на топлината и тежестта.

Чу се тътен и падна още една част от дървената конструкция. Димът беше непрогледно гъст. Задушавахме се и трябваше да се измъкнем изпод града.

Горните етажи горяха, но пожарникарите в града се мъчеха да се справят с огъня. Лебедките се завъртяха и градът запълзя бавно към сравнително по-голямата сигурност на северния бряг.

На разсъмване направихме оценка на щетите. В престрелката бяха убити трима и ранени петнайсет пазители на реда. В самия град един мъж беше сериозно ранен от запалителните бомби, а десетина мъже и жени бяха пострадали от последвалия пожар.

Материалните щети бяха огромни. Цял район с административни офиси беше унищожен от огъня, а част от жилищния квартал беше станала необитаема поради пожара и водата.

Под града щетите бяха още повече. Въпреки че основната носеща част беше стоманена, имаше много дървени конструкции и цели участъци бяха изгорели. Задните ходови колела по дясната външна линия бяха излезли от релсите, а едно от големите колела се беше пропукало. То не можеше да се подмени и се наложи да го изоставим.

Градът достигна северния бряг, но мостът продължи да гори и накрая рухна. Заедно с него загубихме неколкостотин метра от незаменимите ни релси, изкривени от топлината.

След два дни извън града, през които работих с екипите, които се мъчеха да спасят каквото беше възможно от линиите, получих заповед да се явя при Клаузевиц.

С изключение на един-два часа, прекарани в града след първото ми завръщане, не бях докладвал официално на никой от старшите членове на моята гилдия. Изглежда нормалният протокол на гилдиите беше изоставен поради критичните обстоятелства и тъй като самият аз не виждах края на сериозната ситуация — атаките причиниха неизбежни забавяния, а оптимумът се беше отдалечил още повече — не очаквах такова повикване.

Настроението на хората, които бяха навън, беше тревожно — нещо средно между отчаяние и безнадеждност. Работата по полагането на железопътните линии към дефилето продължаваше, но спокойствието и енергията, която усещах през първите си дни извън

града, отдавна бяха изчезнали. Сега линиите се изграждаха въпреки ситуацията с местните жители и вече разбирах, че мотивите на града произтичат от вътрешната необходимост да оцелее в една странна обстановка.

Разговорите между екипите, които монтираха железопътните линии, пазителите на реда и хората, отговарящи за тракцията, се въртяха само около нападенията. Никой вече не говореше за догонване на оптимума или за опасностите, които криеше миналото. Градът беше в криза и това личеше в поведението на всеки един от нас.

Когато влязох вътре, ме порази видимата промяна и тук.

Нямаше осветление, коридорите бяха пуссти, атмосферата на обичайното ежедневие беше изчезнала.

Асансьорът не работеше. Много от главните врати в коридорите бяха заключени, а на едно място цяла стена беше паднала, вероятно заради пожарите, и всеки, който минеше през тази част на града, можеше да види какво става навън. Спомних си как Виктория негодуваше срещу старите правила и си помислих, че вече беше невъзможно да спазваме мерките за секретност, въведени от гилдиите в миналото.

Мисълта за Виктория ми причини болка. Все още не разбирах напълно какво се беше случило. През изминалите, както ми се струваше, само няколко дни, тя се беше отказала от негласното ни споразумение да се оженим и беше започнала друг живот, без мен.

След завръщането ми не се бяхме виждали, макар да се погрижих да разбере, че съм в града. При възникналата външна заплаха така или иначе беше невъзможно да я видя, но се нуждаех от време, за да обмисля този аспект от живота си преди да се срещна с нея. Отначало новината, че е бременна от друг мъж — научих, че е училищен администратор и се казва Юнг — не ми подеждва болезнено, просто защото още не можех да го повярвам. Нещата не биха могли да се развият по този начин за малкото време, което знаех, че съм прекарал далеч от града.

Трудно намерих пътя към зоната на гилдиите от първа степен. Вътрешността на града беше много променена.

Навсякъде имаше хора, шумотевица и мръсотия. На всяко свободно място имаше поставени резервни легла. Дори и в някои от коридорите лежаха мъже, ранени по време на битката навън. Няколко

стени и прегради бяха демонтирани, а пред района на гилдиите от първа степен, там, където преди имаше приятно обзаведени помещения за почивка за членовете на гилдиите, сега беше разположена резервна кухня.

Миризмата на изгоряло дърво се усещаше навсякъде.

Знаех, че градът е изправен пред фундаментална промяна. Усещах как старата структура на гилдиите рухва. Ролята на много хора вече се беше изменила; докато работех с екипите, които монтираха и поддържаха железопътните линии, бях срещнал мъже, които за първи път излизаха извън града, мъже, които до атаките бяха работили в завода за синтетични храни, в образованието или във вътрешната администрация. Набирането на работна ръка сред местните жители вече беше невъзможно и се налагаше мобилизирането на всички жители за придвижването на града. Нямах представа защо Клаузевиц ме вика точно в този.

В стаята на Изследователите на бъдещето нямаше и следа от него, затова изчаках известно време. След половин час него още го нямаше и тъй като знаех, че навън ще съм по-полезен, излязох и си тръгнах.

В коридора срещнах Изследовател на бъдещето Дентън.

— Ти си Изследовател на бъдещето Ман, нали?

— Да.

— Напускаме града. Готов ли си?

— Трябваше да се видя с Изследовател на бъдещето Клаузевиц.

— Точно така. Той ме изпрати. Можеш ли да яздиш?

Бях забравил за конете, докато бях далеч от града.

— Да.

— Добре. Ще се срещнем при конюшните след час.

Той влезе в стаята на Изследователите на бъдещето.

Имах на разположение цял един час и осъзнах, че не знам какво да правя, нито кого да видя. Вече нямаше никакви връзки с града. Дори спомените ми за неговия облик се бяха изкривили заради щетите, които беше понесъл.

Спуснах се към задната част, за да видя до каква степен беше повредено училището. Почти цялата надстройка беше изгоряла и срутена, а там, където живееха децата, беше останала единствено голата стомана, служеща за основа на града. Оттам се виждаше

другата страна на реката, където се беше разиграло нападението. Чудех се дали местните ще направят нов опит. По моя преценка ги бяхме надвили, но ако тяхната враждебност продължаваше, може би те щяха да се организират и да нападнат отново.

Едва сега осъзнах колко уязвим е градът. Той не беше проектиран да отблъсква атаки, движеше се бавно, тромаво, беше построен от лесно възпламеними материали. Всичките му най-слаби места — железопътните линии, кабелите, дървената надстройка — бяха достъпни за нападение.

Чудех се дали местните жители разбират колко лесно биха могли да го унищожат. Всичко, което трябваше да направят, беше да извадят от строя движещите го сили за постоянно, после само да седят и да гледат как притеглянето го отнася бавно на юг.

Разсъждавах върху това известно време. Струваше ми се, че местните хора не знаеха кои са слабостите на града и неговите обитатели заради липсата на информация. Доколкото можех да преценя, странната трансформация, която беше сполетяла трите момичета в миналото, лично за тях не представляваше никаква промяна.

Тук, близо до оптимума, местните хора не бяха изложени на деформация — или претърпяваха само незабележими промени — и затова разликата не можеше да се долови.

Само ако успееш, дори и не умишлено, да забавят града и той да отиде толкова на юг, че никога повече да не потегли напред, те щяха да видят ефекта, който действията им щяха да имат върху него и жителите му.

Най-вероятно, градът щеше да се натъкне на труднопроходим терен; хълмът северно от нас вероятно не беше единственият в този район. Как изобщо се надявахме, че ще се доближим до оптимума?

Но засега градът беше в относителна безопасност. Граничещ от едната страна с реката, а от другата с възвишение, което не предлагаше никакво прикритие за нападателите, той беше заел добро стратегическо положение, докато чакаше да се положи железният път.

Зачудих се, дали имам време да сменя дрехите си, тъй като работех и спях с едни и същи от много време. Тази мисъл неизбежно ми напомни за Виктория и как се беше намръщила при вида на униформата ми след десет дни в нея извън града.

Надявах се, че няма да се срещнем.

Върнах се в стаята на Изследователите на бъдещето и поразпитах. Наистина имаше униформи и имах право на една, тъй като сега бях пълноправен член на гилдията... но точно в момента нямаше чисти. Казаха ми, че ще ми намерят.

Изследовател на бъдещето Дентън ме чакаше, когато пристигнах при конюшните. Дадох ми кон и без повече да се бавим, излязохме изпод града и поехме на север.

3

Дентън не беше човек, който ще започне разговор спонтанно. Отговаряше на въпросите, които намирах за уместно да му задам, но между тях настъпваше дълго мълчание. Не се чувствах неудобно, защото това ми предоставяше така нужното за мен време да мисля.

Обучението в гилдиите все още ми беше от полза: примирих се, че ще извличам максималното от онова, което виждах и няма да разчитам на интерпретациите на другите.

Следвахме трасето, по което щяха да минат железопътните линии, нагоре покрай хълма и през дефилето. От върха земята се спускаше право надолу на голямо разстояние покрай коритото на малка река. В края на долината имаше горичка, а зад нея, още една редица хълмове.

— Дентън, защо трябваше да напуснем града точно сега? — попитах аз. — Сигурно имат нужда от всеки човек.

— Работата ни винаги е важна.

— По-важна от отбраната на града?

— Да.

Докато яздехме, той ми обясни, че през последните няколко мили работата по изследването на бъдещето била оставена на заден план. Това отчасти се дължало на проблемите и отчасти, защото гилдията изпитвала недостиг на хора.

— Проучили сме местността до тези хълмове — каза той.

— Онези дървета... те са проблем за Гилдията, отговаряща за железопътните линии. Биха могли да предоставят прикритие за местните, а ние имаме нужда от дървен материал. Хълмовете са проучени на още около миля, но по-нататък всичко е неизследвана територия.

Той ми показа карта и ми разясни символите. Доколкото можех да разбера, задачата ни беше да обогатим информацията на картата в северна посока. Дентън имаше геодезичен измервателен уред, монтиран върху голям дървен триножник и от време на време отчиташе показанията му и нанасяше бележки върху картата.

Конете бяха натоварени с тежко оборудване. Освен огромните запаси от храна и завивките, всеки от нас носеше арбалет и много стрели; имаше някакви инструменти за копаене, химически комплект за вземане на проби и малка видеокамера със записващо устройство. Аз отговарях за видеото и Дентън ми показа как да работя с него.

Обичайната практика на Изследователите на бъдещето, както ми обясни той, била през определен период от време изследовател или екип от изследователи да се придвижват северно от града по различни маршрути. В края на експедицията се съставяла подробна карта на терена, през който са преминали и се правел видео запис на топографските му особености. След това те се предавали на Съвета на навигаторите, които с помощта на докладите на другите изследователи, решавали по кой маршрут да се тръгне.

Някъде късно следобед, Дентън спря за около шести път и разгъна триножника си. След като направи ъглово измерване на надморската височина на близките хълмове и с помощта на жироскопен компас определи вярната посока на север, той закрепил свободно въртящо се махало в основата на уреда. Тежестта на махалото беше заострена и когато престана да се люлее и върхът застана неподвижен, Дентън взе една градуирана скала с начертани на нея концентрични кръгове и я постави между краката на триножника.

Стрелката се намираще точно над центъра.

— При оптимума сме — каза той. — Знаеш ли какво означава това?

— Не точно.

— Бил си в миналото, нали? — Аз потвърдих. — На този свят съществува центробежна сила, с която винаги трябва да се борим. Колкото по на юг отиваме, толкова по-голяма става тя и винаги е южно от оптимума, но на около дванайсет мили на юг от него не се отразява върху нормалните дейности. Ако се отдалечи от тази точка, градът ще има големи проблеми. Но ти вече знаеш това, ако си почувствал центробежната сила.

Той отчете още няколко показания на уреда си.

— Осем и половина мили — каза Дентън. — Това е разстоянието оттук до града или разстоянието, което той трябва да измине.

— Как се измерва оптимумът? — попитах аз.

— По нулевото гравитационно изкривяване. Той служи като еталон, по който измерваме напредването на града. Може да си го представиш физически като линия, начертана около света.

— И оптимумът винаги се движи?

— Не. Оптимумът е неподвижен... но повърхността се отдалечава от него.

— А, да.

Опаковахме принадлежностите си и продължихме на север. Малко преди залез-слънце направихме лагер за през нощта.

Геодезичните измервания не изискваха много мислене и докато се придвижвахме бавно на север, единственото ми странично занимание беше да се оглеждам за враждебно настроени местни жители. Дентън ми каза, че е малко вероятно да ни нападнат, но все пак бяхме нащрек.

Продължавах да мисля за страховитото си преживяване, когато видях целият свят да се разстила пред мен. Бях сигурен, че се е случило, но не го разбирах.

На третия ни ден извън града се замислих за образованието, което бях получил като дете. Не знам кое предизвика тези мисли у мен; може би причините бяха няколко и не последно място шокът от гледката на тотално унищоженото училище.

Не се бях замислял много за обучението си, след като го напуснах. По онова време смятах, както беше обичайно за повечето от децата, че обучението ни не беше нищо повече от самоналожено наказание, което трябваше да изтърпим. Но като се връщах мислено назад, много от нещата, които ни набиваха в главите против нашата воля, сега придобиваха нов смисъл.

Например един от предметите, който ни се струваше най-скучен, беше така наречената от учителите „география“. Повечето от уроците бяха съсредоточени върху картографските и геодезичните техники; в затворената среда на училището тези упражнения бяха теоретични. Сега обаче, онези досадни часове най-сетне намериха своето приложение. С малко концентрация, аз бързо схванах принципите на работата, която ми показваше Дентън.

Преподаваха ни и много други предмети и сега виждах как те също намират практическа стойност. Всеки нов чирак имаше основни познания за работата, която трябваше да върши в собствената си гилдия, а освен това разполагаше с прилична информация за много от другите функции на града.

Нищо не би могло да ме подготви за чисто физическите усилия, които изискваше работата по железопътните линии, но аз почти

инстинктивно схващам принципа на действие на машините, които теглеха града по тези линии.

Не ме интересуваше задължителното обучение при Пазителите на реда, но особеното значение, което отдавах на военната стратегия по време на обучението ни и което навремето ме озадачаваше, несъмнено беше от полза на онези мъже, които по-късно излязоха да се бият, за да защитят града.

Този ред на мисли ме накара да се зачудя дали нещо в образованието ми е могло да ме подготви за живот в свят като нашия.

В уроците, които ни преподаваха и които се отнасяха конкретно до астрофизиката и астрономията, винаги се говореше за планетите като сфери. Земята — планетата, не нашият град — беше описвана като елипсоиден сфероид и ни бяха показвали карти на повърхността ѝ. На този аспект от физичната наука не се обръщаше внимание. Постепенно бях приел, че светът, в който съществуваше градът Земя, е сфера като планетата Земя и нищо, на което ме бяха учили, не противоречеше на това предположение. Всъщност естеството на света никога не се обсъждаше открито.

Знаех, че планетата Земя е част от система от планети, които обикалят около сферично слънце. Около самата планета Земя се движи сферичен сателит. И пак тази информация винаги ми се струваше теоретична... и липсата на практическо приложение не ме безпокоеше, дори когато напуснах града, тъй като винаги е било ясно, че съществуващите в момента обстоятелства са различни. Слънцето и луната не са сферични, нито пък светът, в който живеем.

Оставаше въпросът: къде се намираме?

Може би отговорът беше в миналото.

То също беше подробно застъпено, въпреки че историята, която учехме, се отнасяше предимно за планетата Земя. Учехме главно за военни маневри и как властта и формата на управление преминават от една държава в друга. Знаехме, че времето се измерва в години и векове на планетата Земя, че писаната история е просъществувала около двайсет века. Може би беше неправилно, но бях останал с впечатлението, че не си струва да живееш на планетата Земя, защото по-голямата част от съществуването ѝ изглежда беше поредица от конфликти, войни, териториални претенции, икономически натиск. Представата за цивилизация беше претърпяла голямо развитие и ни се

обясняваше като състояние, при което хората живеят в градове. По определение ние от града Земя бяхме цивилизовани, но нашият начин на живот се различаваше от техния. Цивилизацията на планетата Земя се свързваше с егоизъм и алчност. Хората, които живеяха в цивилизована държава, експлоатираха други, които не живеяха в такава. На планетата Земя имаше недостиг на жизненоважни ресурси, а хората от цивилизованите народи можеха да ги монополизират поради по-голямата си икономическа мощ. Този дисбаланс като че ли беше в основата на конфликтите.

Изведнъж видях прилика между нашия начин на живот и техния. Градът, без съмнение, беше в положение на война заради ситуацията с наемните работници, а тя на свой ред — резултат от нашата система за разменна търговия. Ние не ги експлоатирахме, защото бяхме богати, но пък имахме излишък от ресурси, които не достигаха на планетата Земя: храна, горива, суровини. Ние страдахме от недостиг на работна ръка и плащахме за нея с излишните си ресурси.

Процесът следваше обратната посока, но резултатът беше същият.

Следвайки тази логика, разбрах, че изучаването на историята на планетата Земя беше подготвило онези, които щяха да станат членове на Гилдията за разменна търговия, но този факт не ме отведе по-далеч в търсенето ми на истината. Историята започваше и свършваше на планетата Земя, без да се споменава как се е появил градът на този свят, нито как е бил построен, кои са основателите му и откъде са дошли.

Умишлен пропуск? Или забравени знания?

Вероятно мнозина членове на гилдии са се опитвали да намерят логични отговори на тези въпроси, но доколкото знаех, те оставаха скрити някъде в града или съществуваше общоприета хипотеза, която още не бях открил. Самият аз възприех системата на гилдиите като нещо съвсем естествено. Оцеляването в този свят беше въпрос на инициатива: в голям мащаб, като теглим града на север, далеч от онази зона на удивително изкривяване зад нас, а в личен план — като си създам начина на живот, който искам. Изследовател на бъдещето Дентън беше самостоятелен човек, както и повечето други, които познавах. Исках да стана като тях и да разбирам нещата

самостоятелно. Сигурно можех да споделя мислите си с Дентън, но реших да не го правя.

Пътуването на север беше бавно. Не поехме право на север, а се отклонявахме много пъти на изток и запад. От време на време Дентън измерваше положението ни спрямо оптимума и във всеки един момент се намирахме на не повече от петнайсет мили северно от него.

Попитах го дали има някаква причина, поради която не трябва да отидем по-далеч на север от оптимума.

— Обикновено стигаме толкова на север, колкото можем — отвърна той. — Но ситуацията в града е извънредна. Налага се да търсим не само най-лесния маршрут на север, но и терен, който ще ни позволи да се защитим най-добре.

Картата, която съставяхме, ставаше все по-пълна и детайлна с всеки изминал ден. Дентън ми позволяваше да работя с оборудването винаги, когато пожелаех и не след дълго станах експерт като него. Научих се как да триангулирам с геодезичния измервателен уред, как да измервам надморската височина на хълмовете и как да изчислявам разстоянието, на което се намирахме северно или южно от оптимума. Все повече ми харесваше да работя с камерата, но се мъчех да съдържам ентузиазма си, за да не хабя батериите.

Чувствах се спокойно и удобно далеч от напрежението на града и открих, че Дентън, въпреки дългите си периоди на мълчание, е дружелюбен и интелигентен човек.

Загубих представа за изминалите дни, но със сигурност бяха поне двайсет. Дентън с нищо не показваше някакво желание да се връща.

Стигнахме малко селище, сгушено в една долина. Не се приближихме. Дентън просто го отбеляза на картата с груба преценка на населението.

Местността беше потънала в свежа растителност, необичайна за мен. Слънцето продължаваше да грее силно. Тук валеше по-често, обикновено през нощта, и имаше много поточета и реки.

Без да коментира, Дентън отбелязваше всички особености на терена, дело на природата или човека, които биха затруднили преминаването на града или биха били подходящи за конкретните му нужди. Не беше работа на Изследователите на бъдещето да вземат

решения за маршрута, по който щеше да поеме градът; нашата задача беше само да определим реалния характер на терена.

Атмосферата беше спокойна и се наслаждавахме на красивата природа. Знаех, че градът ще премине оттук през следващите няколко мили, без изобщо някой да забележи всичко това. В естетическо отношение тази потънала в зеленина местност с безоблачно небе би му въздействала по същия начин като пустиня с пясъчна буря.

През часовете, когато не бях ангажиран с рутинните ни задължения, се отдавах на размишления. Не можех да забравя онова зрелищно проявление на света, в който съществуваме. Трябваше да има нещо, някъде в онези дълги години на досадно обучение, което подсъзнателно ме беше подготвило за тази гледка. Ние живеем според нещата, които приемаме за даденост. Ако приемеш, че светът, през който пътувахме, е като всеки друг, можеше ли образованието да те подготви за момента, в който представата ти за него ще се преобърне на сто и осемдесет градуса?

Подготовката за тази гледка беше започнала в деня, когато Изследовател на бъдещето Дентън ме изведе извън града за първи път, за да видя с очите си едно слънце, чиято форма беше всичко друго, но не и сфера.

Но усещането, че и по-рано е трябвало да открива някакво указание, остана.

Изчаках още няколко дни, през които проблемът продължаваше да ме тормози, след което ми дойде идея. Една вечер с Дентън си бяхме направили лагер на открито край широка, плитка река, и към залез-слънце взех видеокамерата и рекордера и се изкачих сам на нисък хълм на около половин миля от лагера. От върха се разкриваше гледка към хоризонта на североизток.

Слънцето се скриваше и омарата във въздуха притъпяваше ослепителния му блясък. Виждах ясно формата му: както винаги, широк диск, прободен от остриета отгоре и отдолу. Включих камерата и започнах да снимам. По-късно прегледах записа на касетата, за да проверя дали картината е ясна и ненакъсана.

Не можех да се наситя на гледката. Небето се обагреше в червено и след като главният диск беше потънал зад хоризонта, отвесната островърха куличка от светлина бързо се плъзваше надолу. Няколко минути след изчезването ѝ оставаше впечатлението за ярко огнище от

оранжево-бяло в центъра на червеното зарево, но не след дълго то се стопяваше и нощта настъпваше бързо.

Отново пусках видеото, за да наблюдавам изображението на слънцето върху малкия монитор на рекордера. Сложих на пауза картината, после регулирах яркостта, затъмних образа, докато остана само бялата форма.

Това беше миниатюрно изображение на света. Моят свят. Бях виждал тази форма и преди... много преди да напусна училището. Онези странни симетрични криви образуваха сборен модел, който някой някога ми беше показал.

Дълго се взирах в монитора, но после изпитах угризения и го изключих, за да пестя батериите. Не се върнах при Дентън веднага. Опитах се да си спомня за времето, когато някой беше нарисувал четири линии върху парче картон и го беше вдигнал, за да могат всички да видят мястото, където градът Земя се бореше за своето оцеляване.

Картата, която съставяхме заедно с Дентън, ставаше все по-точна. Начертан върху дълъг свитък твърда хартия, който той беше донесъл, чертежът придоби формата на продълговата, тясна фуния, чийто най-стеснен връх представляваше малка горичка на около миля северно от мястото, където се намираше градът, когато го напуснахме. Ние се бяхме придвижвали само в очертанията на фунията, което ни позволяваше да измерваме големите земни обекти от всички страни, за да сме сигурни, че предаваме информацията възможно най-точно.

Скоро работата ни приключи и Дентън каза, че веднага се връщаме в града.

Бях направил пълен видеозапис с визуални препратки на целия терен, който обходихме. В града Съветът на навигаторите щеше да го прегледа, за да планира следващия маршрут на града. Дентън ми каза, че други Изследователи на бъдещето ще тръгнат скоро на север и ще начертаят още една фуниевидна карта на терена. Може би тя също щеше да започва от малката горичка и щеше да се отклони на пет или десет градуса източно или западно. Или, ако Навигаторите преценяха, че в местността, която бяхме проучили, можеше да се намери безопасен път, новата карта щеше да започне още по-далеч в познатата

територия и границата на бъдещето, което бяхме проучили, щеше отново да бъде преместена напред.

Отправихме се назад към града. Представях си — доста мелодраматично — че сега, когато имахме информацията, за която бяхме изпратени, щяхме да яздим ден и нощ без да мислим за опасности или комфорт. Вместо това, продължихме бавно сред природата.

— Не трябва ли да побързаме? — попитах аз накрая, като си мислех, че Дентън може би се бави заради мен и исках да му покажа, че съм готов да се движим по-бързо.

— В бъдещето няма бърза работа — отвърна той.

Не му се противопоставих, въпреки да знаех, че бяхме извън града поне от трийсет дни. През това време движението на земята би трябвало да е отдалечило града на още три мили от оптимума и следователно щеше да му се наложи да измине поне същото разстояние, за да остане в безопасната зона.

Знаех, че неизследваната територия започва едва на около миля отвъд последното местоположение на града.

Накратко, той щеше да има нужда от информацията, с която разполагахме.

Пътуването назад отне три дни. На третия ден, когато яхнахме конете и продължихме на юг, споменът, който търсех, изплува в съзнанието ми. От един предмет, за който изобщо не се бях сещал, дойде отговорът.

Спомних си за един период от последните ми няколко мили в училището, когато учителят ни беше въвел в света на висшата математика. Всичките й аспекти бяха предизвиквали една и съща реакция у мен — не проявявах никакъв интерес и не постигнах особен успех — и това по-нататъшно развитие на абстрактните понятия не обещавахе нещо по-различно.

Обучението обхващаше дял от висшата математика, познат като зависими променливи величини. Именно графиките бяха събудили спомена: винаги съм имал умерен талант да рисувам и за няколко дни ми беше станало интересно. Интересът ми умря почти моментално, когато открих, че графиките не са самоцелни, а се чертаят, за да

научим повече за зависимата променлива величина, а аз не знаех какво е зависима променлива величина.

Една графика, която ме затрудни особено, беше обсъждана в големи подробности.

Тя изобразяваше кривата на уравнение, в което едната величина се представяше като реципрочна или обратна на другата. Графиката представляваше хипербола. Едната ѝ част беше начертана в положителния квадрант, другата в отрицателния.

Всеки край на кривата беше с безкрайна величина, едновременно положителна и отрицателна.

Учителят беше обяснил какво би станало, ако завъртим тази графика около една от осите ѝ. Нито разбрах защо трябва да се чертаят графики, нито че биха могли да се въртят и отново се бях пренесъл във фантазиите си. Но все пак забелязах, че учителят беше нарисувал върху голямо парче картон на какво щеше да заприлича твърдото тяло, ако бъде завъртяно по този начин.

Резултатът беше обект със странна форма: дисковидно триизмерно тяло с безкраен радиус и с две хиперболични остриета над и под диска, всяко от които се стесняваше в посока на безкрайно далечна точка.

Това беше математическа абстракция и по онова време не ми се беше видяла особена интересна.

Но тази математическа невъзможност не ни беше преподавана без причина и учителят имаше основания да се опита да ни я нарисува. По заобиколния начин, по който ни се преподаваше всичко, в онзи ден аз бях видял формата на света, в който живеех.

С Дентън яздехме през гората в подножието на веригата хълмове, а пред нас се разстилаше дефилето.

Неволно дръпнах юздите и спрях коня.

— Градът! — извиках аз. — Къде е?

— Струва ми се, все още край реката.

— Тогава сигурно е унищожен!

Не можеше да има друго обяснение. Ако градът не се беше придвижил през тези трийсет дни, само нова атака би могла да го забави. Досега трябваше да е стигнал дефилето.

Дентън ме наблюдаваше с развеселено изражение.

— За пръв път ли си толкова далеч на север от оптимума? — попита той.

— Да.

— Но нали си бил в миналото. Какво стана, когато се върна в града?

— Беше атакуван — отвърнах аз.

— Да, но колко време беше изминало?

— Повече от седемдесет мили.

— Това повече ли беше, отколкото очакваше?

— Да. Мислех, че ме е нямало едва няколко дни, една-две мили във времето.

— Добре. — Дентън потегли и аз го последвах. — Обратното е вярно, ако вървиш на север от оптимума.

— Какво искаш да кажеш?

— Никой ли не ти е говорил за субективните величини на времето? — Озадаченото ми изражение отговори на въпроса му. — Ако отидеш на юг от оптимума, субективното време се забавя. Колкото по на юг отиваш, толкова по-бавно тече времето. В града времето тече горе-долу нормално, когато той е близо до оптимума и затова, когато се връщаш от миналото, ти се струва, че той се е придвижил много по-надалеч, отколкото е възможно.

— Но ние бяхме на север.

— Да, и ефектът е обратен. Докато яздим на север, нашето субективно време се ускорява и ни се струва, че градът изобщо не се е придвижил. От опит мога да ти кажа, че там са изминали около четири дни, откакто ни няма. В момента е по-трудно да се прецени, тъй като самият град е по-далеч на юг от оптимума, отколкото е нормално.

Няколко минути не казах нищо, като се опитвах да схвана идеята.

— Значи, ако градът можеше да се придвижи на север от оптимума, нямаше да се налага да изминава толкова много мили. Би могъл да спре.

— Не. Той трябва винаги да се движи.

— Но ако на мястото, където бяхме, времето тече по-бавно, градът би имал полза да се озове там.

— Не — повтори той. — Разликата в субективното усещане за време е относителна.

— Не разбирам — промърморих откровено.

Сега яздехме през долината към дефилето. Скоро щяхме да видим града, ако той наистина беше там, където предвиждаше Дентън.

— Има два фактора. Единият е движението на повърхността, другият е как величините за време на даден човек се променят субективно. И двата са абсолютни, но не и задължително свързани, доколкото знаем.

— Тогава защо?

— Слушай. Повърхността се движи във физически смисъл. На север се движи бавно — и колкото по на север отива човек, толкова по-бавно се движи, — а на юг се движи по-бързо. Ние смятаме, че ако беше възможно да се достигне най-северната точка, там земята изобщо няма да се движи. От друга страна, вярваме, че на юг движението на повърхността се ускорява до безкрайна величина в най-далечния край на света.

— Аз бях там... в най-далечния край.

— Изминал си... колко? Четирийсет мили? Може би случайно и повече? Отишъл си достатъчно далеч, за да почувстваш ефекта... но това е било само началото. Говорим за милиони мили. Буквално... милиони. Много повече според някои. Основателят на града Дистейн смятал, че светът е безкраен.

— Но градът трябва да измине само още няколко мили и ще се озове северно от оптимума.

— Точно така... и това много ще улесни живота. Пак ще трябва да местим града, но не толкова често и не толкова надалеч. Проблемът е, че само това можем да направим, за да не изоставаме от оптимума.

— Какво му е толкова специалното на оптимума?

— Там условията в този свят се доближават най-много до тези на планетата Земя. В точката на оптимума нашите субективни величини за време са нормални. Освен това, един ден трае двацет и четири часа. Навсякъде другаде в този свят субективното време на даден човек поражда малко по-дълги или по-къси дни. Скоростта на земята в оптимума е около една миля на всеки десет дни. Оптимумът е важен, защото в свят като този, където има толкова много променливи величини, имаме нужда от еталон. Не бъркай разстоянието, измерено в мили, с времето, измерено в мили. Ние казваме, че градът се е придвижил толкова много мили, а всъщност имаме предвид, че са изминали десет пъти по двацет и четири часови дни. Затова не бихме спечелили нищо, ако сме на север от оптимума.

Бяхме се изкачили до най-високата точка на дефилето. Анкерните гнезда за закотвяне на кабелите бяха монтирани и предстоеше придвижване на града. Виждаха се много пазители на реда, които охраняваха не само около него, но и от двете страни на железопътните линии. Решихме да не се спускаме към града, а да изчакаме при гнездата до приключване на преместването.

— Чел ли си Директивата на Дистейн? — каза изведнъж Дентън.

— Не. Чувал съм за нея. В клетвата.

— Точно така. Клаузевиц има копие. Трябва да я прочетеш, щом си член на гилдията. Дистейн е формулирал правилата за оцеляване в този свят и никой досега не е открил причина те да се променят. Струва ми се, че ще разбереш света малко по-добре.

— Дистейн разбирал ли го е?

— Така мисля.

Преместването отне още един час. Местните не се намесиха. Нямаше и следа от тях. Видях, че сега някои от пазителите на реда бяха въоръжени с пушки, вероятно отнети при последното сражение с тях.

Когато влязохме в града, отидох направо при централния календар и открих, че докато ни е нямало, са изминали три и половина дни.

Проведохме кратък разговор с Клаузевиц, после ни отведеха при Навигатор МакМахон. Двата с Дентън описахме терена, през който бяхме пътували, като посочихме основните особености на релефа върху нашата карта. Дентън нахвърли предложенията ни за маршрута, по който да поеме градът, като изброи това, което би могло да създаде проблем и алтернативни маршрути. Теренът беше подходящ за града. Хълмовете биха довели до малко отклонение от правата посока на север, но нямаше много стръмни наклони и земята беше с около трийсет метра по-ниска в северния край, отколкото височината, на която в момента се намираше градът.

— Веднага ще направим още две проучвания — обърна се Навигаторът към Клаузевиц. — Едното с пет градуса на изток, а другото с пет градуса на запад. Разполагате ли със свободни хора?

— Да, сър.

— Днес ще свикам Съвета и ще определим временния ви маршрут. Ако при тези две нови проучвания бъде открит по-добър терен, ще преразгледаме решението си по-късно. Колко скоро ще можете да направите нормално геодезично измерване?

— Веднага щом успеем да освободим хора от Пазителите на реда и Железопътните линии — отвърна Клаузевиц.

— Те са приоритет. Засега ще се задоволим с тези проучвания. Когато ситуацията се успокои, ще се съсредоточим отново върху тях.

— Да, сър.

Навигаторът взе картата ни и моята видео касета, и напуснахме кабинета.

— Сър, бих искал да отида като доброволец на едно от новите проучвания — казах на Клаузевиц отвън.

— Не — отговори той. — Взимаш си три дни отпуск, после се връщаш в Гилдията, отговаряща за железопътните линии.

— Но...

— Такива са правилата.

Клаузевиц се обърна и заедно с Дентън тръгнаха към стаята на Изследователите на бъдещето. Това беше и моя територия, но изведнъж се почувствах отхвърлен. Истината беше, че нямаше къде да отида. Докато работех извън града, ношувах в едно от спалните

помещения на Пазителите на реда. Сега, официално в отпуск, дори не бях сигурен къде точно живея. В стаята на Пазителите на бъдещето имаше легло и за момента можех да спя там, но знаех, че трябва да видя Виктория възможно най-скоро. Досега го отлагах и отсъствието ми от града беше добро извинение. Все още се чудех как да се справя с новата ситуация, а отговорът се криеше в срещата с нея. Смених си дрехите и взех душ.

Докато бях на север, в града нищо не се беше променило. Вътрешните и здравните администратори бяха изцяло погълнати от грижи за ранените и преустройството на помещенията за спане. Върху лицата на хората се четеше по-малко отчаяние, но дори и при това положение осъзнавах, че моментът не е подходящ да се опитвам да уредя някакъв си личен проблем.

Не беше лесно да намеря Виктория. След като разпитах няколко от вътрешните администратори, бях изпратен в импровизирана обща спалня на най-долното ниво, но тя не беше там. Поговорих с жената отговорник.

— Вие сте нейният бивш съпруг, нали?

— Точно така. Къде е тя?

— Не иска да ви вижда. Много е заета. Ще се свърже с вас по-късно.

— Искам да я видя — настоях аз.

— Не може. Сега бихте ли ме извинили, много сме заети.

Тя ми обърна гръб и продължи работата си. Огледах се из претъпканата спалня: в единия край спяха работници, които не бяха на смяна, а в другия лежаха ранени. Виктория не беше там.

Върнах се в стаята на Изследователите на бъдещето. Докато я търсех, взех решение. Нямаше смисъл да се мотая из града безцелно; можех спокойно да отида да работя по железопътните линии. Но първо исках да прочета копието на Клаузевиц от Директивата на Дистейн.

В стаята на Изследователите на бъдещето имаше само един член на гилдията. Той се представи като Изследовател на бъдещето Блейн.

— Ти си синът на Ман, нали?

— Да.

— Радвам се да се запознаем. Беше ли вече в бъдещето?

— Да.

Блейн ми харесваше. Не беше много по-възрастен от мен, а лицето му беше свежо и открито. Изглежда се зарадва, че има с кого да си поговори. Обясни ми, че по-късно през деня трябвало да тръгне на

север за едно от геодезичните измервания и следващите няколко мили щял да бъде абсолютно сам.

— Нормално ли е да ходим на север сами? — попитах.

— Нормално, да. Можем да работим по двойки, ако Клаузевиц разреши, но повечето Изследователи на бъдещето предпочитат да работят сами. Самият аз обичам да имам компания, там горе ми е малко самотно. Ами ти?

— Бил съм в бъдещето само веднъж. С Изследовател на бъдещето Дентън.

— Как се разбираше с него?

И ние продължихме да си говорим приятелски, без обичайните задръжки, които сякаш изникваха всеки път, когато се заговарях с някои от членовете на други гилдии. Самият аз подсъзнателно бях придобил такъв маниер на поведение и в началото предположих, че може да съм му се сторил сдържан. Откровеността му обаче ме накара да се отпусна и не след дълго го чувствах като стар приятел.

Разказах му, че съм направил видеозапис на слънцето.

— Заличи ли го?

— Какво искаш да кажеш?

— Изтрий го от лентата.

— Но защо?

Той се разсмя.

— Навигаторите ще се сърдят, ако го видят. Не е разрешено да използваш касетите за нищо друго, освен за изображения във връзка с терена.

— Те ще го видят ли?

— Биха могли. Ако са доволни от картата, вероятно ще проверят някои препратки. Малко вероятно е да изгледат цялата касета. Но ако го направят...

— Какво лошо има в това? — попитах аз.

— Такива са правилата. Лентата е ценна и не трябва да се хаби. Но не се тревожи за това. Защо записа слънцето?

— Хрумна ми една идея. Искях да я изпробвам и да я анализирам. Формата му е толкова интересна.

Блейн ме погледна с интерес.

— Какво е твоето мнение? — попита той.

— Обратни величини.

— Точно така. Как стигна до това заключение? Някой каза ли ти?

— Спомних си нещо от училището. Хипербола.

— Обмисли ли го вече внимателно? Има още нещо. Мислил ли си за повърхнината?

— Изследовател на бъдещето Дентън ми обясняваше. Каза, че била голяма.

— Не просто голяма... — отбеляза Блейн, — а безкрайно голяма. На север от града повърхността се извива нагоре в почти вертикална посока, но никога не става напълно отвесна. Южно от града тя става почти хоризонтална, но не съвсем. Светът, със своя безкраен радиус, се върти около оста си с безкрайна скорост.

Той съобщи този факт без да влага емоции и с безизразно лице.

— Шегуваш се — казах аз.

— Не, не се шегувам. Напълно сериозен съм. Там, където сме ние, близо до оптимума, последиците от въртенето са същите, каквито биха били на планетата Земя. По-далеч на юг, въпреки че ъгловата скорост е идентична, скоростта се увеличава. Когато беше в миналото, усети ли центробежната сила?

— Да.

— Ако беше отишъл по-далеч, сега нямаше да си тук, за да си го спомниш. Тази сила е съвсем истинска.

— Казаха ми — заобяснявах аз, — че нищо не може да се движи по-бързо от скоростта на светлината.

— Вярно е. Няма такова нещо. На теория обиколката на света е безкрайно дълга и той се движи с безкрайно голяма скорост. Но има или се смята, че има точка, в която материята престава да съществува и тя служи като ефективна окръжност. Тази точка се намира там, където въртенето на света придава на материята скорост, равна на тази на светлината.

— Значи скоростта не е безкрайна.

— Не съвсем. Но е страшно голяма. Виж слънцето.

— Виждам го — отвърнах аз. — Често.

— С него е същото. Ако не се въртеше, то щеше да е безкрайно голямо, това е истината.

— Дори и да е така, то не е чак толкова голямо. Как може да има място за повече от един обект с безкрайно големи размери? — попитах аз.

— Има отговор и за това. Няма да ти хареса. Отиди в библиотеката и намери някоя книга по астрономия. Няма значение коя. Всички те са от планетата Земя, така че ще откриеш едни и същи твърдения. Ако сега бяхме на планетата Земя, щяхме да живеем в безгранична вселена, изпълнена с определен брой големи тела с определен размер. Тук властва вселената: ние живеем в огромна вселена, която обаче има край и въпреки това е изпълнена с определен брой тела с безкрайна големина.

— В това няма никакъв смисъл.

— Знам — каза Блейн. — Казах ти, че няма да ти хареса.

— Къде се намираме?

— Никой не знае.

— Къде е планетата Земя?

— И това никой не знае.

— В миналото се случи нещо странно — казах аз. — Бях с три момичета. Докато вървахме на юг, телата им се промениха. Те...

— Видя ли някой в бъдещето?

— Не, ние... избягахме селата.

— На север от оптимума местните хора се променят физически. Стават много високи и слаби. Колкото по на север отиваме, толкова повече физическите фактори се променят.

— Бях само на около петнайсет мили на север.

— Тогава вероятно не си забелязал нищо особено. На трийсет и пет мили северно от оптимума всичко става много странно.

— Защо се движи повърхността? — попитах след известно време.

— Не съм сигурен — отговори Блейн.

— А някой знае ли?

— Не.

— Накъде се движи?

— Ще е по-добре да попиташ — отбеляза Блейн, — откъде се отдалечава?

— Ти знаеш ли?

— Според Дистейн движението на повърхността е циклично. В Директивата си пише, че на северния полюс земята всъщност е неподвижна. На юг от него тя се движи много бавно към екватора. Колкото повече се приближава към екватора, толкова по-бързо започва

да се движи както под ъгъл, заради въртенето, така и в права линия. В най-отдалечения край тя се движи в две посоки едновременно с безкрайна скорост.

Погледнах го с учудване и успях само да кажа:

— Но...

— Почакай... не съм свършил. Светът има и южна част. Ако той беше сфера, щяхме да я наричаме полукълбо, но Дистейн е възприел понятието за по-лесно. В северното полукълбо важи обратното. Тоест, земята се движи от екватора към южния полюс, като постоянно намалява скоростта си. На южния полюс тя отново е неподвижна.

— Пак не ми каза откъде се отдалечава земята.

— Дистейн предполага, че северният и южният полюс са идентични. С други думи, след като дадена точка от повърхността достигне южния полюс, тя се появява и на северния.

— Това е невъзможно!

— Не и според Дистейн. Той твърди, че светът е оформен като пространствена хипербола; тоест, всички граници са безкрайни. Ако можеш да си го представиш, границите придобиват характеристиките на противоположната им величина. Безкрайно отрицателното става безкрайно положително и обратно.

— Дословно ли го цитираш?

— Да. Но ти трябва да прочетеш оригинала.

— Така и ще направя — казах аз.

Преди Блейн да напусне града и да се отправи на север решихме, че когато кризата извън града отmine, ще поюздим заедно.

Като останах сам, прочетох копието от Директивата на Дистейн, което Блейн беше взел за мен от Клаузевиц.

То се състоеше от няколко страници напечатан текст, голяма част от който щеше да бъде неразбираема за мен, ако го бях прочел, когато за пръв път се осмелих да изляза извън града. Сега, благодарение на собствените ми представи и опита, който бях придобил, както и на онова, което Блейн ми разказа, той ми служеше само за потвърждение. Открих донякъде логиката в системата на гилдиите: опитът ми беше помогнал да започна да разбирам.

Имаше много теоретична математика и дълги изчисления, на които хвърлих само бегъл поглед. По-интересно ми беше онова, което приличаше на бързо нахвърлен дневник и някои пасажи привлякоха вниманието ми:

Намираме се далеч от Земята. Съмнявам се, че някога отново ще видим родната си планета, но за да оцелеем тук, трябва да се съхраним като микрокосмос на Земята. Ние сме изоставени и изолирани. Заобикаля ни един враждебен свят, който ежедневно застрашава оцеляването ни. Докато сградите ни стоят непокътнати, ще можем да оцелеем на това място. Първостепенната ни задача е защитата и опазването на нашия дом.

По-нататък той пишеше:

Измерих скоростта на регресия като една десета от сухопътната миля за период от двацет и три часа и четирийсет и седем минути. Въпреки че отклонението в южна посока е бавно, то е постоянно; следователно градът ще се придвижва с поне една миля на всеки десет дни.

Нищо не трябва да се изпречва на пътя му. Вече се натъкнахме на една река и я прекосихме при огромна опасност. Без съмнение ще срещаме още препятствия в идните дни и мили и ще трябва да сме подготвени. Трябва да се концентрираме върху намирането на някакви местни материали, които да могат да се съхраняват за постоянно в сградите за следваща употреба като строителни материали. Ако бъдем предупредени навреме, трябва да можем да построим мост.

Стърнър беше изпратен напред и ни съобщава, че на няколко мили пред нас има блатиста местност. Вече изпратихме екипи на североизток и северозапад, за да определят докъде се простира тресавището. Ако не е прекалено широко, можем да се отклоним от северната

посока за известно време и да наваксаме разликата впоследствие.

След това въведение следваха две страници с теория, която Блейн се беше опитал да ми разясни. Изчетох я два пъти и всеки път проумявах написаното малко по-добре. Оставих я и продължих да чета нататък. Дистейн пишеше:

Чен осигури запасите от ядрено гориво, които бях поискал. Всичко се оказа непотребно! С транслационния генератор те вече не са нужни! Не казах нищо на Л. Харесва ми да споря с него... защо да не продължим? Бъдещите поколения ще бъдат на топло!

Температурата на въздуха днес: — 23 °С.
Продължаваме да се движим на север.

По-нататък:

Проблеми с една от гъсеничните вериги. Т. ме посъветва да разреши да ги демонтират. Казва, че Стърнър докладва от север, че се е натъкнал на нещо, което прилича на останки от железопътна линия. Някакъв невероятен план да придвижим града по релсите по някакъв начин.

Т. казва, че ще стане.

И по-нататък:

Реших да създам система от гилдии. Приятен архаизъм, който всички одобряват. Начин да структурираме организацията без драстично да променяме начина на управление, но според мен в града ни би могло да се наложи система, която ще надживее всички ни.

Демонтирането на гъсеничните вериги напредва задоволително. Причини голямо забавяне. Надявам се да наваксаме.

Наташа роди днес момче.

Доктор С. ми даде още хапчета. Казва, че работя твърде много и трябва да си почивам. По-късно, може би.

Към края на Директивата се прокрадваше по-дидактичен тон:

В онова, което написах тук, следва да бъдат посветени само онези, които се осмелят да излязат навън; не е нужно на онези, които са вътре в града, да им бъде напомняно за страховитите перспективи. Организираните сме добре: разполагаме с достатъчно механична енергия и човешка инициативност, за да се запазим невредими в този свят за още известно време. Онези, които идват след нас, трябва да научат по трудния начин какво ще стане, ако не успеем да се възползваме от нашата енергия или от нашата инициативност, и това познание ще е достатъчно, за да използваме и двете максимално.

Някой от Земята трябва да ни намери един ден, ако такава е волята Божия. Дотогава нашата максима е оцеляване на всяка цена.

От сега нататък се споразумяваме и с настоящото нареждаме:

Върховната отговорност е в ръцете на Съвета. Тези мъже ще направляват града и ще бъдат наричани Навигатори. Членовете на Съвета, които не могат да бъдат по-малко от дванайсет, ще се избират от старшите членове на следните гилдии:

Гилдия за релсите: която ще носи отговорност за поддръжката на железния път, по който се движи градът;

Гилдия за тракция: която ще носи отговорност за поддържането на движещата сила на града;

Гилдия на изследователите на бъдещето: която ще носи отговорност за проучването на земите, през които ще

премине нашият град в бъдеще;

Гилдия за мостове: която ще носи отговорност за безопасното преминаване през земни препятствия, ако няма друг възможен път.

Освен това, ако е необходимо в бъдеще да се създадат други гилдии, такива не могат да бъдат създавани без единодушното гласуване на Съвета.

(подпис)
Франсис Дистейн

По-голямата част от Директивата представляваше кратки бележки, датиращи последователно от 23 февруари 1987 до 19 август 2023. Последното подписано изложение носеше дата 24 август 2023.

Имаше още два листа. Единият беше допълнение и отбелязваше сформирването на Гилдията за разменна търговия и Гилдията на пазителите на реда. Нямахте дата. На другия лист имаше графика, начертана на ръка. Тя изобразяваше хипербола, образувана от уравнението $y=1/x$, а под него бяха изписани някакви математически знаци, които не можех да разбера. Това беше Директивата на Дистейн.

Извън града работата по полагането на релсите напредваше.

Когато се присъединих към бригадите, които монтираха линиите, повечето релси, намиращи се зад града, бяха извадени, и други екипи ги поставяха отново от горния край на дефилето надолу по дългата долина към гората. Атмосферата се беше разведрила; според мен заради успешното и необезпокоявано преместване на града далеч от реката. Освен това наклонът на следващия участък беше в наша полза. Щеше да се наложи да използваме кабелите и анкерите, за да се преодолеят последиците от центробежната сила, която се усещаше дори тук.

Чувствах се някак особено да стоя на земята край града и да гледам как се простира във всички посоки върху равнината. Сега знаех, че такива забележимо хоризонтални линии не съществуват; при оптимума, който според необятната скала на този свят не се намираше чак толкова далеч, земята на практика беше наклонена на цели четирийсет и пет градуса на север. Но дали усещането беше по-различно от това да живееш на повърхността на един сферичен свят като планетата Земя? Спомних си, че в училището прочетох една книга, написана на някакво място, наречено Англия, която разказваше за същото това място. Книгата беше за малки деца и описваше живота на едно семейство, което планираше да емигрира на друго място, наречено Австралия. Децата в книгата вярваха, че там, където отиват, ще бъдат с главата надолу и авторът се беше постарал да обясни как всички точки върху една сфера изглеждат в отвесно положение заради гравитацията. Същото ставаше и в нашия свят. Бях и на север и на юг от оптимума, и винаги земята изглеждаше хоризонтална.

Тежката работа по железопътните линии ми харесваше. Хубаво беше отново да използвам тялото си и да не ми остава време да мисля за нещата, които ме подлудяваха.

Оставаше да оправя една голяма бъркотия: Виктория.

Трябваше да я видя, колкото и неприятна да беше срещата, и исках да изгледа нещата бързо. Докато не говорех с нея, независимо от

резултата, нямаше да се чувствам спокойно в града.

Вече бях свикнал да приемам физическото обкръжение на града. Малко въпроси оставаха без отговор. Разбирах как и защо се движи градът, знаех за многото неуловими опасности, които го очакваха, ако той някога прекратеше пътуването си на север. Знаех, че градът е уязвим и точно в този момент беше застрашен от нови атаки, но на това положение скоро щеше да се сложи край.

Само че нищо от това не можеше да разреши личната криза, причинена от раздялата с едно момиче, което бях обичал само за няколко дни, както ми се струваше.

Открих, че като член на гилдията имам право да присъствам на съвещанията на Съвета на навигаторите. Не бях задължен да участвам активно, но можех да наблюдавам заседанието като зрител.

Казаха ми, че ще има съвещание и реших да присъствам.

Навигаторите се събираха в малка зала, разположена точно зад главната квартира на Навигацията. Срещата беше непринудена. Очаквах повече церемониалност и тържественост, но тъй като се вземаха жизненоважни решения за управлението на целия град, атмосферата беше по-скоро делова. Навигаторите влязоха в залата и заеха местата си около масата.

Присъстваха двама Навигатори, които познавах по име, Олсън и МакМахон, както и още тринайсет.

Първият обсъждан въпрос беше военното положение навън. Един от Навигаторите се изправи, представи се като Навигатор Торене и докладва стегнато за ситуацията в момента.

Пазителите на реда бяха открили, че в непосредствена близост до града все още има поне стотина местни мъже, повечето въоръжени. Според военното разузнаване, те бяха деморализирани, защото бяха понесли много жертви; това било, каза Навигаторът, в рязък контраст с духа на нашите войски, които смятали, че могат да отбият следващи атаки. Сега те разполагали с двайсет и една пушки, отнети от местните и малко муниции, взети също със сила. А в Гилдията за тракция открили метод за производството им в малки количества.

Втори Навигатор потвърди, че това е така.

Следващият доклад беше за състоянието на градската инфраструктура.

Проведе се продължителна дискусия какви възстановителни работи трябва да се предприемат и колко скоро да започнат. Споменавахе си, че вътрешните администратори са подложени на голямо напрежение и осигуряването на места за спане е от първостепенно значение.

Навигаторите се съгласиха, че приоритет има изграждането на ново спално крило.

Тази дискусия доведе естествено до по-значими въпроси, които живо ме интересуваха.

Доколкото можех да преценя, присъстващите Навигатори изказваха основно две мнения. Едните се обединяваха около идеята, че предишната политика на „затворен град“ трябва да бъде приложена отново, колкото е възможно по-бързо. Другите смятаха, че е изживяла времето си и трябва да бъде изоставена завинаги.

Струваше ми се, че това е изключително важен въпрос, който би могъл драстично да промени социалната структура на града... но това остана неуточнено в хода на дискусията. Да се откажем от „затворената“ система би означавало, че всеки, който израсне в града, постепенно ще научава истината за ситуацията, в която съществува градът. Това предполагаше нов начин на обучение и щеше да доведе до промени в правомощията на самите гилдии.

Накрая, след много призови за гласуване и предложения за изменения, се пристъпи към гласуване с вдигане на ръце. С гласовете на мнозинството беше решено системата на „затворен град“ да не се въвежда отново за момента.

Последваха нови разкрития. От следващата точка от дневния ред излезе наяве, че в града има седемнайсет пренасочени жени, които бяха тук още преди първата атака на местните хора. Проведе се дебат какво трябва да се прави с тях. Събранието беше информирано, че жените искат да останат в града; веднага стана ясно, че нападенията може би са имали за цел да ги освободят.

Ново гласуване: трябва да им се разреши да останат в града, докато желаят.

Беше решено също така чираците вече да не бъдат посвещавани в тази длъжност чрез изпитанието отиване в миналото. То беше отменено след първото нападение, а сега някои от Навигаторите подкрепяха връщането му. Стана ясно, че дванайсет чираци са били

убити в миналото, а други петима са в неизвестност. Решиха отмяната да остане в сила.

Всичко това ми беше много интересно. До този момент не съзнавах колко отблизо Навигаторите следят работата на системата. Не беше казано нищо конкретно, но членовете на някои гилдии считаха Навигаторите за група застаряващи педанти, които са скъсали с действителността. Някои от тях определено бяха в напреднала възраст, но работеха пълноценно. Забелязах, че има много празни места, предназначени за членове на другите гилдии, и си помислих, че би трябвало повече от тях да присъстват на съвещанията на Навигаторите.

Имаше още въпроси за решаване. Докладът, който двамата с Дентън изготвихме за терена на север, беше представен от Навигатор МакМахон. Той добави, че се провеждат още две проучвания на пет градуса по-далеч и резултатите ще станат известни след ден-два.

Участващите в събранието се договориха градът да продължи по временния маршрут, набелязан от Дентън и мен, докато не се намери по-подходящ.

Накрая, Навигатор Лукан повдигна въпроса за тегленето на града. Той каза, че от Гилдията за тракция предложили план за малко по-бързото му придвижване. Повторното достигане на оптимума щяло да бъде важна крачка за връщането на града към нормалното състояние и всички се съгласиха с това.

Според предложението трябва да се състави график за непрекъснатото му изтегляне. Това щяло да изисква по-добър контакт с Гилдията, отговаряща за железопътните линии, а рискът от скъсани кабели може би щял да нарасне. Но той твърдеше, че след изгарянето на моста ще имаме недостиг на така ценните запаси от релси и градът ще трябва да се изтегля на по-къси разстояния. Предложението на Гилдията за тракция беше северно от града да се полагат по-къси участъци от железопътната линия, а лебедките да работят непрекъснато. Периодично те щяха да бъдат спирани за основен ремонт и тъй като наклоните на бъдещата територия бяха до голяма степен благоприятни за нас, бихме могли да придвижваме града с достатъчно голяма скорост, за да се върнем при оптимума в рамките на двайсет-двайсет и пет мили от изтеклото време.

Малко бяха против този план, въпреки че председателят поиска подробен доклад. Резултатът от гласуването беше девет гласа „за“,

шест — „против“. Когато докладът бъдеше представен, градът щеше да премине в непрекъснат ход веднага, щом е възможно.

Трябваше да напусна града за проучвателна мисия на север. Сутринта ме отзоваха от работата ми по железопътните линии и Клаузевиц ми даде инструкции. Щях да тръгна на следващия ден и да пропътувам двайсет и пет мили на север от оптимума, след което да се върна и да докладвам за характера на терена и местоположението на различните селища. Можех да избирам дали да работя сам или с друг член от Гилдията на изследователите на бъдещето. Като си спомних за новото си приятелство с Блейн, помолих да отида заедно с него и ми разрешиха.

Нямах търпение да тръгна. Не се чувствах длъжен да продължавам с физическия труд по железопътните линии. Мъжете, които никога не бяха излизали извън града, работеха добре в екип и напредвахме много по-бързо, отколкото когато наемахме местна работна ръка.

Последната атака на местните сега ни изглеждаше много далечна и духът беше висок. Стигнахме дефилето благополучно и пред нас се разкри дълъг склон, който се спускаше през долината. Времето беше хубаво и всички имаха големи надежди.

Вечерта се върнах в града. Реших да обсъдя проучвателната мисия с Блейн и да прекарам нощта в помещенията на Изследователите на бъдещето. Щяхме да сме готови за тръгване на разсъмване.

Докато вървах по коридорите, видях Виктория.

Тя работеше сама в малък офис, пълен с купчини хартии. Влязох и затворих вратата.

— А, ти ли си — измърмори тя.

— Нещо против?

— Имам много работа.

— И аз.

— Тогава ме остави на мира и продължавай да си я вършиш.

— Не — казах аз. — Искам да поговорим.

— Някой друг път.

— Не можеш вечно да ме избягваш.

— Вече не съм длъжна да говоря с теб — каза тя.

Взех писалката от ръката ѝ и я хвърлих. На пода се пръснаха листа и тя се стресна.

— Какво стана, Виктория? Защо не ме дочака?

Тя гледаше в хартиите по земята и не отговаряше.

— Хайде... кажи ми.

— Беше толкова отдавна. Още ли има значение за теб?

— Да.

Сега тя отвърна на погледа ми. Беше се променила много, изглеждаше остаряла. Видимо по-уверена, приличаше повече на жена... но аз разпознах характерния начин, по който държеше главата си, как стискаше ръцете си: в полусвит юмрук, като изпъваше два пръста, а другите сочеха навътре.

— Хелуърд, съжалявам, ако си бил наранен, но и на мен ми дойде много. Това достатъчно ли е?

— Знаеш, че не е. Ами всички онези неща, за които си говорехме?

— Например?

— Лични неща, интимни.

— Клетвата ти е на сигурно място... не се тревожи.

— Дори не мислех за нея — казах аз. — Говоря за другите неща, за теб и мен?

— Нашата любов?

Потрепнах.

— Да.

— И това беше много отдавна. — Може би тя беше забелязала реакцията ми, защото изведнъж омекна. — Съжалявам, не исках да съм груба.

— Говори каквото искаш.

— Не... просто не очаквах да те видя. Нямахте те толкова дълго време! Можеше да си мъртъв и никой не ми казваше нищо.

— Ти попита ли някого?

— Шефа ти. Клаузевиц. Каза ми единствено, че си напуснал града.

— Но нали ти казах къде отивам. Казах ти, че трябва да отида на юг от града.

- И каза, че ще се върнеш след няколко мили.
- Знам — отвърнах аз. — Сбърках.
- Какво стана?
- Аз... забавих се. — Дори не знаех как да ѝ обясня.
- И това е всичко. Забавил си се?
- Оказа се много по-надалеч, отколкото си мислех.

Тя започна безцелно да рови из хартиите, като се опитваше да ги подреди.

- Така и не видя Дейвид, нали?
- Дейвид? Така ли го нарече?

— Той беше... — Тя отново вдигна поглед към мен, а очите ѝ бяха пълни със сълзи. — Трябваше да го оставя в училището, имаше да се върши страшно много работа. Виждах го всеки ден и тогава дойде първата атака. Трябваше да съм на пост в пожарната и не можех... По-късно слязохме долу в...

Затворих очи и се обърнах. Тя скри лице с ръце и започна да плаче. Подпрях се на стената, а после заплаках и аз.

В този момент влезе някаква жена влезе, видя какво става и бързо ни остави отново сами. Облегнах се с цялата си тежест на вратата, за да не ни прекъсват повече.

След известно време Виктория каза:

— Мислех, че никога няма да се върнеш. В града настъпи голямо объркване, но аз успях да намеря един човек от твоята гилдия. Той каза, че много чираци са били убити на юг. Казах му откога те няма. Той не можеше да се ангажира с нищо конкретно. Знаех единствено, че те няма отдавна, а обеща да се върнеш бързо. Изминаха близо две години, Хелуърд.

- Предупредиха ме — казах аз. — Но не повярвах.
- Защо?

— Трябваше да пропътувам около осемдесет мили, натам и обратно. Мислех си, че ще успея за няколко дни. Никой в гилдията не ми каза защо не мога да го направя.

- Но те са знаели?
- Несъмнено.
- Можеха поне да изчакат, докато ни се роди детето.

— Трябваше да тръгна, когато ми наредиха. Това беше част от обучението в гилдията.

Сега Виктория беше по-спокойна отпреди; емоционалната реакция напълно беше унищожила антипатията, която усещах, вече бяхме в състояние да разговаряме по-спокойно. Тя вдигна падналите хартии, подреди ги и ги сложи в едно чекмедже. Седнах на стола срещу нея.

— Знаеш, че системата на гилдиите ще трябва да се промени — каза тя.

— Не драстично.

— Ще бъде унищожена напълно. Трябва. Всъщност това вече се случи. Сега всеки може да излезе извън града. Навигаторите да се придържат към старата система, колкото си искат, защото живеят в миналото, но...

— Не са толкова тесногръди, колкото си мислиш — прекъснах я аз.

— Ще се опитат да върнат секретността и да скрият истината веднага, щом могат.

— Грещиш — заявих категорично. — Знам, че грещиш.

— Добре... но някои неща ще трябва да се променят. Сега всички в града знаят за опасността, в която се намираме. Проправяли сме си път през тези земи с измами и кражби и точно това поражда опасностите. Време е да сложим край на това.

— Виктория, ти не...

— Виж само пораженията! Трийсет и девет деца бяха убити! Бог знае колко са разрушенията. Да не мислиш, че можем да оцелеем, ако хората отвън продължат да ни нападат?

— Сега е по-спокойно. Ситуацията е под контрол.

Тя поклати глава в знак на несъгласие.

— Не ме интересува каква е сегашната ситуация. Мисля в дългосрочен план. В основата на всичките ни беди е придвижването на града. Точно това положение поражда опасността. Ние преминаваме през земята на други хора, уговаряме сделки за работна ръка, която да мести града, водим жени, които да правят секс с мъже, непознати за тях... и всичко това, за да не спира градът да се движи.

— Градът никога не може да спре — казах аз.

— Виждаш ли... ти вече си част от системата на гилдиите. Повтаряш все едно и също, без да схващаш цялостната картина.

Градът трябва да се движи, градът трябва да се движи. Не приемай това твърдение за несъмнена истина.

— То е несъмнена истина. Знам какво ще стане, ако спре.

— Е?

— Градът ще бъде унищожен и всички ще загинем.

— Не можеш да го докажеш.

— Не... но знам, че ще стане така.

— Мисля, че грешиш — каза Виктория. — И не съм само аз. Дори през последните няколко дни чух да го казват и други. Хората имат глави на раменете си. Те бяха навън и видяха какво е. Няма друга опасност, освен тази, която създаваме сами.

— Виж, не желая да се караме за тези неща — казах аз. — Исках да те видя и да поговорим за нас.

— Едно и също е. Онова, което се случи с нас, е косвено свързано с правилата в града. Ако не беше член на гилдия, още можехме да живеем заедно.

— Има ли някакъв шанс...?

— Ти искаш ли го?

— Не съм сигурен — отвърнах.

— Невъзможно е. Поне за мен. Не бих могла да се примиря с онова, в което вярвам, с твоя начин на живот. Опитвахме се и това ни раздели. Както и да е, сега живея с...

— Знам.

Тя ме погледна и усетих отчуждението ѝ.

— В нищо ли не вярваш, Хелуърд? — попита тя.

— Само в това, че системата на гилдиите, с всичките ѝ несъвършенства, е логична.

— И искаш пак да заживеем заедно — всеки със своите убеждения? Няма да стане.

И двамата се бяхме променили много; тя беше права. Нямахме смисъл да си представяме какво би могло да бъде при създадите се обстоятелства. Нямахме как да разделим личните си взаимоотношения от системата на града.

Въпреки това отново се опитах да ѝ обясня случилото се, исках да намеря път към нея, да съживим предишните чувства, които изпитвахме един към друг. Виктория откликна любезно, но според мен и двамата разбрахме, че нямаме бъдеще заедно. Почувствах се по-

добре след като я видях. Тръгнах към помещенията на Изследователите на бъдещето и осъзнах, че сме успели да разрешим най-сериозния проблем помежду ни.

На следващия ден заедно с Блейн се отправихме на север, за да изследваме бъдещето. Тогава започна дългият период, през който градът възвърна сигурността си и претърпя радикални промени.

Станах свидетел на този постепенен процес, тъй като собствените ми възприятия за реалното протичане на времето в града бяха изкривени заради пътуването ми на север. От опит научих, че на около двайсет мили северно от оптимума един ден се равняваше на час от изминалото в града време. Доколкото беше възможно, следях случващото се в града и присъствах на повечето събрания на Навигаторите.

Градът се върна към спокойното си съществуване по-бързо, отколкото бяха очаквали повечето хора.

Нямаше вече нападения от местните хора, въпреки че един от пазителите на реда, участвал в разузнавателна мисия, беше заловен и убит. Скоро след тази случка, ръководителите на Пазителите на реда обявиха, че местните жители са се разпръснали и се връщат към селищата си на юг.

Въпреки че военното положение продължи дълго време, то така и не беше отменено напълно. Мъжете, мобилизирани от Пазителите на реда, постепенно бяха освободени от задълженията си за поддържане на реда и можеха да започнат работа по други проекти.

Както бях научил на първото събрание на Навигаторите, начинът, по който се придвижваше градът, беше променен. След някои първоначални затруднения, успешно беше създадена система за непрекъснато теглене, като се използваше сложна схема от редуващи се кабели и постоянно монтиране на железопътни линии. Една десета от милята за период от двайсет и четири часа не беше чак толкова голямо разстояние за изминаване и не след дълго градът достигна оптимума.

Установи се, че тази система всъщност предоставя по-голяма свобода за движение. Например беше възможно да се отклоним

съществено от посоката право на север, ако се появеше някое действително голямо препятствие.

Теренът се оказа благоприятен. Както показваха нашите проучвания, общата надморска височина намаляваше и повечето наклони на повърхността работеха в наша полза.

В тази област имаше повече реки, отколкото биха искали Навигаторите, и Строителите на мостове имаха много работа. Но след като градът достигна оптимума и придоби по-голям капацитет да поддържа скорост, съответстваща на движението на земята, разполагахме с повече време да вземаме решения и с повече време да построим безопасен мост.

С известно колебание в началото, системата за разменна търговия се въведе отново.

Макар и закъсняла, преценката на събитията беше в полза на града и преговорите за търговия се водеха по-добросъвестно, отколкото преди. Градът плащаше по-щедро за работната ръка, от която все още имаше нужда, и дълго време се опитваше да избягва пренасочването на жени.

Проследих дебата по тази тема в продължение на множество събрания на Навигаторите. В града все още имаше седемнайсет пренасочени жени, които бяха с нас още преди първата атака, и те не изразиха желание да се връщат у дома си. Но все още се раждаха главно момчета и много хора вече искаха върне предишната система за пренасочване на жени. Никой не знаеше защо има такъв дисбаланс в разпределението на половете, но фактът беше безспорен. Освен това, три от жените бяха родили през последните няколко мили и бебетата до едно бяха момчета. Предполагаше се, че колкото по-дълго жените, дошли отвън, остават в града, толкова по-голяма е вероятността те да родят момчета. И отново никой не разбираше защо става така.

При последното преброяване беше установено, че имаше общо седемдесет и шест момчета и четирийсет момичета на възраст под сто и петдесет мили.

С нарастването на този процент Гилдията за разменна търговия беше упълномощена да поднови преговорите.

Всъщност точно това решение придаваше особено значение на протичащите в обществото на града промени.

Системата на „отворен град“ беше останала и хора, които не бяха членове на гилдии, също можеха да присъстват на събранията на Навигаторите като зрители. Няколко часа след като беше обявено, че разменната търговия с жени се подновява, всички в града бяха научили новината и имаше протестиращи. Въпреки това, решението влезе в сила.

Макар че отново се използваша наемни работници, сега те бяха далеч по-малко, отколкото преди и по железопътните линии и по кабелите винаги работеха голям брой хора от града. Действията, които предприемаше градът, не оставаха дълго в тайна.

Но хората не знаеха почти нищо за истинския характер на света, в който живеехме.

По време на един от дебатите чух за пръв път думата „терминатор“. Разбрах, че Терминаторите са група хора, които се противопоставят активно на продължаващото придвижване на града и са твърдо решени да го спрат. Знаеше се, че Терминаторите не са войнствено настроени и не биха предприели директни действия, но се радваха на значителна подкрепа вътре в града.

Взе се решение да започне програма за превъзпитание, за да се представи образно необходимостта от придвижването на града на север.

Следващото събрание беше брутално разтурено.

Група хора нахлу в залата по време на заседанието и се опита да заеме председателското място.

Не се изненадах, когато сред тях видях Виктория.

След бурни спорове Навигаторите повикаха на помощ Пазителите на реда и събранието беше закрито.

Колкото и да беше чудно, с този инцидент Терминаторите постигнаха желания резултат. Събранията на Навигаторите отново бяха закрити за широката публика. Раздвоението във възгледите на обикновените хора от града продължи да се разширява. Терминаторите имаха значителна подкрепа, но не разполагаха с власт.

Последваха няколко инцидента. Един кабел беше прерязан при мистериозни обстоятелства, а веднъж един от Терминаторите се опита да говори пред наемните работници и да ги накара да се върнат по селата си. Но като цяло движението на Терминаторите беше един от проблемите на Навигаторите.

Превъзпитанието вървеше добре. Организирах поредица от лекции, които имаха за цел да разяснят специфичните опасности на този свят, а желаещите да ги чуят бяха доста. Моделът на хиперболатата се възприе за емблема на града и членовете на гилдиите го носеха като орнамент, бродиран на гърдите на пелерините си.

Не знам доколко обикновените хора от града разбираха нещо от лекциите. Дочух да ги обсъждат, но влиянието на Терминаторите отслабна и доверието в тях намаля. Дълго време хората от града умишлено бяха оставени да мислят, че той съществува в един свят, подобен на планетата Земя, ако не и на самата планета Земя. Може би реалната ситуация беше прекалено възмутителна, за да повярва някой в нея: те щяха да се вслушат в онова, което им се казва, и може би да му повярват, но според мен Терминаторите въздействаха повече върху чувствата на хората.

Независимо от всичко, градът продължи да се придвижва бавно на север. От време на време аз се откъсвах от другите си дела и се опитвах да си го представя като малка точица материя в един чужд свят; гледах на него като на част от една вселена, която се опитва да оцелее в друга; като град, пълен с хора, който пълзи по склон под четирийсет и пет градуса срещу движещата се повърхност с помощта на няколко тънки кабела.

С връщането на града към по-стабилен начин на живот задачите, свързани с изследването на бъдещето, станаха по-рутинни.

За нашите цели земята на север от града беше разделена на няколко сегмента, които се разпростираха от оптимума във всички посоки през интервали от пет градуса. При нормални обстоятелства градът не би търсил маршрут, който отстои на повече от петнайсет градуса право на север, но допълнителната възможност да се отклонява за кратко време предоставяше значителна гъвкавост.

Процедурата беше проста. Геодезистите яздеха северно от града сами или по двойки и изследваха отредения им сегмент. Разполагахме с много време.

Често се чувствах окрилен от усещането за свобода на север. Това, ми каза Блейн веднъж, било типично за повечето Изследователи на бъдещето. Защо да бързаш да се връщаш, щом един ден, прекаран в безделие край някоя река, трае едва няколко минути от времето в града?

За приятните преживявания на север се заплащаше определена цена, която ми се струваше нереална, докато не изпитах последиците ѝ върху себе си. Един ден, преминал в безгрижие на север, беше един ден от живота ми. За петдесет дни остаряхах с пет мили в града, но хората там остаряваха само с четири дни за същото това време. В началото това беше без значение: връщахме се в града толкова често, че не виждах и не усещах разликата. Но с времето хората, които познавах — Виктория, Джейз, Малчускин — сякаш изобщо не остаряваха, докато един ден, като се погледнах в огледалото, видях голяма промяна.

Не исках да заживявам с друго момиче за постоянно. Все повече вярвах в теорията на Виктория, че начинът на живот в града може да разруши всяка една връзка.

Първите пренасочени жени щяха скоро да дойдат в града и ми казаха, че като неженен мъж имам право да правя секс с някоя от тях за известно време. В началото отхвърлих идеята, защото не ми допадаше. Струваше ми се, че дори една чисто физическа връзка трябва да е допълнена от споделени емоции, но начинът, по който се уреждаше изборът на партньори, беше изкусно съобразен със съществуващите обстоятелства. Винаги, когато бях в града, ме насърчаваха заедно с другите необвързани мъже да общуваме и да се сближаваме с момичетата в специално предназначена за тази цел стая за развлечения. Отначало се чувствах неудобно, но след известно време свикнах с тези моменти и накрая задръжките ми паднаха.

Започнах да харесвам едно момиче на име Дорита, което също ме харесваше, и не след дълго ни предоставиха една стаичка, където можехме да живеем заедно. Нямахме много общо помежду си, но опитите ѝ да говори английски бяха очарователни и компанията ми изглежда ѝ беше приятна. Скоро забременя и в свободните дни между изследователските мисии наблюдавах напредването на бременността ѝ.

Бавно, невероятно бавно.

Бавното придвижване на града ме дразнеше все повече. Според субективната ми представа за време бяха изминали сто и петдесет,

може би двеста мили, откакто бях станал пълноправен Изследовател на бъдещето, а градът все още се намираще в района на онези хълмове, където се намирахме по време на нападенията.

Подадох молба за временно прехвърляне в друга гилдия; колкото и да ми харесваше свободния живот в бъдещето, чувствах, че времето ми лети.

В продължение на няколко мили работих с Гилдията на тракцията и през това време Дорита роди. Даде живот на близнаци: момче и момиче. Страхотен повод за празнуване... но разбрах, че градският живот поражда друг вид недоволство у мен. Бях работил с Джейз, който на времето беше няколко мили по-възрастен от мен. Сега той беше видимо по-млад и нямахме почти нищо общо помежду си.

Малко след раждането Дорита напусна града, а аз се върнах в собствената си гилдия.

Също като членовете на Гилдията на изследователите на бъдещето, които бях виждал като чирак, все по-трудно се приспособявах към града. Харесваше ми да съм сам, откраднатите часове на север ми носеха удоволствие и се чувствах неудобно в града. Започнах да рисувам, но не споделих това с никого. Вършех работата си за гилдията колкото може по-бързо и ефикасно, а после се качвах на коня и поемах към бъдещето, където скицирах всичко, което виждах. Опитвах се да нарисувам пейзаж, където времето почти е спряло.

Наблюдавах града от разстояние, той ми беше чужд; не го чувствах вече част от този свят, нито пък част от мен. Миля след миля той се придвижваше напред, без никога да намери и без дори да търси място, където най-после да спре.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

1

Тя изчака на прага на църквата, докато спорът в другия край на площада продължаваше. Във временната работилница свещеникът и двама помощници работеха търпеливо върху реставрацията на гипсовата статуя на Дева Мария. В църквата беше прохладно и въпреки че част от покрива беше в ремонт, вътре изглеждаше спокойно и чисто. Знаеше, че не би трябвало да е тук, но някакъв инстинкт я накара да влезе вътре, когато пристигнаха двамата мъже.

Сега ги наблюдаваше как разговарят сериозно с Луис Карвало, самопровъзгласилия се водач на селото и с няколко други мъже. В друго време може би свещеникът щеше да поеме отговорността за общността, но също като нея отец Дос Сантос беше новодошъл в селото.

Мъжете бяха пристигнали в селото по пресъхналото корито на потока и сега конете им пасяха, докато спорът продължаваше. Беше прекалено далече, за да долови какво точно си казваха, но изглежда сключваха някаква сделка. Селяните говореха на дълго и широко, като се преструваха, че предложението не ги интересува, но тя знаеше, че ако наистина е така, едва ли щяха да си направят труда да дойдат дотук и да се срещнат с ездачите.

Именно те привлякоха интереса ѝ. Беше очевидно, че не идват от някое съседно село. За разлика от местните жители, видът им беше удивителен: носеха черни пелерини, добре прилягащи панталони и кожени ботуши. Конете им бяха оседлани, добре гледани и въпреки че носеха големи дисаги, тежко натоварени с оборудване, не изглеждаха уморени. Никой от конете, които беше виждала по тия места, не беше в такава добро състояние.

Любопитството започна да надделява над инстинкта ѝ и тя пристъпи напред, за да научи какво става. През това време преговорите явно бяха приключили, защото мъжете от селото се оттеглиха, а другите двама се върнаха при конете си.

Яхнаха ги и се отправиха назад по пътя, по който бяха дошли. Тя се спря и се загледа след тях, като обмисляше дали да ги последва или

не.

Когато се изгубиха от погледа ѝ сред дърветата покрай потока, бързо напусна площада, притича между две къщи и се изкачи на възвишението зад тях. След секунди ги видя да излизат от гората. Те поиздиха още известно време, после дръпнаха юздите и спряха.

Двамата си размениха няколко думи, като от време на време поглеждаха назад към селото.

Тя се беше скрила в гъстия шубрак, с който беше обрасъл целият хълм. Изведнъж единият мъж вдигна ръка за поздрав и потегли с коня си. Отправи се в галоп към хълмовете, които се виждаха в далечината; другият обърна коня си в противоположната посока и го подкара бавно.

Тя се върна в селото и намери Луис.

— Какво искаха? — попита.

— Имат нужда от мъже за някаква работа.

— Ти съгласи ли се?

Той ѝ отвърна уклончиво.

— Ще се върнат утре.

— Ще платят ли?

— С храна. Виж.

Той ѝ подаде парче хляб и тя го взе. Беше кафяв и пресен, миришеше хубаво.

— Откъде го взимат?

Луис сви рамене.

— Имат и някаква специална храна.

— Дадоха ли ти от нея?

— Не.

Тя се намръщи, като продължаваше да се чуди кои са мъжете.

— Нещо друго?

— Само това. — Той ѝ показа малка чанта и тя я отвори. Вътре имаше едър бял прах и тя го помириса.

— Казаха, че щял да накара плодовете да растат.

— Имат ли още от него?

— Колкото ни е нужно.

Тя пусна чантата на земята и се върна в работилницата на църквата. Поговори с отец Дос Сантос, бързо отиде в конюшните и оседла коня си.

Излезе от селото, прекоси пресъхналия поток и тръгна в посоката, в която беше поел вторият мъж.

Местността извън селото беше обрасла с храсти и тук-там дървета. Не след дълго тя видя мъжа, насочил се към малка горичка. Знаеше, че в долния ѝ край минаваше река. От другата страна имаше ниски хълмове.

Вървеше на разстояние от мъжа, тъй като не желаше да я види, преди да разбере накъде се е отправил.

Като тръгна сред дърветата, тя го изгуби от поглед. Слезе от коня и го поведе за юздите, като се оглеждаше за мъжа. След известно време дочу шума на реката — по това време на годината беше плитка, а камъчетата по дъното се виждаха ясно през бистрата вода.

Забеляза коня му до едно дърво. Върза и своя, като продължи напред сама. Дори сред дърветата беше горещо и усещаше, че е покрита с прах след ездата. Отново се зачуди какво я беше подтикнало да го последва. Присъствието на двамата мъже в селото не носеше опасност, а мотивите им, макар и странни, изглеждаха миролюбиви.

Когато наближи гората, стана по-предпазлива. Спря и огледа брега, който се спускаше към водата.

Мъжът беше там и тя го загледа с интерес.

Пелерината и ботушите беше оставил до раницата с багажа си и нагазил в реката, като изглежда се наслаждаваше на прохладата. Все още не я беше видял и риташе с крак във водата, а около него летяха искрящи пръски. Наведе се, загреба вода в шепите си и я плисна върху лицето и врата си.

После се обърна, излезе от водата и отиде при багажа си. Извади малка видеокамера от кожен калъф, праметна калъфа на рамото си, свърза го към камерата с къс кабел и нагласи копчето отстрани.

Остави за момент камерата и разгъна дълъг свитък хартия, навит на руло. Разстла го на земята, разгледа го внимателно няколко секунди, пак взе камерата и се върна до водата.

Първо започна да снима срещу течението, после свали камерата и се обърна. Насочи я към отсрещния бряг, а после към Елизабет. Тя се наведе бързо, за да не попадне в кадър, но той не реагира и тя

предположи, че не я е видял. Когато погледна отново, той снимаше реката надолу по течението ѝ.

Върна се при хартията и с голямо старание вписа няколко символа.

Със спокойни движения той сложи камерата в калъфа, нави хартията и я прибра заедно с останалите инструменти.

Протегна се и се почеса по врата. С бавни крачки се върна на брега, седна и потопи краката си във водата. После легна по гръб и затвори очи.

Тя го наблюдаваше внимателно. Определено изглеждаше безобиден. Имаше мускулесто тяло, загоряло от слънцето. Косата му беше като светлокестенява грива, дълга и разрошена. Имаше брада. Прецени, че е на около трийсет и пет години. Лицето му имаше младежко излъчване и ясно изразени черти. Усмивваше се блажено от удоволствието си да потопи краката си в прохладната вода в горещия, сух ден.

Около лицето му прелитаха мухи и от време на време той лениво ги гонеше.

Тя се поколеба няколко секунди, после пристъпи, хлъзна се и пред нея се посипаха камъчета.

Мъжът реагира веднага. Скочи, огледа се бързо и се помъчи да се изправи, но се препъна и стъпи във водата.

Тя не се сдържа и се разсмя.

Като успя да се закрепил на крака, скочи към раницата си и след секунда държеше в ръце пушка.

Елизабет спря да се смее, но той не я насочи към нея. Вместо това каза нещо на толкова развален испански, че нищо не се разбра.

Самата тя говореше малко испански, затова предпочете да използва местния език:

— Не исках да се засмея...

Той поклати глава и я огледа внимателно. Тя разпери ръце, за да покаже, че не носи оръжие и му се усмихна с надежда, че ще го успокои. Той изглежда се увери, че няма опасност за него и остави пушката на земята.

Пак каза нещо на ужасен испански, а после измърмори нещо на английски.

— Говориш ли английски? — попита тя.

— Да. А ти?

— Като роден език.

Тя пак се засмя, посочи към реката и каза:

— Имаш ли нещо против да дойда при теб?

Той продължаваше да я гледа тъпо, но тя свали обувките си и тръгна към брега. Повдигна леко полата си и нагази в реката. Водата беше леденостудена, пръстите на краката ѝ се свиха, но усещането беше приятно. Седнаха един до друг с крака във водата.

— Извинявай за пушката. Стресна ме.

— И аз се извинявам — отвърна тя. — Но физиономията ти беше толкова блажена.

— Най-хубавото нещо, което можеш да направиш в такъв ден.

И двамата се загледаха във водата. Под леко накъдрената повърхност краката им изглеждаха като бели пламъчета, примигващи от течението.

— Как се казваш? — попита тя.

— Хелуърд.

— Хелуърд. — Тя повтори името. — Това фамилия ли е?

— Не. Цялото ми име е Хелуърд Ман. А ти?

— Елизабет. Елизабет Хан. Не обичам да ми викат Елизабет.

— Добре.

Тя го погледна. Изглеждаше сериозен.

Акцентът му малко я объркваше. Беше разбрала, че не е от местните, говореше английски свободно, но произнасяше гласните по странен начин.

— Откъде си? — запита го тя.

— Оттук. — Той изведнъж се изправи. — Ще трябва да напоя коня.

Той пак се препъна, докато се изкачваше по брега, но този път Елизабет не се разсмя. Тръгна към дърветата, но не взе багажа си.

Пушката още лежеше там, където я беше оставил. Той я погледна веднъж през рамо и тя се извърна.

Доведе и двата коня. Тя се изправи и тръгна със своя към водата.

Елизабет застана между животните и погали кобилата на Хелуърд по врата.

— Красива е — каза тя. — Твоя ли е?

— Не съвсем. Просто я яздя по-често, отколкото другите.

— Как се казва?

— Аз... не съм й дал име. Трябваше ли?

— Само ако искаш. И моят си няма име.

— Обичам да яздя — каза Хелуърд изведнъж. — Това е най-хубавата част от работата ми.

— И да шляпаш из реките. Ти с какво се занимаваш?

— Аз съм... всъщност работата ми си няма име. Ами ти?

— Аз съм медицинска сестра. Иначе правя доста неща.

— И ние имаме медицински сестри — каза той. — В... там, откъдето идвам.

Тя го погледна с интерес.

— Къде е това?

— Един град. На юг.

— Как се нарича?

— Земя. Въпреки че обикновено го наричаме просто града.

Елизабет се усмихна неуверено, несигурна дали е чула правилно.

— Разкажи ми за него.

Той поклати глава. Конете бяха спрели да пият и сега опираха муцуни.

— Мисля, че е по-добре да тръгвам — каза той.

Отправи се бързо към багажа си, събра всичко и го напъха бързо в дисагите. Елизабет го наблюдаваше с любопитство. Когато приключи, той взе поводите и поведе коня нагоре по брега. Преди да стигне до дърветата, той се обърна назад.

— Извинявай. Сигурно ме мислиш за много груб. Просто... ти не си като другите.

— Другите?

— Тукашните хора.

— Това лошо ли е?

— Не.

Той огледа реката, като че ли търсеше извинение, за да остане с нея, изведнъж се отказа да си тръгва и завърза кобилата за най-близкото дърво.

— Може ли да те питам нещо?

— Разбира се.

— Чудех се... може ли да те нарисувам?

— Да ме рисуваш?

— Да... само една скица. Не съм много добър, занимавам се с това отскоро. Докато съм тук горе, прекарвам много време в рисуване на нещата, които виждам.

— Това ли правеше, когато те срещнах?

— Не. Онова беше карта. Имам предвид истински рисунки.

— Искаш да ти позирам ли?

Той порови в дисагите си, после извади няколко листа хартия с различни размери. Разлисти ги нервно и тя видя, че на тях има някакви рисунки.

— Само застани там — каза той. — Не... до коня си.

Той седна на брега, като сложи листовите върху коленете си. Тя го наблюдаваше, все още смутена от неочаквания обрат и усети стеснение, нещо, което не ѝ беше присъщо. Той вдигна поглед от хартията и се вгледа в нея.

Тя застана до коня, като прокара ръка под врата му и го потупа от другата страна, а конят откликна, като притисна муцуната си към нея.

— Не си застанала правилно — каза той. — Обърни се повече към мен.

Смущението ѝ се засили и тя осъзна, че е заела неестествена, неудобна поза.

Той продължи да работи, като сменяше листовите хартия един след друг, и тя започна да се отпуска. Реши да не му обръща внимание и пак погали коня. След известно време той я помоли да възседне коня, но тя се беше изморила.

— Може ли да видя какво си направил?

— Никога не ги показвам.

— Моля те, Хелуърд. Никой досега не ме е рисувал.

Той прегледа листовите хартия и избра два-три.

— Не знам какво ще кажеш.

Тя ги взе от него.

— Боже, наистина ли съм толкова кльощава? — възкликна тя, без да се замисля.

Той се опита да ѝ измъкне листовите от ръцете.

— Върни ми ги.

Тя се обърна и започна да разглежда другите. Различаваше лицето си, но усетът му за пропорции изглеждаше... необичаен. Беше

нарисувал и нея, и коня прекалено високи и слаби. Ефектът не беше неприятен, а по-скоро странен.

— Моля те... искам да ми ги върнеш.

Тя му ги подаде и той ги сложи на дъното на купчината. Изведнъж ѝ обърна гръб и тръгна към коня си.

— Да не те обидих? — попита тя.

— Не си ме обидила. Знаех си, че не трябва да ти ги показвам.

— Мисля, че са много добри. Просто... малко е шокиращо да се видиш през погледа на някой друг. Казах ти, че никога не са ме рисували.

— Трудна си за рисуване.

— Може ли да видя някои от другите ти рисунки?

— Няма да са ти интересни.

— Виж, нямам намерение да ти правя комплименти. Наистина ми е интересно.

— Добре.

Той ѝ даде цялата купчинка и продължи към коня си. Докато седеше отново на земята и разглеждаше рисунките, усещаше присъствието му зад гърба си и как се преструва, че наглася впряга на коня, но всъщност очаква реакцията ѝ.

Темите бяха различни. Имаше няколко рисунки на коня му: как пасе, стои неподвижно, отмята глава назад. Те бяха изумително натуралистични; с няколко щрихи той беше уловил самата същност на животното, гордо и в същото време покорно, опитомено и едновременно с това господар на съдбата си. Любопитното бе, че пропорциите бяха абсолютно точни. Имаше няколко рисунки на мъж... автопортрети или може би мъжът, с когото го беше видяла по-рано. Беше нарисуван с пелерина, без пелерина, застанал до един кон, използващ видео камерата, която беше видяла по-рано. И в тези рисунки пропорциите бяха почти абсолютно точни.

Имаше няколко скици с пейзажи: дървета, река, странна конструкция, теглена с въжета, далечна верига хълмове.

Пейзажите не му се удаваха толкова добре; понякога пропорциите бяха точни, друг път се забелязваше обезпокоителна деформация, причината за която тя не можеше да определи точно. Като че ли нещо не беше наред с перспективата? Не можеше да каже със сигурност, тъй като не владееше добре езика на живописиста.

Най-отдолу откри рисунките, които ѝ беше направил. Първите няколко не ѝ се сториха много добри, явно това бяха първите му опити. Трите, които ѝ беше показал, изглеждаха най-сполучливи, но пак я озадачиха удължените пропорции на нея и коня.

— Е? — попита той.

— Ами... — започна тя, като се мъчеше да намери точните думи, — мисля, че са добри. Много необичайни. Имаш набито око.

— Ти си труден обект.

— Най-много ми харесва тази. — Тя порови в купчината и намери рисунката на коня с буйно развята грива. — Като жив е.

Той се ухили.

— Тази ми е любимата.

Тя пак разгледа рисунките. В тях имаше нещо, което не разбираше... например на една от рисунките на мъжа. Високо на заден план се явяваше причудлива форма с четири върха. Тя присъстваше на всяка от скиците, които ѝ беше направил.

— Какво е това? — попита тя, като посочи към нея.

— Слънцето.

Тя се понамръщи, но реши да не спори. Почувства, че за момента е наранила достатъчно артистичното му его.

Избра рисунката, която според нея беше най-добрата от трите.

— Може ли да я взема?

— Мислех, че не ти харесва.

— Харесва ми. Мисля, че е чудесна.

Той я погледна внимателно, сякаш се мъчеше да познае дали е искрена, после взе купчината листове от ръцете ѝ.

— Искаш ли и тази?

Той ѝ подаде рисунката с коня.

— Не бих могла. Не и тази.

— Искам да я вземеш — каза той. — Ти си първият човек, който ги е виждал.

— Аз... благодаря ти.

Той постави внимателно листовете в дисагите и пристегна катарамите.

— Казваш се Елизабет, нали?

— Предпочитам да ме наричат Лиз.

Той кимна сериозно.

— Довиждане, Лиз.

— Тръгваш ли?

Той не отговори, а отвърза коня и се метна на седлото. Спусна се към брега, прегази плитката река и пришпори коня си към другия бряг. След няколко секунди се изгуби сред дърветата.

Елизабет се върна в селото и установи, че е загубила желание за работа. Все още очакваше да пристигне пратка с медицински консумативи, а преди повече от месец беше обещано, че ще дойде и лекар. Тя беше направила каквото можеше, за да е сигурна, че жителите на селото се хранят балансирано — колкото и ограничени да бяха хранителните припаси — и беше успяла да се справи с повечето явни болезки като възпалено гърло, обриви и така нататък. Миналата седмица беше помогнала при раждането на една от жените и чак тогава почувства, че върши някакво добро.

Сега, с все още пресния спомен от странната среща край реката, тя реши да се върне рано в центъра.

Преди да тръгне, срещна Луис.

— Ако онези мъже дойдат отново — каза му тя, — гледай да разбереш какво искат. Ще си дойда сутринта. Ако пристигнат по-рано, задръж ги. Разбери откъде са.

До центъра имаше почти седем мили и нощта вече се беше спуснала, когато пристигна. Мястото беше почти безлюдно: много полеви работници не се прибираха през нощта. Но Тони Чапъл беше там и я пресрещна на път към стаята ѝ.

— Свободна ли си тази вечер, Лиз? Помислих си, че бихме могли...

— Много съм изморена. Мислех да си легна рано.

При пристигането си Елизабет се беше почувствала привлечена от Чапъл и допусна грешката да му го покаже. В базата имаше малко на брой жени и той беше откликнал с огромна охота. Оттогава почти не я оставяше на мира и въпреки че сега ѝ се струваше много досаден и егоцентричен, тя не беше намерила любезен начин да охлади нежеланата му страст.

Чапъл се опита да я убеди да направят онова, което му се искаше, но след няколко минути тя успя да избяга в стаята си.

Стовари чантата си върху леглото, разсъблече се и си взе продължителен душ.

По-късно отиде да потърси нещо за хапване и, както се очакваше, Тони я придружи.

Докато се хранеха, тя се сети, че искаше да го пита нещо.

— Знаеш ли наоколо да има градове, които се казват Земя?

— Земя? Като планетата?

— Така звучеше. Може и да не съм чула правилно.

— Не знам да има такива. В кой край?

— Някъде наоколо. Не далеч.

Той поклати глава.

— Земя? Или Зима? — Той се разсмя силно и изпусна вилицата си. — Сигурна ли си?

— Не... не съм. Сигурно не съм разбрала правилно.

По своя неподражаем начин Тони продължи да прави тъпи каламбури, докато тя не си намери ново извинение, за да си тръгне.

В един от кабинетите имаше голяма карта на района, но тя не видя нищо, което би могло да представлява мястото, където Хелуърд каза, че живее. Той го беше описал като град, разположен на юг, но разстояние от шейсет мили нямаше никакво голямо селище.

Беше напълно изтощена и се върна в стаята си.

Взе двете скици, които Хелуърд ѝ беше дал, и ги залепи на стената над леглото. Онази, на която я беше нарисувал, беше толкова странна...

Тя я разгледа по-отблизо. Хартията явно беше доста стара, защото краищата ѝ бяха пожълтели. Оглеждайки ръбовете, тя видя, че горната и долната част са леко назъбени там, където хартията е била откъсната, но линията беше доста права.

Тя си направи експеримент и прокара върха на пръста си по ръба. Под пръстите си усети, че назъбването беше равномерно: хартията беше перфорирана...

Като внимаваше да не повреди рисунката, тя я отлепи и я свали от стената.

Откри, че на гърба от горе до долу беше напечатана колона с цифри. Една-две бяха отбелязани със звездичка.

С бледо синьо мастило отстрани се четяха думите: IBM Multifold™.

Тя залепи скицата обратно на стената... и дълго време я гледа с недоумение.

На сутринта Елизабет изпрати още една молба по телетипа за лекар, след което потегли обратно.

Когато пристигна, жегата се чувстваше и селото вече беше потънало в онази апатична летаргия, от която тя се вбесяваше много в началото. Потърси Луис, който седеше в сянката на църквата заедно с други двама мъже.

— Е... върнаха ли се?

— Не и днес, менина Хан.

— Кога казаха, че ще дойдат?

Той сви рамене.

— По някое време. Днес, утре.

— Пробвахте ли онзи?

Тя спря, раздразнена от самата себе си. Беше планирала да занесе тъй наречения тор в центъра, за да го анализира, но вгълбена в мислите си, беше забравила.

— Кажете ми, ако дойдат.

Посети Мария и новороденото ѝ бебе, но не можеше да се съсредоточи върху работата си. По-късно отиде да проверява храната, която се сервираше, след това поговори с отец Дос Сантос в работилницата му. През цялото това време съзнаваше, че очаква да чуе конски тропот.

Отказа се да търси повече извинения, слезе при конюшните и оседла коня. Отдалечи се от селото и пое към реката.

Опитваше се да не мисли за нищо, да не търси причините за действията си, но без полза. Никога нямаше да забрави последните двайсет и четири часа. Тя беше дошла тук, за да работи и да бъде полезна, заради усещането, че животът и у дома беше пропилян. Но тук също беше почувствала безсилие. В общи линии, всичко, което доброволците като нея можеха да предложат, беше бледа надежда за обеднялото местно население. Помощта беше прекалено малка и прекалено закъсняла. Няколко правителствени подаяния от зърно, няколко ваксинации или една ремонтирана църква бяха успешно

начало и по-добре от нищо. Но проблемът оставаше неразрешен в своята същност: икономиката се беше сринала. По тези земи нищо не се случваше и хората трябваше сами да се спасяват.

Нахлуването на Хелуърд в нейния живот беше първата интересна случка след пристигането ѝ. Докато яздеше между храстите към дърветата, тя се чувстваше обърквана... Може би я водеше чисто любопитство, но имаше и по-дълбока причина.

Мъжете в базата бяха егоцентрици и си въобразяваха, че играят важна роля. Те говореха със сложни понятия за групова психология, за социална адаптация и модели на поведение, и когато изпадаше в позиционно настроение, тя намираще подобни възгледи просто за безсмислени. Освен нещастния Тони Чапъл, тя не беше проявила какъвто и да е интерес към никой от мъжете въпреки очакванията си преди да пристигне тук.

Хелуърд беше различен. Не смееше да си признае, че е излязла на езда, за да го срещне отново.

Намери мястото на речния бряг, напои коня си, а после го завърза на сянка и седна край водата в очакване. Пак се помъчи да сподави всичко, което се въртеше в главата ѝ — мисли, желаниа и въпроси. Загледа се в заобикалящата я природа, легна на брега на слънце и затвори очи. Заслуша се в ромоленето на водата, която течеше между речните камъчета, в шума на лекия полъх в дърветата, в жуженето на насекомите; усети миризмата на сухи храсти, топла пръст, горещина.

Мина доста време. Зад нея конят размахваше опашка и търпеливо гонеше рояка мухи.

Тя отвори очи в мига, в който чу конски тропот, и се изправи.

На отсрещния бряг стоеше Хелуърд. Вдигна ръка за поздрав и тя му помахаше в отговор и му се усмихна.

Той скочи от коня и тръгна бързо по брега, докато се озова точно срещу нея. Беше очевидно в добро настроение и искаше да я развесели. Когато застана срещу нея, Хелуърд се наведе напред и се опита да се изправи на ръце. Успя от втория път, после се прекатури и падна с вик във водата.

Елизабет скочи и се затича към него.

— Удари ли се? — попита тя.

Той ѝ се усмихна.

— Можех да го правя, когато бях малък.

— И аз.

Той се изправи и погледна печално мокрите си дрехи.

— Бързо ще изсъхнат — каза тя.

— Ще доведе коня си.

Двамата прекосиха реката и Хелуърд върза коня си до коня на Елизабет. Седнаха един до друг и Хелуърд протегна краката си на слънцето, за да изсуши дрехите си.

В нея напиреха много въпроси, но тя ги премълча всичките. Наслаждаваше се на тайнствеността около него и не искаше да я разваля с обяснения. Тя предполагаше, че е служител от някаква база, подобна на нейната, и сега просто се шегува с нея. Ако това беше така, тя не се сърдеше; присъствието му ѝ беше достатъчно. Тя също беше доста потисната и се радваше на разнообразието, което той несъзнателно внасяше в живота ѝ.

Единственото, което ги свързваше, бяха скиците му и тя го помоли да ѝ ги покаже отново. Известно време те разговаряха за рисунките и той започна ентусиазирано да ѝ разказва за различните обекти, които рисува. Беше ѝ любопитно да види, че всички скици са направени върху гърба на стари компютърни разпечатки.

Накрая той каза:

— Реших, че си от наемниците.

Тя се учуди.

— Кой са те?

— От местните хора. Но те не говорят английски.

— Някои говорят. Не много добре. Само ако ги научим.

— Кой „ние“?

— Хората, за които работя.

— Ти не си ли от града? — попита изведнъж той, после отклони поглед.

Елизабет почувства лека тревога; той започна да се държи по същия начин, както предишния ден, след което неочаквано си беше тръгнал. Не искаше това да се повтаря, не и сега.

— Искаш да кажеш от твоя град?

— Не... разбира се, че не си. Коя си?

— Знаеш името ми — отвърна тя.

— Да, но откъде си?

— Англия. Дойдох тук преди около два месеца.

— Англия... това е на Земята, нали? — Той се взираше в нея напрегнато, рисунките бяха забравени.

Тя се разсмя — нервна реакция на странния въпрос.

— Беше на Земята, поне последния път, когато бях там — каза тя, като се опитваше да се пошегува.

— Боже мой! Тогава...

— Какво?

Той се изправи рязко и се отдалечи от нея. Направи няколко крачки, после се върна, застана над нея и я погледна отгоре.

— Идваш от Земята?

— Какво искаш да кажеш?

— Ти си от Земята... планетата?

— Естествено... не те разбирам.

— Вие ни търсите — каза той.

— Не! Тоест... не съм сигурна.

— Намерихте ни!

Тя се изправи и се отдръпна от него.

Изчака го при конете. Преди го мислеше за странен, но сега разбра, че е луд, и знаеше, че трябва да си върви. Следващата крачка трябваше да направи той.

— Елизабет... не си отивай.

— Лиз — каза тя.

— Лиз... знаеш ли кой съм аз? Аз съм от града Земя. Трябва да знаеш какво означава това!

— Не, не знам.

— Не си ли чувала за нас?

— Не.

— Тук сме от стотици хиляди мили... от много години. Близо двеста.

— Къде е градът?

Той махна с ръка към североизток.

— Натам. На около двацет и пет мили на юг.

Тя не реагира на това, че посочи в обратната посока, като предположи, че е допуснал грешка.

— Мога ли да видя града? — попита тя.

— Разбира се! Да отидем още сега!

Той сграбчи ръката ѝ развълнувано и я постави върху юздите на коня ѝ.

— Почакай... Как се пише името на града ти?

Той го произнесе буква по буква.

— Защо се нарича така?

— Не знам. Защото сме от планетата Земя, предполагам.

— Защо правите разлика между двете?

— Защото... не е ли очевидно?

— Не.

Тя осъзна, че се съгласява с него все едно, че е луд, но в очите му блестеше единствено вълнение, не лудост.

Инстинктът ѝ, обаче, на който тя беше разчитала толкова много напоследък, я предупреждаваше да внимава. Вече не можеше да бъде сигурна в нищо.

— Това тук не е Земята!

— Хелуърд... да се срещнем тук утре — каза тя. — Край потока.

— Мислех, че искаш да видиш града ни.

— Да... но не днес — каза тя и се помъчи да намери някакво оправдание: — Ако е на двайсет и пет мили, ще трябва да взема отпочинал кон, да се обадя на шефовете.

Той я погледна разколебан.

— Според теб си измислям — отбеляза той.

— Не.

— Тогава какъв е проблемът? Казвам ти, че откакто се помня и много години преди да се родя, градът е оцелявал с надеждата, че от Земята ще пристигне помощ. Сега вие сте тук, а ти ме мислиш за луд!

— Ти си на Земята.

— Защо казваш това? — попита той.

— Защо трябва да казвам друго?

Той пак взе ръката ѝ и я завъртя. Посочи нагоре.

— Какво виждаш?

Тя закри очите си с ръка, за да ги предпази от ослепителния блясък.

— Слънцето.

— Слънцето! Слънцето! Какво ще кажеш за слънцето?

— Нищо. Пусни ми ръката... боли ме!

Той я освободи и отиде при захвърлените рисунки. Взе най-горната и я обърна към нея.

— Това е слънцето! — извика той, като посочи към странната форма, нарисувана в горния десен ъгъл на картината, близо до източената фигура, която според него изобразяваше нея. — Ето го слънцето!

Сърцето ѝ биеше бясно, тя дръпна юздите от дървото, около което бяха вързани, метна се на седлото и пришпори коня с пети. Той се завъртя и тя се отдалечи в галоп от реката.

Зад нея, Хелуърд стоеше неподвижен, все още протегнал ръка с рисунката си.

Когато Елизабет пристигна в селото, вече се смрачаваше и тя прецени, че е твърде късно да тръгва към центъра. Нямахше желание да се връща там, а и имаше къде да преспи.

За разлика от друг път по главната улица не се виждаше жив човек — обикновено по това време на деня тя беше препълнена с хора, които седяха на земята пред къщите си и разговаряха, докато пиеха силното, смолисто вино — единственото, което можеха да произведат по тези места.

От църквата се носеше шум и тя тръгна натам. Вътре се бяха събрали много мъже и няколко жени, които плачеха.

— Какво става? — попита Елизабет отец Дос Сантос.

— Онези мъже се върнаха — отвърна той. — Предложиха сделка.

Той стоеше доста встрани, очевидно неспособен да повлияе на хората по никакъв начин.

Елизабет се опита да схване същността на споровете, но от всички страни се носеха викове и дори Луис, заел видно място до разрушения олтар, не можеше да надвика врявата. Елизабет улови погледа му и той веднага се приближи.

— Е?

— Мъжете дойдоха днес, менина Хан. Приемаме условията им.

— Струва ми се, че не всички ги приемат. Какви са условията?

— Справедливи.

Той понечи да тръгне обратно към олтара, но Елизабет го хвана за ръката.

— Какво искаха? — попита тя.

— Ще ни дадат много лекарства и много храна. И още тор. Казват, че ще ни помогнат да ремонтираме църквата, въпреки че не сме го искали.

Той избягваше погледа ѝ — обръщаше глава към нея за секунда и после очите му се отклоняваха виновно.

— А в замяна?

— Нещо дребно.

— Хайде, Луис. Какво поискаха?

— Десет от нашите жени. Това е нищо.

Тя го изгледа изумено.

— И вие какво им казахте?

— Ще се грижат добре за тях. Ще ги излекуват от всичко и когато се върнат при нас, ще донесат още храна.

— А какво казват жените за това?

Той хвърли поглед през рамо.

— Не са доволни.

— Сигурна съм, че не са.

Тя погледна към шестте жени, които присъстваха. Те се бяха събрали на малка групичка, а мъжете, които стояха близо до тях, изглеждаха смутени.

— За какво ги искат?

— Не питаме.

— Сигурно защото знаете. — Тя се обърна към Дос Сантос. — Какво ще стане?

— Вече са решили — отвърна той.

— Но защо? Сериозно ли се канят да изтъргуват жените и дъщерите си за няколко чувала със зърно?

— Нуждаем се от онова, което предлагат — каза Луис.

— Но ние вече ви обещахме храна. Скоро ще пристигне и лекар.

— Да... така обещахте. От два месеца сте тук и няма нито храна, нито лекар. Тези мъже са почтени, веднага се познава.

Той ѝ обърна гръб, застана пред тълпата и след малко призова към гласуване с вдигане на ръце. Сделката беше потвърдена. Никоя от жените не гласува.

Елизабет прекара неспокойна нощ, но на сутринта знаеше какво трябва да направи.

През изминалия ден се бяха случили много неочаквани неща. По ирония на съдбата, едно от събитията, в което тя инстинктивно беше сигурна, не се случи. След като срещата с Хелуърд пое в неочаквана посока, тя можеше да обясни предишните си очаквания: беше изпитала физическа възбуда и беше отишла при реката с ясното съзнание, че ще се остави той да я прелъсти. Това пак можеше да се случи до момента, в който погледът му беше придобил онова фанатично изражение; дори

сега не можеше да забрави усещането — не страх, нито изумление, а нещо средно — като си припомняше разговора им край реката.

В главата ѝ продължаваше да отеква въпросът му: „Какво ще кажеш за слънцето?“

Без съмнение зад тази сцена се криеше нещо повече. Предишния ден поведението на Хелуърд беше различно; тя усети една прикрита чувствителност и той беше реагирал по начина, по който би го направил всеки мъж. Тогава нямаше признаци за предполагаема лудост. Той реагира така чак когато го беше заговорила за живота му или му разказваше за своя.

Оставаше и мистерията с компютърната хартия. На разстояние от хиляда мили имаше един-единствен компютър и тя знаеше къде се намира и за какво се използва. Той не си служеше с хартиени разпечатки и определено не беше IBM. Тя знаеше за IBM. Всеки, който имаше основни познания за компютрите, беше чувал за тази компания, но след Катастрофата тя не беше произвела нито една машина. Със сигурност единствените непокътнати, макар и неработещи компютри, бяха в музеите.

И накрая, сделката с мъжете, които бяха дошли в селото, беше напълно неочаквана, поне за нея. Все пак като си припомни изражението на Луис след първия му разговор с тях, тя беше сигурна, че той най-малкото се е сещал какво ще бъде заплащането.

Някак си всичко това беше навързано. Тя знаеше, че тези мъже бяха от същото място, откъдето е и Хелуърд, и че поведението му имаше нещо общо със сделката.

Оставаше въпросът за собственото ѝ участие във всичко това.

Тя и Дос Сантос носеха отговорност за селото и населението му. В началото имаше посещение на един от супервайзърите от центъра. Високопоставените лица се интересуваха главно от ремонтните работи на едно голямо крайбрежно пристанище. На теория, тя отговаряше за Дос Сантос, но той беше местен човек, един от стотиците студенти, изпратени да учат в държавната семинария с цел да върне религията в затъntenите райони. Тук религията беше традиционен опият и мисионерската работа беше с приоритет. Но делото на Дос Сантос щеше да отнеме години и през първите няколко работата му по възстановяването на църквата като социален и духовен водач на обществото щеше да е доста трудна. Жителите на селото се отнасяха

толерантно към него, но се съобразяваха с Луис и, до известна степен, и с нея.

Щеше да е също толкова безполезно да поиска напътствия от центъра. Въпреки че организацията се ръководеше от добри и прями мъже, работата все още беше в началото си и те продължаваха да витаят из облаците на теорията; един обикновен, човешки проблем като размяната на жени за храна не попадеше в обсега на вниманието им.

Ако щеше да се предприема някакво действие, то трябваше да стане по нейна инициатива.

Тя не взе бързо решението; през онази дълга, топла нощ обмисли всички аргументи за и против, рисковете и ползите и както и да преценяваше нещата, избраната от нея посока на действие изглеждаше единствената възможност.

Стана рано и отиде до къщата на Мария. Трябваше да действа бързо: мъжете бяха казали, че ще се върнат скоро след изгрев-слънце.

Мария беше будна, бебето ѝ плачеше. Тя знаеше за взетото предишната нощ решение и започна да разпитва Елизабет още с пристигането ѝ.

— Няма време за това — прекъсна я Елизабет безцеремонно. — Искам малко дрехи.

— Но твоите са толкова хубави.

— Искам нещо твое... каквото и да е, ще свърши работа.

Мърморейки озадачено, Мария подбра няколко груби дрехи и ги разстла пред Елизабет да ги огледа. Всички бяха износени и непрани от доста време. Бяха идеални за целите на Елизабет. Тя си избра парцалива, широка пола и мръсно бяла риза, която вероятно е била на някой от мъжете.

Свали собствените си дрехи, включително бельото, и нахлузи тези на Мария. Сгъна своите старателно и ги даде на Мария да ги пази до завръщането ѝ.

— Ама ти изглеждаш точно като селска девойка!

— Супер.

Прегледа бебето, за да се увери, че не е здраво, и после преговориха с Мария ежедневните задължения, които трябваше да изпълнява. Както винаги, Мария се преструваше, че слуша и със

сигурност щеше да забрави всичко в мига, в който никой не я контролира. Беше отгледала вече три деца.

Като вървеше боса по прашната улица, Елизабет се чудеше дали ще мине за една от селските жени. Косата ѝ беше дълга и кестенява, тялото ѝ — загоряло от слънцето през последните седмици тук, но тя знаеше, че на кожата ѝ липсва лъскавината, присъща на местните жени. Прокара пръсти през косата си, като промени пътя с надежда, че така ще изглежда по-рошава.

На площада пред църквата вече имаше хора и с всяка изминала минута пристигаха нови. И Луис беше там, като се опитваше се да убеди жените, които наблюдаваха любопитно, да се приберат по домовете си.

Видя малка група момичета: най-младите и най-хубавите в селото. Елизабет осъзна това с чувство на ужас и погнуса. Не след дълго около Луис се събраха и десетте жени и тя си проби път през тълпата.

Луис я разпозна веднага.

— Менина Хан...

— Луис, коя е най-младата?

Преди да ѝ отговори, тя беше избрала сама момичето: Лея, която беше на не повече от четиринайсет. Приблужи се до нея и каза:

— Лея, върни се при майка си. Аз ще отида вместо теб.

Без да показва изненада и без да се оплаква, момичето се отдалечи безмълвно. Луис се загледа в Елизабет за миг, после сви рамене.

Не им се наложи да чакат дълго. Съвсем скоро се появиха трима мъже, всеки от които яздеше кон и водеше за поводите друг. Шестте коня бяха натоварени с пакети и без да се церемонят, тримата ездачи слязоха от седлата и разтовариха нещата, които носеха.

Луис ги гледаше проницателно. Елизабет дочу един от мъжете да му казва:

— Ще се върнем след два дни с останалото. Искате ли да довършим работата по църквата?

— Не... нямаме нужда от това.

— Както искате. Желаете ли да променим някое от условията на сделката?

— Не. Доволни сме от това.

— Добре. — Мъжът се обърна и се озова лице в лице с останалите, които наблюдаваха сделката. Той им заговори, както беше говорил с Луис, на техния език, но със силен акцент. — Постарахме се да проявим добра воля и да удържим на думата си. Някои от вас може да са против условията, които предложихме, но ви молим да ни разберете. За жените, които ни заехте, ще се полагат грижи и никой няма да се отнася зле с тях. Здравето и щастието им е в наш интерес, както и във ваш. Ще се погрижим да се върнат при вас веднага, щом е възможно. Благодарим ви.

Церемонията приключи. Мъжете казаха на жените да яхнат конете. Две от момичетата се качиха на един кон, а други пет взеха по един кон всяка. Елизабет и две други предпочетоха да вървят пеш и скоро малката група напусна селото и пое през пресъхналото речно корито към храсталаците от другата страна.

През цялото пътуване Елизабет не каза и дума, също като другите момичета. Тя се опитваше да остане анонимна, доколкото може.

Тримата мъже си говореха на английски, като предполагаша, че никое от момичетата не ги разбира. Отначало Елизабет слушаше напрегнато, като се надяваше да научи нещо интересно, но за съжаление мъжете най-вече се оплакваха: от жегата, липсата на сянка и дългото пътуване.

Те изглеждаха искрено загрижени за жените и често ги питаха как се чувстват. Като разговаряха от време на време с другите момичета на техния език, Елизабет разбра, че и на тях им беше горещо, бяха жадни, изморени, нетърпеливи пътуването да свърши.

На всеки час те спираха за кратка почивка и се редуваха да яздят конете. Никой от мъжете не се качи на кон през целия път и с времето на Елизабет ѝ станаха симпатични с оплакванията си. Ако градът им, както беше казал Хелуърд, е на разстояние двайсет и пет мили, ги чакаше още много път в горещия ден.

По-късно през деня, мъжете се отпуснаха — може би заради умората или защото липсата на реакция на оплакванията им затвърди убеждението, че момичетата не разбират езика — и разговорът им се насочи към по-обща неща. Започнаха от безмилостната жегата, но почти веднага темата беше променена.

— Мислите ли, че всичко това все още е необходимо?

— Разменната търговия?

— Да... искам да кажа, тя причини проблеми в миналото.

— Няма друг начин.

— Адски горещо е.

— Ти какво би направил вместо това?

— Не знам. Не взимам аз решенията. Ако можех да правя каквото искам, сега нямаше да съм тук.

— За мен все още има смисъл. Последната група жени още не са си тръгнали и нямат намерение да го направят. Може би няма да ни се

налага да търгуваме повече.

— Ще ни се наложи.

— Звучиш така, като че ли не го одобряваш.

— Честно казано, не знам. Понякога си мисля, че цялата система е налудничава.

— Слушал си Терминаторите.

— Може и да съм. Ако се вслушаш в думите им, ще разбереш, че има някакъв смисъл. Не за всичко, но те не са чак толкова лоши, колкото ги изкарват Навигаторите.

— Полудял си.

— Кой не би полудял в тази жега?

— По-добре не повтаряй думите си в града.

— Защо не? Вече много хора го правят.

— Не и членове на гилдиите. Бил си в миналото. Знаеш какво е.

— Просто съм реалист. Трябва да се вслушвате в мнението на другите. В града хората, които искат да спрем, са много повече, отколкото са членовете на гилдии. Това е.

— Млъкни, Норис — каза мъжът, който до този момент не беше проговарял, онзи, който се беше обърнал към тълпата.

Продължиха по пътя си.

Видяха града, но на Елизабет ѝ беше нужно известно време, за да разбере какво представлява. Колкото повече се приближаваха, с толкова по-голям интерес го гледаше, без да разбира за какво служи системата от железопътни линии и кабели, които се простираха пред него. Първото ѝ предположение беше, че това е един вид разпределителна гара, но нямаше следа от влакове, а и железният път беше твърде къс, за да се използва за нещо.

По-късно тя забеляза няколко мъже, които патрулираха край релсите — всички носеха пушки или нещо, подобно на арбалет. Не можа да възприеме нищо повече от гледката, тъй като вниманието ѝ беше насочено към самата конструкция.

Беше чула мъжете да я наричат град, подобно на Хелуърд, но в нейните очи това не беше нищо повече от огромна и безформена административна сграда. Не изглеждаше много надеждна и беше построена главно от дърво. Беше грозна, но изглеждаше функционална

и опростеният дизайн ѝ придаваше определена симпатичност. Заприлича ѝ на снимките на сгради преди Катастрофата. Повечето от тях бяха от стомана и бетон, имаха правоъгълна форма, без външни украшения. Онези стари сгради обаче бяха високи, докато тази странна постройка нямаше повече от седем етажа. По дървената конструкция личаха следи от атмосферните влияния и навсякъде беше доста избеляла от слънцето и дъждовете, но се виждаха и новопостроени части.

Мъжете ги отведоха направо към основата на постройката, откъдето влязоха в тъмна галерия. Тук те оставиха конете, изкачиха се по някакви стълби и тръгнаха по ярко осветен коридор. В края на коридора имаше врата, на която пишеше: „ПРЕНАСОЧЕНИ“, и тук се разделиха с мъжете.

Вътре ги посрещнаха две жени, които им заговориха на местния език със силен акцент.

След като Елизабет беше приела лъжливата си самоличност, нямаше как вече да се откаже от нея.

През следващите няколко дни тя беше подложена на поредица медицински прегледи и процедури, които биха ѝ се сторили унижителни, ако не подозираше каква е причината за тях. Изкъпаха я и сресаха косата ѝ. Подложиха я на медицински преглед и провериха зрението и зъбите ѝ. Огледаха косата и скалпа ѝ за паразити и ѝ направиха изследване, чиято цел според нея беше да видят дали не страда от венерически болести.

Елизабет не се учуди, когато жената, която контролираше прегледа, я обяви за напълно здрава. От десетте момичета единствено тя получи този резултат. После я предадоха на две други жени, които започнаха да я учат на основен английски. Това я забавляваше много и въпреки че се опитваше да прикрие знанията си, скоро беше преценено, че е достатъчно способна и обучена, за да приключи този първоначален период на приспособяване.

Първите няколко нощи прекара в общата спалня на центъра за пренасочване, но после ѝ предоставиха малка самостоятелна стая, добре почистена и скромно обзаведена. Вътре имаше тясно легло, място, където да държи дрехите си — бяха ѝ дали два еднакви комплекта дрехи, — стол и около половин квадратен метър свободно пространство.

Изминаха осем дни от пристигането ѝ в града и Елизабет започваше да се чуди какво се е надявала да постигне. След като я освободиха от центъра за пренасочване, я прехвърлиха в кухнята, където работата беше еднообразна. Вечерите ѝ бяха свободни, но ѝ казаха, че трябва да прекарва поне един-два часа в някаква стая за забавления и да общува с хората, с които ще се запознае там.

Тази стая се намиреше в съседство с отдела за пренасочване. В единия край имаше малък бар, където нямаше голям избор на питиета, а до него видя стара видео уредба. Включи я и попадна на някаква комедийна програма, която тя изобщо не разбираше, въпреки че невидимата публика се смееше непрекъснато. Явно темите бяха актуални за времето си, но тя не намиреше никакъв смисъл в тях. Изгледа програмата до края и от надписите научи, че е заснета през 1985 — преди повече от двеста години!

В тази стая обикновено нямаше много хора. Една жена от отдела за пренасочване работеше зад бара, винаги ѝ усмихваше, но Елизабет не успяваше да възбуди особен интерес сред другите посетители. От време на време идваха мъже — облечени като Хелуърд в тъмни униформи — и някои от местните момичета.

Един ден, докато беше в кухнята, тя случайно разреши един проблем, който не спираше да я тормози.

Подреждаше чистите съдове в един метален шкаф, когато нещо в него привлече вниманието ѝ. Беше напълно променен — частите бяха извадени и имаше дървени рафтове — но на една от вратите под боята личеше логото на IBM.

Винаги когато можеше, Елизабет се разхождаше из останалата част на града и разглеждаше всичко с любопитство. Преди пристигането си очакваше, че ще бъде затворник, но се оказа, че извън задълженията си може да се движи свободно и да прави каквото иска. Разговаряше с хора, наблюдаваше, запомняше и мислеше.

Един ден откри малка стая, която обикновените хора от града ползваха през свободното си време. На масата видя няколко листа, напечатани на принтер и захванати с телче. Хвърли им бегъл поглед и се спря на заглавието: „Директивата на Дистейн“.

По-късно, докато вървеше в града, видя още много от тези принтирани листове, стана ѝ интересно и ги прочете от начало до край.

Скри едно копие под възглавницата си с намерение да го вземе със себе си, когато напуска града.

Започваше да разбира... Отново и отново се връщаше към Дистейн, препрочиташе думите му толкова често, че те се запечатаха в паметта ѝ. Не спираше да мисли за Хелуърд и за неговото на пръв поглед налудничаво поведение и думи, и се мъчеше да си спомни какво ѝ беше казал.

След известно време започва да разбира логическия модел... но в основата му имаше фатална грешка.

Според хипотезата, върху която градът и неговото население изграждаха съществуването си, светът, в който живееха, беше някак си преобърнат. При това не само той, но всички физически обекти във вселената, в която се предполагаше, че съществува този свят. Тук бяха възприели формата, начертана от Дистейн — един триизмерен свят, завършващ с хиперболи на север и на юг — и странната рисунка на слънцето, която Хелуърд ѝ показва, много приличаше на нея.

Един ден Елизабет вървеше през новоизграждаща се част на града и изведнъж откри каква е грешката. Тя сложи ръка над очите си и вдигна поглед към слънцето. То изглеждаше както винаги: искряща бяла топка от светлина високо в небето.

Елизабет планираше да напусне града на другата сутрин. Щеше да вземе един от конете и да язди до селото. Оттам би могла да се върне в центъра и да поиска отпуск. Той и без това ѝ предстоеше скоро и знаеше, че няма да е трудно да го премести напред. През четирите седмици отпуск би имала достатъчно време да се върне в Англия и да се опита да намери някоя институция, която би се заинтересувала от откритието ѝ.

Не искаше да привлича внимание към себе си, след като беше направила този план, затова прекара деня на работа в кухнята, както обикновено. Вечерта отиде в стаята за общуване.

Влезе и първият човек, когото видя, беше Хелуърд. Той стоеше с гръб към нея и разговаряше с едно от пренасочените момичета.

Тя се приближи и застана зад него.

— Здравей, Хелуърд — каза тихо тя.

Той се обърна и я погледна с изумление.

— Ти! — възкликна той. — Какво правиш тук?

— Шт! Предполага се, че не мога да говоря английски много добре. Аз съм една от вашите пренасочени жени.

Тя се отдалечи към другия край на помещението, където нямаше хора. Жената на бара ѝ кимна с майчинско одобрение, когато Хелуърд я последва.

— Виж — каза Елизабет веднага, — извинявай за последния път, когато се видяхме. Сега те разбирам по-добре.

— А аз се извинявам, че те изплаших.

— Казал ли си нещо на другите?

— За това, че си от Земята? Не.

— Добре. Не казвай нищо.

— Ти наистина ли си от планетата Земя? — попита той.

— Да, но ми се иска да не я наричаш така. Аз съм от Земята, ти също. Има някакво недоразумение.

— Боже, пак го каза. — Той я погледна. — Тук изглеждаш различно... но какво правиш като пренасочена?

— Само така можем да вляза в града.

— Аз щях да те взема. — Той се огледа из стаята. — Правила ли си вече секс с някой от мъжете?

— Не.

— Недей. — Докато говореше, той продължаваше да се оглежда през рамо. — Имаш ли собствена стая? Там ще можем да поговорим по-спокойно.

— Да. Ще отидем ли?

Когато влязоха в стаята, тя затвори вратата; стените бяха тънки, но поне останаха насаме.

Тя седна на стола, а той — на ръба на леглото.

— Прочетох Дистейн — каза тя. — Беше интересно. Чувала съм за него отнякъде. Кой е бил той?

— Основателят на града.

— Да, това разбрах. Но е бил известен с нещо друго.

Хелуърд изглеждаше озадачен.

— Разбра ли нещо от написаното?

— Малко. Бил е много объркан човек. И е грешал.

— За какво?

— За града и опасността, в която се намира. Пише така, сякаш той и останалите са били транспортирани по някакъв начин в друг свят.

— То си е така.

Елизабет поклати глава.

— Никога не сте напускали Земята, Хелуърд. Както си седя тук и си говоря с теб сега, ние и двамата сме на Земята.

Той поклати отрицателно глава.

— Грещиш, знам, че грещиш. Каквото и да казваш, Дистейн е познавал истинската ситуация. Ние сме в друг свят.

— Онзи ден ти ме нарисува със слънцето зад мен — каза тя. — Нарисува го като хипербола. Така ли го виждаш? Нарисува ме прекалено висока. Така ли ме виждаш?

— Не аз виждам слънцето такова, то си е такова. И светът е такъв. Нарисувах те висока, защото... така те виждах тогава. Бяхме далеч на север от града. Сега... Много е трудно да се обясни.

— Опитай.

— Не.

— Знаеш ли как виждам слънцето аз? То е нормално... кръгло, сферично, наричай го както искаш. Не разбираш ли, че става въпрос за лично възприятие? Ти виждаш нещата неправилно... не знам защо, но и възприятието на Дистейн е било погрешно.

— Лиз, не е само възприятието. Виждал съм, чувствал съм, живял съм в този свят. Каквото и да казваш, за мен той е реален. И не само за мен. Повечето хора в града притежават същите познания. Започнало е от Дистейн, защото той е бил там в началото. Оцеляваме тук от дълго време единствено благодарение на това познание. То е в основата на всичко, причината да сме живи, защото без него няма да можем да поддържаме града в движение.

Елизабет понечи да каже нещо, но той продължи.

— Лиз, след като те видях онзи ден, имах нужда от време да помисля. Яздих на север, далеч на север. Там видях нещо, което ще подложи на изпитание способността на града да оцелява както никога досега. Срещата с теб беше... не знам. Повече отколкото очаквах. И косвено доведе до нещо голямо.

— Какво е то?

— Не мога да ти кажа.

— Защо?

— Не мога да кажа на никого, освен на Навигаторите. Те ми обясниха, че засега трябва да остане поверително. Моментът не е подходящ новината да се разчува.

— Какво имаш предвид?

— Чувала ли си за Терминаторите?

— Да... но не знам кои са.

— Те са... политическа група в града. Опитват се да го спрат. Ако тази новина изтече в момента, ще възникнат големи неприятности. Тъкмо преживяхме една голяма криза, Навигаторите не искат друга.

Елизабет го гледеше втренчено без да казва нищо. Изведнъж се беше видяла в нова светлина.

Намираше се на границата между две реалности: едната беше нейната, другата — неговата. Колкото и да се приближаваха един към друг, никога нямаше да се докоснат. Също като графиката, която Дистейн беше нарисувал, за да представи възприеманата от него реалност, колкото повече се приближаваше тя към него в един смисъл, толкова повече се отдалечаваше в друг. Някак си се беше въвлякла в

тази драма, в която логиката на единия се руши пред логиката на другия и тя знаеше, че не е в състояние да се справи с това.

Макар да беше убедена в искреността на Хелуърд и в несъмненото съществуване на града и неговото население, както и в странните представи, около които тези хора бяха изградили оцеляването си, тя не можеше да забрави основното противоречие. Градът и неговите хора съществуваха на Земята, Земята, която познаваше, и каквото и да беше видяла, каквото и да казваше Хелуърд, нямаше как да е обратното. Доказателствата, в които вярваха те, нямаша смисъл.

Но когато границата бъдеше поставена под съмнение, се озоваваха в задънена улица.

— Напускам града утре — каза Елизабет.

— Ела с мен. Пак отивам на север.

— Не... Трябва да се върна в селото.

— Заради сделката с жените?

— Да.

— И аз отивам натам. Ще яздим заедно.

Още едно противоречие: селото се намиреше югозападно от града.

— Защо дойде в града, Лиз? Ти не си от местните жени.

— Искях да те видя.

— Защо?

— Не знам. Ти ме изплаши, но видях другите мъже, които приличаха на теб, да търгуват с хората от селото. Искях да разбера какво става. Сега ми се иска да не го бях правила, защото ти все още ме плашиш.

— Вече не бълнувам, нали? — попита той.

Тя се разсмя... и осъзна, че го прави за първи път, откакто беше дошла в града.

— Не, разбира се, че не — отвърна тя. — По-скоро... не мога да го определя. Всичко, което имам за даденост, е различно тук в града. Например начинът, по който възприемате причините и смисъла на съществуването. Тук е концентрирана огромна решителност, все едно, че този град е единственият фокус на цялото човешко съществуване.

Знам, че не е така. В света има милион други неща, които можеш да направиш. Оцеляването несъмнено е важно, но не и единствено. Тук наблягате върху идеята си за оцеляване на всяка цена. Била съм извън града, Хелуърд, далеч извън града. Каквото и да си мислиш, това място не е центърът на вселената.

— Центърът е — заяви той. — Защото ако престанем да вярваме в това, всички ще умрем.

Заминаването се оказа лесно. Елизабет слезе при конюшните заедно с Хелуърд и още един мъж. Представи го като Изследовател на бъдещето Блейн, взеха три коня и се отправиха в посока, която според Хелуърд беше север. Тя отново се усъмни в посоките, тъй като съдейки по разположението на слънцето, върната посока беше на югозапад, но не спомена нищо. Вече дотолкова беше свикнала с неговото поведение да защитава онова, което смяташе за логично, че не виждаше смисъл да му противоречи. Прие правилата на града, дори и да не ги разбираше.

Докато излизаха от града, Хелуърд посочи огромните колела, върху които той беше монтиран, и обясни, че движението напред е много бавно и поради това почти незабележимо. Все пак, както ѝ обясни, градът изминаваше около една миля на всеки десет дни. На север или на югозапад, зависи как възприемаш посоките.

Пътуването отне два дни. Говореха много. Повечето от казаното остана неразбрано за нея.

За днес получи много нова информация и не беше в състояние да възприема повече.

Вечерта на първия ден те минаха на около миля от нейното село и тя каза на Хелуърд, че се прибира.

— Не... ела с нас. Ще се върнеш по-късно.

— Искам да отида в Англия — каза тя. — Мисля, че мога да ви помогна.

— Трябва да видиш това.

— Кое?

— Не сме сигурни — каза Блейн. — Хелуърд мисли, че ти ще можеш да ни кажеш.

Тя се противопоставя още, но накрая тръгна с тях.

Странно с каква охота беше преплела живота си с различните проблеми на тези хора. Може би защото се идентифицираше с някои от тях или защото обществото в града водеше необяснимо за нея цивилизовано съществуване — с всичките му необичайни традиции —

в една местност, която беше унищожавана от анархията поколения наред. Беше прекарала в селото само няколко седмици, през които селският мироглед, сляпата летаргия, неспособността за справяне дори с най-незначителния проблем бяха подкопали волята ѝ да посрещне предизвикателствата, които ѝ поставяше работата. Но хората от града на Хелуърд бяха друга класа. Очевидно те бяха потомци на общност, която по някакъв начин беше успяла да се съхрани по време на Катастрофата и сега продължаваха да живеят в миналите времена. Но дори и така, обществото им беше уредено: имаше дисциплина, целенасоченост и жизненоважно усещане за собствената им идентичност, каквото и противопоставяне да съществуваше между вътрешните сходства и външните различия.

Затова когато Хелуърд я помоли да отиде с тях, а Блейн го подкрепи, тя не можа да откаже. Със собствените си действия се беше замесила в делата на тяхната общност. Знаеше, че по-късно ще трябва да приеме последствията за това, че е напуснала селото — можеше да оправдае отсъствието си, като каже, че е искала да разбере къде отвеждат жените, — но сега чувстваше, че трябва да свърши докрай работата си. Накрая сигурно щеше да се намери някакъв официален орган, който да се погрижи за хората от града, но дотогава отговорността падаше върху нея.

Прекараха нощта на палатки. Имаше само две и мъжете ѝ предложиха да ползва едната... но преди това разговаряха дълго.

Явно Хелуърд беше разказвал на Блейн за нея и как, когато я е видял, не приличала нито на хората от града, нито на хората от селата.

Сега Блейн се обръщаше направо към нея, а Хелуърд остана на заден план. Той се обаждаше рядко, само за да потвърди нещата, които Блейн казваше. Тя харесваше другия мъж и го намираще за пряк по негов си начин. Той не се опитваше да избягва въпросите ѝ.

Той потвърди онова, което тя вече знаеше. Говори за Дистейн и неговата Директива, говори за града и нуждата му да се движи напред, спомена и за формата на света. Тя се беше научила да не оспорва градските схващания и само слушаше какво ѝ казват.

Когато накрая се сви в спалния чувал, се чувстваше изтощена от дългото яздене през деня, но заспа късно. Сега границата беше ясно начертана.

Въпреки че вярата в собствената ѝ логика не беше разколебана, вече разбираше по-добре градските хора. Те твърдяха, че живеят в един свят, където природните закони не са същите. Тя беше подготвена да повярва на това... или по-скоро да повярва, че са искрени, но знаеше, че грешат.

Не външният свят беше различен, а тяхното възприятие за него. Как би могла да промени това?

Излязоха от гората и пред тях се разкри полупустинна местност, осеяна с високи треви и храсти. Тук нямаше пътеки и напредваха бавно. През цялото време духаше хладен вятър и свежестта му изостряше сетивата им.

Постепенно растителността отстъпи пред твърда, жилава трева, растяща в песъчливата почва. Мъжете не казаха нищо. Хелуърд гледаше пред себе си, докато яздеше, оставил коня си сам да намира пътя.

Елизабет забеляза, че растителността пред тях съвсем изчезна и докато се изкачваха по един хребет от ронлив пясък и чакъл, между тях и брега оставаха едва няколко метра ниски пясъчни дюни. Конят ѝ, който вече беше подушил миризмата на сол във въздуха, препусна в лек галоп по пясъка. С чувство за свобода и щастливо опиянение се носеха по неописуемо красивия бряг, докосван от десетилетия единствено от вълните.

Хелуърд и Блейн се спуснаха до брега след нея и стояха край конете си, вперили поглед във водната шир.

Тя приближи коня си до тях и слезе от него.

— На изток и запад ли се простира? — попита Блейн.

— Доколкото можах да проуча. Не виждам как би могла да се заобиколи.

Блейн извади камера и бавно направи панорамна снимка на изгледа.

— Ще трябва да изследваме на изток и на запад — каза той. — Няма да можем да прекосим.

— Не се вижда отсрещният бряг.

— Почвата не ми харесва. — Блейн погледна брега с неодобрение. — Ще трябва да докараме тук строител на мостове. Не мисля, че ще издържи тежестта на града.

— Трябва да има някакъв начин.

Двамата мъже не й обръщаха внимание. Хелуърд сглоби малък инструмент — триножник с концентрична карта, закрепена под него. Той закачи отвес над картата и отчете показанията на уреда.

— Много далече сме от оптимума — заключи той накрая. — Имаме предостатъчно време. Трийсет мили, почти година по времето, отброявано в града. Мислиш ли, че може да се направи?

— Мост ли? Нужни са ни повече хора, отколкото разполагаме в момента. Какво казаха Навигаторите?

— Да провериш докладваното от мен. Направи ли го?

— Да. Не виждам какво мога да добавя.

Хелуърд зарея поглед към водната шир, а после се обърна към Елизабет.

— Ти какво смяташ?

— За това ли? Какво очакваш да кажа?

— Кажи ни за нашите възприятия — отвърна Хелуърд. — Кажи ни, че тук няма река.

Тя каза:

— Това не е река.

Хелуърд хвърли поглед на Блейн.

— Чу я — каза той. — Измисляме си я.

Елизабет затвори очи и се обърна. Вече не можеше да се противопоставя на границата.

Стана й студено от вятъра, затова взе едно одеяло от багажа си и се върна на песъчливия хребет. Погледна към тях, но те не й обрънаха внимание. Хелуърд беше монтирал друг инструмент и правеше някакви измервания. Съобщаваше ги на Блейн, а вятърът заглушаваше гласа му.

Работеха бавно и старателно, като всеки проверяваше данните на другия при всяка стъпка. След час Блейн натовари част от оборудването на коня си, яхна го и пое по брега в северна посока. Хелуърд остана да гледа след него, а в позата му се четеше дълбоко и съкрушително отчаяние.

Елизабет го изтълкува като малка слабост в логическата бариера, която ги разделяше. Загърна се с одеялото и тръгна през дюните към него.

— Знаеш ли къде се намираш?

Той не се обърна.

— Не — отвърна. — И никога няма да разберем.

— Португалия. Тази страна се нарича Португалия. Тя е в Европа.

Тя заобиколи, за да може да вижда лицето му. За миг погледът му се спря върху Елизабет, но изражението му беше равнодушно. Той само поклати глава и мина покрай нея, като тръгна към коня си. Барьерата беше непробиваема.

Тя отиде при коня си и го възседна. Тръгна с него покрай брега, а после се насочи към вътрешността, за да се върне в центъра. След няколко минути развълнуваната синева на Атлантика изчезна от поглед.

ПЕТА ЧАСТ

1

Бурята вилня цяла нощ и никой от нас не можа да мигне. Лагерът ни беше на половин миля от моста, а звукът от прииждащите с грохот вълни достигаше до нас като глух, неясен тътен, почти притъпен от ревящия вятър. Във въображението си, ако не и в действителност, чувахме как дървото се цепи при всяко затишие.

Призори вълнението утихна и успяхме да поспим. Не за дълго, защото скоро след изгрев-слънце мъжете в кухнята започнаха да ни раздават храна. Никой не каза и дума, докато се хранехме. Имаше само една тема за разговор, но не се говореше за нея.

Отправихме се към моста. Бяхме изминали едва петдесет метра, когато някой посочи парче счупено дърво, изхвърлено на речния бряг. Това беше лоша поличба и наистина се оказа вярна. От моста не беше останало нищо друго, освен четирите основни стълба, забити в твърдата земя най-близо до брега.

Хвърлих поглед към Леру, който през тази смяна отговаряше за всички операции.

— Имаме нужда от още дървен материал — каза той. — Търговец Норис... вземете трийсет мъже и започнете да сечете дървета.

Изчаках да видя реакцията на Норис; от всички членове на гилдии на обекта той изпитваше най-голяма неохота за работа и се оплакваше доста в началото. Сега той не протестира. Всички вече се бяхме примирили.

Той само кимна на Леру, събра група мъже и се отправи към лагера, за да вземе трионите за рязане на дървета.

— Значи започваме отново — обърнах се аз към Леру.

— Разбира се.

— Дали този ще бъде достатъчно здрав?

— Ако го построим правилно.

Той започна да организира разчистването на строителната площадка. Зад нас вълните, все още гигантски след бурята, се разбиваха в речния бряг.

Работихме цял ден и до вечерта обектът беше разчистен, а Норис и хората му бяха изтеглили четиринайсет дънера до площадката. На следващата сутрин можехме да продължим работа.

Привечер потърсих Леру. Той седеше сам в палатката си и очевидно проверяваше чертежите на моста, но видях, че погледът му блуждае.

Не изглеждаше доволен, че ме вижда, но ние двамата отговаряхме за обекта и той знаеше, че не съм тук без причина. Сега бяхме горе-долу на една възраст: поради естеството на работата ми на север аз натрупах много субективни години. Това пораждаше известно неудобство помежду ни, тъй като той беше баща на бившата ми жена и в същото време сега бяхме връстници. Никой от нас не го споменаваше директно. Самата Виктория все още беше едва няколко мили по-възрастна, отколкото когато се оженихме и пропастта между нас сега беше толкова голяма, че всичко, което знаехме един за друг, усещах безвъзвратно загубено.

— Знам какво си дошъл да ми кажеш — започна той. — Че не можем да построим мост.

— Трудно ще е — отвърнах аз.

— Не... искаш да кажеш невъзможно.

— Ти какво мислиш?

— Аз съм строител на мостове, Хелуърд. От мен не се очаква да мисля.

— Това са пълни глупости и ти го знаеш.

— Добре... но щом има нужда от мост, аз го строя. Без да задавам въпроси.

— Винаги е имало отсрещен бряг — казах аз.

— Това няма значение. Можем да построим понтон.

— И когато сме насред реката, откъде ще вземем дървен материал? Къде ще забием анкерите за кабелите? — Седнах неканен срещу него. — Всъщност грешиш. Не дойдох да те видя за това.

— Е?

— Отсрещният бряг — казах аз. — Къде е?

— Някъде там.

— Къде?

— Не знам.

— Откъде знаеш, че има бряг?

— Трябва да има.

— Защо тогава не можем да го видим? — попитах аз. — От този бряг тръгнахме на няколко градуса от перпендикуляра, но пак трябваше да можем да видим брега. Кривата...

— ... е вдлъбната. Знаем. Да не смяташ, че не съм мислил за това? Бихме могли да виждаме до безкрая. Ами мъглата в атмосферата? Можем да виждаме само на двайсет-трийсет мили и то при ясно време.

— Ще построиш мост, дълъг трийсет мили?

— Не мисля, че ще ни се наложи — каза той. — Според мен всичко ще е наред. Защо иначе да упорствам?

— Нямам представа — казах аз и поклатих глава.

— Знаеше ли, че ще ме назначат за Навигатор? — попита той, а аз пак поклатих тава. — Така е. Последния път, когато бях в града, имахме дълго съвещание. Общото мнение е, че реката може и да не е толкова широка, колкото изглежда. Не забравяй, северно от оптимума геометричните характеристики се изкривяват линейно. Тоест, на север и на юг. Очевидно е, че това е голяма река, но е логично да мислим, че има отсрещен бряг. Навигаторите смятат, че когато движението на повърхността отнесе реката до оптимума, ще видим отсрещния бряг. Съгласен съм, че дори и тогава тя може да се окаже твърде широка, за да бъде прекосена безопасно, но може само да чакаме. Колкото по на юг ни отнася земята, толкова по-тясна ще става реката. Тогава ще е възможно да построим мост.

— Рискът е прекалено голям — казах аз. — Центробежната сила ще...

— Знаем.

— Ами ако отсрещният бряг и тогава не се появи?

— Хелуърд, трябва да се появи.

— Знаеш, че има алтернатива, нали? — попитах аз.

— Чувал съм какво говорят хората. Да изоставим града и да построим кораб. Никога не бих го одобрил.

— От гордост като строител на мостове?

— Не! — Лицето му почервения, въпреки че той отричаше.

— Заради голите факти. Не бихме могли да построим нито достатъчно голям, нито достатъчно сигурен кораб.

— Изпитваме същите затруднения с моста.

— Знам... но ние разбираме от мостове. Кой в града знае как да проектира кораб? Както и да е, ние се учим от грешките си. Просто трябва да продължим да строим, докато мостът не стане достатъчно здрав.

— А времето изтича.

— Колко далеч на север от оптимума сме?

— На по-малко от дванайсет мили.

— В градско време това са сто и двацет дни — отбеляза той.

— С колко време разполагаме тук горе?

— Субективно, около два пъти повече.

— Това е предостатъчно.

Изправих се и тръгнах към изхода на палатката. Не беше успял да ме убеди.

— Между другото — вметнах аз, — поздравления за поста Навигатор.

— Благодаря. И твоята кандидатура беше предложена.

Няколко дни по-късно пристигна новата смяна и двамата с Леру се отправихме към града. Ремонтът на моста напредваше и настроението на строителната площадка беше оптимистично. Вече имахме платформа от десет метра, готова за полагане на железопътните линии.

Конете се използваха от бригадите за изсичане на дървета, затова се наложи да вървим пеш. След като се отдалечихме от речния бряг, вятърът стихна и температурата се покачи. Лесно беше да забравиш колко горещо е на сушата.

Известно време вървахме мълчаливо и после попитах Леру:

— Как е Виктория?

— Добре е.

— Не я виждам много често.

— И аз.

Реших да не казвам нищо повече; явно темата за Виктория го караше да се чувства неловко. През последните няколко мили новините за реката неизбежно се бяха разчули и Терминаторите — сред които сега Виктория беше водеща фигура — бяха излезли на преден план с шумните си акции. Те твърдяха, че на своя страна имат осемдесет процента от населението, което не членува в гилдиите, и градът трябва да бъде спряен. Напоследък нямах възможност да присъствам на събранията на Съвета на навигаторите, но научих, че се занимават главно с този проблем. Като нарушиха отново традициите си, те бяха започнали втора кампания за обучение на онези, които не бяха членове на гилдии, за да ги запознаят с истинската природа на света, но сами по себе си обърканите и абстрактни разяснения не можеха да се сравняват със силата, с която Терминаторите въздействаха на чувствата на хората.

От психологична гледна точка, Терминаторите вече бяха извоювали една победа. С концентрирането на работна ръка върху строежа на моста, работата по полагането на железопътните линии беше оставена само на една бригада и въпреки че градът

продължаваше непрекъснато да се движи, той беше принуден да забави ход и сега се намираще на половин миля зад оптимума. Пазителите на реда бяха осуетили един опит на Терминаторите да прережат кабелите, но това не донесе особена полза. Реалната опасност, за която Навигаторите си даваха ясна сметка, беше упадъкът на традиционната политическа власт в града.

Виктория, а вероятно и други неприкрити Терминатори, все още изпълняваха незначителни задачи от името на града, но може би тяхното влияние се проявяваше във факта, че много от ежедневните рутинни практики на града изоставаха. Официално, Навигаторите отдаваха това на прехвърлянето на много мъже към моста, но малцина се съмняваха в истинските причини.

В средите на гилдиите решителността оставаше почти непроменена. Имаше много оплаквания и несъгласие с решенията, но като цяло всички приемаха, че мостът трябва да се построи. Спирането на града си оставаше немислимо.

— Ще приемеш ли поста на Навигатор? — попитах.

— Така мисля. Не искам да се оттеглям, но...

— Да се оттегляш? Изобщо не става въпрос за това.

— Искам да кажа да се оттегля от активна работа в гилдията — каза той. — Такава е новата политика на Навигаторите. Вярват, че като вкарат в Съвета мъже, които играят активна роля, ще се сдобият с поубедителен глас. Точно затова, между другото, те искат в Съвета.

— Работата ми е на север — отвърнах аз.

— И моята. Но стигаме до възраст...

— Не трябва да мислиш за оттегляне — прекъснах го аз. — Ти си най-добрият Строител на мостове в града.

— Така се говори. Никой не е толкова нетактичен да каже, че последните ми три моста бяха неуспешни.

— Имаш предвид онези, които реката разруши?

— Да. И новият ще си отиде, ако има още една буря.

— Самият ти каза...

— Хелуърд... не съм човекът, който ще построи този мост. Той има нужда от млада кръв. Нов подход. Може би корабът е решението.

И Леру, и аз разбяхме какво означаваше за него това признание. Гилдията на строителите на мостове беше най-гордата в града. Всички мостове досега бяха оправдавали надеждите.

Продължихме да вървим.

Почти с пристигането си в града започнах да се питам кога ще се върна на север. Атмосферата тук не ми харесваше; струваше ми се, че хората са заменили старата система на потисничество от страна на гилдиите със самоналожена заслепеност за реалността. Лозунгите на Терминаторите бяха навсякъде, а по коридорите бяха разхвърляни лошо напечатани листовки. Хората говореха за моста и изпитваха страх. Мъжете, които се връщаха от работа, разказваха за провалите, говореха за построяването на мост към някакъв далечен бряг, който не се вижда. Разпространяваха се слухове, вероятно създадени от Терминаторите, за десетина убити мъже, за още атаки от местните жители.

В стаята на Изследователите на бъдещето ме посрещна Клаузевиц, който вече беше Навигатор. Той ми връчи официално писмо от Съвета на навигаторите, с което ме канеха да се присъединя към тях, като се посочваха имената на човека, направил предложението (Клаузевиц) и на човека, който го беше подкрепил — МакМахон.

— Съжалявам — казах. — Не мога да го приема.

— Нуждаем се от теб, Хелуърд. Ти си един от най-опитните ни хора.

— Може би. Имат нужда от мен на моста.

— Би свършил по-добра работа тук.

— Не мисля така.

Клаузевиц ме отведе встрани и ми заговори поверително.

— Съветът създава работна група за справяне с Терминаторите — каза той. — Искаме да участваш в нея.

— Как ще се справите с тях? Ще им забраните да говорят?

— Не... ще се наложи да постигнем компромис с тях. Те искат да изоставим града завинаги. Ние ще направим отстъпка и ще се откажем от моста.

Аз го погледнах без да вярвам.

— Не мога да бъда част от това — отсякох.

— Вместо това ще построим кораб. Не голям, дори не толкова сложен, колкото града. Просто достатъчно голям, за да ни откара до отсрещния бряг, където ще построим отново града.

Върнах му писмото и се обърнах.
— Не — казах аз. — Това е последната ми дума.

Приготвих се да напусна града незабавно, решен да отида отново на север и да проуча още веднъж реката. Докладите от проучванията ни потвърждаваха, че реката наистина е река, че бреговете не описват кръг и че това не е езеро. Езерата могат да бъдат заобиколени, реките трябва да бъдат прекосени. Спомних си за оптимистичната забележка на Леру, че отсрещният бряг може да се покаже, когато реката наближи оптимума. Това беше отчаяна надежда, но ако успеех да намеря отсрещния бряг, нямаше да има повече възражения към моста.

Вървах през града, осъзнавайки, че с думите и намеренията си бях предопределил действията си. Харесвах идеята за моста, въпреки че се бях разграничил от инициаторите за изграждането му: Съвета. В известен смисъл бях сам, духом и телом. Ако се планираше компромис с Терминаторите, накрая щеше да ми се наложи да го приема, но засега мостът беше единствената конкретна реалност, колкото и да беше неправдоподобен.

Спомних си нещо, което Блейн беше казал веднъж. Той описваше града като фанатично общество, а аз оспорих твърдението му. Каза още, че едно от определенията за фанатик е човек, който продължава да се бори за своя шанс, след като е загубил всяка надежда. Градът се бореше за шанса си още от времето на Дистейн и имаше седем хиляди мили писана история, нито една от които не беше извоювана лесно. Не е възможно човечеството да оцелее в тази среда, беше казал Блейн, и все пак градът продължаваше да оцелява.

Може би бях наследил този фанатизъм, защото имах чувството, че в момента само аз съм съхранил инстинкта за оцеляване на града. За мен построяването на моста имаше смисъл, колкото и безнадеждна да изглеждаше задачата.

В един от коридорите срещнах Гелман Джейз. Според субективната ми преценка сега той беше много мили по-млад от мен, защото беше ходил на север съвсем рядко.

— Къде отиваш? — попита той.

— На север. В момента няма какво да правя в града.

— Няма ли да ходиш на събранието?

— Кое събрание?

— На Терминаторите.

— Ти ще ходиш ли? — запитах го.

В гласа ми сигурно пролича неодобрението, което изпитвах, защото той отвърна отбранително:

— Да. Защо не? За пръв път ще разкрият намеренията си.

— Ти с тях ли си? — попитах.

— Не... но искам да чуя какво ще кажат.

— Ами ако те убедят?

— Няма такава вероятност — заяви Джейз.

— Тогава защо ще ходиш?

— Толкова ли си тесногръд, Хелуърд?

Отворих уста, за да го отрека... но не казах нищо. Факт беше, че не съм отворен към промените.

— Не вярваш ли, че може да има и друга гледна точка?

— Вярвам... но по този въпрос няма спор. Те грешат и ти го знаеш не по-зле от мен.

— Само защото човек греша не означава, че е глупак.

— Гелман, бил си в миналото — отвърнах аз. — Знаеш какво става там. Знаеш, че градът ще бъде отнесен там от движението на земята. Няма никакво съмнение какво трябва да направи градът.

— Знам. Но повечето хора са готови да се вслушат в думите им. И ние трябва да ги изслушаме.

— Те застрашават сигурността на града.

— Но за да победиш врага, трябва да го опознаеш. Отивам на събранието, защото за пръв път ще изкажат публично възгледите си. Искам да знам срещу какво заставам. Ако ще преминаваме през онзи мост, точно хора като мен ще се погрижат да успеем. Ако Терминаторите предлагат алтернатива, искам да я чуя. Ако не предлагат, искам да го знам.

— Заминавам на север — казах аз.

Джейз поклати глава. Поспорихме още известно време, после отидох с него на събранието.

Няколко мили по-рано работата по възстановяването на училището беше изоставена. Повредените части отдавна бяха разчистени, а отдолу се виждаше широката метална основа на града и се откриваше гледка към околността. В северния край на тази зона бяха извършени някои възстановителни работи — дървените ограждения и леко повдигната платформа пред тях служеха за импровизирана сцена.

Когато с Джейз излязохме от последната сграда и тръгнахме натам, вече се беше събрала публика. Изненадах се, че са дошли толкова много хора; постоянното население на града вече беше значително намаляло заради мъжете, изтеглени да работят по моста, но по груба преценка определих, че присъстват поне триста-четиристотин души. Със сигурност имаше и хора, които не бяха тук. Може би работниците на моста, Навигаторите и някои прекалено горди членове на гилдии?

Някой вече говореше и тълпата слушаше без да реагира особено. Разпознах го, беше един от специалистите по синтетични храни. Описваше особеностите на терена, през които преминаваше сега градът.

— ... почвата е богата и имаме добри шансове да отгледаме наши собствени посеви. Имаме достатъчно вода както тук, така и на север от нас.

Смях.

— Климатът е подходящ. Местните хора не са враждебно настроени, нито е нужно да ги настройваме срещу себе си...

След малко той свърши и се чуха слаби аплодисменти. Следващият говорител беше Виктория.

— Хора от града, изправени сме пред още една криза, предизвикана от Съвета на навигаторите. В продължение на хиляди мили ние си проправяме път през тази земя и полагаме нечовешки усилия, за да оцелеем. Нашият начин на оцеляване е да се движим напред, на север. Зад нас — и тя замахна с ръка, за да обхване обширната равнина, която се простираше отвъд южния край на платформата — е изминалият период от нашето съществуване. Пред нас, казват ни те, има река. Река, която трябва да прекосим, за да гарантираме оцеляването си. Не ни казват какво има отвъд реката, защото не знаят.

Виктория говори дълго време и, признавам си, бях предубеден срещу нея още от първите ѝ думи. Звучаха ми като евтина реторика, но тълпата изглежда ги харесваше. Може би не бях толкова безразличен, колкото предполагах, защото когато тя описваше построяването на моста и хвърли обвинението, че мнозина мъже са загинали, аз пристъпих напред, за да възразя. Джейз ме хвана за ръката.

— Хелуърд... недей.

— Говори глупости! — казах аз, но сред тълпата вече се бяха разнесли гласове, че това е само слух. Виктория го призна, но добави, че на строежа на моста вероятно стават повече неща, отколкото знаят хората; тези думи бяха посрещнати с известно одобрение.

Речта на Виктория завърши неочаквано.

— Според мен този мост е не само ненужен, но и опасен. По този въпрос разполагам с експертно мнение. Както много от вас знаят, баща ми е водач на Гилдията на строителите на мостове. Именно той проектира моста. Сега ви моля да чуете какво има да ви каже.

— Боже... не може да го направи! — възкликнах аз.

— Леру не е Терминатор — каза Джейз.

— Знам. Но е загубил вяра.

Строителят на мостове Леру вече беше на платформата. Той застана до дъщеря си и изчака аплодисментите да затихнат. Не гледаше право в тълпата, а беше свел поглед към пода. Изглеждаше изморен, стар и победен.

— Хайде, Джейз. Няма да гледам как се унижава.

Джейз ме погледна несигурно. Леру се подготвяше да заговори.

Разбутах тълпата, защото исках да се махна преди да е казал нещо. Бях започнал да уважавам Леру и не желаех да стана свидетел на поражението му.

Малко по-нататък пак спрях.

Бях разпознал още някого, застанал зад Виктория и баща ѝ. За миг не можах да си спомня нито името, нито лицето... после ми изплува. Това беше Елизабет Хан.

Бях шокиран да я видя отново. Бяха минали много мили, откакто си беше тръгнала: поне осемнайсет мили от времето, отброявано в града, много повече по моето субективно време. След като си беше отишла, се опитах да я изтрия от паметта си.

Леру беше започнал обръщението си към тълпата. Той говореше тихо и думите му не се чуваха добре.

Взирах се в Елизабет. Знаех защо е там. Когато Леру свършеше да се унижава, щеше да говори тя. Вече знаех какво щеше да каже.

Отново тръгнах напред, но изведнъж някой ме хвана за ръката. Беше Джейз.

— Какво правиш? — попита ме той.

— Онова момиче — отвърнах. — Познавам я. Тя не е от града. Не трябва да й позволяваме да говори.

Хората около нас ни подвикваха да замълчим. Мъчех се да се освободя от Джейз, но той ме задържаше.

Изведнъж избухнаха аплодисменти и разбрах, че Леру е свършил.

— Виж... трябва да ми помогнеш — казах на Джейз. — Не знаеш кое е това момиче!

С периферното си зрение забелязах Блейн, който идваше към нас.

— Хелуърд... видя ли кой е тук?

— Блейн! Помогни ми, за Бога!

Отново се напрегнах да се отскубна и Джейз с мъка ме удържа. Блейн се приближи бързо и хвана другата ми ръка. Двата ме издърпаха назад, извън тълпата, до самия ръб на металната основа на града.

— Слушай, Хелуърд — каза Джейз. — Остани и я изслушай.

— Знаем какво ще каже!

— Тогава позволи и на другите да го чуят.

Виктория пристъпи напред.

— Хора от града, още един човек иска да говори пред вас. Мнозина не я познават, защото тя не е от нашия град. Но онова, което има да каже, е от огромно значение и след това никой от вас вече няма да се съмнява какво трябва да направим.

Тя вдигна ръка и Елизабет излезе напред.

Елизабет говореше тихо, но гласът ѝ стигаше ясно до всички присъстващи.

— За вас тук аз съм непозната — каза тя, — защото не съм родена като вас между стените на града. Но вие и аз сме от един и същ вид: ние сме хора и сме от планета, наречена Земя. Вие оцелявате в

този град близо двеста години или седем хиляди мили според вашия начин за измерване на времето. Светът около вас тъне в анархия и разруха. Хората са невежи, необразовани и тънат в мизерия. Но не всички на този свят са в това положение. Аз съм от Англия, една страна, където започваме да възраждаме цивилизацията. Има и други страни, по-големи и по-могъщи от Англия. Така че вашето стабилно и организирано съществуване не е уникално.

Тя направи пауза, проверявайки реакцията на тълпата до момента. Цареше тишина.

— Дойдох във вашия град случайно и живях тук една миля, в отдела за пренасочване. — Това съобщение предизвика лека изненада. — Говорила съм с някои от вас, знам как живеете. После напуснах града и се върнах в Англия. Прекарах близо шест месеца там, опитвайки се да разбера града ви и неговата история. Сега знам много повече, отколкото при първото си посещение.

Тя отново направи пауза. Някъде от тълпата изкрещя мъж:

— Англия е на Земята!

Елизабет не реагира. Вместо това каза:

— Имам въпрос. Има ли някой тук, който отговаря за двигателите на града?

Настъпи кратко мълчание, след което Джейз каза:

— Аз съм член на Гилдията за тракция.

Към нас се извърнаха глави.

— Тогава може да ни кажете какво задвижва двигателите.

— Ядрен реактор.

— Опишете как се подава горивото.

Джейз ме пусна и отстъпи встрани. Почувствах как хватката на Блейн се разхлабва, вече можех да му избягам. Но и аз като всички останали се заслушах, вниманието ми беше привлечено от любопитните въпроси.

— Не знам. Никога не съм виждал как се прави — каза Джейз.

— Значи преди да можете да спрете града си, трябва да научите.

Елизабет отстъпи назад и прошепна нещо на Виктория. Миг по-късно тя отново излезе напред.

— Вашият реактор не е това, за което го мислите. Мъжете, които наричате членове на Гилдията за тракция, неволно са ви подвели. Реакторът не функционира и не го е правил от хиляди мили.

Блейн се обърна към Джейз:

— Е?

— Това са глупости.

— Знаеш ли как се захранва?

— Не — отвърна тихо Джейз, въпреки че много от хората около нас слушаха. — Нашата гилдия е убедена, че той ще работи до безкрайност, без да бъде обслужван.

— Вашият реактор не е това, за което го мислите — повтори Елизабет.

— Не я слушайте — извиках аз. — Фактът, че разполагаме с електрическа енергия, означава, че реакторът работи. Откъде иначе ще получаваме енергията?

Елизабет се обади от платформата:

— Изслушайте ме.

Елизабет каза, че ще ни разкаже за Дистейн. Аз я слушах заедно с другите.

Франсис Дистейн бил ядрен физик, който живял и работил във Великобритания, на планетата Земя. Живял по време, когато електрическата енергия на Земята застрашително намалявала. Елизабет посочи причините за това, а именно, че изгаряли изкопаеми горива, за да произвеждат топлина, която след това превръщали в енергия. Когато залежите от горива се изчерпели, нямало да има повече енергия. Дистейн, каза Елизабет, твърдял, че е изобретил процес, чрез който могат да се произвеждат несъмнено неограничени количества енергия без каквото и да било гориво. Повечето учени поставили под съмнение работата му. С течение на времето запасите от изкопаеми горива били изчерпани и на планетата Земя настъпил дълъг период, известен сега като Катастрофата. Той сложил край на напредналата в технологично отношение цивилизация, която доминирала на Земята.

Тя каза, че хората на Земята сега започват да се възстановяват и откритието на Дистейн е от първостепенна важност. Първоначално очертаният от него процес бил примитивен и опасен, но усъвършенстването му е постижимо и ще бъде успешно.

— Какво общо има това с несигурността на града? — извика Някой.

— Слушайте — отвърна Елизабет и продължи.

Дистейн открил генератор, който създавал изкуствено енергийно поле, което, ако съществува в непосредствена близост до друго подобно поле, генерира електричество. Неговите противници базирали критиките си на факта, че от това нямало никаква практическа полза, тъй като двата генератора консумирали повече електричество, отколкото произвеждали.

Дистейн не успял да получи нито финансова, нито морална подкрепа за работата си. Дори когато твърдял, че е открил естествено поле — транслатерационен прозорец, както го нарекъл — и по този начин можел да постигне същия ефект, без да е необходим втори генератор, пак не му обърнали внимание.

Той смятал, че този естествен прозорец от потенциална енергия се движи бавно над повърхността на Земята, следвайки линия, която Елизабет описа като огромен кръг.

Накрая Дистейн успял да набере средства от частни спонсори, построил подвижна изследователска станция и с голям екип от наети помощници се отправил към провинция Гуандун в южен Китай, където, твърдял той, се намирал естественият транслатерационен прозорец.

— Някой повече не чул за Дистейн — допълни Елизабет.

Елизабет продължи, че ние се намираме на планетата Земя, че никога не сме я напускали.

Тя разказа, че светът, в който съществуваме, е планетата Земя, че нашето възприятие за него е било изкривено от транслатерационния генератор, който, докато се самозахранва, продължава да работи и да поражда полето около нас.

Каза, че Дистейн е пренебрегнал страничните ефекти, за които другите учени го предупреждавали: че полето би могло да засегне завинаги възприятието, че би могло да има генетични и наследствени последици.

Тя обясни, че транслатерационният прозорец все още съществува на Земята и са открити много други.

Добави, че прозорецът, открит от Дистейн в Китай, е същият, от който продължава да черпи енергия нашият генератор.

Че следвайки големия кръг, той е пропътувал цяла Азия и после Европа.

Че сега се намираме в периферията на Европа и пред нас лежи океан, широк няколко хиляди мили.

Тя разказваше... а хората слушаха.

Елизабет свърши да говори. Джейз бавно си проби път през тълпата към нея.

Обърнах се и тръгнах към входа на града. Елизабет ме забеляза и извика:

— Хелуърд!

Не й обърнах внимание, проправях си път през тълпата и влязох във вътрешността на града. Слязох по стълбите, преминах през галерията под града и отново излязох на дневната светлина.

Тръгнах на север, между релсите и кабелите.

По-късно дочух конски тропот и се обърнах. Елизабет ме настигна.

— Къде отиваш? — попита тя.

— Обратно на моста.

— Недей. Няма смисъл. От Гилдията за тракция изключиха генератора.

Посочих към слънцето.

— И затова сега то е сфера.

— Да.

Продължих да вървя.

Елизабет повтори онова, което беше казала преди. Умоляваше ме да се вслушам в здравия разум. Не спираше да повтаря, че единствено възприятието ми за света е изкривено.

Продължих да мълча.

Тя не беше ходила в миналото. Никога не се беше отдалечавала от града на повече от няколко мили на север или на юг. Тя не беше с мен, когато видях реалностите на този свят.

Възприятието ли промени физическите измерения на Лусия, Росарио и Катерина? Нашите тела бяха почувствали сексуалното изживяване: аз познавах реалните последици от това възприятие. Възприятието на бебето ли го накара да откаже млякото на Росарио? Само моето възприятие ли накара дрехите на момичетата да се разкъсат, докато телата им се деформираха вътре в тях?

— Защо не ми каза всичко това, когато беше в града предишния път? — попитах аз.

— Защото тогава не знаех. Трябваше да се върна в Англия. И знаеш ли какво? Никой в Англия не се интересува. Опитах се да намеря някой, който би могъл да прояви някаква загриженост за теб и твоя град... но намерих такъв човек. В този свят се случват много

неща, настъпват големи и вълнуващи промени. Никой не го е грижа за града и неговите хора.

— Ти се върна — казах аз.

— Аз видях твоя град с очите си. Знаех какво планирате да направите — ти и другите. Трябваше да разбере за Дистейн... някой трябваше да ми обясни за транслатерацията. Днес тя е рутинна технология, но не знаех как действа.

— Разбира се от само себе си — отвърнах аз.

— Какво искаш да кажеш?

— Ако генераторът е изключен, както ти казваш, няма да има повече проблеми. Аз просто трябва да продължа да гледам към слънцето и да си казвам, че то е сфера, независимо на какво друго може да ми прилича.

— Но само ти виждаш нещата така — отговори тя.

— И виждам, че грешиш. Знам какво виждам.

— Не, не знаеш.

Няколко минути по-късно край нас премина голяма тълпа мъже, отпавили се на юг към града. Повечето от тях носеха личния си багаж. Никой не ни поздрави.

Закрачих по-бързо, като се опитвах да я оставя след себе си. Тя ме следваше, водейки коня си за юздите.

Строителната площадка на моста беше пуста. Тръгнах по брега към меката жълтеникава пръст и се качих на моста. Вълните се разбиваха на брега, но тук, под мен, водата беше спокойна и чиста. Обърнах се и погледнах назад. Елизабет стоеше на брега с коня си и ме гледаше. Няколко секунди се вирах в нея, после се наведох и събух ботушите си. Отидох до самия край на моста. Вдигнах поглед към слънцето. То се спускаше към североизточния хоризонт. По свой собствен начин беше красиво. С изящна, енигматична форма, много по-въздействаща от една обикновена сфера. Съжалявах само, че никога не успях да го нарисувам добре.

Скочих от моста с главата надолу. Водата беше студена, но усещането — приятно. Изплувах на повърхността, прииждащата вълна ме блъсна обратно към най-близкия пилон на моста и аз се изтласках от него. С мощни загребвания заплувах на север.

Чудех се дали Елизабет продължава да гледа, затова се обърнах по гръб и се задържах на повърхността. Тя се беше отдалечила от билото и бавно яздеше с коня си по неравната повърхност на моста. Когато стигна до края, спря.

Без да слиза от коня, тя погледна към мен.

Продължих да плувам по гръб, исках да видя дали ще ми махне с ръка. Слънцето я къпеше в мека златиста светлина на фона на тъмносиньото небе зад нея.

Отправих поглед на север. Слънцето залязваше и почти целият му широк диск се беше скрил зад хоризонта. Изчаках, докато се скрие и последният му заострен връх светлина. С падането на мрака заплувах към брега сред шума на разбиващите се вълни.

Издание:

Автор: Кристофър Прийст

Заглавие: Преобърнатият свят

Преводач: Татяна Иванова

Година на превод: 2011

Език, от който е преведено: Английски

Издание: Първо издание

Издател: Издателска къща „Август“

Година на издаване: 2011

Тип: роман

Националност: Английска

ISBN: 978-954-9688-52-8

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/7509>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.